DRŽAVNO TOŽILSTVO LJUBL...
Došlo - 8. XI. 1931
krat, prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 259
Ljubljana, nedelja 8. novembra 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha čislo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo: Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Volilec! Državljan!

Domovina te kliče. Domovina te potrebuje.

Dan volitev je danes. Dan zgodovinske odločitve za bodočnost Jugoslavije. Vsak glas pomeni novo opeko v ponosni zgradbi naše svobodne, mogočne, od vseh nas ljubljene domovine. Zato je dolžnost tvoja in vseh nas, da se odzoveš njenemu klicu in ji daš svoj glas.

Si to že storil? Si že volil? Ako še nisi, ne odlagaj nič več. Pojdi takoj na svoje vološče in oddaj svoj glas! Poglej tudi pri sosedih in znancih in dopovej vsakomur, kdor še ni volil, da je njegova sveta dolžnost, da tudi gre volit.

Kdor ostane danes doma in ne voli, je škodljivec jugoslovenske in še posebej tudi ožje slovenske stvari! Škoduje pa tudi sebi, svoji rodbini in vsemu svojemu stanu, ker izpodkopava moč države in ovira njeno okrepitev.

Volilec! Državljan!

Ako še nisi volil, pojdi zato volit! Vsak glas je dragocen in odločilen. Vsak glas je nov korak v lepšo in srečnejšo bodočnost. Ves svet gleda na nas. Pokažimo mu, da hočemo in da znamo biti na svoji zemlji svoji gospodarji!

Glasuj za državo, glasuj za Jugoslavijo! Glasuj za svojo in svojih otrok lepšo usodo!

Obnova pogajanj o nemških reparacijah

Nemška prizadevanja za revizijo reparacij – Razgovori med posameznimi vladami – Belgijski predlog za osnovanje mednarodne kreditne banke

Berlin, 7. novembra. d. Med vladami in nemškimi poslaniki v Parizu, Londonu, Washingtonu in tudi Rimu se nadaljujejo pogajanja o reparacijskem vprašanju. Najvažnejša so vsekakor pogajanja v Parizu. Po prvih diplomatskih razgovorih se označuje kot predmet nadaljnjih pogajanj ureditev tako zvanega prioritetnega vprašanja, pri čemer gre za odločitev, ali naj se da pri plačilu iz zneskov nemških deviznih dohodkov prednost političnim dolgovom, torej reparacijam, ali pa zasebnim inozemskim kreditom. Kakor znano, Francija doslej še ni priznala prednosti zasebnim upnikom.

Nadaljnje vprašanje je začasen ali končnoveljaven značaj nove ureditve reparacij. Nemčija stremi zaradi odstranitve gospodarske negotovosti po končnoveljavni rešitvi, ki naj bi prinesla trajno določeno višino nemških obveznosti, dočim je Francija pripravljena v času splošne gospodarske krize pristati le na začasno ureditev.

Tretje vprašanje tvori postopanje pri reviziji dosedanjih pogodb, ki se tiče predvsem sklicanja posebnega posvetovalnega odbora, določenega v Youngovem načrtu, ali pa sklicanja mednarodne politične reparacijske konference. Francija želi sklicanje posebnega posvetovalnega odbora, da bi s tem že v naprej poudarila pravno veljavnost Youngovega načrta. Na drugi strani želi Nemčija sklicanje merodajne reparacijske konference, ker bi po njenem mnenju sklicanje posvetovalnega odbora po Youngovem načrtu pomenjalo le zavlačevanje, če bi se temu odboru ne priznala pravica, da priporoči obsežno revizijo pogodb, ako bi ugotovil kakor prejšnji odbor strokovnjakov banke za mednarodna plačila pri proučitvi nemške plačilne sposobnosti to potrebo. Smatrajo, da bodo diplomatska pogajanja o teh treh vprašanjih trajala ves mesec november, tako, da bo vprašanje postopka razjasnjeno šele ob koncu novembra ali pa v začetku decembra.

Pariz, 7. novembra. d. Včeraj popoldne je nemški poslanik v. Hösch posetil francoskega ministrskega predsednika Lavala, s katerim je nadaljeval v torek pričete razgovore o ureditvi nemških plačilnih obveznosti. Kasneje je imel nemški poslanik daljšo konferenco s finančnim ministrom Flandinom, ki ima poleg Lavala glavno vlogo v vprašanju reparacij in dolgov, v katerem je znan kot strokovnjak.

Poleg nemško-francoskih razgovorov se vrši tudi izmenjava naziranj med evropskimi vladami, ki so direktno interesirane na vprašanju reparacij in dolgov. Tako je Laval sprejel včeraj tudi belgijskega finančnega strokovnjaka Francquia, ki se je že vrnil iz Amerike in ki je predsedniku francoske vlade podrobno poročilo o svojem načrtu za osnovanje mednarodne kreditne banke. Baje se je Francqui zelo zadovoljivo izrajil o poteku razgovora z Lavalom. Nekateri trdijo, da je predlagal francoski vladi, naj prevzame vlogo razsodnikov v težavnem vprašanju kratkoročnih nemških dolgov.

Washington, 7. nov. n. Državni tajnik za zunanje zadeve Stimson je imel dališo konferenco z nemškim poslanikom v Washingtonu v. Prittwitzom, da se informira o pariških razgovorih francoskega ministrskega predsednika Lavala z nemškim poslanikom v. Höschom. Po sestanku z nemškim poslanikom je Stimson izjavil novinarjem, da je v washingtonskem uradnem komunikeju o razgovorih med Hoovrom in Lavalom jasno povedano da morajo dati inicijativo za nov moratorij po Youngovem načrtu evropske države dolžnice.

Potovanje Grandija v Ameriko

V Washingtonu se sestane s Stimsonom – Skladnost med Mussolinijem in senatorjem Borahom – Obnova italijansko-francoskih pomorskih pogajanj

Rim, 7. novembra r. Včeraj je ministrski predsednik v palači Venezia sprejel zunanjega ministra Grandija, ki se je z njim dolgo posvetoval o svojem potovanju v Ameriko. Mussolini mu je dal vsa potrebna navodila. Davi ob 8.45 je Grandi zapustil Rim in odpotoval v Napulj, kjer se je še dopoldne vkrcal na prekooceanski parnik »Conte Grande«, ki je ob 13. zapustil luko. Grandi prispe v Newyork 16. t. m.

Ministra Grandija spremlja poleg drugih opolnomočeni minister Avgust Rosso. V Ameriki se bo italijanski zunanji minister mudil 11 dni. O njegovem bivanju v Zedinjenih državah in o razgovorih z ameriškimi državniki bo objavljeno uradno poročilo. Dne 27. novembra odpotuje Grandi s prekooceanskim parnikom »Augustus« zopet iz Newyorka in se 6. decembra vrne v Neapelj. V Washingtonu se bo sestal s tajnikom za zunanje zadeve Stimsonom, sprejel ga bo bržkone tudi predsednik Zedinjenih držav Hoover. Grandi bo tudi posetil vse večje italijanske kolonije v Zedinjenih državah.

V Washington se je včeraj že vrnil italijanski poslanik De Martino, ki se je mudil v Rimu zaradi priprav za Grandijevo potovanje.

O Grandijevem potovanju v Washington je »Giornale d' Italia« objavil uvodnik, v katerem pravi med drugim, da gre pri Grandijevih razgovorih s Stimsonom in drugimi ameriškimi državniki predvsem za splošna mednarodna politična in gospodarska vprašanja, o katerih so se posvetovale mednarodne konference že ves čas od londonske konference dalje. Na drugi strani je simptomatična napoved rimskega fašističnega glasila, ki pravi: Opozarjamo med tolikimi drugimi tudi na poslednje časovne in duševne skladnosti med besedami, ki jih je izrekel Mussolini v Napulju, in med jasnimi napovedi enega izmed najbolj izrazitih in avtoritativnih ameriških zunanjepolitičnih opazovalcev senatorja Boraha. Grandi bo imel priliko, da se tudi z njim sestane.

Pariški »Temps« pa je v svojem poročilu iz Rima objavil med drugim tole: Vse kaže, da bo Hoover skušal ob priliki sestanka z Grandijem olajšati zaključitev pomorskega sporazuma med Italijo in Francijo, da tako zagotovi uspeh mednarodni razorožitveni konferenci, ki bo čez tri mesece. Značilno je, da ga spremlja opolnomočeni minister Rosso, ki je kakor znano sodeloval pri direktnih francosko-italijanskih pogajanjih.

Washington, 7. novembra. s. Ameriški državni departement objavlja program poseta italijanskega zunanjega ministra Grandija. Grandi bo 16. novembra prispel v New-York, kjer pa se ne bo vršil oficijelen sprejem. Grandi bo takoj odpotoval v Washington, kjer bo gost državnega tajnika Stimsona. Popoldne bo posetil predsednika Hoovra. Dne 17. novembra se bo sestal s podpredsednikom Zedinjenih držav Curtisom ter po zajtrku v italijanskem poslaništvu odšel v prostore panameriške unije. Prihodnjega dne bo diner pri zakladnem tajniku Mellonu, nakar se bodo nadaljevala posvetovanja s predsednikom Hoovrom in drugimi državniki. V zvezi s svojim washingtonskim bivanjem bo Grandi posetil tudi mesti Baltimore in Filadelfijo.

Znatna preferenčna ugodnost za izvoz pšenice v Francijo

Snoči je bil v Beogradu podpisan sporazum, s katerim se priznava Jugoslaviji za 15.000 vagonov znatno znižana carina

Beograd, 7. novembra. p. Nocoj ob 18.30 je bil v kabinetu ministra trgovine dr. Kumanudija podpisan preferenčni sporazum za pšenico med našo državo in Francijo. Pogajanja za sklenitev tega sporazuma so se vršila v Beogradu med ministrstvom za trgovino in francoskim poslanikom. V imenu Francije je podpisal sporazum francoski poslanik na našem dvoru g. Dard, v imenu naše vlade pa minister za trgovino g. Kumanudi. **S tem sporazumom dobi Jugoslavija preferenco v višini 30 odstotkov vsakokratnih francoskih carin na pšenico, kar znaša trenutno 24 francoskih frankov za 100 kg. Preferenca je dovoljena za 10 odstotkov celokupnega francoskega uvoza pšenice, kar znaša okrog 15.000 vagonov.** Dosedaj ima Jugoslavija sklenjeno žitno preferenco z Avstrijo in Francijo, v kratkem pa se prično tozadevna pogajanja tudi z Nemčijo.

Neuspeh praške devizne konference

Praga, 7. novembra. Devizna konferenca srednje-evropskih držav je bila včeraj, kakor je bilo pričakovati, brez uspeha zaključena. Ni prišlo niti do sporazuma niti glede izenačenja deviznih predpisov, niti glede omiljenja nekaterih posebno ostrih deviznih odredb, ki ovirajo mednarodno trgovino. Sklepi konference obstojajo v raznih priporočilih, ki govore o potrebi nadaljevanja pogajanja s posredovanjem banke za mednarodna plačila. O konferenci je bil izdan kratek komunike, ki naglaša, da je konferenca priporočila nadaljevanje pogajanj med posameznimi državami, ki naj bi pozneje omogočila ponovno konferenco za proučitev deviznega problema.

Krvavi boji v severni Mandžuriji

Bitka med Kitajci in Japonci ob reki Noni se nadaljuje Sklicanje sveta DN v Pariz – Miroljubne ruske izjave

London, 7. novembra, d. Boji ob reki Noni v severni Mandžuriji so se včeraj vnovič razvneli. O njihovem poteku so na razpolago nasprotujoče si vesti. Dočim po nekaterih vesteh boji še vedno trajajo in se razvijajo v neprilog Japoncem, poročajo z druge strani, da se je popoldne začel splošni umik Kitajcev proti Cicikarju. Kitajski general Ma je baje pripravljen odložiti svoje mesto kot guverner Hajlungkianga v prid kitajskemu generalu, ki bi bil ljub Japoncem.

Došle vesti soglašajo, da so izgube na obeh stranch precejšnje in da so imeli Kitajci 200, Japonc pa 130 mrtvih.

Ker je prizorišče bojev v bližini vzhodne kitajske železnice, ki je pod kitajsko-ruskim nadzorstvom, se smatra položaj kot zelo opasen, čeprav izjavljajo na ruski strani slej ko prej, da se ruska vlada ne namerava vmešavati v nastali spor.

Mukden, 7. novembra, d. Bitka med Japonci in Kitajci v področju reke Noni še vedno ni odločena. Po prvem porazu japonskih čet zbira japonski glavni stan svoje čete pri Cicikarju, da bi podvzel novo ofenzivo v ozemlje, zasedeno od kitajskih čet. Ker so se boji razširili, se nahajajo Japonci sedaj samo še 6 milj daleč vzhodne kitajske železnice, ki je skupno rusko-kitajsko podjetje.

Tokio, 7 novembra n. Japonsko uradno poročilo pravi, da so se kitajske čete, ki so streljale na japonske pijonirje pri mostu preko reke Noni, umaknile proti Anganči na severu. Japonska vlada je v svojem poročilu ponovno izjavila, da bodo japonske čete takoj zapustile ozemlje okrog reke Noni, čim bodo japonski pijonirji popravili most.

Japonski vojni krogi so razširili vest, ki je izzvala veliko razburjenje med vsemi Japonci, da namreč podpira Rusija z orožjem in strelivom Kitajce in da so v bitki pri reki Noni sodelovali celo nekateri sovjet. artiljeristi, preoblečeni v kitajske vojake. Če prav nihče ne ve utemeljiti, čemu bi Kitajci rabili pomoč nekaj topov in vojakov, vendar vse veruje vestem o tem kitajsko-sovjetskem sodelovanju. Vesti same doslej še niso bile potrjene z nobene druge strani.

Berlin, 7 novembra. AA »Berliner Tageblatt« prinaša daljši komentar o bitki med Japonci in Kitajci ob reki Noni v Mandžuriji. List pravi, da se vrši bitka v bližini ruske interesne sfere, preko katere vodi vzhodno-kitajska železnica, ki je življenjskega pomena za Rusijo. Zato bo Rusija najbrže storila vse, da ne pride ta železniška zveze v japonske roke. Ta zadeva zna ponovno oživeti dolgoletni boj za amursko področje, za pristanišča prosta ledu in za zveze z zaledjem. Svet Društva narodov bo zato ob svojem ponovnem sestanku pred izredno težko nalogo. List zaključuje, da mandžurski spor ni več samo prestižno vprašanje Društva narodov, ker obenem resno ograža mir na Daljnem vzhodu.

Tokio, 7 novembra s. **Bitka ob mostu Noni je končana. Vojni minister je izjavil, da so vse japonske čete dobile nalog, da ne smejo prodreti preko kraja Tanhi, 7 in pol milje severno od reke Noni. Število japonskih izgub v bitki za reko Noni znaša 86 mrtvih in 144 ranjenih.**

Ženeva, 7. novembra AA. Kitajski delegat je snoči izročil Društvu narodov novo noto, v kateri protestira proti japonskemu prodiranju v Mandžuriji. Ob reki Noni se je razvila med Kitajci in Japonci velika bitka. Boji se nadaljujejo.

Janpoci trdijo, da je kriv te bitke kitajski poveljnik, ki ni izvršil povelja svojega vrhovnega poveljnika, naj se kitajske čete umaknejo.

Pariz, 7. novembra n. V svoji pariški izdaji je list »Chicago Tribune« objavil poročilo, da je francoski zunanji minister Briand kot predsednik sveta Društva narodov pozval generalno tajništvo sveta naj spričo naraščajoče nevarnosti na Daljnem vzhodu skliče izredno sejo sveta Društva narodov za 13. t. m. in ne za 16. t. m., kakor je bilo prvotno določeno. Svet Društva narodov se bo sestal v Parizu.

Pariz, 7 novembra n. »New York Herald« je v svoji pariški izdaji objavil vest, da bo francoski zunanji minister kot predsednik sveta Društva narodov pozval japonsko vlado, naj takoj evakuira vse nanovo zasedeno ozemlje in umakne svoje čete v železniško cono.

Washington, 7. novembra n. Japonski poslanik je bil pri državnem tajniku za zunanje zadeve Stimsonu in mu je sporočil, da je prišlo do bitke pri mostu čez reko Noni zaradi nesporazuma. Kitajske predstraže namreč niso bile o pravem času obveščene, da bi se morale umakniti, pa so zato pričele streljati na japonske pijonirje, ki so prišli do njih zaradi popravе mostu.

London, 7. novembra g. Kakor javljajo iz Šanghaja, so tjakaj dospeli opazovalci Društva narodov v kitajsko-japonskem sporu. Komisiji načeluje španski konzul v Šanghaju.

Moskva, 7. novembra, d. Vojni komisar Vorošilov je izjavil, da odklanja ruska vlada vsako posredovanje v mandžurskem sporu in da hoče ohraniti z Japonsko in Kitajsko prijateljske razmere. Vorošilov je demantiral vesti o premikanju rdečih čet ob mandžurski meji ter je poudaril, da se od početka mandžurskega spora niso premestile niti najmanjše ruske vojaške enote, ker je ruska vlada mnenja, da bi vojaška intervencija pomenila razkosanje Kitajske ter odpravo kitajske samostojnosti.

Smrtna nesreča na Savi pri Beogradu

Beograd, 7. nov. p. Na Savi se je pripetila danes okrog poldneva nesreča, koje žrtev je postal 23letni ruski akademik Aleksander Kursel. V družbi štirih svojih tovarišev se je z malim čolnom na jadra podal na Savo, da bi poskušal jadrati. Nenadoma pa je potegnil precej močan veter. Ker nihče izmed njih ni bil vešč v jadranju, se je čoln sredi Save prevrnil. Vsi so se skušali rešiti s plavanjem. Kursel je bil znan kot izvrsten plavač in zato tovariši na njega niso pazili, marveč so skušali rešiti drugega, ki ni znal dobro plavati. Res so srečno dosegli obalo in šele tu so opazili, da je Kursel izginil. Bržkone ga je pri plavanju ovirala zimska obleka ali pa ga je morda prijel krč. Njegovega trupla dosedaj še niso našli. Bil je zelo dober dijak in edina nada svojih staršev, ki so ga s svojimi skromnimi sredstvi dali študirati.

Važna seja vodstva baselske banke

Basel, 7. nov. AA. Upravni odbor mednarodne reparacijske banke bo na svoji seji v ponedeljek sklepal o avstrijskem posojilu v znesku 60 milijonov šilingov, čegar rešitev je zadela na gotove težkoče. Drugo važno vprašanje, o katerem je razpravljal že na poslednji seji, je vprašanje zlatega standarda. Upravni odbor bo v zvezi s tem vprašanjem proučil stališča centralnih emisijskih bank. Šefi centralnih emisijskih bank bodo imeli pred sejo upravnega odbora reparacijske banke posebno sejo, na kateri bodo razpravljali o rezultatih finančnih pogajanj v Pragi, ki se tičejo ureditve devizne trgovine v gotovih državah srednje Evrope. Končno bo upravni odbor mednarodne reparacijske banke proučil tudi mesečno bilanco banke, iz katere je razvidno, da se je kapital zmanjšal za 180 milijonov frankov. Gre za vprašanje, kakšne ukrepe naj podvzame reparacijska banka, da si zagotovi potrebna sredstva za izvršitev svojih nalog.

Komunistična centrala na Dunaju

Dunaj, 7. nov. AA. Kakor poročajo dunajski listi, tamkajšnja policija še vedno proučuje materijal, ki ga je odkrila v falzifikacijski komunistični centrali na Dunaju. »Po pisanju listov je policija doslej med raznimi potnimi listi odkrila največ švicarskih, in vse kaže, da je tudi znani komunist Biklović, ki je nedavno ubil Semmelmanna, prav tako dobil švicarski potni list iz te centrale. Med odkritimi falzifikati so dobili tudi več formularjev indeksov dunajske univerze in dunajske veterinarske visoke šole. Ker zasleduje policija zadevo tudi med študenti in išče med njimi take falzificirane indekse, je med njimi zavladala prava panika. Preiskava se nadaljuje.

Dunaj, 7. novembra. Policijska direkcija je razširila svojo preiskavo proti ponarejevalcem potnih listov in je stopila v zvezo tudi z berlinsko policijo, ker je med aretiranimi komunisti mnogo takih, ki so bili tam osumljeni, da so bili v zvezi z nekim uradom za potvarjanje dokumentov, katerega so komunisti ustanovili v Kölnu.

Obsedno stanje na Korziki

Pariz, 7. nov. n. Francoske oblasti so na otoku Korziki proglasile obsedno stanje z namenom, da se uničijo tamkajšnja razbojniška gnezda. Pred kratkim so orožniki ubili glasovitega razbojnika, njegovega tovariša pa, ki se je hotel preoblečen v ribiča odpeljati z otoka, so ustavili in prav tako ustrelili. Sedaj ne sme nihče zapustiti Korzike brez posebne legitimacije. Včeraj sta bila aretirana dva druga tolovaja.

Kongres francoskih radikalnih socialistov

Pariz, 7. novembra AA. Radikalno-socialistični kongres se je ob svojem zaključku izrekel proti vsakemu povečanju davkov v svrho zvišanja dohodkov državnih blagajn. Prav tako se je kongres soglasno izrekel za nadaljevanje politike evropskega zbližanja, ki bi Franciji dala jamstva finančnega in političnega značaja in ji omogočila, da realizira dolgoročno posojilo za okrepitev svojega kredita in za dosego ravnotežja v državnem in trgovinskem proračunu. Kongres je per acclamationem izvolil za predsednika stranke Edouarda Herriota.

Kako so fašisti zrušili nadškofa Sedeja

Beograjska „Politika“ o vzrokih in ozadju odstopa slovenskega nadškofa — Prve posledice padca dr. Sedeja

Beograd, 7. novembra, p. »Politika« je danes pod naslovom »Ostavka nadškofa Sedeja« objavila uvodnik, v katerem pravi:

Vest, da je goriški nadškof dr. Fran Sedej podal ostavko na svoj položaj in da je papež ostavko sprejel, je izzvala v političnih krogih naše države veliko iznenadenje. Ime slovenskega nadškofa Sedeja je postalo znano vsej evropski javnosti pričetkom tega leta, ko je fašistična drhal v Gorici pričela napadati cerkve, da z nasiljem in terorjem prepreči v njih pridige in molitve v našem jeziku. Naša javnost se še spominja, **kako so fašisti tedaj napadali in pretepali naše duhovnike, kako so oblasti veliko število naših svečenikov postavile pod policijsko nadzorstvo, kako so pregnali župnika Ivana Rejca v pregnanstvo v Južni Italiji.** V spominu je še, kako je tedaj šef goriške policije Modesti obiskal nadškofa Sedeja in ga s surovimi pretnjami skušal prisiliti, da bi sam prepovedal slovenske propovedi po Goriškem. Toda Frančišek Sedej je z dostojanstvenim ponosom zavrnil nedostojnega terorista in ga pozval, naj takoj zapusti nadškofijske dvore. V italijanskem tisku se je tedaj obnovila besna kampanja proti Sedeju, ki ji je bil namen ta, da bi Vatikan prisilil Sedeja, da se umakne. Toda slovenski nadškof je nadaljeval z neomajno energijo borbo za prirodne pravice svojega ljudstva in se ni niti najmanj zbal pretenj pobesnele fašistične javnosti in pritiska državnih oblasti. Znana okrožnica zagrebškega nadškofa dr. Bauerja je imela ta veliki pomen, da je obrnila pažnjo Evrope na versko preganjanje, ki ga vrši Italija proti jugoslovenskim katolikom v Julijski Krajini, in je izzvala soglasno solidarnost katolikov Nemčije, Francije, Poljske, Češkoslovaške in Švice z nadškofom Sedejem.

Meseca marca 1931. se je vršila v goriški katedrali proslava 25 letnice posvečenja dr. Sedeja za škofa. K tej proslavi so se zbrali v Gorici tisoči in tisoči vernikov iz najoddaljenejših dolin in vasi goriške pokrajine. **Oblasti so s stotinami karabinjerjev obkolile katedralo in s silo branile našim kmetom, da bi šli v cerkev. Med tem pa je masa fašistov v črnih srajcah s prefektom in kvestorjem na čelu prirejala pred katedralo burne politične demonstracije proti Sedeju.** V cerkvi pa se je ljudstvu prečitalo pismo Pija XI., v katerem je papež odobril delo nadškofa Sedeja in mu podelil svoj blagoslov. To priznanje je nadškof Sedej gotovo zaslužil po dveh letih borbe, v kateri je moral prenesti toliko ljutih in besnih napadov, toliko ponižanja in žalitev, kakor še noben škof v zgodovini goriške pokrajine.

Po tem priznanju papeža Pija XI. ni bila samo naša manjšina, nego ves svet prepričan, da je Vatikan definitivno odbil idejo kapitulacije pred fašizmom in da je položaj slovenskega nadškofa neomajen. Danes pa si mora naenkrat vsakdo zastaviti vprašanje, kako je mogoče, da je **dr. Sedej sedem mesecev kasneje moral podati ostavko.** Mar Sedej ni več vzorni škof, kakor ga je še v mesecu marcu tega leta nazval sam Pij XI.? Kaj je zakrivil, da ne more več voditi svoje škofije? **Njegova ostavka ni posledica kakšnih njegovih osebnih napak, marveč je posledica novih političnih odnošajev med Vatikanom in fašističnim režimom.**

Naši čitatelji se spominjajo, kako je nekaj mesecev po Bauerjevi okrožnici na novo izbruhnil spor med papežem in Mussolinijem, spor, med katerim so fašisti zakrivili težka nasilja proti katoliškim ustanovam in po vsej Italiji razbijali in sramotili papeževe slike. Mussolini je razpustil vsa mladinska društva katoliške akcije. Pij XI. se je tedaj z energično okrožnico obrnil na katolike vsega sveta in obsodil pred očmi mednarodne javnosti protikrščansko politiko in ideologijo fašističnega režima. Pričakovati je bilo vsak hip, da bosta papež in Mussolini odpoklicala svoje diplomatske zastopnike in da se bodo prekinili odnošaji med Vatikanom in Italijo. Toda na obeh straneh so se ustrašili posledic in prišlo je do novih pogajanj. Še v teku leta je bil sklenjen kompromis, ki je pomenil formalen umik Mussolinija, a je v resnici vzel katoliški cerkvi celo vrsto važnih pravic. Kljub temu pa so fašisti tudi za ta »drugi sporazum« zahtevali in dobili dragocene koncesije. **Med drugim so zahtevali glavo osovraženega slovenskega nadškofa dr. Sedeja in so v tem, kakor vidimo, popolnoma uspeli.**

Za ostavko nadškofa Sedeja torej niso obstojali verski razlogi, marveč razlogi čisto političnega značaja. In med tem, ko je slovensko ljudstvo, ki tvori veliko večino goriške nadškofije, strto in pogaženo, **se dviga iz fašističnih vrst Julijske Krajine val nacionalističnega navdušenja. Glavna terorista na Goriškem, šef policije Modesti in pokrajinski tajnik fašistične stranke Avenanti, ki sta s preganjanjem naše manjšine in z drznimi napadi na nadškofa Sedeja izzvala v početku tega leta evropski skandal, sta ostala na svojih mestih kot zmagovalca.** Koncesija, ki jo je napravil Vatikan fašističnemu in italijanskemu režimu, se mu je gotovo izplačala. Toda zgodovinska bo ostala resnica, da so bile te koristi **sad trpljenja malega, slabotnega in preganjanega ljudstva,** ki je imelo po vseh principih človečanstva in krščanstva pravico do energične zaščite in ki ni niti od daleč zaslužilo usode, da bo pod kakršnimkoli pogojem žrtvovano svojim preganjalcem.

*

Da so ta izvajanja »Politike« povsem točna, potrjujejo tudi nova dejstva, ki piscu članka očividno še niso bila znana. Predvsem je imenovan za novega poglavarja goriške nadškofije **čistokrven fašist Giovanni Sirotti, ki se je še nedavno pisal Ivan Sirotić.** S koperskega semenišča, ki ga je dosedaj vodil, je kljub odporu tržaškega škofa Fogarja odstranil vse slovenske in hrvatske učitelje in prepovedal med semeniščniki vsako jugoslovensko besedo.

Čim se je izvedelo za padec nadškofa Sedeja, je bilo v goriško »Alojzijevišče« sprejetih 15 italijanskih semeniščnikov. Pri Centralni posojilnici v Gorici, ki je bila v slovenskih katoliških rokah, so za ravnatelja namestili Italijana...

Nadškof dr. Sedej pa se je zaprl sam vase. Tistega dne, ko je odložil svoje posle, je sivolasi starček jokal; nikogar ni sprejel, z nikomur govoril.

Obrtnikom!

Središče, 7. novembra. **Častni predsednik zveze Obrtnih društev dravske banovine, g. Jakob Zadravec poziva obrtnike, da se v polnem številu udeležijo današnjih volitev. V nekaterih srezih kandidirajo itak njihovi stanovski tovariši, v vseh drugih pa imajo od kandidatov zagotovilo in glede njih popolno prepričanje, da bodo iskreno zastopali obrtniške interese.**

Velika volilna manifestacija v Hrastniku

Hrastnik, 7. novembra. Nocoj na predvečer volitev v Narodno skupščino se je vršil v Narodnem domu volilni shod, ki se je pretvoril v impozantno manifestacijo. Pred polno dvorano, navzočih je bilo do 400 volilcev, **je minister g. Ivan Pucelj** burno pozdravljen v poljudnem govoru očrtal važnost volitev, nakar je za njim govoril sreski kandidat **g. Juvan,** ki je imel v teku zadnjih tednov že več uspelih shodov in sestankov v Hrastniku. Njegova izvajanja so žela splošno odobravanje. Naš domačin in **namestnik sreskega kandidata dr. Roš** je v svojem govoru navedel številna socialna vprašanja, ki zahtevajo ureditev položaja staroupokojencev, rudarjev in naših industrijskih delavcev sploh. Rudar **Podstudenšek** je pozval mnogoštevilne prisotne rudarje, naj oddajo svoje glasove za sreskega kandidata Juvana, kateremu pozivu bo sledilo tudi ostalo delavstvo. Volilne abstinence v Hrastniku ne sme biti in je tudi ne bo.

Iz kamniškega okraja

V petek zvečer se je vršil v Čitalnici v Kamniku volilni sestanek, na katerem sta poročala kandidata gg. dr. Rožič in dr. Potokar. Shod je otvoril g. dr. Karba. Otvoritelj in oba kandidata so zborovalcem temeljito opisali današnji položaj in pomen volitev. Zborovalci so se po teh govorih prepričali, da je volilna abstinenca narodni greh, in vsi so obljubili, da se bodo volitev zanesljivo udeležili in pridobili za volitve tudi omahljivce med znanci.

Shodi v ljubljanski okolici

Tudi kandidat g. Rudolf Šinkovec in njegov namestnik g. Jakob Zadnikar sta priredila v ljubljanski okolici tekom teh dni več dobro uspelih volilnih sestankov. Na sestankih se je največ govorilo o tem, kaj pomenijo sedanje volitve za vse naše ustanove in kako brezvestno se igrajo z usodo naroda oni, ki agitirajo za volilno abstinenco. Povsod so bili zborovalci popolnoma soglasni z izvajanji govornikov.

V litijskem okraju

Litija, 7. novembra.

Predvčerajšnjim je bil v Dolah volilni sestanek, na katerem je nadučitelj g. Baje v imenu domačinov izjavil, da se bodo Dole odzvale klicu domovine in šle korporativno na volišče. Včeraj in danes so vsi trije kandidati v litijskem srezu razvili živahno zaključno propagando za čim večjo udeležbo pri volitvah. Kandidat g. Mravlje je imel danes krasno obiskan shod na Poljšniku pri Litiji. Poljšničani so priredili kandidatu presrčen sprejem. Vsa hiša, v kateri se je vršilo zborovanje, je bila slavnostno okrašena z zelenjem in prapori. G. Mravlje je poročal o nalogah novega parlamenta za zboljšanje življenjskih razmer delavcev, kmetov in vseh drugih stanov. Njegov govor je bil sprejet z velikim navdušenjem. Za zaključek svoje volilne agitacije je imel g. Mravlje še shod pri Drnovšku na Savi.

V Litiji je imel danes volilni sestanek kandidat dr. Zorec, ki je govoril tudi na shodu v Zg. Logu. Tudi kandidat g. Turk je storil vse za čim večjo udeležbo pri volitvah. Za jutri so vsi narodno zavedni Litijčani in ostalo prebivalstvo litijskega sreza v pripravljenosti, da dokažejo svojo zvestobo domovini. Litijčani bodo šli na volišče z godbo na čelu, v Šmartnem pa bodo odkorakali gasilci v krojih na volišče, da manifestirajo na ta način korporativno za kralja in domovino.

Organizacija bivših mornarjev

Ljubljana, 7 novembra.

V lepem številu so se odzvali bivši mornarji pozivu krajevnega odbora Jugoslovenske straže na sestanek v petek zvečer. Po lepem pozdravnem govoru predsednika krajevnega odbora JS g. Pogačnika je na predlog g. Kušarja prevzel predsedstvo g. Staut, ki je prečital dopise tovarišev, bivajočih izven Ljubljane. Udeležba in opravičila zadržanih tovarišev svedočijo veliko zanimanje za organizacijo bivših mornarjev. Izvoljen je bil za njo pripravljalni odbor, kateremu predseduje g. Robek.

Predsednik pripravljalnega odbora je v svojem govoru orisal ,kaj vse veže bivše mornarje. Pri tej priliki pa je tudi opisal dobo, v kateri živimo ter razložil pomen sedanjih volitev s pozivom, da se vsi tovariši polnoštevilno volitev udeleže in tako manifestirajo svojo državljansko zavednost, obenem pa tudi hvaležnost do države, ki se toliko trudi za razvoj našega pomorstva. Sestanka se je udeležil tudi znani mornarski pedagog g. dr. Ljudevit Böhm, ki je obljubil predavanja na bodočih sestankih. Gotovo je, da se bo namesto nameravanega družabnega kluba ustanovila lepa in močna organizacija bivših mornarjev.

Občinske volitve na Bolgarskem

Sofija, 6. novembra.

Če bi bile notranjepolitične razmere na Bolgarskem v resnici urejene, kakor niso, bi se moglo reči z vso gotovostjo, da so pravkar izvršene občinske volitve dokaz in jamstvo stalnosti in trajnosti sedanje vladavine »narodnega bloka«. Tolika je večina, ki jo je dosegel vladni blok pri teh volitvah. V razmerah, ki vladajo na Bolgarskem vsa leta po ugonobitvi Aleksandra Stambolijskega in njegove ljudske vlade, od leta 1923. sem, ko vsepovsod kljub vsemu odločajo, gospodarijo in ukazujejo »neodgovorni elementi«, ki morejo s svojim nasiljem vsak čas strmoglaviti najtrdnejšo večino, pa je taka zmaga le znak, da v resnici stoji za sedanjo vlado velika večina naroda; znamenje, da bi vlada, opirajoča se na tako večino, v resnici mogla uvesti v zemlji mir in red, normalne razmere, če bi ji ta večina dajala tako dejansko zaslombo, da bi enkrat za vselej obračunala z »neodgovornimi elementi«. Toda, kakor vse kaže, smo še daleč od časov, ko bo za vselej strta moč Vanče Mihajlova in njegove zločinske VMRO, grobokopov mirnega in blagodejnega razvoja in napredka Bolgarske in njenega naroda.

Med nasprotniki vladnega »narodnega bloka«, zlasti med »sgovoristi«, je vladalo prepričanje, da bodo občinske volitve preizkušnja, v kateri se »narodni blok« ne bo obnesel, temveč razcepil v svoje sestavine in tako izgubil svojo enotnost. Toda, ne le da se to ni zgodilo, temveč je »narodni blok« dobil na njih znatno višji odstotek glasov, kot pa pri volitvah za narodno sobranje in se je le še utrdila njegova enotnost. Nasprotno pa je ravno »Demokratičeski Sgovor« zadel pravi poraz in njegov privesek, »smilovci«, so takorekoč popolnoma izginili.

Končni izid volitev je takle: narodni blok 271.510 glasov ali skoraj 73 odstotkov delavska stranka (komunistična) 54.162, ki ni porastla, šele na tretjem mestu »Sgovor« s 33.520 glasovi, socijalisti 5744, občа selska lista 3937, smilovci komaj 3718, delavski blok 1008, »tomovci« (zemljoradniki) 940, »Sgovor« in »smilovci« 933, občа meščanska lista (fašisti) 225, obrtniki 292, nacijonalne zadruge 149, nac. liberalci in zemljedelski »sgovoristi« 101, T. Kostadinov 86, demokrati- »Sgovor«-»smilovci« 31, »stambolovisti« 25, »tončevci« 23, razne koalicije 449, brez stranke 3843. V odstotkih približno: narodni blok 72, komunisti 14, ostala opozicija 14 odstotkov, med njo »Sgovor« z 9 odstotki.

Značilno pri teh volitvah je bilo, da komunisti vkljub svoji najživahnejši agitaciji med kmetskim prebivalstvom nikakor niso uspeli in je ljudstvo kljub zelo težkemu gospodarskemu položaju ostalo zvesto zemljeradniški stranki in žnjo narodnemu bloku, kateremu je po izjavi glavnega tajnika zemljedelske zveze, Virgila Dimova, dala dve tretjini vseh njegovih glasov. Zemljedelci so torej, kakor so bile že takoj od začetka, steber vlade narodnega bloka. Tam, kjer so se pri sedanjih občinskih volitvah razcepili, so povsod podlegli narodnemu bloku, v katerem je ostala matica zemljeradništva.

»Sgovoristi« se pritožujejo, da so se občinske volitve vršile pod neizrecnim terorjem narodnega bloka, in stari nasilnik A. Cankov, čegar nekdanji krvavi režim se bo do poznih rodov z grozo spominjal na Bolgarskem, sedaj pripoveduje o nasilstvih vladinovcev, o aretacijah, pretepanju, zadržavanju opozicijonalcev na policiji in sreskih poglavarstvih. Toži, da se je opoziciji onemogočala predložitev list, da se njene liste niso potrdile in druge take stvari. Mogoče in verjetno je, vendar je vse to le malenkost napram strahotam, ki so se dogajale pod nasilniškim Cankovljevim in Ljapčevljevim režimom, in če se danes s korcem vrača, kar se je prej dajalo z mernikom, bi se skoraj reklo, da je prav in pravično, čeprav je sedanja vlada proglasila načelo, da bodi pozabljeno, kar je bilo, in je sedaj treba delati le za pomirjenje in gospodarsko obnovo in povzdigo zemlje.

Pri občinskih volitvah v februarju mesecu lanskega leta je dobil tedaj vladajoči »Demokratičeski Sgovor« vkljub največjemu nasilju samo 54 odstotkov oddanih glasov; narodni blok jih je dobil sedaj skoraj 73. Dovoljna moč bi bila to za premaganje vseh težav; samo da bi bilo v narodnem bloku tudi še toliko trdne volje, pa bi se uredil na Bolgarskem toliko potrebni mir in red, celo tudi proti vse razdirajočim »neodgovornim elementom«!

Henderson predsednik razorožitvene konference

Pariz, 7. novembra g. Kakor javljajo listi iz Londona, je Henderson izjavil svojo trdno voljo, da bo prevzel predsedstvo razorožitvene konference, ki bo v začetku prihodnjega leta.

Ponovni spopadi med hitlerjevci in komunisti

Lipsko, 7. novembra n. Tu je prišlo na zborovanju, ki ga je priredil Hitler, do spopada s komunisti. Dva nacionalna socialista sta bila težko ranjena, dočim so neki ženski prestrelili roko.

Ne nasedajte lažem!

Že včeraj smo opozorili na lumparije, ki so jo storili brezvestni hujskači s tem, da so **potvorili** neko okrožnico glavnega volilnega odbora v Ljubljani. Pristavili so ji še **docela izmišljen pripis,** zdaj pa to lažnivo okrožnico razširjajo po deželi, da bi begali volilce. Čeprav smo že včeraj pojasnili, da je ta okrožnica **grda in brezvestna potvorba,** skušajo še vedno hujskati z njo.

Ponovno opozarjamo, da je **pričakovati za danes še drugih sličnih brezvestnih grdobij** od ljudi, ki ščuvajo proti volitvam in ki se ne strašijo nobenih sredstev, samo da bi ljudi odvrnili od glasovanja. **Ne verujte lažem, ne nasedajte spletkam!** Ne ustnim, ne pismenim, ne tiskanim! **Vsi pojdite volit, mirno in možato!**

Ne dajte se strahovati!

Časi strankarske strahovlade se ne vrnejo več — Vse grožnje nasprotnikov volitev so prazne

Ljubljana, 7. novembra. AA. Kr. banska uprava dravske banovine razglaša:

Banska uprava je iz nekega kraja dobila poročilo, da se širijo vesti, da bodo morali dožniki vrniti svoja posojila rajfajznovki v dotičnem kraju, ako bodo šli volit. Z ozirom na to je banska uprava poklicala zastopnike vseh glavnih denarnih zavodov in zadružnih zvez v dravski banovini; vsi so odločno izjavili, da se takšen pritisk na volilce ne bo izvršil in so bili soglasnega mišljenja, da bi tako postopanje bilo škodljivo za naše narodno gospodarstvo.

Na podlagi teh izjav lahko ugotavljamo, da ne more biti prav nikakršnega pritiska na volilce. **Sicer pa bodo banska uprava, kakor tudi vsa kompetentna oblastva imela dovolj moči, da vsako tako nezakonitost preprečijo.**

*

Ta primer terorizma proti volitvam ni edin. Od mnogih strani nam poročajo, kako skušajo hujskači z najrazličnejšimi grožnjami odvrniti volilce, da ne bi šli volit. Odgovor na vse to je: **časi strankarske strahovalde so minili in se ne vrnejo več! Kdor izvrši svojo volilno dolžnost in s svojim glasom podpre državo, se mu ni treba bati ničesar!** Državna oblastva so dovolj močna, da bodo v kali zadušila vse morebitne poskuse strahovanja. **Zato vsi na volišče!**

Obvezna udruženja po novem obrtnem zakonu

Sistem trgovskih gremijev in obrtnih zadrug razširjen na vso državo – Moderne določbe o obveznih trgovskih in obrtniških organizacijah

Za enotno ureditev zastopstva obrtnih, trgovskih in industrijskih interesov v naši državi, vsebuje novi obrtni zakon važne določbe v poglavju o obveznih organizacijah. Sistem obveznih organizacij trgovcev in obrtnikov, ki ga poznamo v Sloveniji in Dalmaciji v obliki trgovskih gremijev in obrtnih zadrug, **je z novim zakonom razširjen na vso državo.**

Obvezna udruženja se imajo po novem obrtnem zakonu ustanoviti posebej za trgovce in obrtnike. Člani udruženj (gremijev in zadrug) morajo biti vsi trgovci in obrtniki, ki na področju udruženja izvršujejo trgovski ali obrtni posel. Tudi osebe, ki vodijo obrate, ki spadajo pod določbe tega zakona, a niso trgovski in ne obrtni obrati, morajo biti člani stanovskih udruženj. V katero udruženje se imajo take osebe včlaniti, to odreja pristojna zbornica. K obveznim udruženjem morajo **pristopiti tudi državna in samoupravna podjetja če opravljajo posle, ki spadajo pod obrtni zakon.**

Obvezna udruženja trgovcev in obrtnikov se redoma ustanavljajo **za vsako področje sreza ali avtonomnega mesta,** če je število pripadnikov tako veliko, da omogoča upešno delo udruženja. **Posamezne trgovske stroke lahko osnujejo svoja posebna udruženja.** Potrebno pa je, da je število pripadnikov dotične stroke tako veliko, da jamči za uspešno delo udruženja. Področje takih strokovnih udruženj lahko obsega tudi več srezov ali celo banovino. Taka strokovna udruženja se lahko ustanovijo samo s pristankom nadpolovične večine pripadnikov stroke na dotičnem področju.

V ostalem se pa za isto področje ne sme ustanoviti več kakor eno udruženje. Če v posameznem srezu ni število trgovcev ali obrtnikov zadostno za uspešno delo udruženja, ali pa če trgovci in obrtniki iz dveh ali več srezov izjavijo željo, **se lahko obvezno udruženje ustanovi za več srezov v isti banovini.** Pristojna zbornica lahko odredi osnovanje takih udruženj za več srezov kakor tudi združitev posameznih sreskih udruženj v eno udruženje, če je to potrebno za uspešno delovanje.

Za področje banovin se lahko osnujejo udruženja bančnih in zavarovalnih podjetij, udruženja lastnikov stavbnih, elektrotehniških in tiskarskih podjetij, kakor tudi udruženja oseb, ki vrše zastopanje in posredovanje pred oblastmi, udruženja spediterjev in carinskih posrednikov ter podjetij za prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili. Če za taka podjetja ni mogoče ustanoviti obveznega udruženja za vso banovino, so taka podjetja dolžna, da pristopijo k udruženju, ki jim je po stroki najbližje. V primeru nejasnosti odloča pristojna zbornica.

Osebe, ki zahtevajo koncesijo odnosno dovoljenje za izvrševanje obrti, morajo prej položiti na blagajni pristojnega udruženja predpisan znesek vpisnine, ki se jim vrne, če dovoljenja ne dobijo. Potrdilo o vplačani vpisnini se mora priložiti prošnji za koncesijo odn. za obrtno dovoljenje.

Obvezna udruženja ne morejo nikogar ovirati, da ustanovi obrat ali podružnico in ne morejo članom dajati prednisov glede števila učencev in pomočnikov ali glede nabavljanja sirovin in potrebščin, glede cen in cenovnikov in slično. Delokrog udruženj je v zakonu točno določen.

Udruženja, osnovana po predpisih tega zakona se lahko včlanijo v **zvezne organizacije** (Zveze trgovskih ali obrtnih udruženj), in sicer na podlagi zakona o udruženjih, zborovanjih in sestankih.

Članarino pobira za udruženje uprava udruženja; če je pa član ne plača, niti na pismen poziv, tedaj jo iztirja splošna upravna oblast prisilno.

Pomočniki, ki so zaposleni v trgovskih ali obrtnih obratih lahko na vsakoletnem občnem zboru izvolijo **pomočniški odbor,** ki zastopa interese pomočnikov, zlasti v pogledu službenih odnošajev. Kjer ni pomočniških odborov, zastopa interese pomočnikov pristojna delavska zbornica.

Nadzorstvo nad udruženji vrši zbornica, ki lahko vsak čas odredi pregled poslovanja. **Udruženja obrtnikov ustanovijo na področju banovine okrožne odbore.** Področja teh okrožnih odborov se bodo odredila po geografskem položaju in po gospodarski potrebi. **Vsa obrtna udruženja iz tako določenega področja so dolžna včlaniti se v okrožnem odboru.**

Industrijci ustanavljajo skupna obvezna udruženja le za področje banovine. Posamezne industrijske panoge pa lahko ustanovijo posebna strokovna, udruženja za vsa podjetja iste stroke v banovini.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

razpisuje oddajo dvo- in trosobnih stanovanj ter trgovskih lokalov v svoji novi zgradbi v Celju. Prošnje za podelitev stanovanj in lokalov je vlagati pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8. Cene stanovanj in lokalov ter vpogled načrtov izvedo reflektanti pri gradbenem vodstvu v Celju ter pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani. Prošnje je vložiti do 16. t. m. pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

Hmeljski trg

Žatec, 7. novembra h. (Tedensko poročilo). Kupčija je bila ves teden mirna in je bil promet zelo majhen. Prodanih je bilo ves teden samo 150 stotov. Kupuje se samo prvovrstno blago, za katerega plačujejo 350 do 370 Kč. Izbrano blago ima nekoliko boljše cene, dočim se prodaja srednjevrstni hmelj po 300 do 340 Kč, slabši pa po 220 do 270 Kč. Tendenca ob zaključku tedna je neizpremenjeno mirna. Pogajanja z Nemčijo za določitev hmeljskega kontingenta bodo najbrže ugodno zaključena, pač pa zahteva Belgija uvedbo strožjega žigosanja. V Raudnicah in Usteku so skoro vse zaloge razprodane. V Žatcu je bilo do sobote žigosanega 104.000 stotov.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nizka oblačnost bo narasla. Še toplo. Južni vetrovi bodo nekoliko jačji. — **Situacija včerajšnjega dne:** Barometrska depresija z Oceana je že preplavila južno Evropo in naše kraje. Temperatura je še visoka, ker so vetrovi topli. Nebo je še precej vedro. Insolacija je močna. V kratkem je pričakovati postopno spremembo vremena. Pritisk je padel za 1.5 do 6.5 mm na severu in v višjih krajih Hrvatske. Temperatura je brez znatnih sprememb. Padla je samo neznatno na Hrvatskem, v južnem Primorju pa je narasla za 1 do 3, na zapadu in v višjih krajih pa celo za 3 do 10 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V južnih Alpah nejasno, možnost dežja, na vzhodnem robu sicer jasno, toda nezanesljivo vreme.

Naši kraji in ljudje

Peter Živković

predsednik ministrskega sveta in nosilec državne kandidatne liste za današnje volitve, reprezentant nove državne politike narodne sloge in narodnega edinstva

Spominska plošča Ivanu Hribarju

Slovesno odkritje na tehniški srednji šoli

Ljubljana, 7. novembra

Preteklo je 20 let, kar se je pričel reden pouk na naši tehniški srednji šoli in danes je ta, za napredek našega naroda tako važni zavod proslavil moža, ki si je za ustanovitev šole pridobil skoraj edine in največje zasluge, proslavil na ta način, da je tedanjemu županu g. ministru Ivanu Hribarju odkril na najčastnejšem prostoru v vestibulu veliko bronasto plaketo. K proslavi so se razen vseh gojenk in gojencev zavoda in profesorskega zbora zbrali tudi načelnik g. dr. Marn kot zastopnik bana, šef prosvetnega oddelka g. Mazi, zastopnik župana in mestne občine g. dr. M. Šubic, ki je zastopal obenem tudi svojo družino, generalni tajnik Zveze industrijcev inž. Šuklje, univ. prof. inž. Kopilov kot zastopnik univerze, nadzornik obrtnega šolstva g. inspektor Presl, zastopnik Delavske zbornice g. Kopač, predsednik Narodne galerije g. dr. Windischer, direktor državne trgovske šole g. Gogala, nadsvetnik Govekar kot zastopnik magistrata, g. Engelbert Francheti kot predsednik podpornega društva dijakov in kot zastopnik Obrtne zveze, občinski svetnik Mihelčič za strokovno zadrugo elektrotehnikov, predsednik organizacije diplomiranih tehnikov g. Nedeljko, za organizacijo praktičnih elektro- in strojnih tehnikov g. Zavadlal in g. Mihelčič mlajši, g. Josip Rebek, več zastopnic narodnega ženstva in mnogo drugega odličnega občinstva.

Točno ob pol 12. uri je vstopil v vestibul, ki je bil okrašen s kraljevo soho in lovorjevimi drevesci, v spremstvu direktorja g. Reisnerja in predsednika ZTOI g. Jelačina slavljenec g. minister Ivan Hribar z gospo soprogo. In takoj ga je ogovoril direktor Reisner s slavnostnim govorom, ki je v njem poudarjal zasluge slavljenca, ki se je boril za zavod od l. 1896. pa do l. 1911., ko je dosegel ne samo, da se je v Ljubljani ustanovila šola, ki je še sedaj edina te vrste in največja v vsej državi. Razen tega pa je pridobil za šolo tu-

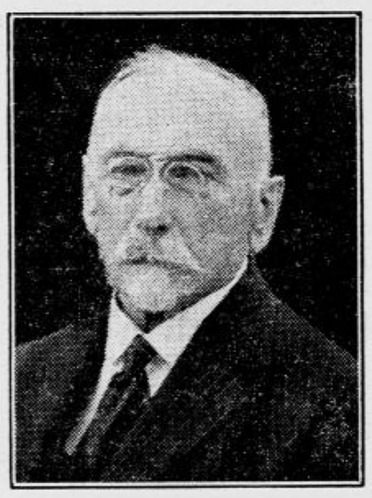

di prekrasno in za tedanje razmere velikansko poslopje, kjer je ob svoji ustanovitvi dobila zavetje tudi naša univerza in ima še sedaj svoje prostore Trgovska akademija. Slavljencu je izrekel zahvalo v svojem imenu, obenem pa v imenu učiteljskega zbora in mladine ter mu poželel še mnogo let zdravja, da bi doživel še več takih svečanosti.

Predsednik ZTOI g. Jelačin se je nato spominjal harmoničnega sodelovanja slavljenca z bivšim direktorjem šole g. Ivanom Šubicem ter opisal razmere, ko je tedanji ljubljanski župan Ivan Hribar na nemškem Dunaju izvojeval ogromen uspeh s tem, da je dosegel tehniško srednjo šolo, ki je danes v korist trgovskemu, obrtnemu in industrijskemu stanu vse države. Govornik je omenil, da je bil slavljenec vedno tudi njegov vzor in zato se je sporazumel s kiparjem Severjem, da je modeliral spominsko ploščo, ki je v tem trenutku z nje zdrsela zavesa in se je pokazal markantni obraz velikega dobrotnika in ustanovitelja tehniške srednje šole, ki se mu je govornik zahvalil za vse njegovo delo v imenu ZTOI, direktorja g. Reisnerja pa je naprosil, da ta spomin priznanja in hvaležnosti sprejme v varstvo.

V imenu gojencev se je zahvalil slavljencu učenec tehniške srednje šole in s prekrasnimi besedami se je v imenu učenk zahvalila tudi gojenka šole ter izročila soprogi slavljenca prekrasen šopek rožnih nageljnov in vrtnic.

Vidno ginjen je stal minister Ivan Hribar pred svojim lastnim spomenikom, kar se še ni dogodilo slovenskemu možu, in s krepkim glasom je spregovoril zahvalni govor, ki je v njem opisal tedanjo težko dobo in borbe za pravice slovenskega jezika, torej za pravice, ki so Slovencem prinesle tudi koristi na gospodarskem polju. V teh bojih za pravice naroda se je kot župan in politik boril slavljenec posebno tudi za boljši kruh potomcem in prav s to šolo, ki jo je dosegel, nam je uspelo, da so absolventi šole na onih mestih, ki so jih prej zavzemali sami tujci. Po govoru slavljenca, ki ga je občinstvo, zlasti še mladina, poslušala z najtoplejšimi čustvi, se je ministru Ivanu Hribarju zahvalil še enkrat direktor Reisner in se obenem spomnil tudi Nj. Vel. kralja, ki so mu vsi navzoči zaklicali trikrat: »Slava!«, šolski pevski zbor pa je svečanost zaključil s himno »Bože pravde«.

Samo še danes
nepreklicno zadnjikrat!

Bomba smeha! Najboljša komedija in izvrstna satira na dvolično moralo današnjih ljudi!

Vsak mora videti ta film!

DEVIŠKI JAKOB

V glavnih vlogah najboljša komika

Felix Bressart in Ralph A. Roberts

Najnovejši Fox-zvočni tednik

Predstave danes v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Hmeljarji!

Iz vašega obupnega položaja vas lahko reši le država. Le z njeno pomočjo se lahko uredi boljša prodaja hmelja in le z njeno pomočjo se lahko omili silno breme dolgov, ki so ga navalile na vas prenizke hmeljske cene v zadnjih letih.

Ako pa hočete, da vam bo država lahko pomagala, ji morate dati tudi vi, kar potrebuje in zahteva od vas. Dajte ji danes svoje glasove! Ko dobite današnje »Jutro« v roke, še ni prekasno. Volišča poslujejo ves dan. Zato pojdite, ako še niste volili, takoj na volišče in oddajte svoj glas! Spravite s seboj tudi sosede in znance, ki še niso glasovali. Kdor ostane doma, se odreče vsaki pravici, zahtevati kaj od države!

In pomislite še to: kaj vam pa morejo dati oni, ki vas odvračajo od volitev: Že prej niso storili ničesar za vas, ko so imeli še vso moč v rokah. Kaj naj store sedaj, ko nimajo nobene moči več? Ničesar ne bodo in ničesar ne morejo storiti! Zato pojdite volit! Pojdite vsi!

Strašna smrt v dimu in ognju

Ljubljana, 6. novembra 1931.

Na Veliki Cikavi ne daleč od Novega mesta je živela v svoji koči 78-letna užitkarica Katarina Strajnarjeva. Kakor običajno se je ženica v četrtek zvečer podala zgodaj k počitku. Kakor kažejo znaki, je Strajnarjeva ponoči vstala, napravila luč in si svetila po stari skrinji, ki je bila poleg njene postelje v desnem kotu nizke in ozke sobice. Kaj je iskala v skrinji, se ne ve. Kmalu po opravljenem delu je legla nesrečnica nakaj k počitku in zaspala.

Goreči utrinki, ki so padli na blazino, napolnjeno s plevami, so pričeli tleti. Vžgale so se pleve in obenem tudi razne krpe, ki jih je imela ženica poleg postelje v škrinji. Ženi, ki je med dogodkom trdno zaspala, sta se pričeli vnemati spodnje perilo in odeja, žgati pa se je pričelo tudi njeno telo. Nesrečnica se je morala prebuditi v silnih mukah. Kakor kaže, si je hotela pomagati s tem, da se je v postelji preokrenila enkrat na eno, drugič na drugo stran, a vstati ni mogla več. Poleg tega je omamljal ženico tudi dim, ki je napolnil vso izbo, in tako je Strajnarjeva izdihnila v groznih mukah.

Ponesrečenko, katere telo je bilo čez polovico ožgano, je našla zjutraj nekaj pred 6. uro njena sinaha Marija, ki je prišla v stajo molst kravo. Vsa prestrašena je takoj tekla po svojega moža, pokojničnega sina Ivana, ki je urno odšel še z drugimi vaščani k koči svoje matere, kjer so hitro odprli v sobi okna in še tleči ogenj pogasili. Njegova mati je ležala sključena in ožgana na postelji, obrnjena z glavo proti vznožju. Sin je prenesel svojo ponesrečeno mater na svoj dom, kjer je bila položena na mrtvaški oder.

Ugotovitve o nesreči na prulskem mostu

Ljubljana, 7. novembra.

Ljubljančani globoko sočustvujejo s ponesrečenimi vojaki, zlasti z usodo mladega Ljubomira Nikolića, ki je našel strašno smrt pod prevrnjenim avtomobilom. Vojaška in policijska oblast nadaljujeta s poizvedovanji in zaslišavanji. Komandant avtoodelenja kapetan g. Hren je napravil že včeraj daljše poročilo o nesreči, prav tako pa je po svojih informacijah napravil poročilo tudi ordonančni oficir kapetan g. Živojin Stanojević.

Davi je prispela na kraj nesreče zopet vojaška komisija, ki jo je vodil kot tehniški izvedenec podpolkovnik g. Jaklič, kateremu sta bila dodeljena kapetan gospod Stanojević ter komandant avtoodelenja kapetan g. Hren. Poleg je bil še vojaški avditor major g. Jeftić, ki je sestavil zapisnik. Komisija je ugotovila, da se izpovedi prič v glavnem strinjajo; vojaki so vozili prehitro in je šofer Kabašić napravil pri zavoju premajhen lok, kar je imelo za posledico, da je moral zavoziti preveč na desno in je sledila strašna nesreča. Res pa je tudi, da je bil volan na vozu nekoliko neokreten, dočim sta zavori dobro fukcijonirali.

Prevrnjeni avto so danes dopoldne dvignili in odpeljali vojaki. Sorodniki smrtno ponesrečenega Ljubomira Nikolića, ki je stanoval v civilu v Beogradu v Knez Danilovi ulici, so bili že včeraj obveščeni brzojavno od strani kapetana Hrena. Danes dopoldne so truplo obducirali in ugotovili, da je nesrečnež umrl zaradi hudih notranjih poškodb. Pritisk težkega vozila mu je strl prsni koš ter mu poškodoval tudi notranje organe. Pogreb je bil danes ob 14.30 iz mrtvašnice vojne bolnice na Zaloški cesti na vojaško pokopališče pri Sv. Križu.

Člane Družbe sv. Cirila in Metoda

vabi podpisano vodstvo k polnoštevilni udeležbi pri volitvah danes 8. novembra, ker more samo narodno složna država podpreti in ščititi cilje, ki jih družba zasleduje.

Predsednik dr. Kušej in tajnik inž. Mačkovšek.

JUTRI PREMIERA V ELITNEM KINU MATICI

JUTRI PREMIERA V ELITNEM KINU MATICI

Volilne pisarne v Ljubljani

Volilci ki želijo kakšna pojasnila glede volitev, naj se obrnejo na naslednje volilne pisarne:

I.	volišče:	Mestna zastavljalnica, Poljanska cesta
II.	»	isto
III.	»	gostilna »Činkole«, Kopitarjeva ulica
IV.	»	gostilna »Kajfež«, Florijanska ulica
V.	»	Jakob Goli, Trnovski pristan
VI.	»	gostilna »Putrih«, Dolenjska cesta
VII.	»	gostilna »Marenče«, Dolenjska cesta
VIII.	»	Jakob Gori, Trnovski pristan
IX.	»	gostilna »Mrak«, Rimska cesta
X.	»	gostilna »Mrak«, Rimska cesta
XI.	»	gostilna »Pri panju«, Vegova ulica
XII.	»	Narodna tiskarna, Knafljeva ulica
XIII.	»	gostilna »Novi svet«, Gosposvetska cesta
XIV.	»	Delniška tiskarna, Miklošičeva cesta
XV.	»	gostilna »Brezovšek«, Komenskega ulica
XVI.	»	isto
XVII.	»	gostilna »Zupančič«, Ahacljeva-Jegličeva
XVIII.	»	isto
XIX.	»	Delniška tiskarna, Miklošičeva cesta
XX.	»	tovarnar Cihlar, Vodovodna-Dunajska
XXI.	»	gostilna »Grčar«, Sp. Šiška, Gasilska c.
XXII.	»	isto
XXIII.	»	isto
XXIV.	»	isto
XXV.	»	Komenskega ul., Reisnerjeva hiša, pisar. zavarovalnice
XXVI.	»	isto

Vsa pojasnila, informacije itd. dobijo volilci v zgoraj označenih volilnih pisarnah. **Centralna volilna pisarna v Kazini** ima tel. štev. 21-23.

Pranje, ki prihrani gospodinji veliko denarja...

Slednja gospodinja si želi: „... dobro oprati, pa vendar tako prati, da se perilo ne trga." S terpentinovim milom Gazela je to mogoče! Ker mu je pridejano terpentinovo olje, pere milo Gazela lepo, da je veselje ... in vendar vzame z lahkoto vse madeže iz perila ... Dolgo ostane vse kakor novo — v veselje varčne gospodinje.

TERPENTINOVO MILO
GAZELA
pere zares čisto

Naši sreski kandidati

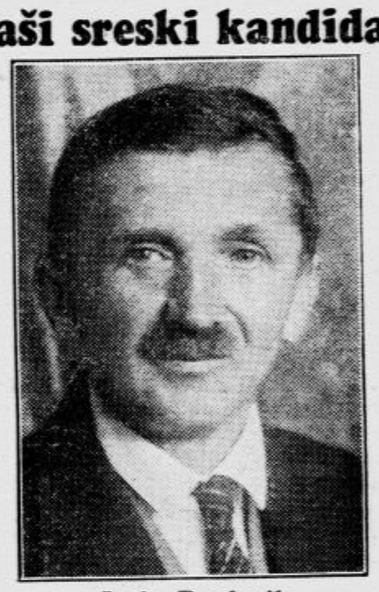

Josip Drofenik

kandidira v srezu Šmarje-Rogatec. Že preko 25 let se udejstvuje v javnem življenju in je bil tudi poslanec v ustavotvorni skupščini. Doma je iz Št. Jurja ob juž. žel., kjer ima svoje kmečko posestvo in kjer marljivo deluje v raznih gospodarskih in samoupravnih organizacijah. Njegov namestnik je g. Jurij Lesjak, posestnik in obrtnik v Slivnici pri Celju.

Razen g. Drofenika kandidirata v šmarskem okraju še znani slovenski novinar in zaslužni javni delavec g. Vekoslav Spindler ter mladi in podjetni kmečki posestnik g. Anton Zdolšek s Ponikve.

Štefan Vuk

kandidira v ptujskem srezu. Posestnik je v Cirkovcih, kjer je tudi župan. Daleč na okrog je znan in uživa velik ugled, zato so ga znanci nagovorili, da je sprejel kandidaturo v domačem okraju. Njegov namestnik je g. Jožef Čeh, gostilničar in posestnik v Ločiču.

Ptujski okraj ima tri kandidate. Razen g. Vuka kandidirata še znani gospodarski voditelj in organizator g. Lovro Petovar iz Ivanjkovcev in posestnik g. Franjo Petek iz Cvetkovca.

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleko, perilo i. dr.

A. Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Kje bodo Ljubljančani volili

Ljubljana ima 26 volišč — Kje bodo volilni lokali in katere ulice so jim dodeljene

Za volitve v Narodno skupščino dne 8. novembra je Ljubljana razdeljena na 26 volišč. V svrho orijentacije, da vsakdo ve, katere ulice spadajo k posameznim voliščem in kje ima izvršiti volilno dolžnost, priobčujemo volišča in ulice:

I. volišče voli na II. državni realni gimnaziji v Strossmayerjevi ulici št. 1.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Ambrožev trg, Bergantova ulica, Barvarska steza, Ciril Metodova ulica, Gestrinova ulica, Kapiteljska ulica, Kopitarjeva ulica, Lončarska steza, Marnova cesta, Mišičeva cesta, Poljanska cesta I. del od hiš št. 1 do Ambroževega trga, Poljanski nasip I. del do Ambroževega trga, Strmi pot, Strossmayerjeva ulica, Strupijevo nabrežje, Ulica stare pravde, Zrinjskega cesta, Zarnikova ulica.

II. volišče voli na II. državni realni gimnaziji v Strossmayerjevi ulici št. 1.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Domobranska cesta, Hradeckega vas II. del od vštete hišne št. 35 dalje, Kastelčeva ulica, Kosovska ulica, Kumanovska ulica, Kodeljevo, Mesarska cesta, Potočnikova ulica, Poljanska cesta II. del od Ambroževega trga do mostu v Hradeckega vasi, Poljanski nasip II. del od Ambroževega trga do mestne meje na Kodeljevem, Sv. Petra nasip, Tomšičeva ulica, Usnjarska ulica, Vrazov trg, Znamenjska ulica, Živinozdravniška ul., Brezstanovalci.

III. volišče voli v »Mestnem domu«.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Cankarjevo nabrežje, Dolničarjeva ulica, Galesovo nabrežje, Grajska planota, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Krekov trg, Lingarjeva ulica, Mestni trg, Medarska ulica, Na stolbi, Nabrežje 20. septembra, Ovinki, Pod trančo, Pogačarjev trg, Pred škofijo, Razgledna steza, Ribja ulica, Semeniška ulica, Streliška ulica, Sukn jarska ulica, Stritarjeva ulica, Študentovska ulica, Vodna steza, Vodnikov trg.

IV. volišče voli v Šentjakobski dekliški šoli na Šentjakobskem trgu.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Florijanska ulica, Grajski drevored, Grudnovo nabrežje, Kleparska steza, Orlov vrh, Osojna steza, Osojna pot, Reber, Rožna ulica, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Sodarska steza, Stiška ulica, Vozna pot na grad, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Zvezdarska ulica.

V. volišče voli v deški šoli na Prulah.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Cesta v mestni log, Cesta dveh cesarjev, Cesta na Loko, Jelovškova ulica, Jeranova ulica, Layerjeva ulica, Lampetova ulica, Mala čolnarska ulica, Mali stradon, Mivka, Na pesteh, Opekarska cesta, Pot na Rakovo jelšo, Pred konjušnico, Staretova ulica, Stranska pot, Švabičeva ulica, Trnovski pristan, Velika čolnarska ulica, Veliki stradon.

VI. volišče voli v gostilni »Češnovar« na Dolenjski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Cimpermanova ulica, Gruberjevo nabrežje, Hrenova ulica, Hradeckega vas I. del od hišne št. 1 do vštete hišne št. 34, Janežičeva cesta, Ilovica, Karlovška cesta, Merosodna ulica, Praprotnikova ulica, Privoz, Prule, Sredina, Tesarska ulica, Vožarski pot, Za gradom, Zvonarska ulica, Žabjak.

VII. volišče voli na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Črna vas, Dolenjska cesta, Galjevica, Hauptmanca, Ižanska cesta, Orlova ulica, Rakovniška ulica.

VIII. volišče voli v otroškem vrtcu v Cerkveni ulici št. 21.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Cerkvena ulica, Devinska ulica, Gradaška ulica, Gerbičeva ulica, Gunduličeva ulica, Istrska ulica, Karadžičeva ulica, Karunova ulica, Kladezna ulica, Kolezijska ulica, Kopališka ulica, Koseskega ulica, Krakovska ulica, Krnska ulica, Mencingerjeva ulica, Pri brvi, Rečna ulica, Razpotna ulica, Rezijanska ulica, Riharjeva ulica, Soška ulica, Trnovska ulica, Valjavčeva ulica, Vipavska ulica, Vogelna ulica, Zelena pot.

IX. volišče voli na Tehniški srednji šoli v Gorupovi ulici. Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Aškerčeva ulica, Bičevje, Bogišičeva ulica, Dobrilova ulica, Glinška ulica, Gorupova ulica, Groharjeva ulica, Hajdrihova ulica, Idrijska ulica, Langusova ulica, Lepi pot, Marmontova ulica, Mirje, Murnikova ulica, Oražnova ulica, Oslavijska ulica, Postonjska ulica, Tobačna ulica, Tržaška cesta, Ulica rimske legije, Verstovškova ulica, Volaričeva ulica, Vrtača, Ziljska ulica.

X. volišče voli v deški šoli na Cojzovi cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Boštnikov trg, Breg, Cojzova cesta, Emonska cesta, Krakovski nasip, Križevniška ulica, Napoleonov trg, Novi trg, Rimska cesta, Salendrova cesta, Vrtna ulica.

XI. volišče voli v I. državni realni gimnaziji v Vegovi ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Čevljarska ulica, Dvorni nasip, Dvorni trg, Frančiškanska ulica, Gledališka stolba, Gosposka ulica, Gradišče, Jurčičev trg, Knafljeva ulica, Kongresni trg, Marijin trg, Peternelova ulica, Prešernova ulica, Soteska, Šelenburgova ulica, Turjaška ulica, Vegova ulica, Wolfova ulica, Židovska ulica, Židovska steza.

XII. volišče v ženski realni gimnaziji v Šubičevi ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Ažbetova ulica, Bleiweisova cesta, Cesta na Rožnik, Cesta v Rožno dolino, Drenikov vrh, Erjavčeva cesta, Gregorčičeva ulica, Igriška ulica, Kocenova ulica, Levčeva ulica, Levstikova ulica, Orožnova ulica, Nunska ulica, Pod turnom, Predjamska ulica, Rutarjeva ulica, Svetčeva ulica, Škrabčeva ulica, Štrekljeva ulica, Šubičeva ulica, Večna pot, Viška ulica, Zagata, Žitnikova ulica.

XIII. volišče voli v državni klasični gimnaziji v Tomanovi ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Aleksandrova cesta, Beethovnova ulica, Dvořakova ulica, Gajeva ulica, Gledališka ulica, Gosposvetska cesta, Kersnikova ulica, Puharjeva ulica, Tomanova ulica, Vošnjakova ulica I. del od hišne št. 1 do vštete hišne št. 10.

XIV. volišče voli na sodišču na Kralja Petra trgu.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Cigaletova ulica, Dalmatinova ulica, Dunajska cesta I. del od hišne št. 1 do železniškega prelaza, Miklošičeva cesta, Tavčarjeva ulica, Trdinova ulica.

XV. voli na moškem učiteljišču na Resljevi cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Čopova cesta, Kolodvorska ulica, Kralja Petra trg, Obrežna steza, Prečna ulica, Resljeva cesta, Strojarska steza, Sv. Petra cesta I. del od hišne št. 1 do Resljeve ceste, Za creslom.

XVI. volišče voli v deški šoli (na Ledini) v Komenskega ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Kotnikova ulica, Slomškova ulica, Sv. Petra cesta od Resljeve ceste do Zaloške ceste, Škofja ulica, Tabor, Vidovdanska cesta.

XVII. volišče voli v mestnem zavetišču v Japljevi ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Bolgarska ulica, Cegnarjeva ulica, Ciglarjeva ulica, Domžalska cesta, Grablovčeva ulica, Hrvatski trg, Japljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Lipičeva ulica, Močnikova ulica, Sketova ulica, Stara pot, Vodmatski trg, Za bolnišnico, Zalokarjeva ulica, Zaloška cesta, Zavrti.

XVIII. volišče voli v mestnem zavetišču v Japljevi ulici.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Bohoričeva ulica, Friškovec, Holzapflova ulica, Ilirska ulica, Jegličeva cesta, Maistrova ulica, Metelkova ulica, Prisojna ulica, Ravnikarjeva ulica, Šmartinska cesta I. del od hišne štev. 1 do železniškega podvoza, Vrhovčeva ulica.

XIX. volišče voli na sodišču na Kralja Petra trgu.

Na te mvolišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Dunajska cesta II. del od železniškega prelaza do konca, Detelova ulica, Linhartova ulica, Masarykova cesta, Hrovatova ulica, Med hmeljniki, Pokopališka ulica, Pražakova ulica, Robbova ulica, Savska cesta, Šmartinska cesta II. del od železniškega podvoza do konca, Zelena jama.

XX. volišče voli v gostilni »Koutny« na Dunajski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Bežigrad, Boroveljska ulica, Celjska ulica, Češka ulica, Costova ulica, Dimiceva ulica, Herbersteinova ulica, Ipavčeva ulica, Jarnikova ulica, Livarska ulica, Mariborska ulica, Peričeva ulica, Pohlinova ulica, Posavskega ulica, Prekmurska ulica, Ptujska ulica, Smoletova ulica, Sv. Krištofa ulica, Topniška ulica, Trstenjakova ulica, Valjhunova ulica, Vilharjeva cesta, Vodovodna cesta, Vodovodna cesta mestna gramoznica, Vošnjakova ulica II. del od hišne št. 11 do konca, Žolgarjeva ulica, Kržičeva ulica, Pekovska ulica.

XXI. volišče voli v šišenski šoli na Gasilski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Apihova ulica, Borutova ulica, Franketova ulica, Gasilska cesta, Janševa ulica, Jernejeva cesta, Jezerska ulica, Kavškova ulica, Kobaridska ulica, Lavričeva ulica, Podmilščakova ulica, Polakova ulica, Samova ulica, Stadionska ulica, Staničeva ulica, Železnikarjeva ulica.

XXII. volišče voli v šišenski šoli na Gasilski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Celovška cesta, Dolinska steza, Frankopanska ulica, Gubčeva ulica, Lattermanov drevored, Lepodvorska ulica, Malgajeva cesta, Medvedova cesta, Ruska cesta, Tržna ulica, Žibertova ulica.

XXIII. volišče voli v šišenski šoli na Gasilski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Aljaževa ulica, Beljaška ulica, Dermotova ulica, Černetova ulica, Goriška ulica, Knezova ulica, Maurerjeva ulica, Murnova ulica, Podjunska ulica, Srbska ulica, Verovškova ulica, Vodnikova cesta.

XXIV. volišče voli v šišenski šoli na Gasilski cesti.

Na tem volišču volijo volilci, ki stanujejo v ulicah: Aleševčeva ulica, Baragova ulica, Einspielerjeva ulica, Dravska ulica, Hotimirova ulica, Hranilniška cesta, Kamniška ulica, Ketejeva ulica, Kosova ulica, Kuzmičeva ulica, Pleteršnikova ulica, Pod gozdom, Podlimbarskega ulica, Suvoborska ulica, Triglavska ulica, Velikovška ulica, Brezdomci.

XXV. in XXVI. volišče voli v ženskem učiteljišču na Resljevi cesti.

Na teh voliščih volijo vsi državni nameščenci, ki stanujejo izven Ljubljane, pa so v Ljubljani uslužbeni.

Danes 8. novembra vsi do zadnjega na volišče!

Valvasorjev grob

Članek »Kje je Valvasorjev grob«, ki smo ga priobčili preteklo nedeljo, je vzbudil med zgodovinarji mnogo zanimanja. Objavljamo naslednji članek, ki skuša pripomoči k rešitvi vprašanja, kje počivajo telesni ostanki našega slavnega zgodovinarja.

Naš znameniti zemljepisec in zgodovinar Ivan Vajkard Valvasor je umrl v Krškem. Na severni steni tamošnje Hiralnice pred značilno baročno cerkvico sv. Duha nam kaže spominska plošča, da je v tej hiši umrl Valvasor 16. septembra 1693. Dasi pa na krškem pokopališču ni sledu o Valvasorjevem grobnem spomeniku, trdijo nekateri še dandanes, da niso Valvasorjeve rakve nikamor prepeljali, temveč da je bilo truplo slavnega zgodovinarja pokopano na krškem pokopališču.

Valvasor je žrtvoval skoraj vse svoje imetje za izdajanje zgodovinskih del. Že v letu 1690. je prodal svojo bogato knjižnico zagrebškemu vladiki Mikuliču. Pozneje je moral prodati tudi graščino Bogenšperk in svojo hišo v Ljubljani. Ne moremo pa zaslediti, da bi prodal tudi Medijsko graščino. Gotovo je pač, da bi bil prodal to graščino le v največji sili, ker je preživel tu svoja mladostna leta in ker je v rodbinski grobnici počival od l. 1650. njegov oče Jan Jernej Valvasor.

V začetku leta 1693. je kupil Valvasor v Krškem hišo od meščana Jakoba Vodnika, a preživel je v tej hiši le nekoliko mesecev. Pretirana je pa trditev, da je Valvasor siromašno umrl. V njegovi zapuščini so med drugim dobili tudi precej srebrnine.

Valvasor je najbrž sam določil, naj prepeljejo njegovo rakev v Medijsko graščino ter naj jo položijo v rodbinsko grobnico. Gotovo so jo pripeljali do sedanje železniške postaje v Zagorju s čolnom po Savi, a od tam pa z vozom do Medijske graščine, ki je oddaljena od Zagorja 8.5 km. Ako gremo skozi Zagorje po cesti, ki vodi v Trojane, najdemo v parku pred Medijskimi toplicami Valvasorjev spomenik. V Medijsko graščino pa krenemo že poprej na levo po cesti, ki vodi v Moravče.

Leta in leta niso vedeli, kje je Valvasorjev grob.

Iz leta 1910. od Pavla pl. Radisca izdanega Valvasorjevega življenjepisa posnemamo po zapiskih duhovitega kronista Janeza Gregorja Dolničarja, ki je bil Valvasorjev literarni tovariš, da je umrl Valvasor v l. 1693. v Krškem ter da so prepeljali njegovo rakev v rodbinsko grobnico Medijske graščine. Pisatelj Hoff pa je l. 1784. celo omenil, da je v mali kapelici Medijske graščine Valvasorjev grobni spomenik. L. 1894. je preiskal zgodovinar Pavel pl. Radics rodbinsko grobnico v Medijski graščini, a ni mogel dobiti nobenega sledu ne od rakve in ne od Valvasorjevih zemskih ostankov. Ravno tako je manjkal od Hoffa omenjeni Valvasorjev grobni spomenik. Na zunanji steni kapele je pač grobni kamen 10. junija 1650 umrlega Jan. Jerneja Valvasorja, a na desno v enaki višini vidimo enak okvir, ki pa obdaja prazno stepo. V tej je bil pred leti, gotovo grobni kamen in po mnenju zgodovinarja Pavla pl. Radicsa najbrže ravno grobni kamen Jana Vajkarta Valvasorja.

Kdaj so pa odnesli grobni kamen in kdaj so opustošili rodbinsko grobnico, bo pač težko ugotoviti.

Nekdanji dom Valvasorjev je sedaj v posesti kmeta Groblarja. Razno pohištvo in originalno sliko Jana Vajkarta Valvasorja ima ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe Julij Bauer, a nekdanjo Valvasorjevo knjižnico hrani danes zagrebška vseučiliška knjižnica.

Lj. St.

KMETIJSKI VESTNIK

Naprava kisle repe

Po naših krajih navadno kisamo le zelje. Čestokrat se sliši, da zelje počrni ali da se na kak drug način pokvari. S tem je podan dokaz, da se pri kisanju niso upoštevala običajna načela, brez katerih ni mogoče napraviti dobre kisovine. Zlasti če je prostor pretopel (nad 14° C), postane zelje slinasto. Včasih dobi zelje tudi neprijeten okus in duh, čemur je večkrat krivo, da niso bili noži za ribanje, posoda, pokrov ali kamenje pred porabo dovolj osnaženi. Znano je tudi, da si iz trdih poznih glav pripravimo mnogo boljše zelje kakor iz mehkih zgodnjih. Snaga igra pri tem delu najglavnejšo vlogo. Sploh vse, kar pride z zeljem v dotiko, naj bo skrbno osnaženo. Kako kisamo zelje, je našim ljudem znano. V naslednjih vrstah pa hočemo očrtati kisanje repe.

V osnažene kadi naložimo na dno nekaj snažnih zelnatih listov, in sicer toliko, da ne pride repa v dotiko z lesom. Potem dobro osnaženo repo, olupimo ali pa tudi ne in jo naribamo. Naribano repo vlagamo enakomerno, nekoliko posoljeno, plast za plastjo in jo trdno stlačimo s težkim batom. Ko je posoda polna, denemo tudi na vrh zelnate liste in pokrijemo z deskami ali s preluknjanim pokrovom vsebino in obtežimo s kamenjem, da stopi voda na vrh. Nekaj centimetrov pod robom kadi namestimo cev, skozi katero potem odteka odvišna voda v spodaj podstavljeno posodo. Pomniti je, da sta važen pogoj pri kisanju hladen prostor in večkratno snaženje kadi na vrhu.

Kisamo lahko tudi celo repo. Okroglo, srednje debelo in dobro osnaženo repo vlagamo v kad, vmes pa devamo zdrave in sveže vinske ali tudi sadne tropine, pomešane z ribanim zeljem, in sicer plast za plastjo. S tem izpolnimo vse prostore in potrosimo repo tudi po vrhu. Ko je posoda polna, jo obtežimo s pokrovom in kamni in jo zalijemo z vodo do vrha. V vinorodnih krajih pridelajo na ta način izvrstno kislo repo, ki ima zelo fin kiselkast okus in duh po vinskih tropinah. Taka kisla repa je posebno pripravna za poletni čas, ko druga kisovna že zmanjka.

Zajtrk na kmetih žalostno poglavje

Sicer ne spada to vprašanje toliko v moški delokrog in tudi ne gre, da se moški preveč vtikamo v to zadevo, ali vseeno hočemo opozoriti naše gospodarje in gospodinje, pa tudi narodne prosvetitelje na žalostne prehranitvene razmere, ki vladajo ponekod po deželi in tudi v okolici mest in v industrijskih centrih. Ali starši kaj pomislijo na zle posledice take prehrane za mladino. Za danes se hočemo omejiti predvsem na zajtrk.

Poslušajmo starega očanca na kmetih, ki pripoveduje, kako in kaj so svoječasno zajtrkovali. Možak prične takole: »Kdo je poznal v naši mladosti kavo, ki jo naše ženice tako čislajo in jo tudi moški kofetarji tako obrajtajo. Kdo je kdaj pil za zajtrk čaj! Ako smo pili čaj, je bil to lipov bezgov ali robiden, in vživali smo ga navadno takrat, kadar smo bili bolani ali pa po večerji, preden smo šli k počitku. Ampak povem vam, da smo pili čaj odrasli s sladkorjem in dobrim domačim žganjem, če smo ga imeli. Če pa žganja ni bilo, je bil tudi čaj brez njega dober. Sedaj pa vidimo posebno pri manjših posestnikih, da zajtrkujejo tako, da se Bogu smili. Za kavo kmetske ženice navadno nimajo denarja, zdravo žitno kavo pa redko kdo ceni. Ali glej šmenta! Mleko se vsak dan odproda, ali v zadrugo ali v mesto ali se pa posname in iz tega napravi maslo. Za ta bori izkupiček kupijo potem naše gospodinje **ruski čaj, rum ali pa celo špirit.** O tem bi lahko marsikaj povedali naši štacunarji. Špirit mora biti pri hiši, pa naj stane, kar hoče. Ker je pa sladkor predrag in se ga preveč porabi, je bolje, da se od zakotnih prekupčevalcev in raznih tihotapcev **nakupi saharin,** seveda tudi za drag denar. Take so razmere na deželi v mnogih krajih. **Naš običajen zajtrk je bil za moje mlade dni fino domače kislo zelje in dobro zabeljeni žganci.** Ko smo pospravili zjutraj pri živini in preden smo šli na drugo delo, smo dobili tak zajtrk, ali pa so skuhali **žgance s kislim mlekom, zabeljen koruzni močnik s fižolom ali krompirjem, močnik z mlekom ali pa žgance in prežganko.** Tega smo se lahko do sitega najedli in to je držalo do poldneva ali pa še dalje, če je bilo treba. Če mati niso utegnili opoldne kuhati, so nam prinesli domačega tolkovca, kruha in suhega sadja ali kruha in kislega mleka. Za odrasle naj bi še bil čaj, ali da se otroci zastrupljajo z ruskim čajem, začinjenim s špiritom ali rumom in oslajenim s saharinom, je vsega obsojanja vredno. Tako se hrani naša mladina po mnogih krajih. Letos bodo namestu špirita vsekakor prilivali k čaju žganje, ker ga je dovolj. So kmetovalci, ki imajo letos po več hektolitrov žganja. Kam bo šlo toliko žganja, si lahko sami predstavljate. Prosta kuha omogoča, da pridelajo ljudje doma najraznovrstnejše žganje. Mnogi posestniki imajo celo zbirko in si lahko tega ali onega privoščijo, saj ga je dovolj pri hiši in ne stane nič.«

Torej, ubogi otrok dobi za zajtrk običajno kar tri strupe: ruski čaj (tein), rum, špirit ali žganje(alkohol) in saharin, ki ni nič drugega kakor preostanek pri rafiniranju nafte in nima prav nobene redilne vrednosti. Zaužit v večji meri je celo škodljiv. Otrok, ki potrebuje dobre, tečne, predvsem mlečne hrane, da se more pravilno razvijati in ostati zdrav, se redno zastruplja s takim, zdravju škodljivim zajtrkom.

Zares skrajni čas je, da se v tem pogledu kaj stori pri naših ljudeh. Mnogo je gospodarjev, ki prodajo vse mleko, maslo, jajca, sadje, živino in drugo, kar je kaj boljšega, zato, da si nakupijo raznih strupov zase in za svojo družino.

Držimo se starih navad in zavedajmo se, da so pravi slovenski zajtrk zabeljeni žganci s kislim zeljem ali žganci z mlekom, in to za otroke kakor odrasle.

Fr. K.

Literarni večer pesnika Igorja V. Severjanina

V Ljubljano je prispel sloveči ruski pesnik Igor V. Severjanin, ki biva že več let v Estoniji. Že njegov prvi literarni nastop v našem mestu je vzbudil pozornost. Tudi to pot bo priredila Ruska Matica večer Severjaninovih pesmi in sicer v ponedeljek, dne 9. t. m. ob pol 21. uri v prostorih Francoskega instituta (Narodni dom). Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti. Vstop je prost. Pri vhodu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v korist Ruske Matice.

O oblačnosti in megli v Sloveniji

Ljubljana, 7. novembra.

Včeraj se je vršilo v kemični predavalnici na realki drugo redno predavanje prirodoznanstvene sekcije Muzejskega društva. Predaval je g. dr. Oskar Reya o oblačnosti in megli v Sloveniji. Zanimivo predavanje so ponazorjevali diagrami in skice. Iz predavanja posnemamo naslednje:

Vremenski opazovalci opazujejo oblačnost trikrat na dan ob 7., 14. in 21. Če je nebo popolnoma pokrito z oblaki, zapišejo 10, če je popolnoma jasno pa 0. Številke 1 do 9 pomenijo potem, koliko desetin neba je pokritih z oblaki. Da spoznamo oblačne razmere kakega kraja, moramo opazovati nebo točno vsak dan in skozi mnogo let. Za znanstveno uporabo je opazovanje potrebno najmanj deset let. Slovenija je ena tistih dežel, kjer se je meteorološka služba pod vodstvom dunajskih meteorologov zelo zgodaj organizirala. Tako se vrše opazovanja na mnogih postajah že nad 50 let. Nadalje je Slovenija obdana z nizom ne samo dolinskih, ampak tudi višinskih postaj. Naj omenim samo Obir, Mašun pod Snežnikom, Učko in Sljeme nad Zagrebom.

Opazovanje oblačnosti v ravnini in v dolinah je zelo otežkočeno zaradi talnih megel, posebno ob jutranjem terminu jeseni in pozimi. Zato nam verno sliko oblačnosti nad kako deželo da le gorska postaja. Opazovanja na zgoraj omenjenih postajah na planinah so nam pokazala, da je nebo nad Slovenijo najbolj oblačno pomladi in jeseni. V tem času je povprečno 60 odst. neba pokritega z oblaki. Pozimi in poleti doseže oblačnost povprečno le 40 odst. Oblačnost povzročajo cikloni, ki stalno potujejo z Atlantskega oceana preko Srednje Evrope dalje proti vzhodu. Oblačnost je tem večja, čim nižji je zračni tlak v ciklonih in čim več vlage vsebuje zrak. V ciklonih je zračni tlak najnižji pozimi, a največ vlage vsebuje zrak poleti. Ta dva tvorca oblačnosti si torej v ekstremnih letnih časih nasprotujeta. Zato si stvorita nekak kompromis. Pomladi in jeseni je zračni tlak še kolikor toliko nizek, vlaga v zraku pa že kolikor toliko visoka. Odtod izvira maksimum oblačnosti pomladi in jeseni v naših krajih.

Ravnine in doline so poleg oblačnosti podvržene še megli. Megla se stvarja v anticiklonih, ki imajo najvišji zračni tlak pozimi. Tedaj se zrak v jutranjih urah zelo naglo ohladi, tako da pade njegova temperatura pod rosišče. Pri tem se vlaga v zraku zgosti in izloči v obliki megle. Tudi tu si oba tvorca megle v ekstremnih letnih časih nasprotujeta. Zato opazujemo največ megle jeseni. Čim hitreje in čim nižje pade temperatura in čim več vlage vsebuje zrak, tem bolj pogostokrat se stvarja megla. Ljubljanski kotlini prinesejo morski vetrovi preko razmerno ne previsokih grebenov Polhovgrajskih dolomitov in grebenov okoli Snežnika, predvsem pa skozi sedlo pri Postojni, dosti vlage z morja. Na drugi strani pa je ljubljanska kotlina okoli in okoli obdana z dovolj visokim hribovjem, ki pospešuje nagel padec temperature zraka. Odtod izvira, da ima Ljubljana tako mnogo megle.

Ljutomerske novice

Po precejšnjem odmoru, ki ga je delno zakrivila tudi dolgotrajna trgatev, se je 3. t. m. vršila občinska seja, na kateri se je prečital odlok banske uprave, da na zaprošeno ustanovitev bolnice v Ljutomeru v doglednem času ni misliti. Kakor smo slišali, se bavijo usmiljeni bratje z mislijo, da bi ustanovili bolnico najprej samo s 35 posteljami. Za vzdrževanje urada kontrole mer bo v bodoče moral skrbeti ves okoliš tega urada in ne samo mestna občina, ki je že zaprosila, da se stroški razdele na prizadete občine. Nato je odbor vzel odredbe glede olajšave kuluka in naročila za sestavo proračuna na znanje in se solidariziral z Zvezo mestnih, trških in zdraviliških občin glede vstopa v snujočo se Zvezo mest in trgov dravske banovine. Zaradi pomanjkanja sredstev je odklonil nekatera vabila na naročbo knjig, slik in podobnega in je potem določil ceno za letošnji mošt iz občinskih vinogradov. Mestna občina bo podprla vinski sejem, ki ga pripravlja vinarska podružnica za mesec december ter bo ob tej priliki priredila tudi licitacijo svojega lanskega in letošnjega vina. Za nočno varstveno službo se je nastavil še en čuvaj, g. Štrakl Andrej. Za gradnjo pralnice pri novih občinskih hišah je zahtevati točen proračun, paviljon na Glavnem trgu pa sme lastnik sporazumno z mestno občino oddati v najem. Davčna uprava se je obrnila na občino, da ji prepusti bivše spravišče gasilskega orodja za shrambo zarubljenih predmetov, mestna občina pa rabi ta prostor za spravišče orodja električnega podjetja. G. župan je v sklepni besedi **pozval odbornike, naj se udeleže vsi nedeljskih volitev in tako posvedočijo slovenski in jugoslovenski značaj Ljutomera.**

Ker smo že pri volitvah, pa povejmo tudi, da so shodi in sestanki, ki sta jih priredila kandidat g. Zemljič in namestnik g. Skuhala, povsod dobro uspeli. Povsod se je zbralo presenetljivo lepo število volilcev, ki so sklenili, da se udeleže volilne manifestacije in privedejo še druge na volišče.

Živahno volilno gibanje je bilo tudi vzrok, da ni bilo na koncertu komornega kvarteta iz Ptuja, ki je 5. t. m. nastopil v Strasserjevi dvorani, toliko ljudi, kolikor bi mladi, toda ambicijozni godbeniki zaslužili. Mlad je še kvartet, toda že tako sijajno vigran, da je takoj s prvo točko ogrel občinstvo. Imeli smo res umetniški užitek, zato kličemo mladim godbenikom: Na svidenje!

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Na najvišji stavbi sredi Ljubljane

Ljubljana, 7. novembra.

Na nebotičniku je mlaj.

Delo v višino je končano.

Nič več ne bo raslo mogočno železobetonsko ogrodje. Nihče več ne bo mogel ugibati, koliko nadstropij bodo še postavili, za koliko metrov se bodo zidarji še povzpeli proti nebu.

Konec je rastoče senzacije. Pred nami je dejstvo.

Nekaj tednov nemara še — pa si bodo Ljubljančani želeli še bolj lomiti tilnike, bodo hoteli s še večjo strastjo preštevati nadstropja in v svojem ne prav majhnem lokalnem patrijotizmu hoteli konkurirati z ameriškimi velemesti.

Ali za zdaj — smo prvi v državi. To je nekaj.

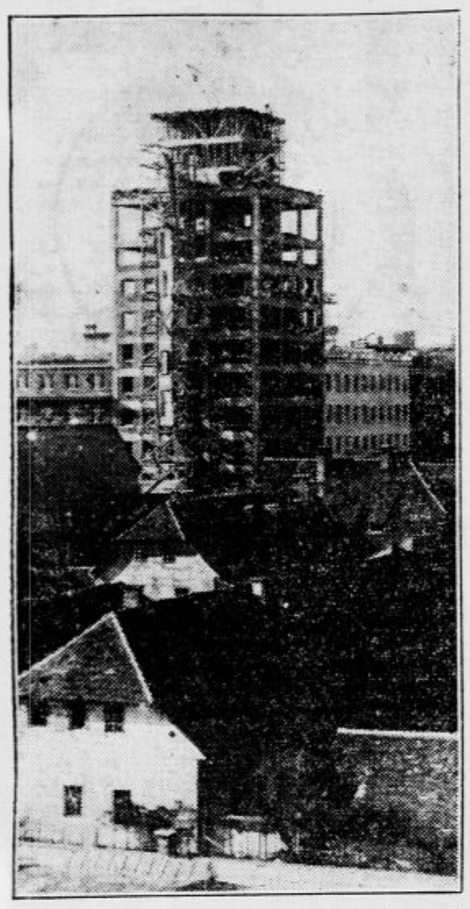

Ljubljana dobiva povsem novo lice. In kdor jo danes pogleda z Gradu, je je prav gotovo vesel. Dolgi in široki rokavi zazidanih ploskev segajo v ljubljansko polje in proti Barju. Vse večja potreba po prostoru večja razdalje od okraja do okraja, vse večja gospodarstvenost jih krajša z modernimi prometnimi sredstvi.

Ljubljana postaja v pravem pomenu besede prestolnica slovenskega ljudstva — in je v vse bolj rastočem obsegu severno kulturno in gospodarsko središče močne jugoslovenske države.

★

Na vrhu nebotičnika.

Širno ljubljansko kotlino obliva jesensko solnce.

Vrh nebotičnika je ves v zlati luči. Od severa piha hladna sapa. Zavijamo se v plašče. V ušesih šumi. A kaj to! Globoko pod nami šumi mesto v svojem enakomerno rastočem ali padajočem trušču. Ceste so kakor sivobeli trakovi, po katerih se gibljejo kakor množica mravelj brez prestanka ljudje med hišami, ki so videti tu pa tam kakor majhne otroške igrače. Le sredina mesta in tu pa tam kak visok tovarniški dimnik govorita o dozdevnosti, o oddaljenosti, o višini, na kateri stojimo in občudujemo slovenski svet, uživamo solnčni jesenski dan.

Na severu kipe k nebu naše planine. Kako čuden, nenavaden je pogled nanje, v te sinjevijoličaste vrhove iz srede mesta, ko plava pogled v krogu od obzorja do obzorja. In kdaj pa kdaj nas objema občutek, kakor da vse to okrog nas šumeče mesto pod nami, planine in temnorjavi gozdovi — ni resnično, da je privid, da so sanje. Ta občutek pa je vse bolj oklepajoč ob misli, da stojimo na skoro 70 metrov visokem delu človeških rok, in ob pogledu na silne snežne gore nam je tesno...

Kam se bo še povzpel nenehoma iščoči človekov duh?

Nad nami brni visoko pod sinjim nebom aeroplan. Motor ropoče, za nekaj trenutkov utihne, železna zračna ptica pada, se nam bliža, je vse bolj črna, zdaj pa zdaj se kovina v solncu zablišči, motor zaropoče iznova, — človek se izgublja v oblake ob spremljevanju čudno omamne godbe neprestanih eksplozij...

Spodaj cvilijo tramvajska kolesa ob tračnicah, da človeka stresa do mozga.

Tam na jugu je košati, zmerom vase pogreznjeni Krim. Pred njim pa zeleno Barje in kakor srebrnomoder trak se vijoča Ljubljanica.

Koga bi se ne lotilo slovensko otožje! — In malo zamišljena slovenska veselost.

✶

Spet na cesti.

Kako mračno, pusto in dolgočasno je na granitnih kockah. Okrog in okrog neznosen trušč. Nehote se ozremo kvišku. Spet lomimo tilnike. Spet preštevamo nadstropja.

Ah, kolikokrat smo jih že prešteli! Pa vendar neki ponos nam ne da miru. To je naše delo! To je naš polet v tekmi z evropskimi mesti za priznanje naše kulture in pospešek narodovega razmaha.

Zlata poroka uglednega para

V Mengšu sta praznovala svojo zlato poroko posestnika Janez Funtek in njegova soproga Alojzija. Zlatoporočenec je star 79 let, njegova zvesta življenjska družica pa je 8 let mlajša. Oba sta čila in zdrava ter živita srečno v krogu rodbine, ki jo vidimo zbrano na sliki. Zlatoporočencema želimo še mnogo srečnih let!

Nestrpni dediči milijonskega premoženja

Gornja Radgona, 7. novembra.

Na vzvišenem gričku sredi trga stoji impozantna stavba gornjeradgonskega gradu, ob vznožju tik banovinske ceste, ki vodi v Apačko kotlino, pa majhen gradič Rotenturm. Ogromni zemljiški kompleksi, okrog 800 oralov, so pripadali prvotno gospodarjem gornjeradgonskega gradu. Njihovo slabo gospodarstvo pa so izkoristili dobri gospodarji na gradiču Rotenturmu in nekaj odkupili od njih, tako da obsega lepo arondirano veleposestvo Rotenturm 224 oralov. Prvi lastnik gradiča Rotenturma je bila rodbina Eggenberg. Pozneje pa so se gospodarji čestokrat menjali in zadnja lastnika sta bila brata Oton in Adolf Zorzini. Njuno složno gospodarstvo je njima nakupičilo bogastvo v lepe milijone.

Ko je februarja 1929 starejši brat Oton umrl, je njegovo polovico podedovala in prevzela njegova soproga Serafina Zorzinijeva, drugi brat Adolf pa, ki je bil samec, je svojo polovico sam upravljal. Odkar je umrl brat, je živel Adolf samotarsko življenje v gradiču, kjer ga je lani zadela možganska kap. O njegovi zapuščini, cenjeni na okrog 6 milijonov Din, ni bilo testamenta. Začeli pa so se kmalu oglašati številni dediči in bo bogastvo prisojeno 6 dedičem iz 3 kolena, in sicer Geringerjevi Mariji iz Pariza, Geringerju Karlu iz Basela v Švici in Vernerju, Valterju, Norbertu in Elfridi Frassovim z Dunaja in iz Weiza v Avstriji.

Z dedinjo Geringerjevo Marijo je prišel semkaj tudi njen zaročenec Cramer Henrik, črkostavec iz Utrechta (Holandska). Oba in brat Geringer Karl sta se nastanila v gradiču. Zapuščinsko premoženje upravlja ga. Serafina Zorzinijeva, ki pa se je zaradi naselitve dedičev v gradiču odselila v avstrijsko Radgono in od tamkaj le od časa do časa prihaja nadzorovat gospodarstvo. Njej pripada tretjina zapustnikove vrednosti.

Glede na to ker dediči davčnemu oblastvu ogromnih dednih pristojbin, ki gredo v stotisočake (okrog 600.000 Din), doslej še niso poravnali, se je razdelitev premoženja zavlekla. Zaradi pritožbe proti visoki odmeri pristojbin bo v kratkem ponovna cenitev zapustnikovega premoženja. Zaradi dolgega čakanja so postali dediči nestrpni in so naposled začeli samolastno razpolagati s še ne prisojeno zapuščino. Nedavno je ga. Serafina pri svojem ogledu na posestvu našla veliko železno blagajno nasilno odprto. Iz blagajne je vzel nekdo vso zlatnino in srebrnino v vrednosti nad 200.000 Din in 11 hranilnih knjižic, glasečih se skupno na okrog 75.000 Din. Storjeno nasilstvo je ga. Serafina kot upraviteljica zaupala svojemu zastopniku, pri katerem je imela v shrambi ključe od železne blagajne. Za to nedovoljeno početje nestrpnih dedičev so zvedeli tudi orožniki, ki so si zadevo ogledali na licu mesta.

Nasilnega odpretja blagajne sta bila osumljena v gradiču stanujoča dediča Karl Geringer in njegov bodoči svak Henrik Cramer. Pri zaslišanju je dedič Karl Geringer nedovoljeno ravnanje priznal in izjavil, da je v sporazumu s Henrikom Cramerjem pozval nekega mehanika iz Gradca, da je odprl železno blagajno z zakladom.

V času, ko je dal blagajno odpreti, je prispel v gradič tudi neki tretji dedič Frass, ki je sprva sicer protestiral, naposled pa se je tudi on dal pregovoriti, da so sporazumno pregledali vrednost v blagajni in si nekaj gotovine in dragocenosti predmetov razdelili, v blagajni pa so pustili pismen seznam vseh predmetov, ki so jih odnesli s seboj. Geringer je odnesel nekaj jedilnega orodja in zlatnikov v Basel in jih tamkaj vnovčil, ure, zapestnice in prstane z briljanti pa je zopet vrnil, da si jih razdelijo tudi drugi dediči. Glede gotovine je izjavil, da rabi denar za plačilo davščin in za svoja potovanja v Beograd, kamor je moral baje zaradi končne ureditve zapuščinske zadeve.

Soudeleženec Henrik Cramer je bil nekaj dni pridržan v priporu zaradi nedovoljenega bivanja v naši državi, ker mu je potni list že davno potekel. Do končne ureditve zapuščine bodo imeli dediči še dovolj časa ugibati, kaj početi z milijoni, katere je zbral pokojni štedljivi Adolf, da se sedaj drugi trgajo zanje.

Zveza bančnih uradnikov in nameščencev Jugoslavije, podružnica Ljubljana,

poziva svoje članstvo, da se danes 8. novembra udeleži volitev.

Gvidonu Vohu v zadnji pozdrav

Celje, 6. novembra.

V Tvoje jasne oči je legel mrak, Tvoja duša je odplavala v nedogledne sinjine, kamor ne sežejo krila avijona: nad Tvojo krsto so se nagnile temne palme.

Tako si nas zapustil, Gvido! Še pred kratkim smo Te imeli v svoji sredi. Tik pred smrtjo si se spomnil svojih domačih krajev. Celje-Maribor. Nikdar se nisi vozil v Maribor, da se ne bi ustavil vsaj za nekaj ur v Celju. Enako draga sta Ti bila oba kraja. Prišel si, da jih pozdraviš in se posloviš za

vedno. Toda, Gvido, ali si nismo rekli ob slovesu: Na svidenje! In nič ni bilo temnih slutenj. Vesel, kakor si bil prišel, si se vračal. S Teboj pa je šla bela žena in iztegnila svojo koščeno roko.

Pa se je zgodilo in je obstala ura. Nepričakovano, sredi solnca je zaječal ptič in povesil krila. V tem hipu je utonila Tvoja zadnja misel v brezkončnost.

Padel je junak, padel najboljši tovariš in prijatelj. Padel je naš ljubljeni Gvido...

Vrnil si se k nam. Za Teboj je ostala na solnčnem jugu globoka vrzel, v naših srcih je zazijala globoka rana. Pa si ostal zvest svoji navadi tudi zadnjikrat. Nisi se vozil v Maribor, da se ne bi ustavil za nekaj ur v Celju. Hvala Ti, Gvido, za Tvojo zvestobo!

Zadnji žarki jesenskega solnca so poljubljali cvetje in palme na Tvojem preranem grobu, ko smo odhajali. Ostal si sam — in sami smo se vračali mi. Toda v nas vseh je ostal blag in lep spomin in kakor zadnjič ob slovesu Ti kličemo tudi danes: Na svidenje, Gvido!

Prijatelji.

Mbretnija Shqiptare

Na svojem zadnjem potovanju sem prišel preko divje romantične Bosne v deželo črnih gorâ in ko je avto prisopihal čez veličasten Lovčen na Cetinjsko planoto, se mi je odprl pogled na prestolico Njegušev. Cetinje, ki je za nas poklicne raziskovalce Balkana že dokaj zanimivo, še bolj pa albanska gorovja, ki iz daleka mikajo in vabijo, so vzbudile v meni, ki vedno z navdušenjem prekoračim za splošnost določene meje, željo, da spoznam tudi to deželo, ki se nam vsled svoje tajne, svoje krvne osvete in gesla: »zob za zob, oko za oko« zdi tako tuja in tako privlačna.

In menda prav zato, ker so mi v Podgorici odsvetovali, da bi potoval preko te meje, sem se k temu odločil, čeprav Albanija ni v mednarodnem Avto-klubu in so zaradi tega že imeli avtomobilisti večkrat sitnosti. Zapustil sem naš obmejni kraj Tuzi in na lepi poti kmalu dospel do albanske straže v uniformah, ki so slične italijanskim. Prijazno so me pozdravili na albanski način: »A ti berrè?« (Ali si junak?), — potem pa v italijanščini gladko uredili potne isprave tudi za avto.

Brez nadaljnih težkoč sem drčal še 40 km po novi cesti do Skadra, ki ima precej mednarodni značaj, in od tod še 140 km do Tirane, glavnega mesta Albanije. Gradbeni prostori in novogradnje tvorijo s hladno stvarnostjo prehod iz spečega grmičevja in

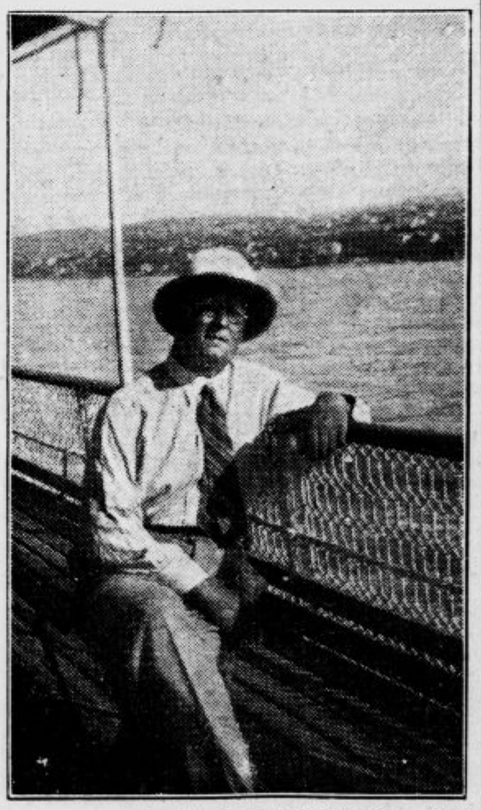

polja v pestro živahnost starih ulic. Beli minareti stoje ob vhodu, skozi katerega prihaja novi čas v to starodavno mesto, ki šteje danes 30.000 prebivalcev (cela Albanija nekaj nad en milijon). Sredi solnčne samote, zelenih nasadov in belih stezic stoji bela dvenadstropna hiša, iz katere vlada kralj Zogu, obdan od bradatih in postavnih gard, svojo deželico. Blizu dvora vidimo novo zgrajena ministrstva in deloma prav okusne zgradbe diplomatskih zastopnikov. Pri vhodu v mesto se vidi veliko letališče s hangarji in moderna radio-postaja.

Čeprav mlada in brez železnic (v gradnji je železnica Drač-Tirana), se Albanija mrzlično modernizira, ima svoj zračni promet, gradi mostove in šole in sploh stremi za srednjeevropsko kulturo in civilizacijo.

Zanimiv je denar. Albanija ima sicer svoje franke po 5 lekov, vendar računa in plačuje narod v kronah s sliko Franja Josipa. Tudi predvojni srebrni denar drugih držav, srbski, bolgarski, rumunski, grški ima tukaj še svoje posmrtno življenje. V času, ko je bila v drugih državah inflacija, se je v Albaniji plačevalo z zlatom in srebrom.

Povsod se pa uveljavlja italijanski vpliv. Častniki so večina Italijani, tako da se ta dežela lahko smatra kot torišče za italijansko ekspanzijo. Albanski jezik je izvirni jezik, ki je za naša ušesa popolnoma tuj in ne stoji v nobeni zvezi s kakim drugim jezikom; seveda pa ima dosti tujk. Prijetno iznenaden sem bil, ko sem našel v hotelih, ki so še dosti dobri, pa tudi v najmanjšem kraju, originalno monakovsko pivo. Povsod se uporablja tudi Bayerjev Aspirin kot najboljše sredstvo proti prehladjenju. Južno od Skadra so večja močvirja, ki povzročajo tropsko malarijo. Ta močvirja skušajo sedaj osušiti s pomočjo Rockefellerjeve ustanove. Neverjetni so uspehi, ki so bili doseženi za zdravljenje malarije z najnovejšim sredstvom Chinoplasminom.

Najboljše v Albaniji je pa tobak. Ker ni državnega monopola, je med posameznimi tovarnami močna konkurenca, ki povzroča, da so trafike lepo opremljene in so cigarete v okusnih omotih smešno poceni. Z velikim zadovoljstvom, da sem videl tudi to našo sosedno državo, sem se odpeljal zopet preko Drača v Dalmacijo.

Dr. Leo Trauner.

Stopite v zvezo!

z vsemi kulturnimi centri Evrope! — Prisluhnite godbi in govoru velemest, jemljite od zakladov kulture, ki so nakopičeni v njih.

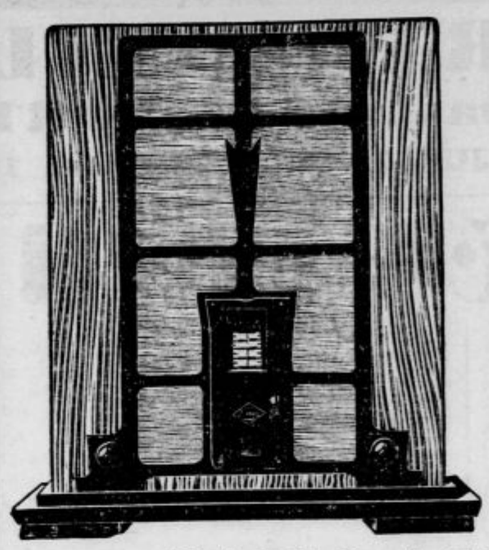

Nabavite si prvovrsten

RADIOAPARAT!

Radioaparat »EUMIG 132« je aparat največje dovršenosti v tehničnem in estetskem pogledu. — Ima tri najmodernejše elektronke z zamreženo anodo, vdelani selektor (Bandfilter), magneto-dinamični zvočnik.

Popoln priključek na izmenični tok.

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 5.

France Gorše, slovenski umetnik

Ljubljana, 6. novembra.

Ure teko — a vrata Jakopičevega paviljona se le poredkoma odpirajo. Zdaj pa zdaj pride kdo, odkrije se, kupi vstopnico, vzame seznam razstavljenih del, zatem se prestopi in po dveh, treh korakih obstane.

Tiho je. Skozi široka okna sije jesensko solnce. Od sten veje hlad. Pa človeka ne zebe le od jeseni — zebe ga, ko vidi, da so za njim ostala vrata zaprta, kakor da jih je nevidna roka zaklenila pred vsakomur, ki bi se še drznil priti. Prav tako je, kakor da bi moral človek imeti nekaj poguma, da pride na kiparsko razstavo.

Ob strani stoji mlad, črnolas človek. Njegove žive, svetle oči gledajo obiskovalca, ki stoji v sredi tretjine razstavnega prostora in strmi kvišku.

Človeku, ki je vstopil, je zastal korak.

*

Sredi prostora stoji na visokem podstavku bel kip, človek s predse nagnjenim telesom, z očmi uprtimi v globino in s svareče dvignjeno roko.

Pridigar

*

Čas je velik — a pravega pridigarja ni. Kaj? — Hoteli bi Savonarolo!

Tam pa je dan za ves slovenski pretekli in današnji čas pridigar, ki dan za dnem oznanja s prižnice besedo božjo. Njegove bolestno, kakor v onemogli govornikovi jezi spačene ustnice govore:

»Ljubite se med seboj.«

Vsak dan pridiguje isto: *Ljubezen.*

Ali na njem ljubezni ni videti. Iz njega ne veje tista moč misli, žive besede, ki bi človeka prepričevala v dno srca. Roko dviga svareče in mogočno v zrak, tolsto roko kakor so tolsta njegova lica, ves obraz, ustnice, ki so velike, široke, zelo široke. Ali če ta roka pade na rob prižnice — ne tleskne, ni čuti udarca — nekaj topega je v vsem, lenega. Slišati je le besede, besede o grdobi človekovi.

Sto in sto je na slovenskem takih pridigarjev. Tolste roke, tolsta lica, grozeče kretnje in besede: *Ljubite se med seboj — v imenu Boga!*

Pa vendar — nekaj veličastnega je v tem »slovenskem« pridigarju. Slovenski umetnik je nevede z vso silo svoje visoke, nepodkupljive poštenosti dal tisto, kar imamo: pridigarja, ki pridiguje...

Pod tem pridigarjem pa stoji množica, velika, besed sita množica, ki je žejna resnice, odrešujočega razodetja, ki v svoji nepremičnosti kakor ukleta posluša — in gre vse mimo — iz praznote v praznoto.

In kip je živ sredi prostora kakor da ni iz mavca, kakor da je iz *mesa*. Ta »pridigar« je višek vsega Goršetovega dela. V njem doseza svoje hotenje, sprostitev v sebi vsega tujega. On sam tako misli. Čuti, da mu je blizu doba iztreznjenosti, ko se bo povzpel do absolutno svojega izraza. Bije se proti vsakemu patosu. Vse delo mu teži k tisti veliki preprostosti, ki ne pozna nobene laži, nikakršnih zavijanj v problematične oblike, ne šablone.

Medtem ko je opažati pri drugih lovljenje za cenenimi efekti, za golo zunanjo obliko predmeta, ugoditi čim bolj naročilu ali želji tega ali onega, je pri Goršetu čutiti tisto tiho, le kdaj pa kdaj poudarjeno ljubezen do žive in mrtve prirode, ki jo zmore le človek, ki je v sebi čist in mu je delo vidni izraz notranje rasti.

In prav gotovo je Goršetov pridigar pristen plod velikega umetnika, ki je gnetel ilovico, hoteč ustvariti oznanjevalca lepote, absolutnega v svojem visokem stremljenju po brezgrešnem svetu, brez zle misli, brez političnih nagibov, dati le človeka, ki je v boju s strahotno sedanjostjo. — Pa se mu je med delom utihotapila slovenska bolečina v tvar in je dal Slovencem enega izmed mnogih nič prav lepih obrazov.

Za pridigarjem pa stoji materinstvo v reliefu. Les. Ni kamen ne bron, les je — in koliko življenja je v njem! — Vse to delo je en sam smehljaj mlade matere in otroka, en sam srečen in hkrati netzmerno skrbeč pogled v svet, v katerega raste otrok na materinih rokah.

In potem drugo materinstvo, spet les, kipeč kip »Žena z otrokom v naročju«. Preko nje je razlit čudovit mir, neko nemo pričakovanje. Mati tišči otroka k sebi. V njej ni skoro nič zemskega. Zamaknjena v svoje poslanstvo je kakor osamljena od vsega sveta.

Enaintrideset plastik je razstavljenih, trinajst risb in pet lesorezov. Skoro sama novejša dela. Dolga bi bila pot od enega do drugega. Na stenah vise karikature bolj ali manj znanih kulturnih delavcev. Znameniti sta že karikaturi pisatelja Krleže in pesnika Karla Kocijančiča. In v prvi sobi se gledata kakor nalašč romanopisec in novelist Magajna Bogomir in pesnik in esejist France Vodnik. Oba kar čudno pristna v svojih izrazih. Pa ni da bi o njiju govoril...

Goršetovo delo je manifestacija našega duha, živ izraz slovenskega naroda!

Ali nekaj je treba pribiti:

Zdi se, da vse to delo, ves ta napor enega samega človeka, slovenskega meščana zelo malo briga.

Boljše je morju, kadar dež samo kaplja vanj, kakor pa slovenskim umetniškim razstavam.

Tistega pridigarja naj bi si ogledal vsak slovenski duhovnik. Pa kakor da je od vekomaj uzakonjeno: doslej jih je bilo samo pet.

Slovenska inteligenca pa je menda sestavljena iz samih profesorjev, učiteljev, umetnostnih zgodovinarjev, žurnalistov in literatov. Od prvih štirih jih bo menda po deset, od zadnjih pa okrog — osemdeset. Pri Goršetu jih je bilo — hvala Bogu — *šest.*

Rudolf Kresal.

Pri lenivosti črevesa, bolezni jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna **»Franz Josefova« grenčica** zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna **»Franz Josefova« voda** izborno delovanje črevesa. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Damska Ljubljana je tudi letos v prekrasnih damskih plaščih in oblekah iz elitne tvrdke

Fran Lukič
STRITARJEVA ULICA

Vaše detektorje zamenjate ugodno za moderne radio aparate samo pri

RADIOVAL
nasl. JUGOŠPORT
LJUBLJANA, Dalmatinova 13

Domače vesti

* **Brezplačna vožnja volilcem.** Glasom brzojavnega obvestila generalne direkcije drž. železnic je odobrena brezplačna vožnja za nedeljo 8. t. m. vsem državnim nameščencem, delavcem in vsemu ostalemu občinstvu, katero potuje iz okoliških krajev, v kraje kjer jim je odrejeno volišče. Vsi navedeni se vozijo na volišče in nazaj s potrdilom občinskega ali sreskega volilnega odbora, da gredo volit, za povratek pa potrdi udeležbo pri volitvah volilni odbor, kjer je dotičnik volil. Stanice žigosajo potrdila pri nastopu vožnje in pri povratku. Po izvršeni vožnji je potrdila potnikom odvzeti in jih poslati direkciji, oddelek I/2. Stanice obvestijo o tem odloku bližnje volilne akcijske odbore. Izkaznice za brezplačno vožnjo se dobe pri Centralnemu akcijskemu volilnemu odboru, Ljubljana, Kazino, II. nadstropje.

* **Odlikovanje.** Z redom Jugoslovenske krone V. stopnje je odlikovan mariborski veletrgovec g. Rudi Lorger, šef znane razpošiljalnice glasbenih instrumentov Meinel & Herold v Mariboru.

* **V železniški službi** so napredovali v 8. položajno skupino: za pristave: Mikuš Milan, Eleršek Vladislav in Kuljiš Vinko; za prometne uradnike: Rancinger M. Cajlhofer Oton, Heric Franc, Lanc Viktorin, Citeršlager Rudolf, Lipovšek Rafael, Verhovšek Adalbert, Janežič Frančišek, Puh Albin, Vergelj Anton, Ruter Stanislav in Majhen Martin; za tehnične uradnike: Kumar Rudolf in Fatur Ludvik; za administrativne uradnike: Krivec Martin, Martelanc Albin, Jeglič Janko, Pavšič Štefan, Vagner Nikolaj, Sluga Janez, Čenčur Ljudmila, Zagorjan Dušan, Česen Janez, Rihtar Vladimir, Kopitar Metod in Goričan Frančišek; dosedanji administrativni uradniki devete položajne skupine; za oficijale: Knafelc Valter, Fratina Ludvik, Poček Ivan, Novak Josip, Černe Ernest, Grajžar Anton, Safošnik Janez, Jesih Josip, Hren Josip, Zavadlav Leopold, Likar Mihael, Virant Anton, Žerjal Franc, Stropnik Leopold, Klajnštajn Julij, Vozel Karol in Cvetko Franc.

* **Za doktorja prava** bo promoviral 30. t. m. član JAD »Triglava« v Zagrebu in bivši njegov predsednik g. Joža Goričar. Iskreno čestitamo!

* **Imenovanje v srednješolski službi.** Za suplenta sta imenovana gospodična Klotilda Pavlič na III. realni gimnaziji v Ljubljani in Miloš Gjermanović na realni gimnaziji v Ptuju.

* **Slava Dravske vojaške bolnice.** Dravska stalna vojaška bolnica in Dravska bolničarska četa bosta svojo slavo sv. Kuzma in Damjana proslavili v soboto dne 14. novembra. Služba božja in rezanje kolača ob desetih v Dravski stalni vojaški bolnici. Domačin slave upravnik sanitetni polkovnik dr. Matej Justin.

* **Razpisana služba** šefa ginekološko-porodniškega oddelka pri banovinski splošni bolnici v Mariboru z odlokom uprave dravske banovine od letos 30. oktobra je preklicana.

* **Pokojnine oficirjev in vojaških uradnikov.** Po odločbi državnega sveta se oficirjem in uradnikom vojaško - civilne vrste šteje v smislu člena 118. zakona o ustrojstvu vojske in mornarice z dne 9. avgusta 1923 v leta za pokojnino samo čas, katerega bodo uradniki prebili v aktivni službi do dneva ukaza o upokojitvi.

* **Oprostitev od davka in doklad.** Z odločbo finančnega ministrstva so popolnoma oproščeni davkov in samoupravnih doklad na dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev: Ljubljanska dijaška in ljudska kuhinja, sanatorij »Leoninum« sv. Vincencija Pavlanskega in konzorcij za izdajanje zdravstvenega poučnega lista »Zdravje« v Ljubljani.

* **Pravilnik o denarni podpori.** Minister šum in rudnikov je predpisal pravilnik o denarni pomoči, ki se bo dajala siromašnim občinam v kulturne, humane in splošne narodne svrhe ter o izplačilu patronatske tangente za poprave nadarbinskih poslopij v Sloveniji.

* **»Službeni list dravske banovine«** objavlja v 69. številki med drugim: zakon o dopolnitvi zakona, s katerim se odlagajo volitve trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic, uredbo o ustroju in področju oddelkov in strokovnih referentov kontrole mer, uredbo o izpremembi uredbe o povračilu potnih stroškov za službena potovanja sodnih uslužbencev, odločitev glede delavskih zaupnikov v rudnikih in topilniških podjetjih; pravilnik o povračilu stroškov za službena potovanja monopolskih delavcev, pravilnik o navodilih in pojasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih zadrugah, pravilnik o brezplačni in znižani vožnji na železnicah in ladjah v državni eksploataciji in o državnem tehničnem izpitu.

* **Razpust društva.** Osrednje društvo kovinarjev in sorodnih strok v Ljubljani, podružnica v Celju, je razpuščeno, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravni obstoj.

* **Slovenska dijaška zadruga v Pragi,** ki skrbi za socialne in kulturne potrebe tamošnjih slovenskih visokošolcev, je imela 31. oktobra svoj vsakoletni občni zbor, katerega se je udeležilo črez 40 članov. Predsednik tov. Počkar je kmalu po 20. otvoril občni zbor, pozdravil nove člane in poročal o kulturnem in socijalnem delovanju društva in o gmotnih težkočah preteklega leta. Po prečitanju zapisnika so sledila poročila odbornikov. Med letom se je podprlo z dekatami 15 članov, ki so skupno prejeli 15.650 Kč. Prejemki pri nabiralni akciji so bili letos manjši kakor prešnja leta, posebno število podpirateljev se je skrčilo. Nabiralna akcija preteklega leta je prinesla 7017.35 Kč. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika cand. inž. kom. Jože Germ, za podpredsednika cand. med. Polde Brenčič, za tajnika I. stud. iur. Boris Kalan, za tajnika II. cand inž. Dušan Krapež, za blagajnika I. cand. inž. com. Dušan Cejan, za blagajnika II. stud. arh. Stanko Murko, za gospodarja stud. polit. Julij Gorup, za revizorja cand. inž. Zdenko Počkar in cand. inž. Lojze Debeljak.

* **Srečko Kosovel, »Izbrane pesmi«.** V včerajšnjem kulturnem pregledu »Jutra« obravnavala zbirka Srečka Kosovela »Izbrane pesmi«, ki jo je pravkar izdala Tiskovna zadruga, stane broširana Din 40, vezana v platno Din 60, in vezana v polusnje Din 70. Dobiva se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani in Mariboru.

* **JAD Triglav v Zagrebu** priredi v soboto 14. t. m. zvečer v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah zabaven večer s plesom. Za prireditev vlada veliko zanimanje tudi v Brežicah kakor tudi v ostalem Posavju.

* **Naši v Ameriki.** Kakor poroča »Ameriška domovina«, bodo Jugosloveni mesta Chicaga obhajali obletnico osvobojenja in uedinjenja Jugoslavije 29. novembra v avditoriju na Ashland Boulevardu. — V istem mestu so nedavno ustanovili nekako jugoslovensko centralno organizacijo. Doslej je zabeleženih približno 20.000 imen in naslovov Jugoslovenov, ki bivajo v Chicagu. Svrha organizacije je v prvi vrsti, da naši tamkajšnji rojaki pomagajo samemu sebi s tem, da delajo skupno, da naši farmarji zaposlijo samo naše ljudi in da naši rojaki krijejo svoje potrebščine samo pri domačih trgovcih. — Ena glavnih nalog nove organizacije pa naj obstaja v tem, da se bo skrbelo za brezposelne in sirote. — Na univerzi države Ohio je za docenta kemije imenovan Josip Kofalt, v Clevelandu rojeni in izšolani Slovenec. Ta univerza spada med najznamenitejše visoke šole Zedinjenih držav. — V mestu Aurori je umrl rojak Josip Stepič v starosti 71 let. V Ameriko je prišel pred 46. leti. — V Chicagu je bila pretekli mesec otvorjena slovenska mladinska šola. Slovenska tamkajšnja zdravnika dr. Furlan in dr. Zavertnik nudita brezplačno zdravniško preiskavo šolski mladini. — V Calumetu so nedavno pokopali najstarejšega naseljenca Frana Sedlarja. Pokojnik je prišel v Ameriko pred 50. leti. Bil je dolgo vrsto let gostilničar in aktiven sodelavec v slovenskih društvih. — V naselbini Depue je izdihnil Anton Šinkovec, star 70 let, po rodu iz Šmarjete na Dolenjskem. Ženo in enega sina zapušča v stari domovini.

Penkala

Lepne in anodne baterije dajejo jako svetlobo, trajajo dolgo in zato so najbolj zahtevane 320

* **»Gospodinjski koledar«** za leto 1932 je **izšel.** Nekaj iz njegove pestre vsebine: Snovanje in gibanje v ženskem svetu l. 1930-1931, Socialno in književno delo Slovenk v društvu »Zveze gospodinj«, O nezgodah doma in v gospodinjstvu, priprava različnih likerjev, kako vremo sladice in druge jedi, recepti k nedeljskim jedilnim listom in recepti rastlinske hrane (nad 100), obloženi kruhki, vlaganje kumaric v kis, zeleni paradižniki v kisu, kako se dobro ohrani prekajena svinjina, kako spečemo pudinge in kipnike, razni drobni nasveti itd. Važen del koledarja je troškovnik, kamor zapisuje gospodinja dnevno svoje izdatke, nadalje seznam za perilo, seznam važnih naslovov in seznam plačanih naročnin in članarin. Skupno obsega koledar 200 strani, je trdo vezan in lične zunanjosti. Naprodaj je pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice, po vseh knjigarnah in v upravi v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II, kjer se ga naroča tudi pismeno. Cena 20 Din, za člane 16 Din, s poštnino 1.75 Din več.

* **»Kako naj kuham«** je naslov tretje knjige, ki jo je izdala založba »Žena in dom« za svoje naročnice. To priročno knjigo za gospodinje je spisala ga. Verena Škerjančeva. Vsebina je tale: o kuhanju na plinu in na štedilniku, o varčevanju, o sestavljanju jedilnikov, kako se je treba vesti pri mizi, kako se pripravlja miza, kako serviramo, kakšne so čajanke, večerne prireditve, routi, obedi, jedilni redi za diner. Potem ima 500 preizkušenih receptov. Poleg tega ima jedilnike za meščansko, delavsko in kmetiško kuhinjo, ter proračune. Brez dvoma je, da je založba svojim naročnicam s to knjigo najbolj ustregla. Čeprav ima 116 strani in lepe ilustracije, stane tudi ta knjiga samo šest dinarjev, 40 par. Knjiga je bila priložena novembrski številki »Žena in dom«, ki je kakor prejšnje zanimiva in bogato ilustrirana. Nove naročnice tega ženskega lista dobe lahko šest številk »Žene in doma« s prilogami in petimi knjigami za 74 Din. — Naroča se pri upravi, Dalmatinova ulica 10.

* **Asanacijska dela Higijenskega zavoda** v Ljubljani so se po letošnjem programu vršila glede gradnje vodovodov v Ponikvi, Veliki in Mali dolini, Češnjicah, Št. Janžu in v Cerkljah ob Krki ter asanacije vasi Nevlje, Vrhpolje in Viševk ter asanacije dveh studencev v Zgornjih Orlah. Dovršila se je tudi asanacija vasi Gornjega in Dolnjega Gradišča.

* **Drobne koroške novice.** Tiskarnar in posestnik poslopja »Gutenberghaus« v Celovcu, Viljem Merkel, je iz tretjega nadstropja skočil na dvorišče in se ubil. Med rajhovskim življem na Koroškem je igral veliko vlogo. — Tovarna harmonik Franc Lubas v Celovcu je napovedala sodno poravnavo. — Modrinjo vas pri Šmohorju je te dni poplavila voda. Prebivalci so morali zapustiti svoja bivališča in odgnati tudi živino.

* **Obilen lov morskih rib.** Kakor poročajo iz Splita, tamkajšnja ribarnica že davno ni bila tako obilno založena kakor te dni. Na prodaj je bilo nad 50 stotov rib. Cene so zavoljo tega znatno padle. Tako so se med drugimi prodajale lokarde po 6 do 8 Din kg, sardele pa po do 6 Din kg.

* **Literarni večer ruskega pesnika Igorja Severjanina.** Ruska Matica priredi ob prihodu znanega rskega pesnika Igorja Severjanina v Ljubljano v ponedeljek 9. t. m. ob pol 21. v prostorih Francoskega instituta večer njegovih pesmi. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti. Vstop prost. Pri vhodu se bodo pobirali prostovoljni prispevki v korist Ruske Matice.

* **Nož pri likofu.** Iz Gornje Radgone nam pišejo: Po končani sezoni so imeli delavci črešnjevske opekarne, ki je last trške občine Gornja Radgona, minili četrtek običajen likof. Okrog 5. popoldne so se zbrali vsi delavci v prostoru nad pečjo, kjer jih je vodstvo opekarne pogostilo in jim izplačalo zaslužek. Proti 7. zvečer so se začeli delavci odpravljati proti domu. V temi zunaj na prostem pa so se od alkohola okajeni delavci nenadoma sprli, čemur je sledil tudi nož. V hrbet in glavo je dobil delavec Viktor Mulec tri vbode. Poklican je bil na lice mesta zdravnik, ki je odredil takojšen prevoz v bolnišnico v avstrijsko Radgono. Stanje ranjenca je zelo resno. Storilec še ni izsleden.

* **Continental.** Kakor zvemo, je tvrdka Ivan Legat, Maribor - Ljubljana svoj krog zastopstva znanih Wanderer - Werke izdelkov pisarniških strojev, ki se razpečavajo pod imenom »Continental«, razširila in namerava otvoriti v Zagrebu podružnico svojega podjetja. Razveseljivo je slišati v času svetovne krize, da se je posrečilo tvrdki svoj obrat povečati, kar je sigurno samo posledica dejstva, da so »Continental« pisalni in računski stroji zaradi svoje kvalitete vedno iskani in priljubljeni.

* **Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.**

* **Ugodna prilika.** 10. t. m. ob 13. se bo v Toplicah pri Novem mestu na javni dražbi prodala zidana in eternitom krita baraka, ki je postavljena na tujem svetu in se mora odstraniti do konca tekočega leta. Baraka je 32 m dolga, 11 m široka in 3 in pol metra visoka. Dala bo mnogo dobrega stavbnega materijala. Izklicna cena je 10 tisoč dinarjev. Dražbeni pogoji so na vpogled pri VI. oddeiku banske uprave, pri sreskem načelstvu v Novem mestu in pri županstvu občine Toplice.

* **Za razkuževanje sanitol.** V vseh lekarnah in drogerijah »Chemotechna« družba z. o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne).

* **Med,** zajamčeno pristen vseh vrst, ter čebelarske potrebščine nudi prodajalna Čebelarskega društva, Ljubljana, Vošnjakova ulica 4 (poleg gostilne Novi svet).

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Ravnokar je došla velika pošiljatev** najnovejših snežk in galoš. Požurite se, dokler je izbira. — Žibert, Ljubljana, Prešernova ulica.

»ITO« zobna pasta najboljša.

Iz Ljubljane

u— **Avstrijski generalni konzul** dr. Felix Orsini und Rosenberg sprejema ob priliki avstrijskega državnega praznika dne 12. novembra t. l. od 5. do 7. ure popoldne v prostorih konzulata (Ljubljana, Dunajska cesta 31-I) avstrijsko kolonijo in vse prijatelje republike Avstrije. — Radi državnega praznika se tega dne ne vrši uradovanje za stranke.

u— **Ljubljanskim moškim zborom!** Študirajte Sattnerjevi pesmi »Pogled v nedolžno oko« in »Na planine« (Mohorjeva pesmarica). Uprava Hubadove župe JPS.

u— **Narodna čitalnica v Spodnji Šiški** sklicuje 15. t. m. ob pol 10. dopoldne v prostorih javne knjižnice izredni občni zbor. Dnevni red: izpremememba pravil in slučajnosti.

u— **Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola** igra danes v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) premijero »Gašperček prvič v Ljubljani«, burko v 5. dejanjih. Dejanje se godi v sedanjosti na Bledu in v Ljubljani. Začetek točno ob 16. — Plesna vaja Ljubljanskega Sokola bo drevi točno ob 20.

u— **Indija — Gandhi — Kitajska prvič v govorečem filmu!** Dr Collin Rossovo ekspedicijo v Azijo in Avstralijo je filmala berlinska Ufa in danes gledamo na filmskem platnu eksotične dežele in države, iz katerih čujemo najrazličnejše novice, ki zanimajo ves svet. Film **»Pozor Azija! Pozor Avstralija!** je živa slika tamkajšnjih perečih socijalnih razmer. Tu vidimo preobljudeno Indijo in Kino, socijalne razmere teh ljudi, njih vsakdanje življenje, šege in navade. Živalstvo, rastlinstvo, vse je krasno opisano. In iz najgosteje obljudenega kontinenta naprej v Avstralijo, na Novo Zelandijo. Tudi iz teh dežel nam kaže film najzanimivejše, najpoučnejše stvari. Zlasti priporočamo film dijaštvu in mladini. Predvstava se vrši v Elitnem kinu Matici, in sicer **danes v nedeljo ob 11.** — Nihče naj ne zamudi tega krasnega filma. Cene sedežem izredno nizke.

u— **Izredni občni zbor Fotokluba, Ljubljana** se bo vršil v torek 10. t. m. ob 20. v Narodni kavarni z važnim dnevnim redom. Vstop samo člani z legitimacijo. V koliker je še nimajo, naj pridejo ponjo med tajnikovimi uradnimi urami v pricestni lokal, Strossmayerjeva ul. 4 (nasproti II. drž. realne gimn. na Poljanah) ter eno uro pred zborovanjem v Narodno kavarno. Odborniki se sestanejo tam pol ure prej.

PRAZNOVERNOST NAŠIH STARIH

Zares se nam danes čudno zdi, ako pomislimo, da se je še nedavno verovalo v čarovnice in da so zadnje grmade zaplamtele kot zadnji vidni znak te duševne bolezni. Kljub velikemu napredku kulture naletimo še danes v življenju na mnoge izraze, ki nas spominjajo na ono dobo.

Vzemimo na primer besedo »Hexenschuss«, ki se v navadnem življenju često rabi, ki pa pomeni bolečino v križu. Prej, dokler se ni vedelo za pravi vzrok te zelo občutne bolečine, ki navadno nenadno nastopa z močnimi bolečinami v križu in bokih — sigurno jih je cenjeni čitatelj že občutil na semem sebi — pripisovalo se je to demonskim kapricam čarovnic. Medtem, ko se mi danes oproščamo teh bolezni s tem, da jemljemo **ASPIRIN TABLETE,** so se morale v onih dobah take osebe podvreči neznosnim mukam: izpostavljanju v zakurjene peči. Pred vratmi teh peči je stala rodbina teh jadnih bolnikov izgovarjajoč čarobno formulo: »Takega te vržemo v peč, a v imenu božjem pridi ven osvobojen vseh čarovnij copernic in zlih duhov.

Srečni se lahko smatramo, da nas je današnja doba napredka in znanosti osvobodila takih muk in omogočila, da smo se osvobodili takih bolečin z enostavnim jemanjem preizkušenega sredstva kakor so **ASPIRIN TABLETE.**

Zvočni kino Ideal

Danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Siegfried Arno
Ursula Grabley — Hans Junkermann
Smeh! Krohot! Zabava!

u— **Darovi za Belo Krajino.** Pisarna Rdečega križa v Wolfovi ulici je prejela naslednje darove: g. Verbič Josip, kat. inspektor 50 Din, g. dr. Smole Albin, odvetnik v Ljubljani je izročil za Belo Krajino 200 Din. Ta znesek je plačal g. K. V. v neki kazenski zadevi. G. Julijan Kocmut, viš. okr. zdravnik v p. je daroval 100 Din, g. Lovšin Evgen 200 Din, mesto venca pokojnemu g. Saši Knezu in 100 Din od dr. L. Sajovica. — Iskrena hvala!

u— **Glede mosta na Prulah** smo prejeli z magistrata naslednje: Ni res, da bi bila ograja na Opekarskem mostu šibka, temveč je res, da je ta ograja železna in da je dosti močna, **saj stozi že 19 let** in se še ni zgodila zaradi te ograje nobena nesreča. Res pa je, da ograje na mostovih ne morejo biti zgrajene tako močno, da bi mogle zadržati sunke tovornih avtomobilov. Ni res, da je bilo na sliki videti trhlost mostu, ampak je res, da je most v popolnoma dobrem stanju in se nesreča ni zgodila zaradi trhlosti mostu. Ni res, da je šofer avto pred mostom zavrl in da je vozil z zmanjšano brzino, ampak je res, da je šofer vozil z največjo brzino in da ročne zavore sploh ni uporabil. To so potrdili očividci in pa uradna komisija, ki je avtomobil pregledala. Ni res, da je avto najprvo zaletel v leseno ograjo, ki jo je gladko raziral, nato pa je po nekaj metrih dalje odbil še lahko železno ograjo, ampak je res, da je avto porušil samo železno ograjo, leseno ograjo pa so porušili reševalci, da so z ograjnimi tramiči dvigali pri reševanju avtomobil. Ni res, da je imela komisija mestnega gradbenega urada prikko ugotoviti, da je prulski most skrajno pomanjkljiva naprava, ampak je res, da komisija mestnega načelstva take pomanjkljivosti sploh ni ugotovila.

u— **Zaradi obletnice Rapalla** se bo vršila prihodnja plesna vaja Jadrana izjemoma v torek, 10. t. m. v dvorani Trgovskega doma, na kar opozarjamo vse cenjene plesalke in plesalce.

PRI SLABOSTI

par kapljic Fellerjevega, bolečine pomirjujočega blagodišečega Elsafluida na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krči, kašljem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici 62 Din brez daljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrg 245, Savska banovina.

Globoko znižane cene

celotnemu blagu in še izvanredni popust

JOS. SNOJ
MANUFAKTURA
LJUBLJANA 13838

Damske plašče za zimo

v veliki in krasni izbiri že od Din 220.— otroške od 2 let dalje v vseh velikostih od 90 Din dalje nudi **F. I GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.**

Ker je blago izdelano v lastnem modnem ateljeju, se jamči za dober kroj kot tudi fino izdelavo. Predno kupite drugod, oglejte si pri nas brezobvezno. 12912

Novost!
Izdelujem, barvam in preoblikujem vse vrste **moških in ženskih klobukov.**
Specijalno preoblikovanje moških trdih klobukov samo pri
352 a **RUDOLF PAJK**
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 51.

Blago za zimske suknje

kamgarn in športni ševijot za obleke. Pliš in volneno blago za plašče in obleke. Najnovejši baržuni in flanele.

NAJUGODNEJŠI NAKUP!

A. Zlender
LJUBLJANA, Mestni trg 22
1'001

PRESELILA SVA SE

Zdravnik
dr. Josip Petrič
1 4583 **ordinira**
v novi Heinriharjevi hiši
v Bohinjski Bistrici št. 41

VELIKA IZBIRA, NAJUGODNEJŠI NAKUP
la ČEŠKEGA PORCELANA
kuhinjske emajl- in aluminijaste posode, genochromalpaca, rjeprostega jedilnega pribora kakor tudi vse vrste jeklenega orodja pri
„JEKLO
LASTNIK ALBERT VODNIK
STARI TRG 296
Oglejte si brezobvezno zalogo!
ZAHTEVAJTE CENE!

Prerokujejo
hudo zimo. Zato si preskrbite tople suknje, obleko, suknjiče in kar še rabite,
takoj!
Prodajam moško konfekcijo zaradi prevelike zaloge skoro za polovične cene.
Prepričajte se!
JOSIP IVANČIČ
Ljubljana, Dunajska c. 7,

NOGAVICE

damske flor	svilene s »špico«	svila
Din 9.—	Din 12.—	Din 15.—

C. AHLIN,
Miklošičeva cesta 14, Poljanska c. 5, Celovška c. 56 (nasproti šiš. cerkve)

ELEGANTNA DAMA
naroča obleke in plašče v ateljeju
JOSIPINA IGLIČ, PALAČA VIKTORIA
12880

Uspešno negovanje obraza!
KOSMETIČNI SALON
12911 DARINKA VDOVIČ
Ljubljana Gradišče štev. 2

ANT. KRISPER
MESTNI TRG
ROKAVICE:
Din 15.—, Din 17.—,
usnj. podložene damske: Din 55.—
usnj. podložene moške: Din 65.—

Najcenejša gospodinska knjiga je
„PRIPRAVLJANJE MLEČNE HRANE“
od št. Humekove. Vsebuje 103 recepte za pripravljanje mlečnih jedi in tri popolne brezmesne jedilnike. Zahtevajte jo po knjigarnah ali pa pri Centralnem mlekarskem društvu v Ljubljani. 13802

DAMAM JE NEOBHODNO POTREBEN
Lysoform

Drago Gorup & Co.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 16
KONFEKCIJA
DAMSKA IN MOŠKA PO NAJNOVEJŠIH MODELIH
EN GROS EN DETAIL 12815

u— **Plesne vaje trgovskih nameščencev ZPNJ** vsak četrtek v veliki dvorani hotela Union. Začetniki točno. Ponavljamo foxtrot, tango, angl. valček. Igra Negode-jazz. Vodi J. Trošt (dvorana kurjena). Vabljeni vsi.

u— **Danes plesna vaja** v veliki dvorani na Taboru. Pričetek za začetnike ob pol 20., ostale pa ob 20.

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730
Premiera! Prvič v Ljubljani!
Velefilm senzacij in napetosti!
DINAMIT
CONRAD NAGEL
KAY JOHNSON
Predstave danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer
Dvourni spored ob ljudskih cenah Din 4.— in 6.—!

u— **Plesne vaje ŽSK** Tremesa so v nedeljo 8. t. m. od 18. do 22. v salonu Keršič, Šiška. Vijudno vabljeni.

u— **Nedeljski popoldanski plesni tečaj** Jenkove šole v Kazini od pol 4. do 7. Novinci točno ob 3. Jutri, v ponedeljek, ob 8. zvečer začetniški tečaj. Studenti (nje) znižano članarino. Posebne plesne ure in informacije dnevno od 10. do 20.

u— **Razne prezidave.** Ob Tržaški cesti bodo podrli transformator in ga namestili pod zemljo, kjer je prostor domala že gotov. Na prostoru med Groharjevo in Tržaško cesto bodo uredili manjši park. Na dvorišču enonadstropne vile Antona Mavriča v Mariborski ulici je dozidana garaža in drvarnica omenjenega gospodarja. Pred Perdanovo trgovino na Krekovem trgu so te dni položili v podzemski prostor rezervoar za bencinsko črpalko.

Radio Maribor r. z. z o. z., Miklošičeva ul. 2. Zaloga: žarnice, radioaparati, zvočniki, sestavni deli, drobni materijal po najnižjih cenah.

u— **Razne nesreče in nezgode.** V splošno bolnico so pripeljali 22-letnega posestnikovega sina iz Leskovca Janeza Drmelja ter 27-letnega Alojzija Permeta. Fanta sta sušila lan in sta pri tem sedela na lati, ki pa se je nenadoma odomila, da sta padla v ogenj. Oba sta dobila močne opekline na glavi in po vsem telesu. 32-letni posestnik Anton Turk iz Cerknice je padel s kozolca in si zlomil desno roko. — Posestnikov sin Jože Peterca iz Dobrunj si je pri rezanju slame odrezal dva prsta. V bolnici se zdravi tudi 25-letna soproga uradnika Ana Pirčeva, ki jo je predsinočnjim podrl tramvaj na Marijinem trgu. Pirčeva je padla ter si zlomila ključnico.

u— **»Centra«**, trgovina gramofonov, šivalnih strojev itd., se je preselila na Miklošičevo cesto št. 38, palača »Grafike«.

u— **Ceneje nego v razprodaji**, pri tem pa prvovrstno blago za suknje, plašče, obleke in vso ostalo manufakturo vam nudi tvrdka **NOVAK** na Kongresnem trgu št. 15 (nasproti nunske cerkve).

u— **Dobre in poceni nogavice** dobite pri Ferdo Kobaldu, Miklošičeva cesta, palača »Grafika«.

Iz Celja

e— *Celjani, danes bomo volili vsi! Nihče ne sme ostati doma. Kandidat g. Prekoršek vam je vsem znan in zato glasujmo za njega!*

e— *Volilci!* Volite po možnosti že v jutranjih urah, da s tem olajšate evidenco nad ostalimi volilci. Vsi, ki se nameravate odpeljati po svojih opravkih z jutranjimi vlaki, boste imeli možnost, da boste volili še pred odhodom vlakov.

e— *Volilne pisarne* se nahajajo za I. volišče v mestni reševalni postaji, za II. volišče v pisarni Zvezne tiskarne in za III. volišče v uredništvu »Nove dobe«. Poslužujte se pisarn v vsakem primeru.

e— *Celjska volišča* so razdeljena naslednje: I. volišče volilci po imenskih črkah od A do J na Mestnem magistratu, II. volišče od K do P vključno v meščanski šoli v Vodnikovi ulici in III. volišče od črke R do vključno Ž v mestni narodni šoli v Gregorčičevi ulici. Volitve trajajo od 7 zjutraj do 18.

e— *Smrtna kosa.* V bolnici sta umrla 70letni Karol Vodišek, čevljarski pomočnik pri Francu Plevčaku na Kralja Petra cesti in enoletna Ana Kavčičeva, delavčeva hčerka iz Gaberja.

e— *Mestni kino* bo predvajal danes ob pol 15., pol 17., pol 19. in pol 21., ter po potrebi ob 22. in jutri ob pol 21. krasno zvočno filmsko opereto »V službi carja«

e— *Kupite srečke*, da ne boste prepozni. Nekaj jih ima še v zalogi podružnica »Jutra« v Celju.

e— *Izgubljeno.* Marija Oswatischeva z Brega je izgubila v mestu zlat uhan z dvema briljantoma, vreden 2000 Din. Pošten najditelj naj ga odda pri policiji

e— *Opozarjam* na razne govorice, ki krožijo, da nameravam trgovino opustiti. Nekateri ljudje mislijo, ker poceni prodajam, da je to nekakšna razprodaja, kar je popolnoma neresnično. Resnica pa je, da vpeljujem vedno nove predmete, ter da se moje podjetje širi z vsakim dnem vsestransko. To je dokaz, da so kupci z mojo trgovino zadovoljni ter da znajo vpoštevati moje nizke cene in solidno, vedno sveže blago. Kdor temu ne verjame, naj poskusi. Trgovski dom Stermecki. Celje.

e— *V preiskavi* proti aretiranima Gobcema je prišlo do novih senzacionalnih razkritij. Preiskava je ugotovila, da sta aretiranca zagrešila še več malverzacij na račun raznih tukajšnjih tvrdk in ustanov. V interesu preiskave bomo objavili razne podrobnosti šele potem, ko bo podrobna uradna preiskava zaključena.

Iz Maribora

a— **Agitacijski lokali za posamezna volišča v Mariboru.** I. mestni okraj, t. j. 1. in 2. volišče gostilna Pavlič v Stolni ulici, II. mestni okraj, t. j. 3. in 4. volišče restavracija Union, Aleksandrova cesta, III. okraj, t. j. 5. volišče gostilna Kočič, Meljska cesta, IV. okraj, t. j. 6. in 7. volišče, gostilna Dergas, Koroška cesta 48. V. mestni okraj, t. j. 8., 9., 10. in 11. volišče, gostilna pri Vipavcu, Frankopanska ulica 11.

a— **Poziv trgovcem!** Da sodelujemo pri vzpostavitvi nepolitičnega gospodarskega parlamenta, kakor smo si ga že od nekdaj želeli, dokumentirajmo to svojo voljo s polnoštevilno udeležbo pri volitvah. Vsi trgovci gremo volit! Gremij trgovcev v Mariboru.

a— **Gostilničarji!** Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru poziva vse člane, da se udeleže volitev.

a— **Hišni posestniki!** Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico poziva vse svoje člane, da se zanesljivo udeleže volitev v Narodno skupščino. Člani hišnih posestnikov naj se zavedajo, da je redno parlamentarno delo velike važnosti za hišno posest. Zato vsi danes na volišče!

a— **Peki!** Pekovska zadruga za Maribor in okolico poziva vse svoje člane, da se gotovo udeleže volitev.

a— *Mesarji!* Mesarska zadruga poziva vse svoje člane, da se zanesljivo udeleže volitev!

a— *Invalidi!* V našem interesu je, da se vsi udeležimo volitev Pozivamo vse člane, da gredo na volišče. Kdor ostane doma škoduje sam sebi! Krajevni odbor udruženja vojnih invalidov.

a— **Kinematografi.** Grajski kino: Do vštete nedelje veliki govoreči in zvočni film »Vojvoda Reichstädtski. — Union do vštete nedelje izvrstna veseloigra »Bombe nad Monte Carlom«.

Z Jesenic

s— *Zvočni kino Radio* predvaja zvočno senzacijo »Afera polkovnika Redla«. Predstave so jutri ob 15., 17. in 20.

Iz Trbovelj

t— *Dar.* G. Miha Mervar, veleposestnik v Trbovljah, je daroval za RK 100 Din. Najlepša hvala!

Iz Kamnika

ka— **Razglas mestne občine.** Občina je povabila vsa kamniška društva, da se danes dopoldne korporativno v krojih in z godbo na čelu udeleže volitev, ki bodo v šoli na Glavnem trgu.

ka— **Popravek.** V včerajšnjem »Slovenskem Narodu« je priobčen članek **»Tudi Kamničani pojdejo volit«.** V članku je več pogrešk, ki jih je treba popraviti. Tako je potvorjeno ime dr. Riharda **Karbe** v Korbar, namestu »Kredit je namenjen na gospodarsko vero,« se glasi pravilno: Kredit je **navezan** na gospodarsko vero, namestu »Začuditi se moram, da ni več strankarskega življenja...« se mora pravilno glasiti: **»Poudariti moram, da ni več strankarskega življenja.«** Rajko Kos, Kamnik.

ka— **Izredni občni zbor sportnega kluba** se je vršil v petek ob 6. uri in je soglasno sklenil, da dogradi letos smuško skakalnico.

Iz Radeč

rd— **Volilno gibanje** je bilo zadnji teden pred volitvami prav živahno in bodo volilci polnoštevilno izvršili svojo državljansko dolžnost. Volilni sestanki so bili prav pogosti in so volilci izvajanjem govornikov povsod pazno sledili. V četrtek je imel v Radečah volilno zborovanje kandidat g. Lojze Drmelj, župan v Boštanju. Shod je izredno lepo uspel. Živahno se zanimajo za volitve tudi okoličani, kajti vsi se zavedajo, kako velikega pomena za našo bodočnost je baš 8. **november.**

rd— **Agilni dramski odsek Sokola** ima, kakor že javljeno, novo dramsko prireditev na programu, in sicer »Cerkveno miš«, izvrstno burko v režiji s. Dragice Pavšičeve.

rd— **Turistovski promet v Radečah** izkazuje vedno večji promet. Dobro pa bi bilo, ako bi se za to še bolj poskrbelo. Sedanja občinska uprava z županom g. Antonom Polancem na čelu se mnogo trudi in ima v pripravi za pomlad večje načrte za dvig tujskega prometa v Radečah. Izletniki, ki obiskujejo tako zvano Pijano dolino, to lepo in divje romantično sotesko noter do vznožja Kuma, na vso moč hvalijo lepoto tega idiličnega dela slovenske zemlje. Vsi pa so dobro postreženi v tukajšnjih gostilnah ali pa v hotelu »Jadran«, ki nudi prav mestni komfort. Dokaz o lepoti te pokrajine je pač tudi film o Radečah, ki ga je posnel Prosvetni film iz Beograda.

Iz Ptuja

j— **Volilcem!** Volišči sta v posvetovalnici mestnega magistrata in na deški osnovni šoli (poleg sreskega načelstva).

j— **Podružnica Kola jugoslovenskih sester** pripravlja običajno vsakoletno božičnico. V teku tega meseca bodo odbornice nabirale prostovoljne prispevke za ubogo šolsko mladino. Društvo prosi iskreno, da pomagate ubogim in podpore potrebnim in zaradi tega ne odklanjate nabiralk.

j— **Komunalne zadeve ptujske občine.** V četrtek se je vršila občinska seja, katero je vodil v odsotnosti bolnega župana podžupan g. Pavel Pirich, ki je sporočil nastop novega župana g. Ladislava Jeršeta, davčnega inspektorja v pokoju. Dalje je prečital pismo odsotnega župana g. Jeršeta, ki sporoča občinskemu svetu, da je prevzel častno mesto mestnega načelnika zato, da bo deloval v blagor mesta in se zavzel za njegov gospodarski in kulturni procvit. Prosil je, da ga v tem njegovem delu podpirajo občinski odborniki. Poročilo je bilo z odobravanjem vzeto na znanje. G. podžupan je v svojem poročilu nadalje omenil, da je mestna občina pristopila k Zvezi mest in trgov. G. Fras je referiral o proračunu, ki se predloži banski upravi v odobritev. Mestna občina bo prispevala k stroškom za napeljave elektrike do hiše Ozvalda Ignaca 1/3 stroškov Po pešpoti na Ormoški cesti se kolesarjenje strogo prepove. Za izvajanje zakona o pobijanju draginje se ustanovi aprovizacijski odbor, v katerega so imenovani gg. Primc Albert, Gabrijel Franc in Arnejčič, od strani Trgovskega gremija pa gg. Senčar Milko in Slavič Leopold. Gostilničarska zadruga je imenovala kot člana g. Jožka Berliča. Mesarska in rokodelska zadruga še ni imenovala zastopnikov. Ker je novo avtomatično bencinsko črpalko, ki jo je postavila mestna občina, vzela v najem Standard Oil Comp. iz Zagreba, se prepove vsem trgovcem raba premakljivih bencinskih črpalk iz požarnih ozirov in pa ker ovirajo redni promet. Pogorelcem v Spuhlji se dovoli pri žaganju stavbnega lesa v mestni žagi 30 odst. popust. Iz poročila pravnega odseka sledi, da sta bila sprejeta v domovinsko zvezo Koren Ivan z ženo in otroci in Hvalec Jakob z ženo in otroci. Ker je potekla funkcijska doba upravnega odbora mestnega avtomobilskega podjetja, so bili na novo izvoljeni, in sicer kot zastopniki denarnih zavodov gg. Meglič Mirko, dirigent Ljubljanske kreditne banke, Fras Ferdo, tajnik Kmetijske hranilnice in posojilnice, in Pirich Pavel, načelnik Ptujskega predujemnega društva: kot zastopniki občine pa gg. župan Jerše Ladislav, Damisch Ervin, inž Franc Urbančič in dr. Franjo Šalamun. Pri slučajnostih je poročal občinski svetnik g. Rozman, da bo treba, ker se vseli v klavnico merojzkusni urad, kanal iz klavnice preurediti, in sicer tako, da se na novo podaljša do izliva Grajene v Dravo. Pri ureditvi kanala bi se lahko porabile tudi moči, ki so se prijavile za ljudsko delo. Ob zaključku seje je pozval g. dr. Šalamun prisotne občinske odbornike, da storijo 8. t. m. svojo dolžnost in da gredo vsi na volišče. Obrazložil je v svojem stvarnem govoru pomen volitev. Njegova izvajanja so bila z burnim odobravanjem sprejeta.

j— **Tatovi koles na delu.** V četrtek je bilo ukradeno kolo izpred klavnice mesarju g. Karlu Kosseriju. Kolo je našel potem stražnik pred Podgorškovo mesarijo in ga je izročil lastniku. — V petek pa je bilo ukradeno kolo Lešniku Dragotinu iz Vičave. Lešnik je nesel denar na pošto, ko pa se je vrnil, ni našel več svojega kolesa. Tatu zasleduje policija!

Iz Šoštanja

š— **Poroka.** Dne 5. t. m. sta se poročila v pravoslavni kapeli vojašnice kralja Petra v Celju konjeniški podpolkovnik g. Vladimir Miličević in gdč. Valdeburga Haukejeva, hčerka mornariškega uradnika iz Šoštanja. Poročni obred je opravil prota Čutić. Novoporočencema obilo sreče!

Sport

Kdo je najhitrejši?

Curiški »Sport« objavlja zanimiv primerjalni pregled hitrosti v posameznih sportnih panogah, in sicer podrobno takole:

Z letali: Rekord na 3 km: por. Stainforth (Anglija) 655.81 km na uro.

Z avtomobili: Rekord na 1 km: Malcolm Campbell (Anglija) 396.04 km na uro.

Z motocikli: Rekord na 1 km: J. S. Wright (Anglija) 242.587 km na uro.

Z motornimi čolni: Rekord na 1 km: Kaye Don (Anglija) 199.5 km na uro.

S kolesi: Rekord na 500 z letečim startom: Pietro Linari (Italija) 30.6 ali 58.823 km na uro. Rekord na uro brez vodstva ima Oscar Egg (Švica) 44.247 km na uro; rekord na uro z vodstvom pa Léon Vanderstuyft (Belgija) 122.771 km na uro.

S konji: Rekord na 1 km: kobila »Lafayette« 58.72 ali 61.307 km na uro.

Z drsalkami: Rekord na 500 m: Claes Thunberg (Finska) 42.6 ali 48.3 km na uro. Rekord na uro je dosegel De Konig (Holandska) z 32.37 km.

V teku: Rekord na 200 m: Locke (Amerika) 20.6 ali 34.951 km na uro. Rekord na uro: Paovo Nurmi (Finska) 19.21 km.

V hoji: Rekord na 1 km: Ferd. Altimani (Italija) 3.558 ali 15.267 km na uro.

V plavanju: Rekord na 100 m: John Weissmüller (Amerika) 57.8 ali 6.271 km na uro.

Po nogometnem svetu

Sedaj na zimo, ko polagoma pojenjujejo viharji prvenstvenih bojev, se vse bolj često pojavljajo po listih pregledi o dosedanjem stanju in prognoze za bodoče državne prvake v nogometu.

Švica beleži z novo razdelitvijo najmočnejših klubov v nacionalno in I. ligo ogromen porast publike in dohodkov. Prvenstveni boji so komaj preko prve polovice in prognoz za to tudi še ni pravih. V I. skupini se najboljše držijo Grashopperji, v II. pa Servette iz Ženeve.

Španija zaključuje svoje pokrajinsko prvenstvo; na vodilnih mestih po raznih provincah so naslednji: Barcelona, Sevilla, Ovideo, Madrid, Coruna, Valencia itd.

Na Madžarskem se krepko rine v ospredje stari Ferenczvaros, ki razpolaga po 6 tekmah in zmagah s krasno razliko 35:6; kljub temu se še ni mogel dovolj odtrgati od Hungarie in Ujpesta, ki mu sledita z 11. oz. 9. točkami Razen tega ima srečanje s Hungarijo še pred seboj.

Pri neugodnem vremenu
zahteva vaša koža posebno obzirno nego z
NIVEA-CREME
da ne poka in ne postane raskava. Najbolje, da vsak večer z njo temeljito natrete roke in lice. No, pa tudi dan prej, predno greste z doma, morete uporabiti Nivea-kremo, ker ona povsem prodre v kožo in ne pušča nikakega bleska. — Nivea-kreme vam daje barvo mladosti, sveži in zdravi boste izgledali.
Razlika od ostalih dragih krem: Nivea kreme: Največje delovanje, a najcenejša.
Nivea-kreme: Din 5.00 — 22.00
Jugoslovenski P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

V Avstriji vodi Vienna pred WAC in Rapidom. Zanimivo je, da sta na vodstvu ravno moštvi, ki sta letos kvalificirali tudi za finalista v srednjeevropskih pokalnih tekmah. Prvi finale se igra danes v Curihu — na tujih tleh. Daleč zadaj so Sportklub, Slovan in Hakoah. Koncem novembra bo prvenstvo zaključeno.

V Belgiji vodi Antverp F. C., toda brez posebnega naskoka. Prvenstvenih bojev je še mnogo v zaostanku.

Na Češkoslovaškem je spredaj Slavia, toda zelo šibko in najbrže bo morala že v kratkem odstopiti priorat Bohemiansu. Slavijo je zadel hud udarec z izgubo branilca Novaka, ki ga je v prijateljski tekmi s Sparto polomil njen napadalec Braine. Pri razpravi je bila Sparta zaradi tega obsojena na 50.000 Kč odškodnine; Novak bo ležal par mesecev v bolnici. Slavia pa le dobiva vedno več golov in se bo morala počasi umakniti s prestola. Zelo dobro se drži tudi moštvo Nachoda, ki se je povzpedo do četrtega mesta pred Viktorijo iz Žižkova.

V Angliji vodi bivši dvorazredni Everton, ki je baš zadnjo nedeljo slavil visoko zmago (8:1) nad Newcastleom. Iz 13 iger 20 točk in 44 golov v svoj plus pomeni v angleški konkurenci mnogo. Za njim se vrstita Arsenal in Huddersfield Town. V II. ligi poveljuje Leeds, v škotski pa Motherwell. Do zaključka je še daleč.

V Italiji se je po dolgem obotavljanju za dve točki odtrgala Bologna. Na isti višini ji sledita močna Juventus in letos zelo uspešna Roma. Nedaleč od prvih (na 6. mestu) ranžira tudi Triestina, ki je dosedaj vedno ostajala dvomljivo zadaj. Pred njo sta kajpada še slavna Genova 1893 in Ambrosiana, ki se druga leta nista dala spraviti s prvih mest. Pot do konca je še dolga!

Pri nas so se zaključni boji za naslov državnega prvaka zaradi nekaj izgubljenih terminov nekoliko zavlekli, tako da tekom novembra še ne bodo končani. Odločitev pa bo kljub temu najbrže padla že prej! Zaenkrat vodi BSK in ima — vsaj na papirju mnogo izgledov, da bo ohranil vodstvo do konca. Seveda pa ima v obeh zagrebških tekmecih in splitskem Hajduku zelo nevarne nasprotnike, ki lahko v srečanjih z njim — ali pa posredno — čez noč prekrižajo vse račune brez krčmarja.

Kako postanem dober godbenik?
To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru štev. 101-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico! 311

Sportniki, danes vsi solidarno brez izjeme na volišče za boljšo bodočnost Jugoslavije. Koturaški savez kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana, F. Batiel, t. č. predsednik.

Službeno iz Sekcije ZNS. Tajništvo sekcije poziva ponovno savezne sodnike gg. Kramaršiča Vlada, Ochsa Franja, Ahčana Slavka, Nemeca Fr., Pevaleka Mirka, Marina Ludvika, Bizjaka Vl., Janežiča Otmarja, Ramovža Fr. in inž. Medica Jos., da v neprekoračljivem roku treh dni javijo sekciji priimek, ime in očetovo ime, naslov stalnega bivališča, rojstni datum, datum saveznega sodniškega izpita, datum proglasitve za začasnega sodnika, datum proglasitve za stalnega sodnika in event. kazni. Proti onim, ki podatkov ne bodo pravočasno poslali, bo sekcija uvedla disciplinarno postopanje. — Tajnik I.

Seja akademske smučarske organizacije bo v torek, 10. t. m. ob 19.45 uri v elektrotehniški risalnici na tehniki. Odborniki in prejšni poverjeniki se naj seje gotovo udeleže.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 14.30 morajo biti na igrišču: Jančigaj, Svetic, Hasl, Mika, Šinkovec, Jež, Baum, Sočan, Sinkule, Jug II, Slamič, Pišek I in II, Trajković, Golob, Caleari, Sonica, Franc, Poterlin, Zemljak, Svetic II, Jug I, Uršič, Molk, Jurkas, Strnad.

TSK Slovan. Pozor smučarji! Mnogi člani našega kluba so opetovano izrazili željo, da bi se tudi v našem klubu pričelo gojiti smučarstvo. Zaradi tega se bo vršil v soboto 14. t. m. v lovski sobi gostilne pri »Sokolu« otvoritveni sestanek vseh smučarjev članov in nečlanov. Sestanek ima v prvi vrsti namen pritegniti vse interesente k novoustanovljeni smučarski sekciji.

Primorski rojaki!

Dolžnost do naroda in domovine nas kliče v nedeljo 8. t. m. na volišče!

Samo v enotni, močni in veliki Jugoslaviji je naša rešitev!

Naše glasovanje bo jasen in odločen odgovor vsem sovražnikom!

Zato vsi na volišče!
Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor«.

Iz življenja na deželi

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Danes bodo pokazali volilci šentviške občine, da jim ni več za strankarske prepire, ampak za mir in delo, ki je v prid narodu in državi. Volišče je v telovadnici šolskega poslopja. Pričetek ob 7. zjutraj. Pri predstavi ljudske igre »Deseti brat« bo javljen rezultat volitev v št. Vidu.

SKARUČNA. Ob veliki udeležbi se je vršil 6. t. m. v gostilni g. Jerneja Vodeta volilni shod, na katerem so govorili gg. kandidat Cerar, Stare, Faidiga in Deizinger. Shod je otvoril g. Alojzij Kosec. Zborovalci so obljubili, da pridejo 8. t. m. brez izjeme vsi na volišče.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Sokol je slovesno proslavil 4. t. m. v Gradtovi gostilni češkoslovaški večer. Brat načelnik nam je predaval o vsesokolskih zletih v Pragi, o zgodovini in idejah Ljudevita Tyrša, sestra načelnica pa o čeških pisateljicah. Obema predavanjema so poslušalci sledili z velikim zanimanjem. Dne 11. t. m. priredimo primorski večer. Upamo, da bo predavanje številno obiskano. — Dramski odsek pripravlja igra »Utopljenca«.

PILŠTANJ. Sreski volilni kandidat g. Anton Zdolšek je imel 5. t. m. uspel shod pri g. Jazbecu na Pilštanju. Le žal, da se je shod vršil na delavnik, ko je naš kmet tako prezaposlen s svojim delom. Shodu je predsedoval kmet Miha Jazbec. Zborovalci so z odobravanjem sledili izvajanjem gosp. kandidata. Kmetje so gosp. kandidatu odkrili svoje težnje in zahteve in obljubili, da pojdejo kakor apostoli med svoje sosede in pripeljejo 8 .novembra čim več volilcev s seboj.

Korotan kliče:
Vsi na volišče!

Kdor ne gre volit, škoduje sebi, svojcem in državi!

Francosko letalo zašlo na nemško ozemlje

Francosko vojaško letalo, ki so ga zaplenili Nemci, ker je moralo zasilno pristati na nemškem ozemlju

Vsak je sam svoje sreče kovač, kuj železo, dokler je vroče!

Dobe se v vseh podružnicah »Jutra« in v Zadružni hranilnici, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Za marsikoga se bo ohladilo, ko bodo naše srečke državne razredne loterije razprodane

Velefilm monumentalnega obsega, napete vsebine in čarobnih prizorov!

ČAR ZAPADA

V ponedeljek velika premiera v Elitnem kinu Matici

V glavnih vlogah najboljši nemški umetniki

Arnold Korff
Marion Lessing
Theo Shall

GOSPODARSTVO

Nova ureditev trgovine s pšenico

Kmetovalci dobijo pšenico za 70 Din pri stotu ceneje kakor mlini

Kakor smo že preteklo nedeljo poročali, je finančno ministrstvo na novo uredilo trgovino s pšenico, in sicer v smislu zahtev kmetovalcev v pasivnih krajih, ki sami ne pridelajo dovolj pšenice. Po tem navodilu finančnega ministrstva lahko kmetje odslej kupujejo pšenico po stari nizki ceni, dočim velja višja cena le za trgovske mline in mestno prebivalstvo.

Na podlagi novih navodil finančnega ministrstva je Privilegirana družba za izvoz deželnih pridelkov izdala podrobna pojasnila, iz katerih je razvidno, **da bodo kmetovalci odslej lahko kupovali pšenico po cenah, ki veljajo za odkup pšenice pri proizvajalcih s pribitkom stroškov in bo pšenica za kmetovalce v novembru za 70 Din cenejša, kakor pšenica za trgovske mline.**

Pojasnilo Privilegirane izvozne družbe se glasi: 1.) Žitni trgovci in kmetijske zadruge, ki želijo prodajati pšenico kmetom, privatnikom in trgovskim mlinom svojega kraja, se morajo prijaviti pri omenjeni družbi ter pri tem predložiti uradno overovljen prepis protokolacije svoje tvrdke.

2.) Privilegirana izvozna družba bo izdala prijavljenim trgovcem in zadrugam pismeno dovoljenje, da **lahko kupujejo** pšenico bodisi od družbe, bodisi od žitnih trgovcev in zadrug po predhodni odobritvi družbe ter po ceni, ki je določena od ministrstva za trgovino in industrijo z dodatkom 5 Din trgovsko - zadružne nagrade.

3.) Pri Privilegirani izvozni družbi se obremenijo pooblaščeni trgovci in zadruge ob priliki nakupa pšenice za predpisano razliko v ceni, ki znaša za mesec november 70 Din za 100 kg, za poznejše mesece pa za razliko, ki je že predpisana za trgovske mline.

4.) Trgovci in zadruge bodo prodajali pšenico mestnemu prebivalstvu po ceni lastnih stroškov, to je po kupni ceni, ki se ji **doda zgoraj omenjena razlika**, nadalje voznina ter stroški za prevoz do kraja prodaje. Po isti ceni bodo prodajali pšenico tudi trgovskim mlinom, toda po predhodnem dovoljenju Privilegirane izvozne družbe in pod pogojem, da mlin plača družbi razliko 70 Din za 100 kilogramov za mesec novemb., za poznejše mesece pa kolikor je predpisano za trgovske mline. **Kmetom se bo prodajala pšenica za domačo potrebo po ceni brez razlike 70 Din za november.**

5.) Trgovci in zadruge morajo vsakih 15 dni poslati Privilegirani izvozni družbi spisek prodanih količin pšenice mestnemu prebivalstvu in nakazali razliko od 70 Din za 100 kg za mesec november, ki se v poznejših mesecih poveča. Za količine, prodane kmetom, se razlika, za katero je trgovec obremenjen pri družbi, odbije; zato mora trgovec družbi poslati spisek kmetom prodanih količin. Ta spisek mora potrditi finančna kontrola na osnovi potrdil, ki jih izdajo občine.

6.) Količine pšenice, ki so se nahajale na potu ali v prodajalnicah trgovcev in zadrug ob priliki objave omenjenega navodila oddelka za davke, bodisi da so bile popisane ali ne, je treba takoj prijaviti Privilegirani izvozni družbi zaradi obračunanja razlike. Trgovci, oziroma zadruge morajo potrdila, izdana od občin kmetovalcem za nakup pšenice, poslati Privilegirani družbi, čim je izčrpana v vsakem potrdilu določena količina, in sicer zaradi kontrole izdanih količin. Ta potrdila morajo biti overovljena od strani pristojnega oddelka finančne kontrole.

Odredbe za pomožno osobje v novem obrtnem zakonu

Določbe glede učne dobe, pomočniškega in mojstrskega izpita, odpovednih rokov, dopustov in odpravnin

Zahteve našega obrtništva in trgovstva glede usposobljenosti za samostojno izvrševanje obrti so v novem obrtnem zakonu v znatni meri upoštevane. Za učence je v zakonu predpisana minimalna starostna doba **14 let in kot predizobrazba najmanj osnovna šola.** Telesna sposobnost se mora pri sklepanju pogodbe dokazati z zdravniškim izpričevalom, ki ga izda pristojni šolski zdravnik brezplačno in brez plačila takse. Za izbiro stroke bodo morali dajati državni zavodi za pospeševanje industrije in obrti v posameznih banovinah obvezno svoja mišljenja, o čemer bo trgovinski minister izdal še podrobna navodila.

Splošna upravna oblast lahko **lastniku obrata odvzame pravico držati učence,** če zanemarja svoje obveznosti glede dajanja hrane, obleke in stanovanja, ako ne dopusti ali ne skrbi za to, da učenec redno poseča nadaljevalno šolo, če se pri pomočniškem izpitu izkaže, da ni v dovoljni meri skrbel za izobrazbo učenca, nadalje onemu lastniku obrata, ki nima predpisno urejene delavnice ali poslovalnice, in sicer za določen ali nedoločen čas. Minister za trgovino in industrijo lahko v sporazumu z ministrom za socialno politiko in po zaslišanju trgovskih, industrijskih, obrtnih in delavskih zbornic predpiše, **koliko učencev sme imeti lastnik obrata v primeri s številom pomočnikov,** in sicer za vsako posamezno stroko posebej. Taka uredba se lahko izda za vso državo ali za posamezne banovine ali pa samo za posamezne kraje in posamezne stroke. Pismena **učna pogodba** se ima skleniti najkasneje 8 dni po sprejemu učenca, in sicer pri pristojnem združenju (gremiju, zadrugi) ali pa pri občini.

Učna doba ne sme biti krajša od 2 let in ne daljša od 4 let (naše obrtništvo je zahtevalo 3—4-letno učno dobo). Podrobno bo trajanje učne dobe določil minister za trgovino in industrijo s posebno uredbo. Učencu pripada po končani enoletni učni dobi odškodnina za delo. Minimalno tarifo za tako odškodnino bo minister za trgovino in industrijo predpisal v sporazumu z ministrom za socialno politiko in po zaslišanju gospodarskih in delavskih zbornic.

Lastnik obrata je dolžan skrbeti za to, da se učenec izuči v stroki. On ne sme kratiti učencu možnosti in časa za učenje in ga ne **sme uporabljati za posle, ki niso v zvezi z dotično stroko.** Skrbeti mora tudi za učenčevo zdravje, obnašanje in strokovno napredovanje ter o tem obveščati starše polletno. Ako je učenec obvezan posečati strokovno nadaljevalno šolo, potem je **službodajalec dolžan ga vpisati v to šolo** in skrbeti za to, da učenec redno obiskuje šolo.

Za učence v obrtnih odnosno rokodelskih strokah vsebuje zakon posebne predpise. Čim učenec dovrši učno dobo, ga mora lastnik obrata odnosno združenje **pozvati k pomočniškemu izpitu,** ki je javen in se polaga pred izpitno komisijo dotične stroke. Zakon vsebuje tudi podrobne določbe glede sestavljanja komisij za pomočniške izpite in glede delovanja teh komisij. Pristojno združenje (zadruga) izda učencu, ki **je položil izpit, pomočniško izpričevalo.** Posebno poglavje v zakonu je posvečeno strokovnim nadaljevalnim šolam.

Pomočniki

Obrtnim in trgovskim pomočnikom izdajajo občine ali pristojna prisilna združenja knjižice o zaposlenju, kjer se vpisuje čas zaposlenja. Pomočniki, ki so položili pomočniški izpit in so s svojo knjižico dokazali, da so bili **zaposleni kot pomočniki najmanj 3 leta v dotični obrtni stroki odnosno oni, ki dokažejo, da so z uspehom končali strokovne šole, ki nadomestijo predpisan čas zaposlenja, lahko polagajo mojstrski izpit pred posebno izpitno komisijo,** ki jo postavlja ban pri zbornicah, pri okrožnih odborih obrtnih združenj in pri strokovnih šolah. Na mojstrskem izpitu mora kandidat dokazati teoretsko in praktično sposobnost za samostojno izvrševanje dotične obrti, za izdelovanje predmetov dotične stroke, za sestavljanje proračuna za posamezna dela in za vodenje trgovskih računov in knjig. Izpit se lahko ponavlja v roku, ki ga določi komisija; ta rok pa ne sme biti krajši od 3 mesecev. Kandidat, ki položi izpit, dobi od zbornice odnosno od združenja izpričevalo o položenem mojstrskem izpitu za dotično stroko, in sicer v obliki diplome na posebnem obrazcu.

Višje pomožno osobje.

Posebne določbe vsebuje zakon za trgovsko in ostalo višje pomožno osobje, in sicer za pomožno osobje, ki je zaposleno v trgovinah in pisarnah in v ostalih višjih obratih, ki spadajo pod predpise tega zakona.

Ta oddelek vsebuje tudi **določbe glede dopustov. Ako službojemalec služi pri istem podjetju najmanj 6 mesecev, ima pravico do 10dnevnega nepretrganega dopusta v vsakem letu; po petih letih službe ima pravico do 14dnevnega dopusta, po 10. letih službe do tritedenskega, po 15. letih službe do štiritedenskega in po 25letni službi do petteden-skega vsakoletnega dopusta.** Službojemalcu pripada za čas dopusta redna plača.

Ta oddelek vsebuje tudi važne **določbe** glede službenih odpovedi. Ako ni drugače določeno in če niso krajevni običaji glede službenih odpovedi ugodnejši za službojemalca, **morejo službojemalci in službodajalci službeni odnošaj razdreti le na koncu vsakega koledarskega četrtletja s predhodno šesttedensko odpovedjo. Po petletnem službovanju znaša odpovedni rok 3 mesece, po 15letnem službovanju 4 mesece in po 20-letnem službovanju 5 mesecev.** Ako je službeni odnošaj dogovorjen samo za čas prehodne potrebe, ga lahko obe strani razrešita vsak čas z odpovednim rokom 7 dni.

Ako je službeni odnošaj trajal nepretrgoma najmanj 10 let, tedaj pripada nameščencem, ki vršijo višje trgovske ali višje tehnične posle v primeru prestanka službenega odnošaja, odpravnina. Ta odpravnina znaša po 10 letih službenega odnošaja 4 mesečne plače, po 15 letih 6 mesečnih plač, po 20 letih 9 mesečnih plač in po 25 letih 12 mesečnih plač, ki jih je nameščenec prejemal v zadnjem mesecu pred odpovedjo. Do te odpravnine nima pravice službojemalec, ki ima pravico na pokojnino po obstoječih zakonskih predpisih. Prokuristom in pooblaščencem pripada po 10 letih službovanja dvojna predpisana odpravnina. Ako je službeni odnošaj prenehal veljati zaradi smrti službodajalca, se odpravnina zmanjša za polovico. Službojemalec, ki sam odpove službo in ki brez važnega razloga opusti službo ali pa je po lastni krivdi odpuščen, nima pravice do odpravnine. **V primeru likvidacije** podjetja odpade obveznost plačila odpravnin v celoti ali deloma, ako se ekonomski položaj službodajalca tako poslabša, da mu je dejansko nemogoče izvršiti svojo obvezo v celoti ali deloma. Dolžnost izplačila odpravnin se zniža na polovico, če je delodajalec zaradi splošne gospodarske krize primoran izvršiti redukcijo znatnega dela pomožnega osobja in če mu je brez škode za nadaljnji obstoj podjetja nemogoče plačati odpravnine v celoti.

VINOGRADNIKI!

Iz obupnega položaja, v katerega ste zašli, ker vina niti za najnižje cene ne morete spraviti v denar, se rešite lahko samo z izdatno pomočjo države. To pomoč pa boste mogli z uspehom zahtevati le, ako boste danes tudi vi dali državi, kar od vas zahteva: vaše zaupanje, vaš glas pri volitvah.

Zato pojdite, ako še niste izvršili svoje volilne dolžnosti, takoj na volišče! Popeljite seboj tudi sosede in znance, ki morda še niso volili. Kdor ostane danes doma, ko ga država kliče na volišče, ta potem ne bo imel pravice se pritoževati, da država premalo stori zanj!

= **Obvezno socialno zavarovanje obrtnikov in trgovcev.** V novem obrtnem zakonu je med drugim rešeno tudi vprašanje zavarovanja obrtnikov in trgovcev za primer bolezni, onemoglosti, starosti, smrti in nesreče. Kakor znano, se je v zadnjih letih med jugoslovenskim obrtništvom in trgovstvom razvila prav živahna akcija, da se uvede slično kakor za delavce in nameščence tudi za samostojne trgovce in obrtnike obvezno socialno zavarovanje, ki je s sedanjim zakonom izvedeno. Za obrtnike predpisuje zakon obvezno zavarovanje tako za primer bolezni, onemoglosti, starosti, smrti in nesreče. Pri trgovcih pa je obveznost tega zavarovanja odvisna od pravomočnega sklepa vsakega posameznega trgovskega združenja (gremija). Ako združenje odnosno gremij sklene, da se uvede obvezno zavarovanje, potem so vsi člani združenja prisiljeni, da se zavarujejo.

= **Hranilne vloge pri Poštni hranilnici se zopet normalno dvigajo.** Za presojo položaja na našem denarnem trgu je značilen najnovejši izkaz naše Poštne hranilnice za mesec oktober. Dočim je v prvem polletju tekočega leta znašal vsakomesečni prirastek hranilnih vlog na knjižice pri tem zavodu okrog 10 milijonov Din, je ta prirastek v septembru, ko so nastopile znane nerednosti v plačilnem prometu, padel na 2.3 milijona Din. V preteklem mesecu pa se je prirastek hranilnih vlog že zopet približal običajnemu prirastku, ki je bil zabeležen v prvem polletju. **Hranilne vloge na knjižice so se namreč ta mesec povečale za 8.2 milijona Din in so dosegle že vsoto 306.7 milijona Din. Nadalje je značilno, da so vloge Poštne hranilnice na čekovnih računih ostale navzlic neomejenim izplačilom na višini prejšnjega meseca. Ob koncu oktobra so namreč znašale 700.8 milijona Din nasproti 702.9 milijona Din ob koncu septembra.** Ti podatki nam kažejo, da se naš izplačilni promet zopet vrača v povsem normalne razmere. Število čekovnih računov se je ponovno pomnožilo za 119 in je imela Poštna hranilnica ob koncu preteklega meseca že 20.157 čekovnih računov.

= **Vnovčenje našega letošnjega pšeničnega pridelka.** Prve mesece po končanj letini so vladale pri nas precejšnje težkoče glede odkupa letošnjega pšeničnega pridelka, ker so producenti hoteli na mah vnovčiti vse razpoložljive presežke v pšenici. Privilegirana izvozna družba je kupovala ponudene količine pšenice, kolikor so ji to dovoljevale možnosti za vskladiščenje. Zadnje čase pa se je ta naval precej pomiril. Privilegirana izvozna družba je doslej pokupila nič manj kakor 71.000 vagonov pšenice in je pretežni del prevzetega blaga tudi že plačala. Po obvestilu, ki ga je dala Privilegirana izvozna družba, **je doslej plačana vsa pšenica, ki jo je družba prevzela od producentov, trgovcev in zadrug do konca meseca septembra.** Izplačila se sedaj vršijo že skoro povsem normalno. Situacija pa se dnevno zboljšuje, ker je tudi na sosednjih inozemskih tržiščih nastopila v zvezi s hoso na ameriških tržiščih čvrstejša tendenca in se je izvozna cena za našo pšenico zaradi tega povečala na 110 do 120 Din. V žitni fond, ki služi predvsem za kritje izgube pri izvozu, se steka dnevno iz razlik, ki jih plačujejo trgovski mlini za kupljeno pšenico, okrog 3 milijone dinarjev.

= **Zaposlenost v Jugoslaviji.** Iz najnovejše številke »Radničke zaštite«, glasila Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu posnemamo, da je bilo letos v avgustu pri okrožnih uradih in privatnodružtvenih blagajnah vsega **648.706 članov** nasproti 638.353 v juliju in 639.091 v juniju. Zadnja leta se je v poletnih mesecih gibalo število skupnega članstva takole:

	1931.	1930.	1929.	1928.
junij	639.091	654.948	626.801	582.732
julij	638.353	647.752	623.126	576.464
avgust	648.706	651.486	635.132	594.457

Kakor je iz gornjih številk razvidno, se število vsega zavarovanega članstva v naši državi letos ni znatneje zmanjšalo; v avgustu je znašal ves primanjkljaj nasproti lanskemu avgustu 2780 ali 0.4%. (V dravski banovini je ta primanjkljaj članstva znatno večji in je v avgustu znašal skoro 4%). Seveda je težko presoditi, koliko je razmeroma visoko število zavarovanega članstva posledica dobre zaposlenosti in koliko le posledica intenzivnejšega in strožjega izvajanja zakonskih predpisov glede zavarovanja.

= **Angleška trgovska morala.** Kakor znano je bil pred meseci predsednik največje angleške paroplovne družbe Royal Mail lord Klysant obsojen na eno leto zapora, ker je vedel, da je borzni prospekt družbe vseboval napačne podatke, za katere nosi odgovornost. Rekurs lorda Klyysanta je bil te dni zavrnjen in je vrhovno sodišče potrdilo obsodbo. Iz komentarjev k potrditvi obsodbe je razvidno, da angleška sodišča pod nobenim pogojem niso pripravljena dopustiti, da bi nastali dvomi o trgovski morali londonske City in da hočejo nadalje nastopati z vso strogostjo proti vsakemu prestopku.

= **Prodaja lesa.** Dne 18. t. m. se bo vršila pri direkciji šum v Ljubljani licitacija glede prodaje lesa.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave 4 komadov ležajnih blazin, 8 m verig in 100 kg masti za jeklene vrvi, do 18. t. m. pa glede dobave 20.000 kg pšenične moke. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg bencina. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 1000 kg tovotne masti, 30 komadov cevi za kotle in 700 kg vijakov z maticami. Vršili se bosta naslednji ofertni licitaciji: 28. t. m. pri ekonomskem oddelku uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 2.500.000 komadov vreč od jute; 30. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave kovinskega materijala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI). Dne 25. t. m. se bo vršila pri upravi dravske delavnice v Ljubljani licitacija glede dobave vijakov z maticami, vijakov za les, žebljev in verig, 26. t. m. glede dobave usnjatih okovov, držajev in kleja 30. t. m. pa glede dobave cevi, zakovic, podložnic, zatikalnic, kovaškega oglja itd. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjeni upravi).

Položaj na naših borzah

Na ljubljanski borzi je bil devizni promet pretekli teden manjši; znašal je le 12.1 milijona Din nasproti 15.4, 15.1 12.5 in 23.2 milijona Din v zadnjih 4 tednih. Tečaji deviz se v teku tedna niso bistveno izpremenili. Deviza Curih notira nespremenjeno, deviza New York pa je po zadnji okrepitvi zopet nekoliko popustila. Med efekti je prišlo do prometa le v Vojni škodi po 285

Na zagrebškem efektnem tržišču je bilo gibanje tečajev državnih papirjev ves teden zelo mirno Vojna škoda je v teku tedna nekoliko popustila, potem pa se je zopet okrepila na staro višino in se je včeraj trgovala po 275. Tudi tečaji dolarskih papirjev so ostali skoro neizpremenjeni. 7% Blairovo posojilo se je trgovalo po 58—61, 7% Seligmanovo posojilo Drž. hipotekarne banke pa po 62.50. Promet je bil še v investicijskem posojilu po 64—70 in v begluških obveznicah po 42.50—43.50.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.1175, London 19.45, Newyork 511.75, Bruselj 71.45, Milan 26.4250, Madrid 45.—, Amsterdam 206.80, Berlin 121.05, Stockholm 111.50, Oslo 109.50, Kobenhavn 111.—, Sofija 3.71, Praga 15.16, Varšava 58.—, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.05.

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Novosadska blagovna borza** (7. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 6 vagonov **Oves:** sremski, slavonski 130—132.50. **Ječmen:** baški, sremski, 63/64 kg 120—125. **Koruza:** baška stara 100—102.50; baška, sremska nova za dec.-jan. 67.50—72.50; za marc-maj 84—86; gornjebaška stara 95 do 97.50; južnobanatska stara 90—92.50; sremska stara, okolica Indjija 100—102.50; okolica Šid 102—104; baška sušena 83—84; sremska sušena 83—85; banaška sušena 73 do 80. **Moka:** baška in banatska postaja »Og« in Ogg« 360—380; »2« 340—360; »5« 305—315; »6« 255—265; »7« 190—200; »8« 122.50—127.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (7. t. m.). Tendenca slabša, promet srednji: **Pšenica:** za december 10.95—10.97, za marc 12 do 12.02; **rž:** za dec. 12.35, za marc 13.33 do 13.35; **koruza:** za maj 13.79—13.80.

NE IDITE MIMO SREČE!

KATEREGA MESECA STE ROJENI?

Januar	št. 89851 do 882	Julij	št. 13632 do 49
Februar	» 45301 do 350	Avgust	» 89883 do 899
Marec	» 13601 do 631	September	» 99665 do 700
April	» 99651 do 665	Oktober	» 4236 do 50
Maj	» 22551 do 600	November	» 68551 do 600
Junij	» 4201 do 234	December	» 39001 do 47

Zahtevajte številko srečke razredne loterije v mesecu, v katerem ste se rodili. Ta številka se dobi pri novi

GLAVNI KOLEKTURI „HERMES“ D. D., ZAGREB

Jelačičev trg 7 — Pod Zidom 8.

13827 Srečko naročite z navadno dopisnico ali po telefonu št. 32-85.

Celjska okoliška občina v bodočem letu

Celje, 7. novembra

Sinoči se je vršila na Bregu proračunska seja celjskega okoliškega občinskega sveta za leto 1932. Proračun se ne bo zvišal, ker se ne sme preobdavčiti davkoplačevalcev. Največ izdatkov je bilo predvidenih za šolstvo in prosveto, dasi so bili predvideni izdatki za celjsko okoliško šolo znižani za 8 odst. Za šolo na Svetini, ki bo renovirana in povečana, so bili predvideni nekoliko višji izdatki. Zvišane tudi niso bile občinske doklade in naklade. Od zgradarine se ne bo pobirala občinska naklada.

Občinski proračun izkazuje naslednje postavke: Dohodki: obresti od vlog 10.000 Din, pristojbine, občinske takse, izvoz fekalij, ogled mesa, klavne živine in mrličev 21.300 Din, javne naprave, globe, prispevki za vzdrževanje cest in oddajo električnega toka 25.500 Din, razni dohodki, pokopališče in hišne table 20.490 Din.

Izdatki: gospodarstvo in občinska uprava 204.230 Din, glavnica (glede policije) še ni ničesar definitivnega določenega), javna razsvetljava, tabla za regulacijo voženj, dimnikarstvo, mondurni pavšal, gasilno društvo in gasilno orodje, 49.050 Din. Javna dela, vzdrževanje cest, Kapucinski most, gradnja novih mostov, vzdrževanje mostov, plača cestarjem, gradnja novih cest, cestne table, Tujsko-prometno društvo, Tujsko-prometna zveza, regulacijski načrt 185.700 Din, za vzdrževanje cest se je vnesel znesek, pod pogojem, da občina ne bo uvedla kuluka. Zdravstvo: občinske babice, konjač, mrliški oglednik, pokopališče, izoliranje in razkuževanje, cepivo, protituberkulozna liga, Zdravstveni dom, ogled mesa, razni bolniški stroški okoliških ubožcev, odvoz fekalij, gradbeni fond za v vojni padle okoličane (kapelica) 68.400 Din. Ostali stroški: Volitve, nabori, vojaški razporedi, nagrade za izredna dela, pobiranje občinskih davčin, podpore siromašnim vojnim obveznikom 13.900 Din, socijalno skrbstvo, podpore prispevek ubožnemu skladu, nedoletnim, revnim otrokom v Gaberju, dijaški kuhinji, krajevni zaščiti dece in mladine in šolski kuhinji 202.550 Din. Šolstvo in prosveta: Šolske potrebščine, šola na Svetini, otroški vrtec, Glasbena Matica, Kmetijsko nadaljevalno šolstvo, obrtno nadaljevalno šolstvo, orglarska šola, trgovska nadaljevalna šola, podporno društvo realne gimnazije, stanarine učiteljem, nagrade veroučiteljem, trgovski kolegij in gospodinjski tečaji 825.296 Din. Tukaj je vštet tudi znesek 10.000 Din za ustanovitev Dečjega doma v Celju. Kmetijstvo: prispevek občinskemu kmetijskemu skladu in živinski potni listi 16.000 Din. Na bansko upravo bo vložena prošnja za dodelitev drugega veterinarja. Izredni izdatki: kidanje snega, nepredvidene potrebe in vremenske nezgode, stanovanjska akcija in podpora blagajniku 45.000 Din. Skupaj: 1,658.325 Din. Za deško zavetišče v mestu bo naprošena tudi Delavska zbornica za prispevek. Okoliški občinski svet je pristal na ustanovitev Dečjega doma pod pogoji, ki jih je sprejel že mestni občinski svet. V ta namen votira okoliški občinski svet znesek 10.000 Din.

Pobirale se bodo naslednje doklade na državne neposredne davke: od predpisa, od vina, mošta, piva, sadjevca, špirituoz, buteljk in šampanjca, dalje od govedi, prašičev in uvoženega mesa ter davek na vozila v skupnem znesku 1,005.863 Din. Proračun je bil soglasno sprejet. Po vštetem prihranku iz preteklega leta 350.000 Din ostane še primanjkljaj 186.138 Din, ki se bo kril iz prebitka v bodočem proračunu. Če ne bo kritja za nadaljnji primanjkljaj, bo občina najela potrebno kratkoročno posojilo.

V odbor za zgraditev spominske kapelice vojnim žrtvam na okoliškem pokopališču so bili izvoljeni: gg. Strenčan, Kukovec, Wltavsky, Svetličič, Nerad in Hrastnik. V kuratorij Dečjega doma so bili izvoljeni: gg. župan Mihelčič, podžupan Kukovec in obč. sv. Hrastnik.

Slovenskim trgovcem!

Danes 8. t. m. bodo volitve v narodno skupščino. Vsi pričakujemo, da bo osredotočeno delo bodočega parlamenta, zlasti sedaj v času hude gospodarske krize, v gospodarstvu in da bo to delo prineslo novi gospodarski, socialni in kulturni podvig.

Volitve bodo na **brezstrankarski podlagi** in manifestirala se bo jugoslovenska ideja. Težnja po redu, miru, zaslužku in okrepitvi države bo pri teh volitvah vodilna.

V času, ko se bori naše gospodarstvo s težkočami, ki jih je prinesla svetovna gospodarska kriza, pa tudi z drugimi težkočami, je zainteresirano na volitvah tudi trgovstvo. Mi stopamo v volitve z željo, da bi ob smotreni gospodarski politiki bodočega parlamenta dobil narod v krepki in ugledni Jugoslaviji one eksistenčne pogoje, ki so podlaga narodnemu blagostanju in vsestranskemu napredku.

Zato je naša državljanska dolžnost, da pri volitvah solidarno poudarimo potrebo po narodnem edinstvu, slogi, miru in gospodarskem procvitu, predvsem pa podprite kandidate iz gospodarskih vrst.

Zveza trgovskih gremijev poziva člane trgovskih gremijalnih organizacij, da se v trenutku, ko je potrebno pokazati narodno zavest, ko se ustvarja nova ustavna doba, ki se mora izražati v solidarnem in konstruktivnem gospodarskem delovanju, pokažejo dsciplinirani in solidarni in se s polnoštevilno udeležbo pri volitvah oddolže svoji državljanski dolžnosti.

Predsedstvo Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo

Kmetovalci!

Ako hočete, da se bo obrestna mera znižala na znosno višino;

ako hočete, da boste lahko prodajali svoje pridelke za ceno, ki vam bo omogočila pošteno življenje,

ako hočete, da vam bo država lahko pomagala v stiski in nesreči,

potem pojdite danes vsi volit! Glasovali ne boste s tem za nobeno stranko; glasovali boste le za red in mir ter za pametno gospodarstvo v državi!

Delavci!

Ako nočete, da bi pošast brezposelnosti zahtevala armado žrtev tudi pri nas,

ako hočete, da boste polno zaposleni in da se vam bo omogočilo človeka dostojno življenje,

potem pojdite danes vsi volit!

KRALJESTVO MODE

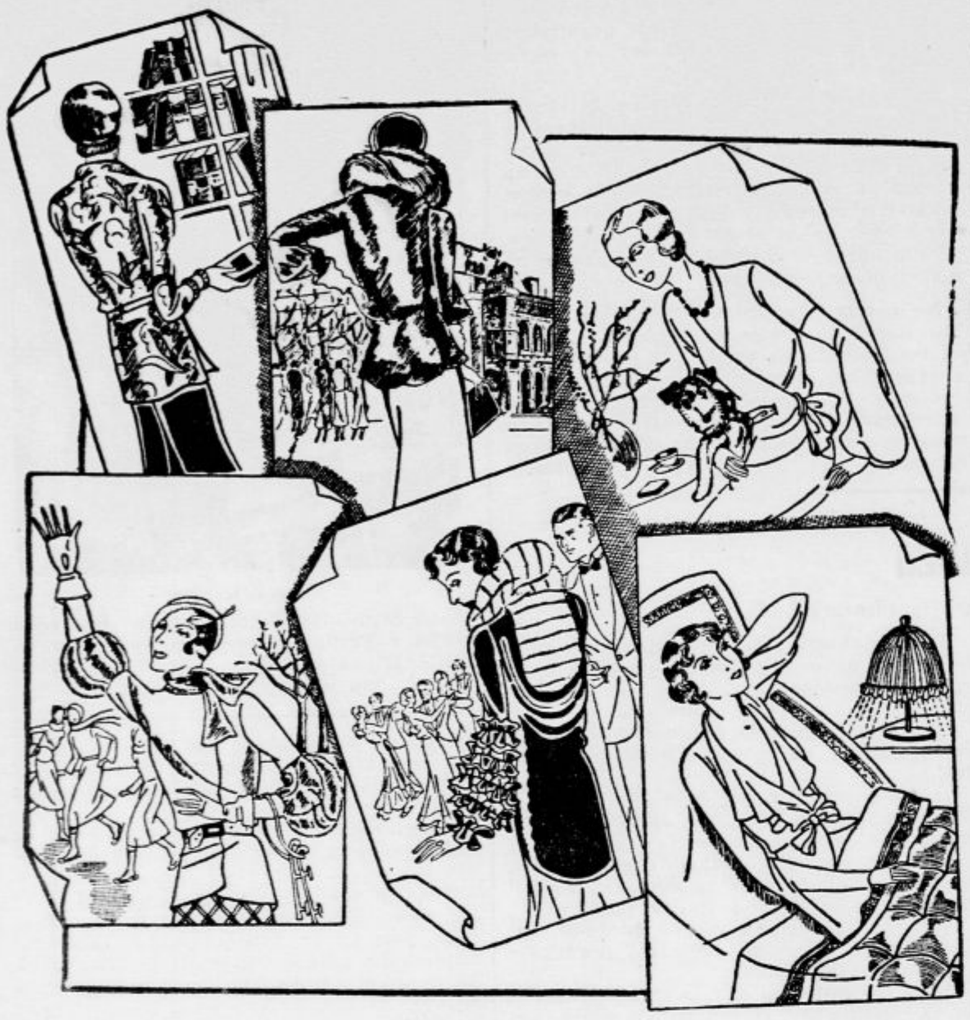

Kratke jopice

Kratke jopice igrajo izredno važno vlogo v zimski modi. Njihova posebnost leži predvsem v tem, da so se uveljavile na vseh modnih poljih ter vedno in povsodi elegantno in dekorativno učinkujejo. Razen tega najbolj ustrezajo letošnjim modnim stremljenjem po stilizaciji in imajo povsem mladosten videz, kar odločilno vpliva na moderno ženo.

Že več mesecev se namreč govori o »bidermajerju« kot o novem modnem stilu. Seveda ima ta slog mnogo pripadnic, pa tudi mnogo nasprotnic, ki odločno ugovarjajo tej modni smeri, češ da pomeni nevarnost za »stvarno« modo, ki je edino pravilno, ker temelji v dnevnem življenju. Ker se pa moda nikdar ni ozirala na take pomisleke in je že večkrat uspešno pomaknila v ospredje slog, ki nikakor ni soglašal z duhom časa, se ne smemo čuditi, da se letos novi »bidermajer« enako uveljavlja, kakor lani empirni slog. Vendar dočim smo lani imeli le empirne večerne obleke, vidimo letos na vseh modnih poljih vpliv kongresne dobe, ki se kaže kakor v liniji tudi v posameznostih.

Kratke jopice pa so značilni zastopniki nove bidermajerske mode, ki ustvarjajo v zvezi z novimi klobuki povsem spremenjeno modno sliko. Kako uporabna je ideja malih jopic, ki so si na celi črti osvojile modo, vidimo na naši sliki.

Že jutranja oprema se poslužuje teh komadov, kajti v pyjami ali k nočni obleki nosimo jopico iz istega materijala, a drugače barvasto. Tak komad ima široke reverje, zvončaste rokave in je v sredi zavezan s pentljo (zadnja skica).

Tudi preko domače pyjame nosimo jopico iz učinkovitega materijala, ki jo najraje ukrojeno v ob''ki 'azaka. V to svrho so posebno prikladni lepi brokati (prva skica).

Tudi promenadna moda stoji letos v znamenju kratkih jopic in komadi iz tankega krzna z dolgodlakim kožuhovinastim ovratnikom so posebno lepi (druga skica zgoraj).

Zlasti športna moda se rada poslužuje male jopice. Prva skica spodaj predstavlja tak model z zavezanim krznenim ovratnikom in zanimivimi krznenimi »baloni« na komolcih.

Popoldanske jopice so posebno praktične, ker lahko nosimo jopico iz istega materijala preko večerne obleke in si s tem ustvarimo lep popoldanski model za obiske in gledališče. Taka jopica deluje najbolj po svojih nenavadnih rokavih (zadnja skica zgoraj).

Večerne jopice so popolnoma izpodrinile večerne plašče, ker so bolj učinkovite in bolj — poceni. Na naši predzadnji sliki skicirana jopica ima ovratnik in del hrbta iz imitiranega hermelina, rokavi pa so v pravem bidermajerskem slogu okrašeni z volančki.

Okrogli krzneni ovratniki

so učinkoviti in tudi praktični, ker jih lahko nosimo preko vsake obleke ali kostima. Razen tega so tudi jako aktuelni, ker se izvrstno skladajo s sedanjo stolizirano modno sliko. Za take komade pride seveda le dolgodlako krzno v poštev. V tem slučaju se bomo najraje odločili za kunčje krzno, ki ima jako lep blesk in je tudi poceni. Široka svilena pentlja spenja tak ovratnik in še poveča njegovo učinkovitost.

Originalne francoske pastilje

VALDA

proti nahodu, kašlju in katarju

Prodajajo vse lekarne in drogerije. 356

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja 8. novembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Predavanje o kulturnem filmu. — 11: Koncert salonskega kvinteta. — 12.05: Predavanje prof. dr. Vebra. — Napoved časa, dnevne vesti in plošče. — 15.15: Dekliška ura. — 15.15: Koncert citraškega terceta »Vesna«. — Koncert guslarja Barjaktarovića. — 15.45: Koncert salonskega kvinteta. — 17.30: Igra »Pijanec«. — 20: Samospevi ge. Pavle Lovšetove. — 20.45: Valčkova ura. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet. — 23: Plošče. **Potek in rezultati volitev se bodo razglašali s postaje ob 9.00, 10.25, 11.30, 13.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00 in 24.00.**

Ponedeljek 9. novembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert salonskega kvinteta. — 18.30: Iz anatomije in fiziologije človeškega telesa. — 19: Češčina. — 19.30: Zdravstveno predavanje. — 20: Prenos celjskega pestrega večera iz Celja. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.05: Koncert radio-orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 20: Koncert orkestra. — 21: Operetni večer. — 22: Poročila. — 22.20: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 20.30: Violinski in klavirski koncert. — 22: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 17.55: Plošče. — 19: Kabaretni program iz Brna. — 19.45: Češke pesmi. — 20.05: Godba na saksofon. — 22.20: Prenos iz Brna. — 21: Koncert iz Moravske Ostrave. — 22.20: Plošče. — BRNO 19.05: Kabaretni program. — 20.20: Poljuden koncert orkestra. — 21: Koncert iz Mor. Ostrave. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Operета »Gejša«. — 22.45: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 17: Koncert kvarteta in solistov. — 20.15: Stara in novejša plesna glasba. — 22.15: Prenos ciganske godbe iz Budimpešte. — BERLIN 19.10: Orkestralen koncert. — 20.30: Sluhoigra. — 22.30: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 16.45: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Sonata za čelo in klavir. — 20: Lokalen nemški program. — 21.15: Godba na pihala. — MÜHLACKER 17.05: Koncert orkestra in solistov. — 20: Koncert frankfurtskega orkestralnega društva. — 21.45: Recitacije. — BUDIMPEŠTA 17.15: Orkestralen koncert. — 20.25: Madžarske pesmi. — 21.45: Koncert solistov. — 22.15: Koncert ciganske kapele. — RIM 17.30: Prenos koncerta iz filharmonične akademije. — 19.50: Plošče. — 21: Koncert lahke glasbe.

Torek 10. novembra

LJUBLJANA 11.30: Šolska ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Narodne pesmi s spremljevanjem na citre. — 18.30: Plošče. — 19: Nemščina. — 19.30: Etika in sociologija evangelijev. — 20: Radio tehnika. — 20.30: Ruski večer. — 21.30: Jazz. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11: Koncert radio-orkestra. — 12.05: Plošče. — 16: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert operetne glasbe. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Plesna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert komorne glasbe. — 21.30: Operetni večer. — 22.40: Godba za ples. — PRAGA 17.45: Plošče. — 18.25: Arije. — 19.20: Prenos iz Brna. — 19.55: Violinski koncert. — 20.25: Pevski koncert. — 21: Orkester — 22.20: Lahka glasba. — BRNO 17.35: Glasba za mladino. — 19.20: Pevski koncert. — 19.55: Dramski večer. — 20.55: Koncert iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Simfoničen koncert. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 22.10: Prenos s konservatorija. — 23: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 19.35: Zborovski koncert. — 20.50: Koncert vojaške godbe. — 22.30: Godba za ples. — BERLIN 19.35: Plesni večer. — 21.15: Koncert kvarteta. — KÖNIGSBERG 16.45: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Spevoigra. — 21.30: Istorija. — MÜHLACKER 17.05: Orkestralen koncert. — 19.45: Dunajske pesmi. — 20.30: Nova poljudna angleška glasba. — 21.45: Pregled po svetu. — BUDIMPEŠTA 17.25: Popoldanski koncert. — 19: Zabaven glasbeni program. — 20: Arije in pesmi. — 21.45: Koncert lahke glasbe. — 23: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.10: Plošče. — 21: Mešan glasbeni program.

MILIJONI in milijoni ljudi uporabljajo

ŽE VEČ KOT 30 LET po spodaj navedenem navodilu za uporabo

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

in blagoslavljajo njegov neprekosljiv čudovit učinek!

Pri revmi, protinu, išiasu natrite boleče mesto. — **Pri zobnih bolečinah** vdrgnite dlesno, izperite ustno votlino in grgrajte! — **Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju** vdrgnite čelo in vse telo in **vzemite**, predno ležete spat, mlačno kopelj z dodatkom **levjega francoskega žganja.** — **Pri utrujenosti** za masažo vsega telesa. **Pri želodčnih bolečinah** vzemite košček sladkorja z 10 kapljicami **tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju** za masažo kože na glavi. **Kot ustna voda** itd. — **Pri potenju pod pazduho, potenju nog, rok ali telesa** umijte znojene dele zjutraj in zvečer.

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE je pristno le v tu naslikani **in** plombirani ORIGINALNI STEKLENICI.

Zahtevajte izrecno **LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE** in zavrnite odločno vsak nadomestek!

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10, 26, 52.

Varujte se pred potvorbami!

Centralni biro: LAVJA MENTOL - DROŽDJENKA, Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 73—52.

Križaljka „Goslač“

Vodoravno: 2. **Nota italijanske skale,** 3. Misel na uresničenje želje, 4. **Kratica za glasbeno delo,** 5. Glas, ki se vrne, 7. **Zelo** važen del godalnega glasbila, 9. Svetopisemska oseba, 10. Začimba, 11. **Nekaj kar mora imeti goslač zelo izdelano,** 14. Medmet, 15. Zvišan ton, 17. Reka **v Avstriji,** 18. Osebni zaimek, 19. Kavelj, 20. **Kratica za glasbeno figuro, po kateri nosi ime znamenita Tartinijeva skladba,** 21. **Nota italijanske skale.**

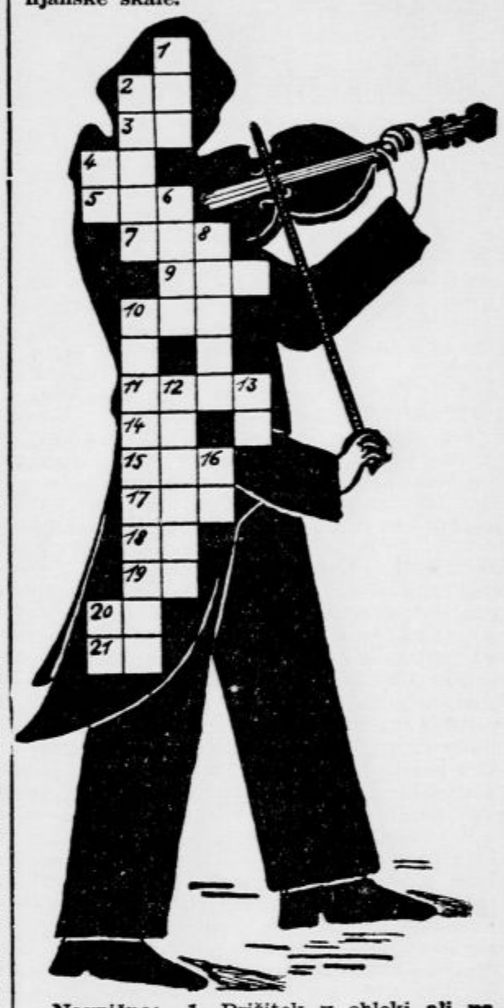

Navpično: 1. Prišitek v obleki **ali na** obleki, 2. **Slovenski goslač,** 4. Medmet, 6. **Narodni ples,** 8. Državna pristojbina, 10. **Znameniti izdelovalec gosli,** 11. Kraj, **kjer** spremeni cestar smer, 13. **Znižan ton,** 16. Kemični znak za kositer, 20. Časovna **kratica.**

Rešitev križaljke „Zlata jesen“

Vodoravno: 2. prost, 6. brenta, 7. **roparica,** 10. Pegaz, 11. nebo, 13. igo, **16. ga,** 17. opereta, 20. udav, 23. kri, 24. lim, **25.** metop, 27. politik, 31. Rembrandt, **33. sonatina,** 34. ara, 35. velesejem, 36. **čilost,** 40. vas, 41. čakalnica. Navpično: 1. **ponazoritev,** 2. proga, 3. repa, 4. str, 5. **Taine,** 6. breg, 8. cer, 9. Abel, 12. otirača, **14.** gumb, 15. oder, 18. Pitija, 19. **Amerika,** 21. ata, 22. vonj, 23. klas, 26. **p. d., 27. pol,** 28. one, 29. Ines, 30. kam, **32. mala, 33.** sen, 37. ol, 38. snu, 39. ti.

Čarobno zoževalno zrcalo

ki naj si ga nabavi vsaka obilna dama, da se bo sama sebi dopadla.

Krzneni plašči:

pristni murmel
„ bisam
„ fohlen

i. t. d. ter vsa modna krzna za ovratnike in obšive v veliki izberi in solidnih cenah.

L. ROT

Ljubljana, Mestni trg štev. 9

Prijateljem ruskega jezika!

Knjigarna Učiteljske tiskarne si je nabavila ruske knjige in bo imela v kratkem času na razpolago veliko izbiro. Zahtevajte seznam. — Za naročila se priporoča

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE reg. z. z o. z., Ljubljana

13829

Dst:

Provansa – Zdrava!

Dragi moji kovčegi, hajdimo! Poslovimo se skupno od Marseillea, od morja, od afriških slutenj... Kar hitro... sredi noči... Ko prihaja novi dan, je vse skupaj že Provansa... Ko jo režemo mimo Tarascona, mimo Daudekovih bajk in povesti, je gospod Tartarin že pokoncu... Potem od daleč zidovje in stolpovje... Avignon... Tu ostanimo...

*

Tisti trenutek, ko zapuščam vlak, dežuje... Čisto droben dežek pada... A ne dolgo; ko sem na »Trgu z uro« (Place de l'Horloge) prestane... In prav je tako... V ta kraj, v to majhno mestece naj sije solnce, da se vidi vsa čistota, da se čuti poezija...

*

Ta kraj, vse kar je okrog njega daleč, daleč se torej imenuje Provansa... recimo, kakor pri nas Notranjska ali Pohorje.. Tu raste oljka in tu je bila domačija trubadurjev... Tu v tej Provansi je živel Petrarca, poet, in tu je zložil natanko 316 sonetov Lavri... Pisal jih je tudi tu v Avignonu na papeških dvorih, bil je srečen in nesrečen... Vraga, kdo bi si bil mislil, kje se srečava zares — brez sonetov... kje se prekriža stopinja s stopinjo... Seveda so stoletja vmes, a nič ne de... O Lavra, o Petrarka, o sonetni venci...

*

V Avignonu ni mnogo imenitnosti, a ena sama odtehta nešteto drugih... Palača papežev... Kakor siva, mogočna in grozeča trdnjava stoji... Le malo visokih in ozkih oken ima in od stolpov je obdana... Tod so se naselili papeži, prenesli sedež cerkve iz Rima v »babilonsko jetništvo«...

Da, tudi Rim, tudi Vatikan je trdnjava, a bleščeča in sijajna... Avignon pa priča tudi o trdih in hudih časih, zakaj stene in obzidje niso za šalo, zaradi lepšega tako debela.. Tu so nastopali Klementi, Gregor in Urban in Benedikt... Ta poslednji se je preko Španije vrnil v Rim... V Avignonu so pa naredili iz papeških dvoran kasarno... Poet Petrarca, ki se je izprehajal po papeških vrtovih in bil nič kaj zadovljen v Avignonu, in se pritožuje tudi zastran morale, ki je vladala v tistih časih, in tudi o kanalizaciji pravi, da »ni prima«... Saj, saj... če delaš sonete, mora dišati vse na okrog po pomarančah in jasminu, ne pa po Ljubljanici, ki še ni regulirana... Petrarka je bil že fin mož!...

*

Vodnik po teh sobanah, dvoranah, stopniščih in stolpih ima rdeče lice in žive bistre oči... Tudi humorja ima in o Daudetu vé marsikakšno, a tudi pred portretom devetnajstletnega kardinala se iznebi krilatice... Da... V Grande Chapelle opozarja na divno akustiko... O ti strela, iz lica mu je žarel bordeaux trpki in rdeči, o cigan provensalski — kaj si storil. Malo se odkašlja in v dokaz resnice zapoje... Najprej rahlo, mehko, nato glasneje... mogočno... Ta mehki glas, ta žametasti tenor je zaživel, ali bolje, oživel je vso dvorano... In pesem njegova je lila — stene so pele... Les pierres chantent, pravi — kamenje poje, ne jaz... A zdaj je bilo v njegovih očeh nekaj, česar ne bom pozabil nikoli... neskončna žalost...

Ko se drenjamo po stopnicah, skrivaj stopim tik k njemu... in ga vprašam po poklicu... pa pravi tiho, da je bil poklicni pevec... mais la guerre... Da, da, la guerre, la guerra, vojna, der Krieg...! A on, da ima humor, pravi, in da so ljudje dobri — da dajejo več napitnine — pourboire — kakor si mislimo... Morda samo njemu — že res — parce — que je suis un artiste guide... On je umetnik-vodnik...!

*

Spet zunaj — sije solnce in ves kraj je popolnoma drugačen... Torej: tu so vzdihovali trubadurji... zrak je čist... v kasarni trobijo k obedu... res je že poldne... Kako čas hiti — neverjetno... Ta kraj, kjer so bili papeži, si bo treba zapomniti... Rožmarin in »pušpan« diši iz parka ob Kolodvorski ulici... Kava v kavarni je dobra... Tujcev ni... Zapomnili si bomo ta kraj... da, o Avignon, o Provansa, o provinca...!

*

Še nekaj je v Avignonu... Most, ki se konča sredi reke... Pont suspendu... Posvečen je sv. Benezetu in tam plešejo na dan 14. aprila — — — Plešejo in pojo tisto pesmico, tisti »kanon«, ki je bil v naših čitankah za majhne Francoze... Ti smo jo peli ali plesali po šolski sobi in nismo vedeli kje je Avignon... Sur le pont d' Avignon, L'on y danse, l'on y danse,

Sur le pont d' Avignon
L'on y danse tout en ronde.

Ko sedim spet v vlaku pojo kolesa, poplesujejo melodijo brez konca.. Sur le pont d' Avignon... vse tja do Lyona...

II.

Tišjega mesta pa še ne, kakor je Lyon... Dejal bi človek, da je vse izumrlo, ulice prazne in celo v središču le medel promet... Kasneje o mraku in proti deseti uri leži večina ulic čisto tiho... le tu pa tam razsvetljen lokal... a mize so že zložene in stoli urejeni... Vse ob desetih zvečer.. Pravijo, da je Lyon najbolj »pugarsko« mesto, varčno in pridno... Vzlic čudoviti legi in obsežnosti dela ta Lyon vtis majhnega provincijalnega mesteca... No, nič za to!...

*

Prav tako kakor Marseille ima tudi Lyon griček, na gričku cerkvico in prav vrhu stolpa stoji zlata Madona.. Madona na gričku... (pri nas Tiček na gričku)... Vse skupaj se imenuje Notre Dame de Fourvière... Od tam vidiš Lyon in pa tek obeh rek Rhone in Saone, ki se tu združita...

*

V ta lyonski mir prične rositi dež in ulice postanejo še bolj tihe.. Na kéju ob Saoni od daleč se pa začujejo glasovi Doli v reki bijejo žogo . črni in beli . Sodnik ima kapuco proti dežju — ostali so pa itak mokri .:. A črni se poté, ker jih beli močno pritiskajo... Da, beli so tiči... Bumf — spet gol... Potem sodnik s kapuco odživiga... črni je skušal belega »potunkati«... Da, tako... tudi v mirnem Lyonu...

*

Meščanstvo lyonsko slovi in njih kuhinja je slovita... poleg svile seveda... Torej, poglejmo, če je res... Res je! Tam zadaj za trgom Jakobincev teče tiha Thomasinova ulica... Na številki 5 se pa lahko vsakdo prepriča, da so zadeve s kuhinjo vse v redu... Marcel Patissier ima tam svoj mali lokal in vsak petek vodi tudi Bouillabaisse — a vsako soboto Moules Marinières... Hahaha... a ko sem jaz v Lyonu, ni ne petek ne sobota... zato je lyonska kuhinja imenitna...

*

Lyončani in Lyončanke so muzikalni... vsaj pravijo tako... To vedo drugi... Na nekem vrtu igra orkester čudne viže... Pa bo že res, da so muzikalni... Saj Provanca je zibelka narodnih pevcev, nekaj je že ostalo... a tisti orkester...?

*

Okrog ene ponoči sedem v vlak, ki vozi v Paris... Sedem in spim... To se pravi, delam se, da spim... Zakaj v kupeju je nekdo, ki smrči... strahovito... Kadar se mi zdi, da je preglasno, ga sunem... potem prestane.. A le za kratek čas... Delam se, da spim, poslušam ropotanje vlaka... ko ropotanja več ne čujem — sunem soseda... Tako se zabavam do Pariza... sedem lepih uric.. Hrrr — hrrr — ruk! — in vlak spet ropoče.... Ko pridem v Pariz, ga oddam na kolonialni razstavi — narejen mož sem!...

Pod „turškim“ zidom na severnem pohorskem vznožju

Na tako majhnem prostoru pa toliko zanimivih spominov na najrazličnejše dobe človeškega razvoja, toliko krasnih pokrajinskih slik v rodovitni dolini in na gozdnatem gorskem pobočju in pa tako simpatičen, podjeten in zaveden narod, ki biva tod! Vse to si mora ogledati in vsaj za trenutek v bežnem hitenju in vrvenju našega časa se vanj poglobiti, kdor vsega tega še ni videl. To, kar leži za njim, je moralo biti nekoč prava trdnjava, pravi grad, močnejši in trdnejši, kakor je bil oni na mariborski Piramidi.

Na tem gradišču o nekdanjem gradu ni več sledu in ne kamna, ki bi še mogel govoriti o nekdanji slavi, o nekdanjih bojih. Zamišljena kapelica sv. Ane in cvetoči vinogradi idilično nadaljujejo zgodovino preteklih burnejših časov. »Turški zid« pa še stoji, četudi ne več v onih dimenzijah, v katerih so ga zgradili oni, ki so se za njim branili. Še pred sto leti je bil popolnoma ohranjen, tri sežnje visok, en seženj širok in je imel dve vrsti lin in lukenj za streljanje. Kar ga je zdaj še videti, jasno kaže veliko njegovo nekdanjo strateško važnost.

Od tam kjer Arlnov vrh, na severnem pobočju pohorskem, strmo pada proti Dravski dolini, sega zid tik tja do reke same, tako da na prostor za njim nihče ni mogel, ker straži neprodorna Fálska peč na četrti strani hrbet njegovih branilcev in vseh onih, ki so se tjakaj zatekli. Gorje pa je bilo za one, ki se iz izpraznjenih vasi od Dravskega polja pa do semkaj niso mogli pravočasno rešiti pred turškim ognjem in mečem za ta obrambni zid.

Naš »Turški zid« se še vedno vleče izpod Arlnovega vznožja, začenši pri železniškem tiru, doli do deroče Drave, porušen samo na enem mestu, kjer vodi pot iz Lobnice skozi ta zamišljeni kotiček preko izpodsekane Falske peči v Falo in bližnjo Puščavo.

Če hočeš prav pregledati vso lepoto in krasoto pokrajine, ki leži pred tem »Turškim zidom« razprostrta, moraš s poti, ki pelje na Smolnik, mimogrede stopiti na Brodnarjevo gradišče. Pod sabo imaš čarobno škrinjico, ki hrani v sebi dragocenosti in zanimivosti iz človeške zgodovine, ki obsega najmanj tri tisoč let. Rodovi in plemena najrazličnejših imen, jezikov, šeg in navad, ki so to zemljo kopali in obdelovali in v boju za njo, v boju z zvermi in razboritimi sosedi, padali in umirali, vsi so v to škrinjico položili in shranili svoje spomine, da jih po tolikih stoletjih vsakdo strmeč občuduje: Iliri, Keltje, Rimljani, Slovani. Pesem, koje prvi akordi, za nas komaj slišni in razumljivi, so doneli preko svetlobe umikajočih voda in skozi temo dolinskih pragozdov, se že sto in stoletja glasi včasi milo in včasi mogočno. Vsi jo radi poslušamo in dobro razumemo, saj nam sega k srcu, saj je slovanska pesem, napol staropanonska, napol korotanska.

Pred »Turškim zidom« leže slovenske Ruše, najlepša in najdragocenejša slika v nizu vseh onih, ki jih je kdaj na tem pozorišču gledala zgodovina; slika, vredna slave vseh preteklih časov. Naslonjena na vinorodno severno vznožje košatega Pohorja, gleda vas iz njegovega zatišja in iz širokih debri dveh gorskih potočkov mimo starodavne častitljive romarske cerkve na rodovitna polja, na borove gozdove, na hmeljske nasade Dravske doline. Onstran reke se dviga pošumljeni Janžev vrh z rdečimi in rumenimi vinogradi nad Selnico. Kot obmejni in obrambni zid — višji in mogočnejši od turškega — pa se vleče Kozjak od Boča tja do sv. Križa in sv. Vrbana nad Mariborom. Kakor da bi se tako boljše in varnejše počutile, se stiskajo hiše, med njimi tudi nekaj vilam podobnih, na ozkem prostoru med cerkvijo in Pohorjem. Toliko jih je, da se skoraj mora držati druga druge kakor v mestu; vendar pa je še ostalo dosti prostora za lep vaški trg pred cerkvijo, kjer počiva Sv. družina Jožef, Marija in Jezušček v hladni senci dveh slovanskih lip. Tu so morebiti nekdaj predniki naših Rušanov prirejali pred tisoč — in tisočglavo množico romarjev svoje igre tudi v slovenskem jeziku; igre, po katerih bi, če bi se ohranile, lahko postale Ruše za naš jugoslovenski svet to, kar je za nemško-katoliški Oberamergau.

Če hodiš po zeleni trati med cerkvijo in njimi, se ti zdi, da še vidiš one učene može, ki so tu učili mladino za višje poklice, še preden je bila v Mariboru gimnazija. Toda v tako romantično razmišljanje kmalu posvetijo rdeči ognji bližnje tovarne za dušik. Gospodarska podjetnost Rušanov samih, njihova narodna zavest in njihova ljubezen do zelenega Pohorja odgovarja lepoti in krasoti vse pokrajine pred »Turškim zidom«. Toliko tovarn nima nobena druga slovenska vas. Ob času, ko je tu bilo treba, menda tudi nobena druga ni pokazala pred durmi »nemškega« mesta toliko narodne samozavesti in narodnega ponosa. Prvi razgledni stolp na Pohorju, onega na Žigartovem vrhu, prvo planinsko postojanko na njem, so postavili oni in nihče drug.

»Turški zid« propada, slovenske Ruše rastejo. Njihov Sokolski dom in njihova nova ljudska šola nimata mnogo enako lepih in enakoveličastnih na deželi v Sloveniji.

Dr. F. Mišič.

Pogled na Ruše

Lov - sport

Zaradi članka »Lovci prijatelji prirode« je bilo precej zavrelo med našo zeleno bratovščino. Našli so se mnogi, ki se niso strinjali, še več pa je bilo takih, ki so odobravali stališče, ki ga zavzema pisec. Prav ta različna mnenja so mi povod, da se povrnem k stvari. Poglobimo se enkrat tudi v etično podlago lova. Kaj je lov v današnji dobi? Mnogi trdijo, da je sport, drugi spet, da je gospodarska panoga. Vzemimo, da imajo prav eni kakor drugi. Za zakupnika lovišča mislim, da je sport. Gorje naši divjačini, če bi hotel zakupnik z lovom kaj zaslužiti. Obratno pa je lov važen z gospodarskega stališča za občine, ki jim donaša lepe najemnine, nadalje za poklicne lovce, katerim preskrbi vsakdanji kruh, za puškarje, čevljarje, krojače, optike in še mnoge druge obrtnike, kakor tudi za ljudi, ki se hranijo z divjačino.

Ker mi gre le za izvajalce lova, to je v prvi vrsti za zakupnike in lastnike lovišč ter njihove goste, ki tudi nimajo od lova materialnega dobička, si oglejmo lov najprej s sportnega stališča. Preden pa moremo razmotrivati o lovu kot sportu, je treba, da smo si na jasnem, kaj je sport prav za prav?

Sport — mislim, da ga definiram pravilno, če rečem, da je to prijetno sredstvo, ki omogoča, da se izpopolnjujemo telesno in duševno. K telesnemu izpopolnjevanju spada zdravje in izboljševanje splošne telesne konstitucije. Duševen dobrobit sporta pa označuje že stari izrek, da je v zdravem telesu zdrav duh in pa vežbanje duha. Vse to pa se mora vršiti po gotovih načelih, ki jih narekuje narava paralelno z razvojem življenja. Sport ne sme stremeti za rekordi, marveč za splošnim izboljšanjem in napredkom.

Da se krije tudi lov s to definicijo, moramo upoštevati v prvi vrsti lovsko spretnost. K lovski spretnosti spada spretnost v streljanju, v zalezovanju in vabljenju divjadi. Nadalje pa je velik del lova vezan s turistiko, posebno planinski lov, ko je treba plezati po pečinah in hoditi ure in ure, preden doseže lovec zaželjeni uspeh. Večkrat je koristno, da je lovec tudi smučar, včasih pa je potrebno, da je izvežban v veslanju.

Kakšna stroga pravila imajo nogometaši! Če igralec le malo greši, pa že sodnik zažvižga in igro prekine. Če bi bilo vseeno, kako igrajo, bi to ne bil več sport, marveč samo brcanje žoge. Oglejmo si druge sporte, kjer so še strožji predpisi. Kako disciplinirani morajo biti izvajalci atletike, pa bodisi težke kakor lahke. Sportnik mora mora vedeti, kaj je samozatajevanje in se upreti strastem, ki škodijo sportu.

Pri lovu imamo tudi gotova pravila, toda ta pravila so pri nas ustvarjena samo za dobrobit lovcev, ne pa zato, da bi se zmanjšale muke divjadi, brez katerih si žal ne moremo predstavljati lova. Toda ker je usojeno v prirodnem zakonu, da propade tudi divjad, naj človek gleda, da ne bo trpela po nepotrebnem. Prav zaradi tega so postavili moderni lovci posebne predpise, kako naj se lovi, da ne bo trpela divjad. Lovci razlikujejo pri lovu smrt, povzročeno z udarom »šok« in pa z izkrvavljenjem. Smrt z udarom povzročajo šibre, uspešno samo pri mali divjadi, posebno pri pticah. Za dosego tega je treba veliko šiber, ki naj udarijo z veliko silo na živčevje. Pri večjih živalih pa je to težko doseči in zato gledamo, da divjad zadenemo s kroglo na kako točko, kjer mogoče, da je mrtva takoj. Šibra je premajhna, predrobna, da bi to povzročila. Nadalje pa ni mogoče šibro tako usmeriti, da bi zadela točno na zaželjeno točko.

Lov s kroglo je v splošnem mnogo bolj naporen, kakor pa s šibrami. Strelec, ki strelja s kroglo, mora divjad zalesti, nadalje pa mora dobro meriti. Zadeti s šibro veliko divjad ni težko, posebno še, če stoji. Toda smrtno zadeti, tako da obleži na mestu in izdihne brez posebnih muk, je mogoče le na kratke razdalje. Seveda tudi to ne odlikuje lovca kot strelca. Velika je razlika med lovcem, ki s šibrami zadene letečega kljunača in med drevjem bežečo lisico ali zajca in pa med lovcem, ki bo obstrelil ali čeprav tudi ustrelil srno ali srnjaka.

Manjša divjad, ki jo bo pogodil težje, bo navadno obležala takoj, dočim bo obstreljena srna, ki je ne usmrti »šok«, trpela včasi po več dni. Včasi bo okrevala po dolgem trpljenju, največkrat pa poginila daleč od tam, kjer je bila streljana in postala nazadnje plen roparic. Prav o tem je izšel v »Tagespost« zelo poučen članek isti dan, ko je bil v »Jutru« članek »Lovci prijatelji prirode.«

Večji napor in večja spretnost dvigneta stopinjo sporta! Dobrega strelca s šibrami upoštevamo le pri manjši leteči ali bežeči divjadi. Dober strelec s kroglo pa je tisti, ki zadene točno, kamor si je zamislil, da naj zadene izstrelek, preden je sprožil puško. Kdor tega ni zmožen, naj opusti streljanje na divjad! Slab strel s kroglo je tudi v kvar divjadi. Prav zaradi tega se mora posebno strelec s kroglo tudi obvladati in ne sme vzeti za cilj vso divjad, marveč samo dele, kjer ve, da bo divjad ranil smrtno. Kdor strelja dobro in če meri v sprednji del, to je na lopatico ali v vrat, bo navadno zadel dobro ali pa izgrešil popolnoma.

Zelo važno vlogo pa igra pri lovu poleg sportnih in gospodarskih vrlin tudi čut za prirodno lepoto. Lovca žene v prirodo hrepenenje po užitku prirodnih čarov. On hoče užiti v gozdu pomlad, poletje, jesen in zimo, on hoče videti, kako priroda vstaja, dela, se poslavlja in spi. K prirodi pa spada v prvi vrsti divjad. Ali naj jo lovec samo pobija? On si sme vzeti le toliko, kar ne škoduje razvoju in napredku. Lovec si vzame poleg divjačine lovske trofeje, ki naj mu bodo ponos na posebni sportni užitek ali pa spomin na lepe, v prirodi užite urice.

Če upoštevamo vse te činitelje, pridemo do zaključka, da je lov res lepa, zdrava zabava. Vršiti pa se sme le po gotovih pravilih, ki ga dvigajo nad običajno ubijanje. Med te spada gotovo pogoj, da streljamo vso parkljasto divjad in pa medvede s kroglo. S tem prihranimo divjadi nepotrebno mučenje in postavimo tudi lov v okvir sporta.

Kaj neki dviga tistega strelca, ki strelja s šibrami na srnjad, nad druge uničevalce divjadi? Prav lovska spretnost in napor sta, ki opravičujeta lov v današnji dobi, ko imamo na razpolago najrazličnejše orožje, s katerim moremo v kratkem času zatreti vso divjad. Če bi se šlo samo za ubijanje, bi bilo upravičeno lovljenje v zanke in pa zastrupljevanje s plinom.

Ne morem si predstavljati, kakšne užitke ima lovec, ki strelja na srnjad s šibrami. Če mu je za to, da strelja, ali za meso, naj si izbere kaj drugega kakor pa krasno žival srno ali srnjaka. Rogovje srnjaka, ustreljenega s šibrami, pa ostane tudi samo rogovje, pridobljeno brez vsakega lovskega ponosa.

Gošar.

Diagnoza

Iz zbirke »Med padarji in zdravniki«.

Tilen Slokan se je s težavo preril do učiteljskega kruha. V rodni bajti ni bilo ne prostora in ne kruha za petorico sinov, zato so se raztepli Slokanovi otroci v svet: v rudnike, šume in tovarne. Tilna je vrgel življenjski val v mesto, kjer je tolkel štiri dolga leta ričet, zelje in krompir Ljudske kuhinje in uršulinske porte, zajtrka pa ni poznal vsa ta leta. Šest mark za dnevno kosilo je dobil zastonj od dobre gospe. Ko je prinesel pokazat izpričevalo, je padel iz roke dobrotnice še svetel goldinar.

Večerjo na uršulinski porti je bilo pa treba odslužiti z ministriranjem. Urša, siva imejiteljica dijaškega brloga v predmestju, ki je živela čudežno že dolga leta od same kave, je zbudila Tilna ob polpetih. Do enajstih se je Tilen vsak večer učil in risal, težko je bilo potem vstati sredi noči. Toda kruh je kruh, in enouhi cerkovnik, ki je odločal o večerji na uršulinski porti, ni poznal izjem.

V mračni cerkvi so dremale gojenke internata, v svetli kapeli pa so se belili poškrobljeni klobuki redovnic. Nekoč je omamilo trudnega Tilna mrmranje molitev ter sladki duh posvečenega kadila in je zadremal klečoč za jezavim spiritualom prav, ko se je ta obrnil »Orate fratres«. Namestu odgovora je Tilen le nekaj zamomljal, da se je obrnil gospod od žrtvenika z jeznim pogledom: »Kaj bom jaz zate odgovarjal, fante!« Zakihale so institutke in so prenehale redovnice z molitvijo. Tilen se je strahoma zdrznil ter planil v molitev za sveto cerkev. Po maši sta ga oštela duhovnik in cerkvenik. Slednji mu je še zapretil: »Če misliš hoditi spat v cerkev, boš odslej lahko tudi za večerjo spal.« Komaj ga je Tilen preprosil, da mu ni vzel večerje.

Pa tudi ta leta so minula. Tilen je napravil maturo ter dosegel čast učitelja in trideset goldinarjev mesečne plače. Z mladostnim ognjem se je vrgel na prosvetno delo, da je bil svetel vzgled vsemu stanu. Ko je bil star pet in štirideset let, je bil Tilen Slokan nadučitelj v lepi dolinici srečno oženjen in oče dveh otrok.

Po dolgih letih sreče ga je pa nenadoma udarila nesreča kakor svetopisemskega Joba. Ko se je neke jesenske sobote Tilen kopal, je zapazil na sebi malo, nebolečo rano. Izobražen mož je bil Tilen in je mnogo občeval z zdravniki, ki so radi posečali njegov gostoljubni krov, kadar so prišli iz bližnjega mesta na lov. Zato ga je ta navidezna malenkost močno zaskrbela, posebno še, ker rana ni bila boleča. Nekaj tednov je opazoval in lečil svojo rano. Ko je pa videl, da se kljub zdravilnim praškom vidno veča, je sklenil Tilen, da pojde k zdravniku. Toda h kateremu? Res je imel mnogo prijateljev med zdravniki, toda sram ga je bilo, ker je bila rana na nerodnem kraju.

»Sicer pa, zakaj bi hodil k cerkovniku, če lahko vprašam kar papeža!« se je zavzel Tilen sam pri sebi ter sklenil, da pojde k znamenitemu špecijalistu za kožne bolezni v inozemstvo, ki je bil tudi znan po neprekosljivem cinizmu.

Žena je opažala že ves ta čas, da s Tilnom nekaj ni v redu, vendar ni silila vanj, češ, bo že sam povedal. Zato se ni kar nič čudila, ko ji je Tilen rekel: »Nekaj ni v redu z menoj, zato grem jutri v Gradec, da se dam pregledat.«

»Prav imaš, Tilen! Res je več tvojih prijateljev zdravnikov. Pa saj veš, ne računa ti nihče, zastonj je pa danes komaj prijazna beseda. Profesorju pa plačaš in veš, pri čem si.«

Drugo popoldne je že sedel Tilen v specijalistovi ordinacijski sobi. Profesor je naglo otipal zatrdelo rano in bližnje zatekle mezgovnice, pogledal Tilna preko zlatih naočnikov in pomežiknil z lokavim očesom:

»Gospod nadučitelj, smolo sva imela...«

»Prosim vas, kako to mislite?« je razprl oči Tilen.

»To je vendar smola,« se je pogladil profesor po pleši, »če dobi človek v naših letih, in to celo danes, ko imamo toliko očuvalnih sredstev, sifilis.«

Tilen je sklonil glavo in dvignil pleča prav kakor, da ga je nekaj butilo po glavi in je zajecljal zmedeno:

»Si-fi-lis? Pa — jaz sifilis?«

»Vi, da!« je povsem mirno odgovoril profesor, kakor da govori o nedolžnem nahodu.

»Gospod profesor, saj to ni mogoče!« je vzkliknil zasinelj Tilen. »Še enkrat poglejte, vas prosim, gospod profesor!«

Profesor je dvignil odklonilno svojo bledo, ovenelo roko: »Stotisočem sem že postavil diagnozo in se nisem še nikoli zmotil.«

»Ne, ne! Pomislite, gospod profesor, saj sem oženjen in nisem imel nikoli opravka z drugimi ženskami.«

»Eh,« je zamahnil z roko profesor in se bridko nasmehnil. »Poznamo to staro pesem. Vsak trdi to. Sicer se pa tudi res zvestemu zakonskemu možu lahko isto pripeti. Dveh je treba . . .«

»Da bi...? Ne, ne, moja žena nikoli!« je kriknil Tilen kakor v smrtnem boju.

»Pomirite se, gospod naučitelj! Če boste imeli z zdravljenjem srečo, se lahko docela pozdravite,« ga je miril učeni profesor s svojimi vodenimi očmi in pisal recept. Raztresen je poslušal Tilen profesorjeva navodila, kako se naj maže v štirih presledkih s sivim mazilom.

Zvečer se je vrnil Tilen domov brez vsake misli, kakor da nima na vratu glave z možgani, temveč otrebljeno rumeno bučo. Nikoli ni šel zvečer v gostilno. Ta večer se je pa naenkrat znašel za mizo med pijanimi pogrebci, ki so pili sedmino.

»Saj prav za prav spadam med nje, ko sem pravkar zagrebel svojo srečo,« je bridko pomislil Tilen in hlastno pil. Pijan pogrebec je povzel glas:

»V Kan'galilejski na ohcet so b'li,
sam Ježeš Marija sto tavžent ljudi...«

Tilna je dušilo pri misli na lastno svatbo in srečno desetletje zakonske sreče. Udaril je po mizi:

»Oštir, vina gori! Kdo se bo cmeril za rajnim. Drugo zapojmo. In že je dvignil svoj sonorni tenor: »Al' me, al' me boš kaj rada imela...«

Nekaj časa so gledali osupli gostje, kaj je z nadučiteljem, potem pa so udarili ž njim v poskočno fantovsko pesem in so pridno segli po polnih kozarcih. Pili in peli so do ranega jutra.

Še preden je prišel Tilen tisto jutro domov, je zvedela žena o nočnem popivanju svojega moža. Kar verjeti ni mogla. Ko se je prizibal Tilen domov, se mu je skrila. On je tudi ni iskal, temveč se je zaklenil v svojo sobo in ga ni bilo na spregled ves dan. Ko je zvečer slišala žena, da je Tilen buden, je plaho potrkala na vrata:

»Tilen, odpri! Kaj boš pa večerjal?«

Ključ je škrtnil v vratih in mož se je pokazal med podboji, ves spremenjen, da ga je še žena komaj spoznala. Ko je videl zaprepaščenost v njenih vdanih očeh, ga je zjezil ta pogled, da je zavpil:

»Ne bom večerjal!« Pograbil je klobuk in hotel oditi, toda žena mu je zastavila pot:

»Za božjo volio, kaj ti pa je, Tilen, da si postal takšen. Kaj si vendar moral zvedeti pri profesorju!«

Tilen jo je nalahno odrinil in med vrati zagodel:

»Moja stvar je, kaj sem zvedel. Kadar več izvem, bo morda tudi tvoja.« In je izginil naravnost v gostilno.

Žena je udarila v jok in prejokala vse do pozne noči, ko se je vrnil Tilen — pijan.

Pričel se je pravi pekel pri Slokanovih. Tilen si je bil v svesti svoje nekrivde, zato je pričel zasledovati ženo pri vsakem koraku. Nalašč ji je rekel, da gre v mesto, pa se je nenadoma vrnil, in pretaknil vsa kota za dozdevnim tekmecem, ki mu je okužil ženo in njega samega. Pošiljal jo je v mesto in zalezoval vsak njen korak. Vse zaman. Tekmeca ni mogel izslediti, kar ga je tiralo v besnost, ki jo je utapljal v vinu. Kljub zdravljenju se je rana večala in je pričela rasti kakor divje meso iz nje, da ga je bolela in ovirala pri hoji. Nekega dne se je udaril Tilen sred svojih razmišljevanj po glavi:

»Jaz bebec! Šele sedaj se domislim tega!« Poklical je ženo in ji rekel:

»Jutri pojdeš k zdravniku dr. Ribaču, se daš popolnoma preiskati in mi prineseš spričevalo.«

Žena je videla moževo razdraženost in ni nič ugovarjala. Vsa oledenela je pa, ko je videla, da je dr. Ribač zdravnik za spolne bolezni. Le mukoma ji je šla beseda iz ust, ko je prosila zdravnika, naj jo preišče, če je zdrava. Na zdravnikovo vprašanje, kaj jo je navedlo k njemu, je odgovorila, da želi mož spričevala o njenem zdravju.

»Kaj pa mož, je zdrav?« je vprašal zdravnik, nakar mu je žena zaupala vse svoje gorje. Po preiskavi ji je vzel zdravnik še krvi za pregled in ji velel priti čez teden dni.

Kako je minul ta teden pri Slokanovih, sam Bog ve, toda minil je vendarle.

»Tukaj imate spričevalo, gospa!« je rekel čez teden dni Slokanki gosp. Ribač. »Vi ste popolnoma zdravi. Če je mož bolan, ni bolan od vas.« In pogladil vogle stotaka ter ga vložil v listnico.

Slokanko je ta beseda bolj ranila, kakor potolažila, saj se ji je oglasil prvi v življenju črv ljubosumnosti. Tisoč sumničenj je planilo naenkrat nad njo, kakor roj razjarjenih čebel.

»Tukaj imaš mojo zvestobo!« je vrgla žena domov prišedši spričevalo možu na mizo. »Sedaj mi ga prinesi pa še ti, če ga moreš. To sem si zaslužila, ko sem ti sužnila. Sram te bodi! Še nocoj poberem svoje stvari in svoje otroke. Ti pa pogini v smradu svoje svinjarije!«

Ponosno dvignjene glave je šla žena res še isti večer iz hiše. Ne ona in ne otroka se niso prišli poslovit. Vso noč ni Tilen zatisnil očesa in je imel spet isti občutek v glavi, kakor takrat, ko se je vračal od špecijalista. Namestu glave je nasajena na njegovem vratu velika rumena iztrebljena buča.

Drugi dan je bila nedelja in je ves dopoldan odmevala prestrelka lovcev okrog Tilnove dolinice. Ko so se zbrali lovci v vaški gostilni, je povprašal kirurg dr. Zima:

»Kje je pa danes gospod nadučitelj, da ga ni bilo na lov?«

»Slaba je ž njim, slaba,« je odgovarjal oštir. »Že dve leti je, odkar je zbolel za neko skrivno boleznijo. Povsem se je spremenil in se je ves zapil, da pravijo, da ga bodo morali upokojiti. Snoči mu je ušla še žena. Mnogo je prestala reva pri njem. Nobena bi ne bila tako dolgo prenašala. Rada, prerada ga je imela.«

»Dobra prijatelja sva si bila. K njemu moram, da ga potolažim v nesreči,« se je oprostil dr. Zima pri veseli družbi in krenil proti šoli. Potrkal je na učiteljevo stanovanje in pritisnil na kljuko, čeprav se ni nihče odzval ter stopil v kuhinjo. Znan duh mu je udaril v nos, da je posmrdohal in odločil: »Rak!« Rakaste rane širijo namreč v poznem stanju prav značilen smrad.

Ko je zdravnik vstopil, sta se oba zavzela drug drugega.

»Kaj pa je vendar s teboj, Tilen? Kdo te je zdravil?« je vzkliknil dr. Zima.

Dolge ure je pripovedoval Tilen svojo zgodbo o sifilisu. Ko je pa zdravnik pogledal rano, je videl, da je prav duhal: »Raka imaš, Tilen, ne pa sifilis. Morda še ni prepozno. Kar jutri pridi v bolnico, da te operiram.«

Kakor otroku, ki mu je oče obljubil, da pojde z njim na veseli sejem, so se zasmejale Tilnove oči in ves preten obraz mu je oživel, ko je stresel prijatelja za ramo: »Da je rak, praviš! Za gotovo poznaš?«

»Ni nobenega dvoma!« je odvrnil prijatelj.

»Vem, da je vse zamujeno. Toda hvala Bogu, da le sifilis ni. Mirno bom umrl samo, da si to moro odvzel z moje glave. O žena, žena! Kaj sem ti storil!« je zajokal Tilen na ves glas.

Dr. Zima se je odpeljal takoj v mesto, poiskal njegovo ženo in jo je pripeljal nazaj z otrokom. Mož in žena sta se obdolževala za vsa sumničenja teh dveh let in se vsa srečna obiemala. Pobotanju je sledila takoj ločitev, zakaj dr. Zima je vzel Tilna kar seboj na avto in ga odpeljal v bolnico.

Drugo jutro je bil Tilen operiran na raku in so ga prepeljali čez tri tedne domov umrat. Po štirih tednih vdanega trpljenja in tihe harmonije z ženo je umrl Tilen Slokan, kakor se utrne plamen na dogoreli svečt. Žena je hodila kakor zasanjana okrog, ker njeno srce je bilo že tako kaljeno v trpljenju, da ni bilo v njem več prostora za žalost.

To se je zgodilo v jeseni leta 1920. Sedel sem kot medicinec volonter na Tilnovi postelji, ko mi je pripovedoval svojo zgodbo. Ko je Tilen umrl, sem vprašal dr. Zimo, kako se je mogel špecijalist tako zmotiti.

Stari kirurg mi je položil roko na ramo: »Zapomnite si, dragi tovariš: Lahko je bolezen zdraviti, postaviti pravo diagnozo je pa umetnost. Kakor v drugih poklicih, je tudi med nami dosti obrtnikov, umetniki po božji volji so pa silno redki.« Prav je povedal.

Janko Kač.

Samopomoč brezposelnih rudarjev

Brezposelni rudarji v Poruhrju so napravili po vseh pravilih rove v zemljo, kjer si kopljejo premog, da se preskrbe s kurivom za zimo

Pogumna mladenka

Hanni Köhler,

znana nemška avtomobilistka, se je srečno vrnila v Berlin s svojega potovanja preko Azije. Mlada junakinja je prevozila s svojim motorjem 22.000 km

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za leto 1931?

Resnica o „poljskem koridorju“

Nemški nacijonalizem pod vodstvom Hitlera in Hugenberga je v polnem razmahu; njegovi revizijonistični načrti strašijo vso Evropo. V zadnjem času je osredotočil svojo pogubno akcijo na vzhodno mejo Nemčije. Tu zahtevajo nacionalisti ozemlje, ki je bilo z versejskim mirom dodeljeno novovstali Poljski in ki republiko Poljsko veže z Baltskim morjem. Nemci nazivajo ta predel, ki je kakor klin vrinjen med Vzhodno in Zahodno Prusijo, »poljski koridor«, pravi naziv ozemlja pa je Poljsko Pomorze (»slovensko bi rekli »Pomorje«). To ozemlje omejuje na vzhodu reka Visla, nadalje umetno postavljena meja »svobodnega mesta Gdanska« do Baltika, na severu pa ga obdaja v daljavi kakih 70 km Baltsko morje. Zapadno mejo tvori Nemčija, na jugu pa reka Noteč in Bydgoški kanal, ki veže reki Noteč in Vislo.

Nemci trde, da je to nemška zemlja, ki je do podpisa versejskega mira bila nemška provinca; to ozemlje nujno pripada njim, ker loči Vzhodno Prusijo od ostalega ozemlja Nemčije. To je edini argument vsenemških imperijalistov, vsi drugi razlogi pa odločno govorijo proti, tako zgodovina kakor narodnostna statistika.

Od 10. stoletja dalje je zadevno ozemlje pripadalo poljski državi; šele leta 1308 si ga je Nemški viteški red (križarji) z goljufijo in zvijačo pridobil, a ga k sreči ni mogel dolgo obdržati v posesti. Poljaki so križarje pozvali na pomoč proti paganskim Prusom; v zahvalo, da so jim prepustili nekaj posestev v današnji Vzhodni Prusiji, so križarji planili z ognjem in mečem na svoje dobrotnike, jim oropali ozemlje današnjega Pomorja in njega prebivalstvo v masah pobili. Tako so na dan sv. Dominika l. 1308. v Gdansku naravnost pobili do 10.000 krščanskih poljskih prebivalcev tega ozemlja. Poljski kralj Wladyslaw Lokietek se je pritožil na tedaj vladajočega papeža, ki je odločil, da se ima Pomorje takoj vrniti Poljski; tega pa Nemci kajpak niso marali ubogati.

Pomorje je ostalo v oblasti Prusov do l. 1466, ko je Poljska sklenila s križarji 2. torunjski mir. Od tega leta dalje skozi 300 let je bilo sporno ozemlje neločljivi sestavni del poljskega kraljestva. Prisvojili so si ga Nemci zopet ob priliki prve delitve Poljske leta 1772., ko so si vzeli tudi Warmijo in Vzhodno Prusijo. Niso pa takrat Nemci dobili Gdanska in Torunja, mest, ki sta pripadli Nemcem šele l. 1793 ob priliki druge delitve Poljske. Tako je potem Pomorje bilo do konca svetovne vojne v posesti Nemcev; kratka izjema je samo čas Napoleona in njegove kneževine Warszawske, ko je bil del Pomorja dodeljen tej kneževini.

Nemci so se seveda trudili, da bi zabrisali poljski značaj Pomorja kakor tudi Poznanjske province. Podeželsko prebivalstvo je bilo vseskoz poljsko, mesta pa so že za poljske vladavine imela precejšnje nemške manjšine, ki so jih tvorili predvsem trgovci in obrtniki. Poljaki so imeli v vseh časih prav v teh predelih odlično inteligenco, tako državnike, narodne voditelje, učenjake, poslance, duhovnike itd. Naj bo omenjeno na tem mestu samo ime Nikolaja Kopernika, svetovnoslavnega astronoma, ki je deloval ravno na Pomorju, v Torunju; dalje v tedanjem katoliškem svetu dobro znanega kardinala Stanislawa Hosija, vojskovodje Bažynskega, znanega iz trinajstletne vojne. Od pomorjanskega poslanca v poljskem sejmu izhaja tudi znana poljska narodna himna: »Jeszcze Polska nie zginela«.

Poljski karakter je obdržalo Pomorje tudi pod prusko okupacijo tja do leta 1870-71, ko se je začela nasilna germanizacija in Bismarkov »Kulturkampf«, ki je bil obenem tudi »Kampf gegen das Polentum in Preussen«. Do označenega leta so imeli Poljaki svoje šole; v uradih so uradovali poljski, po letu 1871 pa je vse to namah prestalo. Šole so postale nemške, v uradih je zavladala nemščina, Poljake so začeli preganjati, razlaščati jim zemljišča in naseljevati nemški živelj. Takrat so Nemci ustanovili znani »Ostmarkverein« in »Ansiedlungskommission«, ki je za razlastitev poljskega zemljedelca izdala do začetka svetovne vojne več kot eno milijardo zlatih mark. Pridobili so res kakih 250.000 ha zemlje, ki so jo dodelili nemškim kolonistom, vendar Poljakov še zdavnaj niso pregnali. Poljaki so se krčevito oklepali rodne grude in materinščine ter so tako ohranili poljski značaj vsega okupiranega Pomorja. Res so nastali precejšnji otoki z nemškimi kolonisti, ki so nekako životarili, dokler so bili Nemci gospodarji Pomorja; danes pa se tudi ti otoki porazgubljajo drug za drugim, ker se ne morejo upirati svežim in mladim poljskim silam.

Versejski mir je po Prusih osvojeno ozemlje vrnil novovstali državi Poljski, toda Nemci se s tem nikakor ne morejo sprijazniti.

Zgodovinski značaj Pomorja in Poznanja je torej poljski; to potrjuje tudi narodnostna statistika. »Ostmark« in »Ansiedlungskommission« nista mogla predrugačiti statistike, čeprav sta imela pomoč vsega uradnega aparata. Ljudsko štetje iz leta 1910, toraj zadnje pred vojno, je dalo takle rezultat: Poljaki tvorijo 57.5% celotnega prebivalstva, Nemci pa samo 42.5%. Da ni bilo Nemcev niti toliko, je več kot sigurno, saj je bil za Nemca štet vsak, ki je le znal izreči »Guten Tag«. Prav ista metoda kot je v Avstriji veljala za koroški pašaluk! Poleg vsega tega so Nemci iznašli v Pomorju še eno narodnost, tako zvane Kašube, ki po mnenju nemških učenjakov tvorijo poseben narod, ki ni v nobeni zvezi z ostalimi Slovani, najmanj pa s Poljaki. Tako so Nemci prilezli do 42.5%, to je obogateli so za 130.000 duš, ki so bile poljske, morda bolj poljske kot duše Poljakov v Varšavi ali Krakovu.

Ljudsko štetje iz leta 1921 izkazuje za Pomorje 760.000 Poljakov in samo 176.000 Nemcev, kar je še vseeno precej velika številka. Znamenje, da so Poljaki postopali pravično in šteli res le prave Nemce, ki tvorijo v nekaterih okrajih ob pruski meji precejšnjo manjšino. Procentualno je torej Pomorje za 81× poljsko in le 19% je Nemcev, kar bo pravilno.

Danes, po preteku 10 let, se je razmerje seveda zopet močno izpremenilo na korist Poljakov in smelo lahko trdimo, da je Pomorje po 90% poljsko in le 10% bo še zaostalih priseljencev Nemcev. Omeniti je treba, da se poljski narod sila hitro množi in da je emigracija iz nekaterih predelov države v druge manj obljudene kraje, kamor spada baš Pomorje, številčno zelo visoka. Tudi gradnja novega pristanišča na svobodnih tleh Pomorja je veliko pripomogla, da se je številka poljskega prirastka tako hitro dvignila na celih 90%.

Ob tej priliki moram omeniti prej označene Kašube, ki prebivajo na ozemlju poljskega Pomorja. Kašubi res govorijo neko posebno narečje, ki je pa poljskemu pismenemu jeziku veliko bolj podobno, kakor pa nemški Hoch- ali Platt-Deutsch nemškemu pismenemu jeziku. Kašubsko narečje je samo dialekt, ker Kašubi molijo doma in v cerkvi samo po poljski, pojo le po poljski, napisi na nagrobnikih so od nekdaj poljski, dopisujejo si le v poljskem jeziku, berejo le poljske liste in knjige, na shodih in javnih prireditvah govorijo le po poljsko, inteligenca se sploh priznava le za Poljake in je tudi prebivalstvo, predvsem kmečko vseskozi poljsko usmerjeno. Vedno je volilo le poljske poslance in je druge zametavalo.

Pomorje je za časa pruske okupacije bilo razdeljeno v 7 volilnih okrajev. Severni trije okraji: Wejherowo, Kościerzyna in Chojnice so v teku 13 državnozborskih volitev imeli poljskega poslanca; Nemci niso mogli nikdar prodreti, kljub strašnemu terorju in agitaciji, podkupovanju in grožnam. Okrožje Torunj je večinoma imelo poslanca Poljaka. V ostalih treh okrajih pa se je vedno bila bitka na življenje in smrt. Razdelitev je bila po pruski nameri tako urejena, da so pretežno poljskim krajem Pomorja priklopili zgermanizirane okraje Vzhodne Prusije, zato je bil boj izredno hud. Zdaj je zmagal Poljak, drugekrati pa Nemec.

Današnje Pomorje voli v poljski sejem vsega 14 poslancev; od teh je 11 Poljakov in 3 Nemci. Nemci so dobili mandat le po milosti količnika, zakaj vprav neverjetna je bila razcepljenost poljskih strank. Po vsej pravici bi Nemci smeli imeti samo en mandat, ker jih je samo dobrih 10% celotnega prebivalstva.

Trditev, da je radi dodelitve Pomorja republiki Poljski Vzhodna Prusija odtrgana od ostalega Rajha, je napačna, zakaj obe ločeni deželi še vedno spaja vsem narodom prosto morje Baltika. Vrhu tega uživajo Nemci pri tranzitu na progah poljskih državnih železnic take ugodnosti kot noben drug narod na svetu. Neovirano vozijo osebni in brzi vlaki na 8 progah Pomorja iz Nemčije do Vzhodne Prusije; Nemcem-potnikom ni treba nobenih potnih dokumentov, na mejah ni nobenega carinskega pregleda. Vsega imajo Nemci na razpolago 28 osebnih in brzih vlakov dnevno, za tovorni promet pa rabi poljubno število tovornih vlakov. V tem oziru se ne bi mogli Nemci prav nič pritoževati.

Pomorje je za Poljsko ogromnega pomena v vseh ozirih. To ozemlje veže notranjost velike in bogate poljske republike s prostim morjem in svetom. Morje je najcenejša prometna pot v svet, edina pot, ki ni odvisna od posredovalcev in sosedov. Poljska, ki šteje 30 milijonov prebivalcev in ima bogato industrijo ter obilo agrarnih proizvodov, mora imeti svoboden dostop k morju in v svet, mora imeti lastno trgovsko mornarico in seveda lastna pristanišča, da lahko svobodno diha. To je prvi in glavni pogoj za nadaljni razvoj velike poljske države.

Versejski mir ni dal Gdanska Poljski, temveč je ustvaril spačka z lepim imenom »Svobodno mesto Gdansk«, kjer Poljaki nimajo nobenih političnih pravic, čeprav so gospodarsko odločujoč faktor v mestu in v pristanišču. Železniški promet in promet v pristanišču je v rokah Poljakov, med tem ko je notranja uprava mesta poverjena »Visokemu komisarju Zveze Narodov«, ki je največkrat nemški simpatizer.

Velik del poljskega izvoza, lahko rečemo 50%, gre preko Gdanska; predvsem žito, les in premog; v zadnjih letih je postalo gdansko pristanišče premajhno in prometne uredbe nezadostne, zato je velik del prometa odvzela nova poljska luka Gdynia, ki jo Poljaki gradijo z mrzlično naglico.

Gdansk se ima zahvaliti za svoj procvit po vojni edinole Poljakom, ki gospodarsko vzdržujejo hitlerjansko zagrizeni Gdansk. V zahvalo, da jih Poljaki redijo, udrihajo gdanski hitlerjanci s palicami po poljskih pasantih, ki se upajo na gdanskih ulicah govoriti v poljskem materinskem jeziku. Se pač ravnajo po izreku Friderika Velikega, ki je izjavil: »Wer den Weichsellauf und Danzig beherrscht, ist mehr Herr des Landes (Polens) als der König, der es regiert« — (Slov.: Kdor obvlada tek Wisle in Gdansk je močnejši kot vladar, ki na Poljskem vlada). —

Poljaki k vsemu temu lepo molčijo, le časopisje kdaj pa kdaj porazgraja. Na tihem pa lepo pridno delajo in gradijo — novo lastno luko ob Baltiku, najmoderneje urejeno Gdynjo, ki šteje danes že kakih 45.000 prebivalcev, med tem ko je pred 8 leti bila še navadna ribiška vas s 300 prebivalci. Naj omenim samo to, da bo to največje in najmodernejše urejeno slovansko pristanišče na svetu; poudarjam slovansko, zakaj drugi narodi imajo prav tako urejena pristanišča, le Slovani jih nimamo. Nemci so se v začetku norčevali iz Poljakov z znanimi lepimi izrazi: »Polnische Wirtschaft« — »Gross-Träumerei« — »Grössenwahn« — »Prahlerei« itd.; danes pa so že zagnali vik in krik na pomoč, češ da bo Gdynia uničila stara baltska pristanišča Gdansk, Stettin, Kraljevec (Königsberg) in Hamburg. Zato je v Berlinu toliko govoričenja in zahtev po poljskem koridorju; radi bi uničili Poljsko, njeno pristanišče Gdynjo. Odtod silnna propaganda stanišče vzhodnih nemških meja: stra h jih je pred mogočno slovansko državo-republiko Poljsko.

Revizijska zahteva po vrnitvi »koridorja« je torej samo praktičen manever, ki naj na splošno ojači revizijonistično argumentacijo. Nemški minister Treviranus sicer trdi, da bc Nemčija delala za okupacijo poljskega Pomorja le z mirnimi sredstvi in da na vojno nikakor ne misli, vendar nam zadnji nastopi Hitlerjevcev vsiljujejo precej drugačno mnenje. Poljaki odločno odklanjajo vsak razgovor o odstopu Pomorja, ker »koridorja« sploh ni, marveč je to le popolnoma slovanska zemlja, ki je stoletja pripadala poljskim kraljem in bo tudi odslej neločljivi in sestavni del republike Poljske. Ni koridorja, pač pa obstaja nenasitni nemški pohlep po poljski zemlji.

Poljski narod, ki je v teku stoletij pretrpel več kot dovolj po pruskih, turških in sibirskih ječah, je danes močnejši kot je bil nekdaj in hoče živeti v miru z vsemi sosedi, tudi z Nemci. »Tujega nočemo, svojega ne damo«, to je geslo današnje poljske generacije, ki pristavlja, da se bo za to geslo znala tudi boriti, če bo kdaj potreba.

Prizadevanje in napor Nemčije, odtrgati od Poljske Pomorje in provincijo Poznanj ter oboje skupno s »svobodnim mestom Gdansk« ponovno priklopiti Rajhu, ni pravično dejanje in tudi ni v interesu Nemčije same. Tako dejanje bi nasprotovalo zgodovini, volji interesiranega prebivalstva in splošnim evropskim gospodarskim razmeram. Ta propaganda ni pravi izraz volje nemškega naroda samega, temveč njegovih izrastkov in šovinistov, imperijalistov neke klike, ki bi rada gradila novo stavbo Nemčije na razvalinah narodnih držav, predvsem Poljske. Naj Nemci pomislijo, da je poljski narod danes kompakten in da šteje država 30 milijonov prebivalcev, ki se ne bodo dali kar na lepem obglaviti in potlačiti v sužnjost nemškega kapitalizma.

Vsa politika današnje Nemčije se suče okoli revizije mirovnih pogodb, glavni smoter pa je pridobitev izgubljenih ozemelj na vzhodu, predvsem Pomorja in Poznanja, kakor tudi Gornje Šlezije s Katovicami in Bytomiem. Ta politika ograža danes vsemu svetu tako potrebni mir, in če pride do kakega krvavega obračuna, bo lahko Nemčija spet med tistimi, kakor je bila l. 1914., ko je pod poveljstvom Viljemovim povzročila svetovni požar.

Franjo Šolar.

Žene in dekleta!

Ako hočete, da bodo vaši očetje, možje in bratje imeli dela in zaslužka, recite jim, naj gredo danes volit!

In ve, žene in dekleta iz kmečkih domov, ako hočete, da se bodo kmetijski pridelki zopet bolje prodajali, recite očetom, možem in bratom, naj gredo danes volit!

Čim večja bo udeležba pri volitvah, tem večja bosta vpliv parlamenta in moč države, tem prej bomo premagali gospodarsko krizo.

Iz akvaristove torbe

O piškurju, polžih in drugo

Piškurjev imamo dve vrsti in sicer rečnega piškurja (Petromyzon fluviatilis) in potočnega piškurja (Petromyzon planeri). Oba sta podolgasti ribici s kačastim telesom. Piškurji spadajo v razred obloustnic. Gobček jim je okrogel in ustvarjen za sesanje. Z gobčkom se prisesavajo obloustnice na razni plen, jedo meso živih in mrtvih ribic in izsesajo kri. Tudi vodnih živali se lotijo, kakor n. pr. polžev, tubifeksov, glist, močeradov itd. V ribogojnici pa jedo ostrugano meso in tubifekse.

Na hrbtu je rečni piškur temno moder, potočni pa nekaj svetlejši. Z zadnjo hrbtno plavutjo je zaraščena tudi repna plavut. Na straneh je temno rumenkast, na trebuhu so pa odrasli eksemplarji beli, mladiči pa umazano sivi. Na glavici tik za očmi ima piškur po sedem malih škrg, nanizanih v eno vrsto. V potokih, kjer žive činklje, sem našel tudi piškurja kakor n. pr. v Cornovcu in v raznih drugih barskih jarkih in potokih. Ali tudi v Gradaščici, v Malem Grabnu, v Horjulščici in drugih bistrih vodah sem našel potočne piškurje kakor činkljo, v blatu ali pa v pesku. Rečni piškur živi tudi v morju, ikri pa samo v rekah. Interesantno je, da se ne izležejo iz iker takoj mladi piškurji, temveč ličinke, ki jih poznamo pod imenom sveljčica. Sveljčice imajo oči skrite pod kožo in šele v četrtem letu se ličinke spremenijo v piškurčka. V znanstvene svrhe ga priporočam za domačo ribogojnico. Mali eksemplarji niso nevarni ribicam, če jim vsakodnevno nastrugaš meso ali pa če jih hraniš s tubifeksi. Zato jih lahko denemo brez nadaljnjega v sobno ribogojnico. Ali mnogo blata moramo dvigniti iz potoka, ter ga dobro preiskati, če hočemo najti malega piškurčka.

Sedaj nekaj o polžih. V naših vodah imamo razne vrste polžev, ki spadajo tudi v ribogojnico, ne samo iz razloga, ker čistijo dno ribogojnice in rastline od alg, temveč tudi zato, ker nam mora ribogojnica predstavljati delčič jarka ali pa potoka in morajo v njej biti zastopane vse živalice. Najlepši naš barski polž je korenčica z rumenkasto temno marmoracijo na lupini. Potem pride mlakar s podolgasto, stožcu podobno lupino. Mlakar je škodljiv rastlinam. Potem svitek v obliki svitka (Posthornschnecke) in roženi svitek, ki je ploščat. Omenim še zaklopka, ki je svitku sličen po lupini, a spoznamo ga na izrastku, ki je listju podoben in ki mu moli iz lupine nad glavo. Potem pride na vrsto kalužnica, katere lupina je slična lupini vrtnega polža, samo da se vlečeta med gubami, ki nam predstavljajo špiralo, dva črna traka. Poleg tega ima kalužnica tudi zaklop, ki zapira odprtino, ko se skrije v lupino. Tudi prilepek je lep polžek, katerega lupina je zelo podobna školjki.

Vsaka teh živalic je zanimiva, ker ima svoje posebne, studija vredne lastnosti. — Polži nalepijo svoja jajčka v valjasti (korenčica) ali pa v ploščati obliki na stekla ali pa na rastline v ribogojnici. Če je toplo, se izležejo jajčka dokaj hitro in mladi polži služijo babici činklji polzači, globočku in piškurju kot dobro došla hrana. Vse omenjene vrste polžev, razen prilepka, ki je rad v bistrih potočkih in rekah, se zarijejo čez zimo v blato, kjer čakajo na zbujenje, ko nežni in topli pomladni solnčni žarki in vetrovi ogrejejo vodo. Vsi ti polži so nam na razpolago pozimi in v poletju in jih priporočam akvaristom, ker služijo kot okras vsaki ribogojnici. Naj omenim še rdečega svitka, katerega život je karminaste barve. Sicer ni tu doma, prenese pa z lahkoto najnižje temperature.

Ker sem zgoraj omenil, da se loti piškur tudi rib, bom predstavil v naslednjih vrsticah še dva neprijatelja naših ljubljenk. Videl sem jih pri delu. To sta belouška in povodna miš. Stoječ na mostu ob Žuljavi vasi, sem opazil v jarku lepega kureslja, ki je mirno stal med listjem vodnih rastlin. Kar priplava poševno od zadaj vodna miš in že ga je pograbila s svojimi ostrimi zobčki, dasi se je kureselj živo branil. Z mrežo sem skočil k vodi in hotel vloviti oba. No — ujel sem samo kureslja, katerega je miš še ravno pravočasno izpustila. Z mrežo, nad katero je plaval kureselj, sem se približal miši, ki je gledala iz neke špranje v zidovju mosta, in parkrat se je kljub mreži pognala za njim, ali nad mrežo se vendar ni upala. Kureslja sem spustil kakih 20 metrov nižje v vodo, sicer bi ga miš gotovo zopet ujela.

Drugič sem v nekem potoku blizu Laverce našel na obali tik vode belouško, ki je imela velikega globočka v svojih čeljustih. Obe živali sta bili mrtvi. Globoček, katerega je kača prijela za glavo, je obtičal v njenem grlu in ni mogel nazaj ne naprej, ker je bilo kačje grlo pretesno in obe živali sta se zadavili. Pa se le redko primeri v prirodi, da pogine v borbi za obstanek poleg šibkejšega tudi močnejši napadalec.

O. S.

Prijatelje naše lepe knjige opozarjamo na

Šentpeter

originalni slovenski roman Juša **Kozaka.**

Izredno razgibano dejanje je postavljeno v središče staroslavne ljubljanske fare.

Ivo Grahor:

Praznik

»Kaj je bilo?«

Podlesnik sedi na robu svoje brezposelniške postelje in si mane oči.

— »Kaj je bilo? Ali se mi je sanjalo?«

Kljub neprespanosti in dokaj krepkemu mačku, ki rad spremlja jutra po prekrokanih nočeh, se mož kar ne more načuditi sebi in svoji predobri volji. Ta se ga polašča. Ej, pa je toliko stvari, bolj verjetno njemu namenjenih kakor pa dobra volja. Po najskromnejši oceni je na svetu vse polno skrbi, križev, težav in misli, gotovo pa je ena, v presneto nevarnem sorodstvu z njim: kako bo Podlesnik, ta reduciranec, izvržek uglednega uradniškega stanu, živel, s čim poplačal dolgove, hrano in stanovanje za štiri minule mesece, kje najde službo, si ohrani dekle in spet nabere pogum zato, da se poročita. Vsaj to.

Stoj! Tako lahko te stvari niso, gospod Podlesnik! Preveč samozavestna lahkomišljenost govori iz teh skromnih načrtov, ki jih vi imenujete skromne.

Zdajle, ura bo deset, se odpro duri, v sobo bo stopila gospodinja, pogledat, kako živite, sumljivi gospod najemnik prelepe zunanjosti, ki se o vas šušlja, da često mislite na samomor. Le nikar se ne delajte, kakor da hočete še živeti, in plačajte stanarino, najprej zaostanek, ako imate s čim, in lepo čakajte doma, morda pride dekret, pokličejo vas znova v službo, pa bo tako za oba najbolj varno, bolj ko pa da hodite v tem položaju okoli deklet, ki mlademu človeku mešajo pamet in ga navajajo k nepoštenim mislim na smrt.

Iz tega, da vam odkrito povem, ne bo nič. Plačajte prej, kar je med nama in potem lahko poberete svoje stvari, pa se kar izselite na predmestno polje. Bo manj nepotrebnih stroškov. Vaše dekle lahko živi brez vas; gotovo ni toli neumna. Rodbina, otroci so drage stvari. Morda mislite in sanjarite celo o majhni hišici, kar je prav kranjska navada = razvada. To si pa kar iz glave izbrišite in poglejte, koliko je na svetu stvari, ki bi morale biti, pa jih ni.

Haha, žep. Žep imate že tudi raztrgan. Nikarte tolikokrat posegati vanj; vem, da nimate v njem beliča, ker bi ga bili gotovo zapili sinoči. Pa še tole: Ne butajte z glavo, kadar prihajate pozno domov in se več ne zavedate njene prave odpornosti zoper zunanji vpliv realnih predmetov in realnih stvari. Tole na primer ni zid, ampak navadna stena za spalnice mirnih ljudi. Pri meni ste si najeli spalnico, razumete? — ne pa prostor za razbijanje glave, kako bi vam bolje kazalo nihati med življenjem in smrtjo. Le pomislite! Na svetu je 20 zapisanih miljončkov brezposelnih ljudi. Temu pravimo gospodarska kriza. Toliko sestradanih in na vsakega še po pet otrok. Vi pa si domišljujete, da ves svet čaka samo na vas. Brezposelnost je poklic, ljubko moj. Brezposelnost je poklic! Vi morate nekaj delati! Brez dela ni jela. Delati in ne obupati ali kakor že pravi Carlyle. Mlad človek si mora znati pomagati naprej. Ni to tako lahko, kakor si vi mislite s svojim svežnjem zanikarnih spričeval.

O! Vsi ste študirali. A samo za to, da bi lepo pupcali in papcali, kar kmet pridela in delavec naredi.

Niste pomislili, da to ni nič, da je vladar sveta denar, ki ga vi nimate. Včasih je bil uradnik gospod, kakor častniki. Ampak tistih časov več ni. Vi jih ne boste priklicali. Vse to je že za deveto goro. Naučiti se boste morali česa drugega, ko zgolj prazne vrste šteti in dekleta loviti po dneve in ure do prvega črtati na koledarjih pisarniških.«

Hihi! Pa je le gospod Tone Podlesnik tič. Vsi ljudje bi drugače zapravljali svoj prosti čas. Našli bi si priložnosti in lovili prilike, kjer se lahko kaj dobi kar čez noč. So na primer ženitve, kjer ni potreba razen dobre obleke in čednostnega nastopa imeti prav nič. Ali me zdaj razumete? Človek živi, ako živi tako kot življenje zahteva, ne pa za lepe stvari, za načela, ideje in druge take umetnosti.

Človek živi...«

Pst. Molčite, gospa! Vino to ni. Nekaj se godi, česar doslej še nisem poznal. Nekaj se je zgodilo z menoj. Jasno mi ni. Toda takole nekako bo, da sem nekje denar dobil in ga včeraj zapravil.

Bil je velik, velik praznik je bil. Pa vendar ni... Ne, danes je sreda. Včeraj, včeraj sem pil, včeraj je bil tedaj torek. Ob torkih ne videvam veselih ljudi. Ali pa je bila na vse zadnje vendar le res nedelja. Praznik je morda bil, ko se človek posveča bogu in pri kozarcu razveseli...

In zdajle gospod Podlesnik čemi in bulji z očmi, pa ugiblje, kod se je vzelo to, da je bil včeraj praznik, ali vsaj to, da ima on že vse božje jutro tak blažen občutek, da je bil včeraj praznik.

Bil, bil, bil!

Vsi znaki kažejo, da je bil. Tako nežnega občutja ni gospod Podlesnik doživljal že dolgo let, posebno pa ne v poslednjem času, v brezposelnosti, ki je bila doslej zanj pravi pekel. Nekoliko že pohabljeni socialni čut takozvane ljubezni do bližnjega se mu je okrepil in se prelil, razlil v gorečo ljubezen do vseh ljudi, vseh stvari, do vsega dobrega in zlega, da je le tako, da on, gospod Podlesnik, še živi, živ in zdrav. Še preveč zdrav. Gospod Podlesnik bi najrajši poskočil, četudi zadene z glavo v strop nizke čumnate, kjer mu daje usoda jesti prežganko naobraženega proletarca.

Polagoma se mu v glavi iskri. Podobe se jasnijo. Resnično: navaden delavnik je bil včeraj, nič posebno lepega ni v njem doživel, ničesar za svojo rešitev ni bil ukrenil. Saj je ves dan molil vse štiri od sebe, da bi našel kje spet kaj zaslužka. Z denarjem se mu je bil vrnil pogum. Vse se je prebudilo v njem. Vest je začela kljuvati, očitki so padali na srce, z veliko točnostjo so se spuščali udarci nanj in on se je branil. Z velikanskim užitkom si je ogledoval vse izgovore, ki si jih je bil izdelal v nemirnih nočeh, da si sam svojo nesposobnost za življenje prikrije in oprosti. Te izgovore je pretehtaval v roki, spopolnjeval jih je in si z milim nasmehom odpuščal, ako so prihajali namesto kristalov na dan samo spački in nečiste snovi. Da, še celo spačkov je bilo malo. Ti so znak posebne življenjske moči, kakršne Podlesnik nima. Tako na primer on nikoli ne bi mogel postati iznajditelj; nič pametnega mu ne pade v glavo. Zvečer je šel, brez službe seveda in brez upanja, ter je denar — tistih šest kovačev — zapil. Prav klavrn dan je bil torej.

Hop! Stojte ljudje, nebrižniki! Ni res, da bi Podlesnik ne bil iznajditelj. Prav to, da je zvečer, ko je bilo res vsega konec, šel in denar zapil, to je bila iznajdba.

Danes se vse kadi. Razkadilo se je kakor megla pred pomladanskim solncem. V duši je praznik, ki prekipeva čez in čez. Zvrhana ga je.

O, t. uboga duša! Pa ne da bi se bila tako visoko dvignila zgolj z vsem svojim poslednjim naporom, s poslednjim poskusom notranjih sil, preleteti ta jarek, ki mu pravimo zemlja, priroda, dom, svet lažnih predstav. To bi ne bilo prav. Ne, ti mi še više, krepkeje vzletiš in pogledaš, kje, kako je s tem praznikom, da je zasvetil preko noči. Pogledala bova. Že vem. Tudi ti se ne daš varati od lažnjive lesti. Ta praznik je bil resničen. Daleč nekje leži, v mladostni pokrajini, in je vstal, zrastel iz razvalin pa se povrnil k meni. Praznik, ki je združil v sebi sto in sto lepih neizpraznjenih dni, sto in sto otroških, kmečkih nedelj. In tako je ta dan, ki se preliva po krvi zdajle, ta in ta in ta in vsi skupaj, kot en praznik za vse življenje. Tisti — ko sem jaz, mladi Podlesnik, prvikrat krokal, se prvič od veselja napil in drugo jutro pod silnim mačkom občutil še enkrat in še lepše ves praznik, ves prejšnji dan.

Pa tudi to še ni natanko isto. Glavno je to, da na dan, ki mu pravimo praznik, ničesar ne delaš = vendar nimaš občutka brezposelnosti.

Tako je, moj ljubi Podlesnik; iz svoje mladosti si pil. Zdaj pa pomisli, v čem je Tvoja iznajdba? Ni je. Nikjer je ni. Kaj bi bilo, danes s teboj, da nisi nekoč resnično živel, resnično doživljal praznika? Kaj bi ti bilo ostalo od alkohola in iznajdljivosti?...

Doživel si in to je vse. Tvoj prebujeni razum, tvoja duša pa zdaj vprašuje, ki je bila močna in je zato zmagovita: Kaj bi bilo, ako ne bi bil nekoč doživel? Kaj bi bilo z ljudmi, ako ne bi bili nekoč doživeli praznikov?

Tole je misel, Podlesnik! Tole je misel:

Kaj bi bilo z ljudmi, ako ne bi doživljali praznikov?

France Podlesnik, vstani in hodi!

Iz življenja in sveta

Smodnik v kleteh parlamenta

Po starem angleškem običaju pride londonska garda pred otvoritvijo spodnje zbornice v parlament in preišče kleti, ali ni morda pripravljen kakšen atentat. Ta običaj, ki je danes zgolj ceremonija, je ostal po znani zaroti 5. novembra 1604.

Živali, ki jih moramo šele odkriti

Znanost pravi, da je še mnogo živalskih vrst, ki jih še ni videlo človeško oko

Ali so na zemlji živali, ki jih človek ne pozna, in kje živijo?

Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo najprvo ugotoviti, da ne poznamo natančno niti vseh delov zemlje. Ogromne pragozdne površine v Ameriki, Afriki, Zadnji Indiji, Osrednji Aziji in na Novi Gvineji, velikanska ozemlja severne Sibirije in v polarnih predelih so doslej preleteli le z letalom in na teh poteh se da le malokaj novega odkriti. Predstavljajmo si letalo, ki brzi nad našimi Alpami. Kateri letalec bo pri tem opazil lisice ali celo manjše živali poleg sebe?

A tudi ekspedicije, ki se morajo držati večinoma že usmerjenih poti in ki nimajo dosti časa na razpolago, si ne morejo napraviti bogve kako točne predstave o živalskem bogastvu kakšne malo raziskane dežele. Sistematične raziskave omenjenih ozemelj so zalo v novejšem času prinesle marsikaj novega na dan. Tako je odkril ruski učenjak Portenko pred kratkim celo množino pavrst arktičnih ptic v severnem Uralu, zakonca Weidholz sta lansko leto odkrila v Afriki celo število novih mačk, lisic, antilop in ptic. Kar je bilo mogoče lansko leto, je mogoče letos in prihodnja leta.

Ne samo kopnega, tudi globine morja nismo preiskali. Vsaka nova pomorska ekspedicija preseneti svet z zanimivimi odkritji. Specijalisti, kakor Mitchell Hedges, ki se je kapriciral zlasti na ribe velikanke, so odkrili ogromne morske volkove vseh vrst, ki jih ljudje še včeraj niso poznali. Hedges je celo prepričan, da bo v globinah morja odkril kakšno živo predpotopno pošast v stilu kakšnega dinozavra.

V novih jamah, kjer se je življenje tisočletja spreminjalo v druge oblike, so presenečenja na dnevnem redu. Spominjamo n. pr. na jamskega raka in jamskega krkona, ki so ju našli v Mamutovi jami v Kentackyju.

Eksistenco mnogih, še nepoznanih živali nam potrjujejo številne »indicije«, sledovi, kosti, kože itd. Na samotnih otokih in oddaljenih ozemljih bo še mnogo pritlikavih vrst živali, kakršne so pritlikavi zebu, pritlikavi konj na Javi, pritlikavi slon in pritlikavi vodni konj v Liberiji, ki so jih vse odkrili pred nedavnim.

Skrivnostnega ptiča moa so našli na Novi Zelandiji v obliki kosti in sledov, slišali so ponoč njegove krike, pred leti so ga bežno videli, vedo, da meri do $5^1/_2$ m v višino — a živega še niso ujeli in morda je med tem že izumrl.

V morskih globinah mora živeti polip, ki mora meriti do 25 m, kakor sodijo po posameznih odtrganih lovkah; videli ga pa še niso. Neko čudno školjko, ki se imenuje poštni rog, je doslej videl samo en znanstvenik v enem samem živem izvodu, njeno lupino pa so našli že večkrat na bregu.

Možgani bistrejši od računala

Največji umetnik računanja na svetu

Na lanskem kongresu zavarovalnih matematikov v Stockholmu, ki se ga je udeležilo okrog 600 profesorjev, se je pojavil tudi mlad človek, dr. Finkelstein z varšavskega statističnega urada, ki je trdil, da je največji umetnik računanja na svetu in da mu je to črno na belem izpričal prof. Henig s tehnične visoke šole v Gdansku. Zborovalci so z veseljem postavili mladega človeka na težko preizkušnjo, katere uspeh je bil ta, da so morali Henigovo izjavo podpisati s polnimi rokami.

Te dni je prispel dr. Finkelstein v Berlin, da se da preiskati v tamošnjem nevrofiziologičnem vseučiliškem zavodu in v psihotehničnem zavodu tehnične visoke šole.

Na prvi pogled, pišejo novinarji, bi mu nihče ne prisodil posebnih matematičnih darov. Na zunaj je povsem moderen mlad mož. Rodil se je 1897 v Lodzu, je gladko obrit, govori o vseh mogočih zanimivih stvareh, samo o matematiki nič, in pravi, da se do 1919 sploh ni zanimal za račune. Takrat mu je pokazal neki prijatelj nekoliko računskih umetnij, ki jih je znal takoj vse bolje napraviti.

Novinarje, ki so ga obiskali, je pozval, naj zapišejo 6 dvomestnih števil drugo pod drugo, ošinil je takšno vrsto s pogledom, ki bi drugemu človeku zadostoval komaj za ugotovitev, da so na papirju neke številke zapisane, in že je seštel njih vsoto na pamet. Vsota se je izkazala po računanju z računalnim strojem za pravilno — samo da je šlo s tem strojem vse počasneje. Neverjeten je njegov spomin. Zapisali so mu šestnajstmestno število drugo poleg drugega, bliskovit pogled in že je povedal posamezne številke po vrstnem redu naprej in nazaj. seštel vsote — vse na pamet.

Vprašali so ga: »Koliko je 683 na kubik?« Čez nekoliko sekund je odvrnil: »318,611.987.« Na pamet. Logaritmus števila 683 je izračunal istotako v 40 sekundah. Narisali so kvadrat s 25 polji, v obliki krožne črte.

Rekli so mu, naj razčleni 3462 v kvadratna števila. To se da pri vsakem večmestnem številu, toda preprostih formul za takšne operacije ni. On pa je v nekoliko sekundah zapisal na papir:

$50^2+28^2+13^2+3^2$. In je bilo prav. Preden so ga novinarji zapustili, jim je v vsako polje zapisal enomestno število. V 15 sekundah si je ta števila zapomnil in ne da bi gledal v kvadrat, je na vprašanje povedal točno, v katerem polju stoji to in to število, povedal jih je po vrsti naprej in nazaj, od zgoraj navzdol, od spodaj navzgor, v diagonali, hitro povedal zapovrstjo še vse številčne vrste in kvadrate, s katerimi so ga bili preizkušali — in povedal je točno.

Finkelstein se ne imenuje zaman največjega umetnika za računanje na svetu.

Prvi muzej za zvonove na svetu

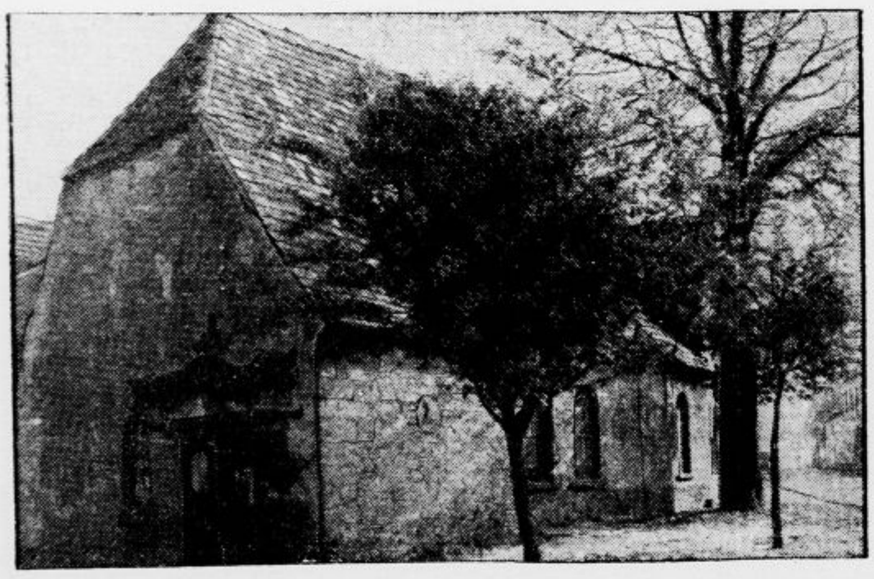

Zgodovinsko znano livarno zvonov v Lauchi (Turingija) so spremenili v muzej za cerkvene zvonove

Žarki, ki konservirajo živila

Holandskemu raziskovalcu Robertu Papeju je uspelo proizvajati po električni poti kratkovalovne žarke, ki jim je dal ime »življenjski žarki«. Imajo nenavadno lastnost, da konservirajo vsakovrstna živila. Prodirajo skozi svinčene plošče, kakor skozi železo in kamen ter ohranijo svoj učinek ob vsaki temperaturi.

Svoj konservirajoči vpliv kažejo na razdaljo do 30 m okoli stroja, ki jih proizvaja. Živila, ki bi se drugače kmalu pokvarila, sveže in kuhano meso, mleko in njegovi izdelki, jajca, zelenjava in sadje, pa tudi cvetlice, ostanejo v njihovem območju dalj časa čisto sveža. Jajca in kronpir, ki so ga ob začetku lanskega poletja postavili pod te žarke, je bil še v letošnjem avgustu čisto svež in užiten. Morski raki, ki se tako radi pokvarijo, ostanejo sveži cele tedne.

Odkod ti čudni učinki, ni težko uganiti, če zvemo, da pod vplivom življenjskih žarkov ne morejo uspevati mikroorganizmi, ki povzročajo gnitje. To se je pokazalo, ko so obsevali z njimi kulture takšnih in drugih bakterij.

Preokret na svetovnem žitnem trgu

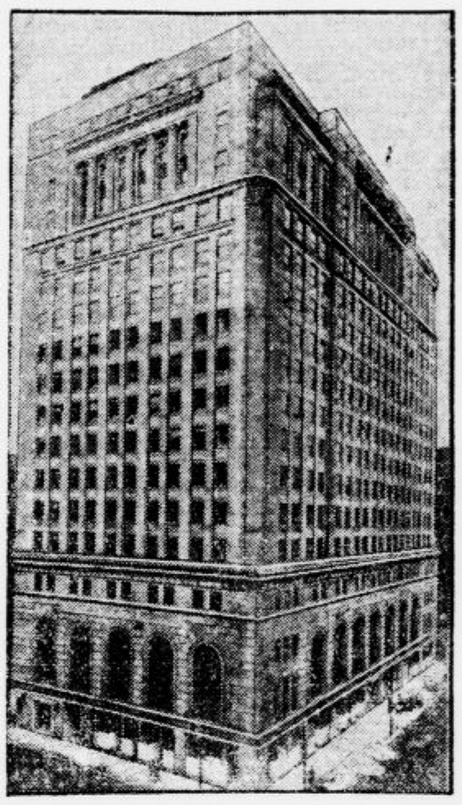

Žitna borza v Chicagu, kjer se je pretekli mesec nenadoma razvila silno živahna kupčija v pšenici, ki je povzročila, da se je cena v kratkem dvignila za preko 40 %. Čvrsto razpoloženje na ameriškem trgu je nastopilo v zvezi z dejstvom, da letošnja svetovna žitna letina ne bo zadostovala za kritje svetovne potrebe in da se bo razlika morala kriti iz starih zalog, ki so zadnja leta silno narastle. Ta okrepitev cen v Ameriki bo brez dvoma ugodno vplivala tudi na evropska tržišča.

Nočni zračni promet v ČSR

Kakor poročajo iz Prage, bodo kmalu dogradili celo vrsto letališč, ki bodo rabila za morebitne zasilne pristanke na progi Praga—Brno—Bratislava, kjer bodo potem uvedli nočni promet s potniškimi letali. Svetilnike na tej progi so že postavili, kakor tudi na češkoslovaškem delu proge Praga—Strasbourg, ki jo mislijo istotako otvoriti za nočni promet. To se bo zgodilo, kakor računajo, že naslednjo pomlad.

Kitajci beže pred Japonci

Železniška postaja na mandžursko kitajski meji, ki jo oblegajo kitajski begunci na poti v notranjost Kitajske

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošiljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Zločinski naočniki

Ameriški banditi si naslikajo na stekla naočnikov oči, ki spremenijo banditov obraz

Za vrnitev Cipra k Grški

Demonstracija ciperskih narodnih organizacij v Larnaki

Kako spravimo kakteje za zimo?

Nekaj navodil, ki bi jih moral poznati vsak prijatelj kaktej

Ko se bliža zima, mora vsak prijatelj domačih eksotičnih rastlin skrbeti, da njegove gojenke pri prehodu iz toplih v mrzle dneve ne trpe prevelike škode. Domače kakteje so precej bolj občutljive kot njihove divje vrstnice v domovini, kjer jih je narava sama zavarovala za takšne čase. Domače blago pa je izgojeno v cvetličnjakih in je zato še bolj navezano na pravilno nego, kadar se spreminja zunanja temperatura.

Da se rastlina polagoma utrdi in prilagodi na nižje temperature, je zelo priporočljivo, da jo puščamo že jeseni na prostem, v vrtu, na balkonu ali oknu čim dalje. Če se noči ohladijo je dovolj, da jo pokrijemo z lahkim blagom ali papirjem, ki jo že dovolj varuje nenadne slane. Za prezimovanje med okni pa utrdimo kaktejo s tem, da često odpiramo zgornja okenca ali pa jo postavljamo na odprta okna. Pri dvojnih oknih je treba puščati krila odprta, da dobiva rastlina vedno dovolj svežega zraka. Istočasno s temi pripravami pa pričnemo dajati rastlini vedno manj vode, pri tem pa moramo paziti, da ji tudi te vedno manjše količine vode, ki pospešuje razkroj in je tudi nevarna zaradi zamrznjenja — prilivamo po možnosti ob solnčnih dnevih okoli poldneva, tako, da se zemlja do dna lonca do večera lahko osuši. Razprševalec ostane še vedno v rabi, ker nadomešča kakteji roso. Za prezimovanje manjših zbirk kaktej so najprikladnejša dvojna okna, obrnjena proti jugu, vzhodu ali zapadu; tudi malo kurjene in solnčne sobe ter svetla podstrešja in veže so jim primerno pribežališče. Povsod, kjer so kakteje zbrane čez zimo, je treba posebno paziti na to, da so skrbno zaprte vse špranje, skozi katere bi lahko dohajal mrzli zrak; s posebnim toplomerom je treba v mrzlih dnevih paziti na vsako desetinko stopinje.

Ko se noči jeseni že zelo ohladijo, je treba kakteje umakniti s prostega, preiskati zaradi mrčesa ter jih — če treba — očistiti z rastopino parasitola. Če nameravamo rastline hraniti med okni, je treba upoštevati, da je najnižja temperatura vedno najnižje. Zato je treba postaviti kakteje na vzvišen prostor ter jih z deščico ali kosom kartona zavarovati pred dotokom mrzlega zraka od zgoraj. Sicer pa so v te namene že izdelali posebna stojala, na katerih se lahko udobno in brez skrbi za škodo med šipami enega okna spravi do 50 lončkov. Ta način prezimovanja je seveda najidealnejši; poleg zunanje prikupnosti kot miniaturen zimski vrtiček nudi tudi najboljšo garancijo za enakomerno temperiranje in stalno vlažnost zraka. Če je zunaj zelo mrzlo (pod 5 C), se malo odpro notranja okna, kar že zadostuje za ogrev vmesnega prostora. Če v sobi še ni dovolj toplo, da bi se temperatura med okni izravnala, je dobro, da se kakteje za časno prenesejo v hladno (največ do 15 stopinj C) in svetlo sobo. Če rastline zaradi premajhne pazljivosti lastnika namrznejo, je rešitev mogoča le s tem, da jih prenese v hladen (od 1—5 stopinj C) prostor brez solnca, polije z mrzlo vodo in potem v razmahih po nekaj dni polagoma zopet prilagodi na toplejše prostore.

Kdor se potrudi in ima srečo, da izbere kakteji najprikladnejši prostor za prezimovanje, preskrbi rastlini najboljšo podlago za rast v bodoči pomladi. Nekaterim vrstam ugaja temperatura 10 do 12 stopinj, bolj občutljivim 15 stopinj, ostalim pa nekako 4 do 8 stopinj. Če smo namestili kakteje med okna, je treba torej one, ki potrebujejo več toplote, postaviti višje, manj občutljive pa lahko ostanejo na spodnjih policah. Če jih ni mogoče tako razvrstiti, je pač najboljše, da skrbimo za temperaturo 8 do 12 stopinj. Čeprav je temperatura pri prezimovanju zelo velikega pomena za poznejše popje in zdravje vse rastline, se vendar začetniku zaradi neznatnih pogrešk ni treba bati najhujšega. Kdor se malo poglobi v bitje in žitje svoje male gojenke, bo kmalu našel pota in sredstva za njeno pravilno nego. Treba jo je predvsem ščititi pred prepihom in prekomernim mrazom ali toploto. Kot načelo pa naj velja: Hladno, toda suho in toplo, toda vlažno!

To je obenem najtežji problem pri negi kaktej in marsikdo, ki se že dolgo bavi z njimi, ima z njimi še težave. Oba ekstrema, preveč suše ali preveč vlažnosti, sta vedno škodljiva. Zato prilivamo rastlini le toliko vode, da se do večera večinoma zopet osuši in se ne pospešuje gnitja. Suh zrak pa škodi posebno zgnečenim kaktejam in rastlinam z velikimi, svetlozelenimi odgonki. Zato je treba obesiti v prostoru lončene skodelice z vodo in često z razprševalcem nasititi zrak in površino rastline z vlago. Če vidimo, da je zemlja v loncih res zelo suha, ji prilijemo nekoliko mlačne vode, ker potrebujejo rastline, ki spomladi zgodaj cvete, mnogo vlage; odvišno vodo je treba takoj odliti. Brezpogojno pa ni priporočljivo neposredno polivati telo rastlinice iz škropilnice z dolgo, tanko in krivo cevjo.

Ta kratka navodila seveda niso rešitev ogromnega števila vprašanj, na katera mora znati odgovoriti vsak dober ljubitelj kaktej. Strokovna literatura je posvetila tej vrsti ljubezni do cvetja in narave mnoga izčrpna dela, iz katerih se lahko vsakdo podrobnejše pouči o vrstah in lastnostih te svojevrstne rastline. Dotaknili smo se le nekaj glavnih točk in hoteli v njih opozoriti čitatelje, naj sedaj ko trka zima na vrata, poskrbijo tudi za prezimovanje teh nemih, toda često najhvaležnejših spremljevalcev človeka v življenju in — tudi pozneje.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izberi in najcenejše pri

Drago Schwab, Ljubljana

Iz uredniškega koša

Mehovo. Nekoliko izletnikov se je ustavilo v gostilni. Postregla jim je krčmarica s tako velikimi porcijami, da niso mogli snesti vsega. Zato so jo prosili za malo papirja, v katerega bi zavili ostanek. Krčmarica je ustrezljivo zaklicala svojemu možu: »Tone, pojdi, stopi v stranišče po časnik. Gospodje bi radi zavili svoje klobase.«

Vsak dan ena

Mlada žena: »Pomagajte, testo je zavrelo!«

Kdor kupi ZLATO NALIVNO PERO z napisom PENKALA FOUNTAIN PEN in zaščitno znamko

ima pravico do brezplačnega popravila

vseh delov notranje konstrukcije v držalu, ker jamčijo za prvovrstno kakovost svojih izdelkov

PENKALA TVORNICE D. D.

Plačajo se samo stroški za poštnino, a vrednost zlatega peresa samo, ako je tako poškodovano, da je potrebna popolna izmena. 321

KULTURNI PREGLED

Knjižnice in knjižničarstvo na Češkoslovaškem

Prav sedaj, ko se tudi v Jugoslaviji pripravlja že dolgo pričakovani zakon o knjižnicah, ko je upati, da bodo tudi pri nas začeli smotreno delati za povzdigo in širjenje knjižnic in knjižničarstva, se mi vidi koristno, da slovenska javnost dobi nekoliko informacij o stanju čeških knjižnic in o delu, ki so ga v tej smeri izvršili Čehoslovaki od prevrata do danes.

Ko so dobili Čehoslovaki l. 1918. samostojno državo, je bilo pri njih število knjižnic relativno dosti višje kot pri nas in knjižničarstvo že v polnem razvoju. Prav zaradi tega nam je lahko razumljivo, da je na Češkoslovaškem izšel že julija 1919 zakon o javnih občinskih knjižnicah in da je bil v novembru istega leta že dopolnjen z izvršilno naredbo. Čehoslovaki so torej začeli že v prvem letu svoje samostojnosti resno misliti, kako doseči čim prej in čim bolj gotovo, da dobe vsi sloji knjigo v roko in da se izobražujejo. Hoteli so čim prej nadomestiti to, kar je avstrijsko-nemški režim prej onemogočal.

Češkoslovaški zakon o knjižnicah stavijo češki in tuji strokovnjaki v isto vrsto z ameriškimi in angleškimi zakoni, v marsičem jih pa po njihovem mnenju celo prekaša. Naj navedem nekatere njegove poglavitne določbe! Zakon določa, da se morajo v vseh političnih občinah v republiki (razen na Slovaškem in Podkarpatski Rusiji) v času od enega do dveh let ustanoviti javne občinske knjižnice z vzgojno, znanstveno in zabavno literaturo. Če pa je v občini vsaj 400 prebivalcev katerekoli narodne manjšine, se mora zanjo ustanoviti posebna knjižnica. Stroške za ustanavljanje in vzdrževanje knjižnic krijejo občine iz svojih rednih dohodkov. Občinsko knjižnico vodi 4 — 8 členski knjižničarski svet, ki ga polovico voli občinski odbor, polovico pa posojevalci knjig. Ta knjižničarski svet imenuje knjižničarja, ki mora imeti v knjižnicah onih občin, katere imajo nad 10 tisoč prebivalcev državno knjižničarsko šolo, v drugih pa vsaj izpit, ki z njim dokaže, da ima zadostno knjižničarsko in splošno izobrazbo. Najvišje nadzorstvo nad delovanjem knjižnic ima ministrstvo narodne prosvete.

K razvoju knjižnic in knjižničarstva na Češkoslovaškem so največ pripomogli znani češki knjižničarji-strokovnjaki, ki so vse svoje življenje posvetili delu za povzdigo knjižnic. Njihova imena so že zdavnaj znana daleč izza mej domače države, žal bolj v anglosaškem in nemškem svetu kot pa pri nas. Naj navedem na pr. univ. prof. dr. Václava Tilla, ravnatelja knjižnice poslanske skupščine in ravnatelja knjižničarske šole na Karlovi univerzi dr. Zdenka V. Tobolko, Ladislava J. Živnega, ravnatelja arhivne šole dr. Gustava Friedricha, ravnatelja knjižnice Narodnega muzeja v Pragi dr. Jožefa Volfa in ravnatelja univerzitetne knjižnice v Pragi dr. Jana Emlera. Ti strokovnjaki so takoj skrbeli predvsem za to, da dobijo večje novo ustanovljene knjižnice zmožnih delavcev. Potrudili so se, da je bila ustanovljena l. 1920. enoletna državna knjižničarska šola, kasneje pa tudi dvoletna knjižničarska šola na Karlovi univerzi in l. 1921. tudi nemška državna knjižničarska šola v Ustju na Labi. V Pragi pa je bil na Karlovi univerzi ustanovljen najprej lektorat za knjižničarstvo, pozneje docentura (za docenta je bil imenovan dr. Tobolka), na ostalih univerzah pa lektorati. Poleg tega so bili takoj prirejeni po manjših mestih počitniški kurzi za knjižničarje manjših občinskih knjižnic. Na obeh državnih knjižničarskih šolah v Pragi skrbijo gori imenovani strokovnjaki, da dobijo slušatelji strokovno znanje o vseh panogah knjižničarstva. Na izpitih morajo kandidati poleg strokovnega znanja dokazati tudi zadostno splošno izobrazbo. Po končani šoli in predpisani praksi so mladi knjižničarji lahko nastavljeni tudi v največjih znanstvenih knjižnicah, v katerih so znanstvenikom in učeči se mladini dobri svetovalci in pomočniki. Sploh pa se polaga na Čehoslovaškem na strokovno izobrazbo knjižničarjev velika važnost. Čehi dobro vedo, da je knjižničarska služba zelo odgovorna, že zdavnaj pa so iztrebili iz knjižnic vsa mesta-sinekure, ki so jih dobivali na stara leta »zaslužni« možje, da so se lahko posvetili namesto knjižničarskemu delu brezskrbnemu čitanju knjig. Češkoslovaški knjižničar tudi ne sme biti zastarelih nazorov; zbirati knjižni materijal za knjižnico in ne za občinstvo. Njegovi nazori morajo biti vseskozi moderni-demokratični; voditi ga mora samo ena miselvodnica: posvetiti vse svoje sile temu, da čim prej in čim lažje dobi čitatelj — bodisi navaden človek, bodisi znanstvenik — knjigo, ki jo želi. Največje plačilo pa mu mora biti zavest, da služi povzdigi svojega naroda. Razume se seveda, da so v vseh javnih občinskih knjižnicah (v občinah z nad 10.000 prebivalci) in tudi znanstvenih knjižnicah mesta knjižničarjev sistematizirana Češkoslovaški knjižničarji so tudi dobro organizirani. Združeni so v Društvu češkoslovaških knjižničarjev in izdajajo svoje stanovsko glasilo »Časopis češkoslovaških knjižničarjev«, ki izhaja že deseto leto in ki prinaša poleg strokovnih člankov tudi organizatorične. Ureja ga dr. Ladislav Živny.

•

Središče češkoslovaških knjižnic je v Pragi. To je popolnoma razumljivo, saj je Praga največje kulturno središče Češkoslovaške. V nji so največje in najbogatejše knjižnice. Naj omenimo samo nekatere: Univerzitetna knjižnica, največja češkoslovaška knjižnica sploh, ima okrog tri četrt milijona zvezkov. Za časa Avstrije so bili v nji ravnatelji Nemci in nemčurji, zato je zbirala predvsem nemško in ostalo neslovansko literaturo. Po prevratu je dobil mesto ravnatelja znani češki knjižničar in pesnik dr. Jaromir Borecky, lani pa je bil imenovan na njegovo mesto prejšnji ravnatelj bratislavske univerzitetne knjižnice dr. Jan Emler. Knjižnica ima svoje prostore v Klementinu. Sedaj je popolnoma moderno preurejena. Ima pet čitalnic, izmed katerih je največja namenjena visokošolskim dijakom. Med ostalimi štirimi je po ena namenjena splošnemu znanstvenemu delu, vseuč. profesorjem, čitanju revij in časopisov in mladini do 14. leta. Zadnja je prav posebej zanimiva ker opravlja v marsičem večjo vzgojno nalogo kakor šole. Za vzdrževanje te knjižnice je bilo izdano l. 1930. 1,703.974 Kč. V univerzitetni knjižnici delujeta tudi dva naša ožja rojaka: namestnik ravnatelja dr. Ivan Žmavc in dr. Svobodan Herič. Prvi je znani sociolog in priznani knjižničarski strokovnjak, drugi pa z vso vestnostjo vodi notranjo upravo knjižnice.

Središče studija slovanstva postaja Slovanska knjižnica ministrstva zunanjih zadev (prim članek v »Jutru« z dne 18. julija), ki ima svoje prostore tudi v Klementinu in knjižnica Narodnega muzeja Slednja je nastal obenem z muzejem (l 1818) in hrani privatne knjižnice slavnih čeških znanstvenikov in politikov: Jožefa Dobrovskega, Pavla Šafarika, Frančiška Palackega, Ladislava Riegra in dr Razume se, da je v njihovih knjižnicah slovanska literatura do konca 19. sol. bogato zastopana. Knjižnica narodnega muzeja ima 400.000 zvezkov.

L. 1925. je bila ob priliki 75letnice rojstva predsednika Masaryka ustanovljena Narodna knjižnica, ki ima cilj zbirati vse tiske izšle v ČSR in izdajati češkoslovaško bibliografijo. Ima po zakonu pravico do obveznih tiskov iz vse države. Izmed ostalih velikih knjižnic v Pragi naj omenim še knjižnico visokih tehničnih šol, ki šteje nad 60.000 zvezkov, Knjižnico češke akademije znanosti in Mestno knjižnico. Poslednja ima krasno moderno stavbo, ki jo je podarila praški mestni občini mestna zavarovalnica in ki je stala 30.000.000 Kč. Ta knjižnica je prirejena za en milijon knjig. Ima tudi 4 velike čitalnice, dve ogromni dvorani za predavanja, lutkovo gledališče, 4 razstavne dvorane itd. Njen ravnatelj je agilni dr. J. Thon. Izmed administrativnih čeških knjižnic je največja in najbolj urejena Knjižnica poslanske skupščine, ki šteje okrog 80.000 knjig in ki je nameščena v poslopju parlamenta (prejšnji Rudolfinum).

Izmed ostalih češkoslovaških knjižnic naj omenim dve največji knjižnici na Moravskem: Študijsko knjižnico v Olomucu, ki ima nad 180.000 zvezkov in katere ravnatelj je znani prijatelj Slovencev dr. Bohuš Vybiral in Univerzitetno knjižnico v Brnu, ki šteje nad 400.000 zvezkov. Največje slovaške knjižnice pa so: Univerzitetna knjižnica v Bratislavi, ki ima nad 170.000 zvezkov in Knjižnica Matice slovaške v Turčanskem sv. Martinu s 60.000 zvezki.

Za kulturno povzdigo najširših slojev češkoslovaškega naroda skrbijo občinske javne knjižnice, v katerih dobi vsak čitatelj knjige zastonj v čitanje. Po statistiki iz l. 1927. je bilo izmed 12.840 občin na Češkem, Moravsekm in v Šleziji 11.633 občin, ki so imele svoje knjižnice. V teh knjižnicah je bilo 5,002.840 zvezkov, ki so bili 13.380.000krat posojeni. Občine so za nje prispevale l. 1927. 12,475.000 Kč. Na Slovaškem, kjer je zakon o knjižnicah stopil v veljivo šele l. 1924. je imelo l. 1927. že 3451 občin (t. j. 92%) svoje knjižnice s 399.938 zvezki, ki so se983.922krat izposodili. Tudi v Podkarpatski Rusiji se sistematično dela za širjenje knjižnic in doseženi so bili že lepi uspehi. Strokovnih in znanstvenih knjižnic je bilo v ČSR l. 1927. 18.157 z 11,674.500 zvezki. Za vse te knjižnice je bilo l. 1927. izdano 16 milijonov 275.000 Kč.

•

Češkoslovaška vlada povsod štedi z denarjem. Kriza, ki ni prizanesla skoro nobeni državi na svetu, daje misliti tudi nji. Ugotoviti pa moramo eno: z denarjem, ki gre za kulturno povzdigo naroda, posebno z denarjem, ki gre za knjižnice, ne štedi. Dobro ve, da je denar, ki ga izda v kulturne svrhe, najbolje vložen in da se bo dobro obrestoval in obilno povračal.

•

Veliko so že razpravljali in pisali zlasti na Češkoslovaškem o potrebi čim ožje zveze med slovanskimi knjižnicami in knjižničarji. V to svrho se je vršil pred leti v Pragi kongres slovanskih književničarjev. Veliko dobre volje se je pokazalo, toda sadu dosedaj ni skoro nobenega. Največ se dela v tem pravcu, da bi se uredila med slovanskimi državami izmenjava obveznih tiskov, izmenjava starejših knjig in da bi se vodila celotna slovanska bibliografija. Čeprav je posebno v nekaterih državah veliko dobre volje, je vendar težko upati, da bi se v bližnji bodočnosti doseglo kaj uspehov, ker se sedaj nekatere slovanske države ne morejo niti doma rešiti vprašanja obveznih tiskov in še niti doma ne vodijo celotne bibliografije. Treba bo veliko delati tudi v Jugoslaviji, da se v Jugoslaviji uredi izdajanje srbohrvatske in slovenske biografije pod enotnim državnim vodstvom in na državne stroške.

Oton Berkopec.

Šola in življenje

V berlinskem »Das Freie Wort« je pravkar napisal justični svetnik dr. H. Orthal iz Nürnberga nekatere originalne misli o vrednosti šolske naobrazbe.

Orthal sodi, da obstoje med nemškimi akademiki legije dejansko neizobraženih ali vsaj polizobraženih ljudi. Pri izberi poklica le prepogosto odločuje gospodarsko in družbeno stališče očeta, ne pa otrokova osebna nadarjenost, zbog tega je danes v inteligenčnih poklicih tisoče in tisoče duševno in osebno nesposobnih. Šolski redi in izpiti res da v splošnem izločijo popolnoma nenadarjene in marsikaterega le malo nadarjenega učenca, vendar nas izkušnje uče, da tako izločevanje še ne omogoča izbere osebnosti, marveč samo izrinja iz šole one, ki niso sposobni za posebne zahteve, kakor jih imajo šole do učencev. Lahko je kdo najslabši značaj, če je le nadarjen v smislu šolskih zahtev, gre igraje skozi šole in utegne priti do visokega položaja v javnem življenju.

Humanistični šolski tip sloni na vodilni misli, da se učencu razširja duševno obzorje in omogoča presojanje časovnih vprašanj z višjega vidika, če ga vpeljemo v grški in rimski duhovni svet. Misel je zapeljivo lepa, toda praktični rezultati so klavrni. Vsaj tri četrtine vseh absolventov nima niti pojma o resničnem duhu grške in rimske kulture. Vzrok je najprej ta, da se srednješolci ne izbirajo z vidika pedagoških in osebnih lastnosti, marveč po čisto filološko-formalnem zrelišču, tako da se jezikovno učenje, ki naj bi razvijalo sposobnost logičnega mišljenja, slavi neizmerno višje nego življenjski razmah učenčevih sposobnosti in čisto človeška izraba učnega gradiva. Vrhu tega obstoji večina učencev iz takih elementov, ki jim ni prav nič mar za višje duhovno življenje in ki tudi nimajo možnosti, da bi se mu resnično približali. Študirajo pač zato, ker so jih starši določili za študij ali ker vidijo v tem sredstvo za dosego višjega klina na družbeni lestvici. Z duševno zmogljivostjo človeka je prav tako kot z njegovimi telesnimi zmožnostmi: lahko jih do izvestne povprečne višine stopnjujemo s tem, da jih smotrno gojimo in razvijamo, dalje s pridnostjo in vajo (rutina), vendar je to mogoče res samo do povprečne višine. Življenjepisi velikih pesnikov in mislecev pričajo, da je za nje učenjaška šola pomenila naravnost ovinek in da so se samo z lastnim tipanjem in doživljanjem povzpeli na pravo pot. Zato so na vseh poljih duševnega življenja bile v vsen časih in pri mnogih narodih osebnosti, ki so izven običajnega šolanja dosegle in izvršile velike reči, ali da povemo primero: ki so iz krojačev postali vojskovodje.

Vsekako te vrstice, pravi dr. H. Orthal, nimajo namena, da bi kakorkoli dvomile o vrednosti in upravičenosti nemških srednjih in visokih šol in zmanjševale respekt pred sistematično izšolanimi glavami. Naperjene so samo zoper one, ki bi hoteli omalovaževati n. pr. Eberta, ker se je bil od sedlarja povzpel do prezidenta republike, ali ki hočejo meriti vrednost človeka po kolekovanih spričevalih, ne pa na osnovi dokazov osebne sposobnosti, ki jo je pokazal v javnem življenju.

Te, morda nekoliko pretirane misli dr. H. Orthala osvetljujejo večno akutno šolsko vprašanje, kako nravnovesiti znanje in značaj, osebno nadarjenost in šolske zahteve, šolo in življenje. Vprašanje, ki je še vedno eno izmed bistvenih v problematiki kulture našega časa.

Izjava.

Neki nesramni brezvestnež je poslal na moj naslov komunistične letake nesramne vsebine ,hoteč mi s tem uničiti eksistenco. Podpisani izjavljam javno, da nimam znanja niti zvez z osebami sumljive vrednosti, najmanj pa še s komunisti, in da si bom proti dotičniku poiskal zadoščenja.

Pilštanj, 6. novembra 1931.

Janko Prislan
učitelj.

Učitelji begunci!

Oropani vseh kulturnih, nacionalnih in gospodarskih pravic in izgnani s svoje rojstne grude smo se zatekli med svoje brate, v svobodno kraljevino Jugoslavijo.

Tu smo dobili svoje državljanske pravice in gostoljubno streho!

600 nas je že tu in še vedno prihajajo novi!

Od kar smo tu, nas država prvič poziva 8. novembra t. l., da ji kot zvesti sinovi izrazimo svoje zaupanje.

Trdno sem prepričan, da ni med nami nobenega, ki bi se ne udeležil volitev in podpiral med volilci z vsem svojim vplivom, da se volitve čim častneje izvrše.

Kdor se ne udeleži, je sebičen izkoriščevalec, izdajalec naroda in države, ki mora izginiti iz naših vrst!

Danes izvršimo vsi brez izjeme svojo državljansko dolžnost!

Za odsek učiteljev - beguncev
Fr. Venturini.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20.

Nedelja, 8.: ob 15. uri Princeska in pastirček. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Dve nevesti. Izven.
Ponedeljek, 9.: Dogodek v mestu Gogi. C.
Torek, 10.: Zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20.

Nedelja, 8.: ob 15. uri Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri Knez Igor. Gostuje Josip Križaj. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 9.: Zaprto.
Torek, 10.: Baletni večer pariškega baleta Loie Fuller. Izven.

Nedelja v ljubljanski drami. Ob 15. prva mladinska predstava izvrstne Golieve mladinske igre »Princeska in pastirček«. Vlogo pastirčka igra Mitja Gorec, princesko pa ga. Šaričeva. V ostalem nastopajo veterani s svojim komandantom Cesarjem, medvedi, zajčki, žabe itd. Režija prof. Šestova. — Zvečer ob 20. bo druga repriza Golarjevih »Dveh nevest«. — »Dogodek v mestu Gogi« bo ponovila drama 9. t. m. za red C.

Nedelja v ljubljanski operi. Ob 15. bo po znižanih cenah »Viktorija in njen huzar«, zvečer ob 20. pa nastopi prvikrat v letošnji sezoni na našem odru priljubljeni gost in odličen pevec g. Josip Križaj v veliki ruski operi »Knez Igor«. V glavnih vlogah nastopijo še ga. Thierry-jeva in Kogejeva ter gg. Primožič, Gostič, Janko, Zupan, Kovač i. dr. Znižane cene.

Znameniti francoski balet »Loie Fuller« gostuje 10. t. m. prvič v naši operi z naslednjim sporedom: I. del: German: Nell Gwin, ples ansambla, Schubert: Moment Musical (solo ples), Grieg: Perr Gynt, ples ansambla, Mozart: Ples (soloples) Grieg: Metal, ples ansambla, Schubert: Čarobni pajčolan, ples ansambla. II. del: Massenet: Fauni in nimfe, ples ansambla, Ravel: Velika črna ptica, (soloples) Lalo in Debussy: Orjaške sence, ples ansambla. III. del: Wagner: Sprevod (ansambel), Sibelius: Valse Triste, Sklepno točko tvorijo plesi pod skupnim naslovom »Lučke«. Vse plese spremlja operni orkester. Balet »Fuller« uživa svetovni sloves. Predprodaja pri dnevni blagajni v operi.

Vprašanja in odgovori

A. W. Ljutomer. 1.) Ozebline se odpravijo s tem, da se poveča obtok krvi na dotičnem delu telesa. To dosežete na priprost način s tem, da vzamete dve posodi (n. pr. umivalnika), eno z mrzlo, drugo z vročo vodo. Potem pa hitro in večkrat menjate kopelj nog oziroma rok. Tudi previdno mazanje z jothionovim oljem služi isti svrhi. 2.) Če morete, privoščite si odmor na morju — klima in pa grgranje morske vode včasih čudovito pomaga. Pojdite pa od časa do časa k zdravniku — najbolje strokovnjaku — da ne bi mesto katarja nastopila kaka druga komplikacija. 3.) Če Vam je, kar je edino pravilno, zdravnik zapisal očala, Vas je tudi gotovo podučil, kako jih morate nositi. V Vašem slučaju bo vsekakor boljše, da očala vedno nosite. 4.) Priporočamo Vam knjigo: »Müller, Moj sistem«. 5.) Nasveti v našem listu so brezplačni. — *X. Y.* Vaše mnenje, da se maščoba nabira, če se človek premalo giblje, je gotovo pravilna, če se lahko izključi kaka druga bolezen. So tudi ljudje, ki brez vidnega razloga posebno nagibajo k debelosti. Priporočamo Vam telovadbo (sitem Müller — dobi se v knjigarnah) in pa sport v zmernih mejah. Pretiranje v stradanju Vam odsvetujemo, ogibajte se kolikor mogoče tekočin in močnatih jedi, tudi kruha in skrbite za redno odvajanje. Jako koristne so tudi parne kopelji s trebušno masažo. — **A. 214.** Brezplačne zdravniške ordinacije se vrše ob določenih urah v državnih in banovinskih bolnišnicah, v posvetovalnicah za matere in deco in v šolskih poliklinikah. V manjših krajih je pa zato uradni zdravnik. Ubožno spričevalo prinesite, če bi to zdravnik zahteval. — **I. Z. Mokronog.** Če ni bilo mogoče odpraviti morske kosti z masažo, je najboljše operacija, ki je lahka in brez vsake nevarnosti. — **A. O. Šibenik.** Nasveti so v našem listu brezplačni. Obžalujemo pa, da Vam moremo dati v Vašem slučaju samo ta nasvet, da se obrnete na specijalista za oči, ki Vam je v Šibeniku na razpolago. — **R. M. Z. M.** Čebelni pik običajno ni opasna stvar, tudi če jih je več. Pri Vaši ženi pa izgleda, da ima posebno nagnenje (idiosinkrazijo) za tvarino, ki je v čebelnem piku. To je slična pojava kot pri gotovih ljudeh, ki ne prenašajo jagod ali rakov itd. Zdravniška veda še ni mogla te pojave popolnoma pojasniti. Najboljše je seveda, če se Vaša žena ogiblje čebel oz. pika. Z gotovimi injekcijami, zaradi katerih se obrnete na zdravnika, se da stanje izboljšati. Mrzle noge morate toplo obuti in večkrat kopati.

Zahvala

Po nepričakovani smrti mojega soproga g. **FRANCA ZIDAR**, gimnazijskega profesorja v pokoju mi je izplačalo podporno društvo

»LJUDSKA SAMOPOMOČ«

v Mariboru takoj pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem in priporočam to prekoristno društvo vsakemu v takojšen pristop. 13941

Ljubljana, dne 6. novembra 1931.

NEŽIKA ZIDAR.

Pravi SMUČARSKI ČEVLJI

vedno v zalogi in izdeluje po meri staroznana tvrdka

ZALOKAR,
Mestni trg št. 19.

Popravila se sprejemajo

Vzamem v najem trgovski lokal

v LJUBLJANI z velikim skladiščem oziroma veliko suho SKLADIŠČE.

J. Pogačnik, Škofja Loka — ob kolodvoru. 13766

Tovorne in osebne avtomobile

PROTI PRIMERNI ODŠKODNINI

IZPOSOJAMO.

Osebni vozovi so opremljeni s triptiki.

Pojasnila telefonično:

ŠT. 2497. — LJUBLJANA.

13850

Kozmetički zavod

Zagreb, Jelačičev trg 6/I. Nega telesa in obraza po najnovejšem sistemu z najmodernejšimi aparati. Odstranjevanje sojedcev, solnčnih in drugih peg. Odpravljanje vseh nadležnih dlačic z elektrolizo. Električna in ročna masaža obraza in telesa. Parafinski obložki, manikura in pedikura. Sprejmem vajenke. Toplo se priporoča Magda Pap, diplomirana kozmetičarka. 336

Žlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite harške mojstrske šole Mark 6 in višje. Predpevce, pare za pleme, kletke, krmo, ptičja zdravila. Velezanimiv cenik z dragocenimi navodili pošlje brezplačno Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150, Harz.

Samo radi svoje **Kvalitete** Merima Otroško milo je največ zahtevano v celi deželi

MERIMA 1839

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Ponedeljek Torek Sreda

Za tri nianse — bolj beli zobje!

USTA POLNA BAKTERIJ SE VEDNO LAHKO SPOZNAJO

Ako vam zobje prizadevajo stalne skrb, poskusite KOLYNOS! V treh dneh boste prijetno iznenadeni, ko ugledate sijaj in bleščečo belino, za katero so sposobni zlasti tudi Vaši zobje. Mikrobi v ustih delajo Vaše zobe grde, rumenkaste, pokvarjene. — Znanstveniki pravijo: »Usta so polna bakterij.« Odpravite te vzroke, in Vaši zobje dobe zopet svojo prvotno belino! Običajna sredstva za zobe tu odpovedo. Ali Kolynos jemlje nase in uganablja mikrobe.

Antiseptična

KREMA ZA ZOBE

KOLYNOS

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vpošlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492. 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Služba dobi

Kuharico
samostojno, iščem za gostilno. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 52079-1

Učenca
z nekoliko znanja nemščine, iščem za mehanično delavnico. Ižanska cesta 62. 52092-1

Več krojačev
za velike kose sprejme takoj v stalno službo tovarna oblek Sternecki v Celju. 52170-1

Specijalno podjetje
(gradbe dimnikov) staro in renomirano, išče pri industriji vpeljanega ter v poslih izurjenega inženerja kot zastopnika. — Ponudbe pod »Energija« na oglasni oddelek »Jutra«. 52357-1

Pleskar. pomočnike
sprejme J. Holzinger, Maribor, Prešernova ulica 26. 52417-1

Za gospodinjo
sprejme priletni gospod izobraženo mlajšo vdovo brez otrok. Dopisi s sliko, ki se vrne, na naslov v oglas. odd. »Jutra«. 47823-1

Trg. vajenca
z meščansko šolo, s hrano in stanovanjem v hiši takoj sprejme Jos. Plave, špecerijska in delikatesna trgovina v Celju. 52273-1

1 ali 2 gdč. učenki
učenki, se sprejmeti na hrano in stanovanje v najmodernejši vili pod Rožnikom po zelo ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 52352-1

Izobr. ženca
finega nastopa, sprejme odlična založba kot reprezentanta. Bližje klišarna Deu, Dalmatinova 5. 52293-1

Pisarniško moč
vešča razven državnega tudi nemškega jezika in knjigovodstva, sprejmem. Mora biti vojaščine prost, zdrav, poverljiv. Neoženjeni imajo prednost. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Industrija 393«. 52331-1

Postrežnica
vešča nemščine, dobi mesto vsak dan od 7.—10. in 1.—3. Predstaviti se je v ponedeljek Aleksandrova cesta 4, V. nadstr. vrata 24. 52360-1

Trgovska učenka
pridna, zdrava in poštena, ki se je že nekaj časa udila in je voljna pomagati pri gospodinjstvu, dobi mesto takoj v trgovini meš. blaga. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52431-1

Trgovsko učenko
ki je živahna in ima res veselje do trgovine, dobro računarico, po možnosti z meščansko šolo, sprejmem v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takojšen nastop«. 52433-1

Dve dobre pletilje
sprejmem. Zagreb, Ilica 227. A. Gamser. 52444-1

Slikarja
ki je vešč tudi v dekoraciji, ali pa slik. pomočnika ki zna tudi prostoročna dela, sprejmem takoj za krajšo dobo. — Josip Schatter, Guštanj. 52438-1

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

18.

Ušla sta bila smrti od uporniških vrst; a zdaj so ju čakale veliko hujše nevarnosti. Da je bil lord sam, bi se bil upal živeti še mnogo let. A kaj bo z njegovo ženo in z malim bitjem, ki bo že tako kmalu izpostavljeno težavam in strašnim nevarnostim tega prvotnega sveta? Obup mu je legal na srce, ko je premišljeval o bodočnosti.

19.

Ko so se mornarji založili s svežo vodo, so v svojih čolnih naglo odveslali k ladji. »Fuwalda« se je jela oddaljevati in kmalu izginila za bližnjim rtom. Lord Greystoke in njegova žena sta ostala sama na tuji obali. Čeprav sta hrabrila drug drugega, jima je vendar polnila prsi zavest brezmočnosti in slutnja bližnje nesreče.

20.

In za hrbtom, izza grebena bližnjega griča, so ju opazovale druge oči — prekanjene oči, divje žareče pod košatimi obrvmi!

Več krojaških pomočnikov
za fina dela po meri sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 52451-1

Brivskega vajenca
iz mesta ali z dežele sprejmem. Ferkula, brivec, Ambrožev trg. 52491-1

Knjigovodja-bilancist korespondentinja
z znanjem nemščine, dobita službo proti dobri plači. — Pismene ponudbe pod šifro »Industrija« na oglas. oddelek »Jutra«. Znamko za odgovor je priložiti. 52216-1

Potnika
sprejme v stalno službo večja tovarna pletenin v Sloveniji. Reflektanti, ki se v tej stroki že potovali in so pri trgovcih upeljani, naj napravijo ponudbo z navedbo referenc in zahtevkov pod šifro »V tej stroki potoval« na oglasni oddelek »Jutra«. 52011-1

Gdč. natakarico
začetnico, Stajerko, čedne in prikupljive zunanjosti, sprejmem takoj za Ljubljano. Ponudbe s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod »500 kavcije«. 52502-1

Brivskega pomočnika
mladega sprejme F. Planička, Ljubljana VII — Zg. Šiška. 52508-1

Sedlar. vajenca
s hrano in stanovanjem sprejme Šipic v Kranju. 52497-1

Kroj. pomočnika in vajenca
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52533-1

Učenko
za strojno pletenje sprejmem takoj. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 52531-1

Kontoristinjo
začetnico z lepo pisavo in lepega vedenja, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zmožna«. 52523-1

Za pomoč v hiši
dam sobico in zajtrk pošteni in zdravi ženski — Dvořakova ulica 8/III levo. 52399-1

Šiviljsko vajenko
sprejme atelje Hity, Kongresni trg 13. 52583-1

Klepar. pomočnika
sprejme tvrdka Gustav Puc v Ljubljani, Tržaška cesta. 52584-1

Mladega
trgovsko izobraženega gospoda ali gospodično za obiskovanje trgovin iščem. Zoré, Gledališka ulica 12/III. 52561-1

Skladiščnika
poverljivega, marljivega, ki je že delal v vinski stroki, iščem za vinsko skladišče. — Prednost imajo osebe, uvedene v gostilnah in vinotočih. Ponudbe pod »Skladiščnik« na ogl. oddelek »Jutra«. 52559-1

Hlapca
iščem. Prednost ima izučeni mizar. Moste, Ciglerjeva 12. 53598-1

Dečka - nosača
domačina, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52635-1

Trg. vajenca
sprejme boljša specerijska in delikatesna trgovina v Ljubljani. — Vsa oskrba pri starših. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52628-1

Služba išče

Knjigovodstveni strokovnjak
za organizacijo, reorganizacijo in revizijo knjigovodstva, sestavo bilanc, izpeljavo poravnav, likvidacij in konkurzov, se priporoča trgovcem, industrijcem, obrtnikom in zadružnim zavodom, proti zmernemu honorarju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Revizija«. 52325-2

Reprezentativen
vsestransko trg. naobražen trgovec, inteligenten in družabno uglajen, do sedaj samostojen tovarniški podjetnik in trgovec, vešč vseh pisarniških in denarnih poslov, prosi za primerno nameščenje, kjer bi se lahko udejstvoval na odgovornem mestu. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Udejstvovanje na odgovornem mestu« 52106-2

Prodajalka
z dobrimi spričevali, želi premeniti mesto v manufakturno ali mešano trgovino. Nastop takoj ali z novim letom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »266«. 52125-2

Šofer
s štiriletno prakso, pripravljen v prostem času izvrševati tudi vrtnarska in sadjarska dela, v čemer je tudi izučen, prosi takojšnje namestitve. Dopise na podružnico Jutra v Celju pod »Vsega zmožen šofer«. 52272-2

Pisarniška moč
starejša, zmožna vseh pisarniških del, strojepisja, perfektne slovenske, srbohrvaške, nemške in italijanske korespondence, samostojnega knjigovodstva, bilance in kalkulacije, želi spremeniti mesto s 1. decembrom ali 1. januarjem. Cenjene ponudbe pod šifro »Marljivost natančnost« na oglasni oddelek »Jutra«. 46467-2

Prodajalka
trg. mešanega blaga in delikatese, marljiva in pošten, z znanjem nemškega in slovenskega jezika, išče zaposlitve, prednost v delikatesi. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Marljiva 18«. 47572-2

Knjigovez
izučen v večjem obratu, zmožen tudi vseh pisarniških del, išče stalno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Marljive moči«. 52504-2

Mlada šivilja
ki bi šla tudi za sobarico, išče namestitve. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Šivilja«. 52525-2

Gospodična
pridna in poštena, bi šla v trafiko, prodajalno kruha ali mlekarno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52540-2

Dve deklici
pridni in pošteni, iščeta kakršnokoli zaposlenje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52538-2

Absolventka
4. razreda meščanske šole, z maturo, želi dobiti mesto blagajničarke ali kaj sličnega. Hčerka železničarja Jožica Likovnik, kolodvor, Zidani most. 52413-2

Prodajalka
z večletno prakso v mešani stroki, katera bi lahko zastopala šefa, želi mesta, ali pa tudi prevzame kako podružnico. Dopise prosim na podružnico »Jutra« v Celju pod »Zelo podjetna« 52414-2

Kuharica
zdrava in močna, z lepim spričevalom, ki zna tudi šivati, želi službo v hotelu, restavraciji ali večji gostilni. Dopise na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod šifro »Začetnica«. 52398-2

Dekle
pridno in pošteno, z dobrim večletnim spričevalom vajeno kuhe in ostalih hišnih poslov, išče službo za takoj ali pozneje. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52287-2

Prodajalka
mešane stroke, želi takoj ali pozneje premeniti mesto. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Dobra prodajalka«. 51007-2

Gospodična
zmožna korespondence, stenografije, strojepisja ter vseh pisarniških del, vljudno prosi namestitve. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Pisarniška moč 221«. 52564-2

Mizarski pomočnik
mlad, išče delo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52025-2

Šofer
s petletno prakso — želi stalno namestitev. Cenjene ponudbe na podruž. »Jutra« v Celju pod šifro »Trezen« 52050-2

Sobarica
boljša oseba, z večletnimi izpričevali, išče mesto sobarice ali kaj sličnega, najrajši k starejši dami ali k starejšemu gospodu. Cenjene ponudbe pod šifro »Sobarica« na oglasni odd. »Jutra«. 47502-2

Gospodična
želi mesta kot prodajalka, pisarniška moč ali blagajničarka, kjerkoli. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Zanesljiva moč 3«. 52592-2

Brivski pomočnik
in bubi-štucer, izurjen, 21 let star, išče namestitve v Sloveniji. Ponudbe prosim na D. Zlatovič, Kačičeva 19, priz. levo, Zagreb. 52609-2

Mlada šivilja
želi vstopiti kot sobarica ali kaj sličnega. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Šivilja«. 52624-2

Služkinja
ki zna kuhati meščansko hrano in opravljati vsa hišna dela išče službe. Naslov: Rezika, Trnovska ulica 15/I. 52619-2

Mlado dekle
gre kot pomoč gospodinji, ali k otrokom. Fani Kočar Revško, Trbovlje I. 52608-2

Absolventinja
trgovskega tečaja, išče mesto praktikantinje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Praktikantinja«. 52653-2

Natakar
star 27 let, išče namestitve. Zmožen nekaj kavcije. Govori več jezikov. Cenj. ponudbe pod »takoj ali pozneje« na ogl. odd. »Jutra«. 52637-2

Šiviljska pomočnica
išče službo. Gre tudi za najmanjšo plačo. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod »Marljiva«. 52638-2

Strežnica
išče zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52623-2

Zaslužek

500 Din tedensko
plačamo osebam, ki imajo mnogo poznanstva! Persons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor! 257

Entlanje
meter 1 Din — Vodmat, Društvena ulica štev. 4. 47204-3

Potnikom
ki prodajajo knjige in slike, nudimo lep zaslužek. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poceni knjige«. 52446-3

Pozor!
Obdelovanje vrtov, sajenje, obrezovanje dreves izvršuje »strokovnjak«, Sv. Petra c. 81. 52459-3

Naš sistem: nizke cene!
Iščemo serijozne in rutinirane potnike za prodajo galanterij, predmetov, novosti in patentov — proti plači in proviziji. Celoletna sezija, nikaka časovna kriza. Proti izkazilu vpočena kolekcija. Šapira, Dunajska cesta 36. 52499-3

Šivilja
gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 52522-3

Zastopniki
za radioaparate, gramofone, šivalne stroje itd. se sprejmejo. — Le gospodje z dobrimi referencami naj se javijo. Visok zaslužek. — Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52620-3

Vsako prepisovanje
na stroj prevzame gospodična na dom. Naslov pustiti v oglasnem odd. »Jutra«. 52614-3

Pouk

Koncesionirana
ŠOFERSKA ŠOLA
Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12 — Zahtevajte informacije. 52100-4

ČAMERNIKOVA šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Akademik - medicinec
poučuje nižješolce v vseh predmetih proti hrani ali stanovanju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Siguren uspeh«. 52463-4

Tečaj nemščine
se prične v torek, dne 10. t. m. ob ½8. uri zvečer v društvenih prostorih Zveze bojevnikov, Ljubljana-Moste, v hiši g. Videnška na Selu. Vabljeni vsi prijavljenci, kakor tudi oni, ki se žele priučiti tega za življenje važnega jezika. 52517-4

Pouk v latinščini
po specijalni metodi. Sijajen uspeh. Šola za jezike, Gosposka ulica štev. 4/I. 52532-4

Nemški pouk
in korespondenco, poceni in prvovrstno daje izobražena gospa. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52537-4

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso Dravsko banovino za manufakturno blago. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 45053-5

Potnike
za obisk privatnih strank za prodajo manufakturnega blaga na obročno odplačevanje iščem v Karlovcu in okolici, za takojšnji nastop. Ponudbe na Sladko Grom, Karlovac, Riečka 33. 52488-5

Prodam

Prodam:
kompletno sobno in kuhinjsko opravo, motor Harley Davidson 350 cm³ ter moško in žensko kolo, vse v dobrem stanju. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52374-6

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat. 200

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din, druga vrsta kg po 38 Din, čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po pošt. povzetju L. BROZOVIČ, ZAGREB, Ilica 82. 22-6

Kompletno jedilnico
staronemško za 2000 Din in peresni žimnici prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52234-6

Kurivo
premog in drva po konkurenčnih cenah nudi Rudolf Velepič, trgovina s kurivom, Ljubljana VII, Sv. Jerneja cesta 25. 318

Žimo za modroce
od najcenejše do najfinejše po tvorniških cenah prodaja Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg štev. 2. 46455-6

Železno blagajno
srednje veliko, jako močno, v brezhibnem stanju, s pisalnim nadstavkom poceni prodam. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«. 47544-6

Razprodaja
izdelkov kovinaste stroke, raznega inventarja in orodja, ki se je vršila preje na Aškerčevi cesti štev. 3, se nadaljuje sedaj v skladišču Konzumnega društva v Šiški v Žibertovi ulici št. 27 na dvorišču. Nova Jugometalija dr. z o. z. v likvidaciji. 52189-6

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16, tel. 33-13

3 plinske peči
dobro ohranjene, primerne za poslovne lokale, po zelo ugodni ceni proda K. Soss, Mestni trg. 52276-6

Jedilnica
hrastova, temnorjava, buffet, kredenca, 4 usnjati stoli, sestavna miza, kombinirana omara z zrcalom naprodaj. Natančnejše podatke daje oglasni oddelek »Jutra«. 52327-6

Nove gasilske stroje
motorke, cevi itd., prodam, zamenjam tudi za stare z doplačilom. Registrirne blagajne à 3000 Din, novi pisalni stroji à 550 Din, radio aparati 4 cevni 800 Din, 3 cevni à 600 Din. Na priključek na omrežje od 2000 Din naprej. 17 knjig Mayer leksikona za 1200 Din. — Gramofon, ki sprejema na plošče vsak glas, petje, razgovore in takoj tudi oddaja isto. Adler avto za 8000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Rekordne cene«. 52351-6

Prodam:
100 visokih vrtnic za 1000 Din in 200 kg pristnega cvetličnega meda po 18 Din. Franc Golob, Senovo Rajhenburg. 52428-6

Foto-aparat
znamke »Certa«, format 6/2×9 cm po nizki ceni prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod značko »Foto-aparat«. 52420-6

Prvovrsten riž
na drobno po Din 5.50 kg nudi »Proda«, Prečna ulica št. 6. 52659-6

Sesalec prahu
(Staubsauger), nov, najnovejši sistem, proda na obroke Bergodac, Dalmatinova 10. 52460-6

Prazne zaboje
močne, vseh velikosti, po ceni proda Bergodac, Dalmatinova 10. 52461-6

Risalno mizo
patentno, skoraj novo, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52493-6

Mlekarji, pozor!
Radi opustitve mlekarne po zelo ugodni ceni prodam 20 dobro ohranjenih vrčov po 30, 20 in 10 litrov. — Franc Momtek, Zgoša št. 9 pošta Begunje. 52209-6

Milostljiva gospa!
Poskusite enkrat pri nas! Krasne svilene nogavice, rokavice, damastni namizni prti, jedilni pribor in različni gospodinjski predmeti po zares nizkih cenah — tudi na ugodne obroke. Šapira, Dunajska cesta 36. 52500-6

3 pločevin. posode
za mast, 2 à 60—70 kg in 1 za 40 kg naprodaj v Zvezni ulici štev. 23 — Zelena jama. 52534-6

Šivalni stroj
»Singer« dobro ohranjen proda Fran Erjavec, Wolfova ulica 12. 52535-6

Kompletna postelja
z nočno omarico in drugo pohištvo, dobro ohranjeno poceni naprodaj v Ilirski ulici št. 20, podpritličje. 52302-6

Sadno drevje
jablane, hruške, češnje, slive, marelice, breskve, kutine, nešplje itd., je najboljše presaditi v jeseni. Zato naročite takoj pri drevesnici veleposestva Josip Rosenberg, Maribor, Tržaška cesta 64 — telefon 2301. 52415-6

Pred nakupom
posteljnih žičnih vlog naj se vsakdo prepriča o najnižjih cenah in solidnem blagu pri Pavel Strgulec, Gosposvetska 13 (Kolizej). — Sprejemajo se tudi vsa popravila. 52578-6

Klubsko garnituro
skoraj novo, se ugodno proda. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 52585-6

2 oljnati orig. sliki
prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 52604-6

2 peči
ena mala, ena velika železna prodam. Franc Kristan, Dunajska cesta 54, mehanična delavnica, Ljubljana. 52606-6

Otroško posteljico
belo, prodam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52621-6

Stelaže, pulte, mize
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52599-6

Razne lepe lestence
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52601-6

Pisarniško opravo
(gosposko sobo) kompletno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52603-6

Za urarje
specijelne električne svetiljke prodaja Weber, Ljubljana, Prečna ulica. 52626-6

Telefon 2708
se priporoča za prevoz blaga z avtomobilom in konji. Konkurenčne cene.

Kupim

Orehe
kupi! vdetrgovina Ed. Suppanz, Pristava. 52292-7

Otroški voziček
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe pod »Voziček« na oglasni oddelek »Jutra«. 52434-7

Kavarn. porcelan
in kompletno posteljo kupi Ant. Kosi, Ljubljana, poštno ležeče. 52501-7

Železno pečko
majhno in železen umivalnik kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Kabinet 10«. 52605-7

Knjige

Mayerjev Leksikon
popolnoma nov, 12 zvezkov prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod šifro »2300«. 52244-8

Motorna vozila

Poltovorni Ford
original, v dobrem stanju, zelo pripraven za mesarja, sodavičarja, mlekarno itd., poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52057-10

Ford avto
v brezhibnem stanju, s 4 vrati, ugodno prodam. Samo resne ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ford 1029«. 52163-10

Ariel
500 cm³ O. H. V., v brezhibnem stanju, radi odhoda do 12. t. m. za 7000 Din proda Karlo Muhar, Kamniška ul. 19 — prelaz gorenjske in kamniške proge. 52539-10

Motorno kolo
Harley Davidson, 1200 cm³ dobro ohranjeno, s prikolico poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52602-10

Radio

Radio-aparat
zamenjam za pisalni stroj ali motorno kolo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52073-9

Anodni aparat
za 110 Volt izmenični tok, rabljen, v dobrem stanju, kupim. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52427-9

Radio-aparat
dober, kupim ali vzamem v protiračun za mizarski izdelek. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Radio«. 52576-9

Mali zvočnik
in akumulator kupi Novak Ignac, Ložnica št. 20 — pošta Celje. 52650-9

Prehrana

Otroka
v dobro oskrbo sprejme Zajc, Švabićeva ulica 7. 52557-14

Otroka
vsake starosti, sprejmem takoj v vso oskrbo. Naslov pri podružnici Jutra v Celju. 52642-14

Starejšega gospoda ali gospo
ki bi posodila 10.000 dinarjev za dobo par let vzamem takoj v dosmrtno oskrbo. Cenjene dopise je poslati na podružnico »Jutra« v Celju pod značko: »Dosmrtna oskrba«. 52645-14

Pohištvo

Pohištvo
naprodaj na Poljanskem nasipu št. 12/III. vrata 14 52410-12

Spalnico
dobro ohranjeno poceni prodam v Gorupovi ul. 20, visokopritličje. 52194-12

Več pohištva
dobro ohranjenega, radi selitve prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52546-12

Pohištvo
Tudi na obroke!

Lepe spalnice	2500
omare	500
postelje	250
kuh. oprave	1100
kuh. kredence	550

Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri mizarstvu »Sava«, Kolodvorska 18. 52558-12

Orehovo spalnico
dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52600-12

Oblačila

Moška zim. suknja
dobro ohranjena in temno plav ševijot kostum s pli se krilom poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52412-13

Žaket obleko
elegantno, pripravno za plesne prireditve, prodam. Poizve se v krojačnici Gradišče 13. 52457-13

Damsko suknjo
kratko (Jacke) iz krzna, dobro ohranjeno prodam. — Ogledati med 15. in 17. uro na Resljevi cesti štev. 3/II. desno. 52516-13

Moško zim. suknjo
in žaket poceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52550-13

Seal plašč
skoraj nov poceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52582-13

Nov kožuh
naprodaj v Podjunskega ul. št. 23/I, Ljubljana VII — pri novi cerkvi v Spodnji Šiški. 52562-13

Lepo zimsko suknjo
temnorjave barve, prodam za 350 Din. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52569-13

Kapital

Posojilo
proti zastavitvi vložnih knjižic se nudi pod ugodnimi pogoji. Ponudbe z navedbo zavoda, višine vloge in zneska, kateri se zahteva, javite na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tudi dolgoročno« 52066-16

7000 Din posojila
za 1 leto nujno iščem proti 10% obresti. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »7000«. 52391-16

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO
»Kartoteka«
Ljubljana
Šelenburgova ul. 6.

Družabnika
z nekaj kapitalom išče gospa, stara 30 let, ki ima lepo trgovino. Ponudbe pod »Bodočnost« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 52424-16

Posojilo 60—100.000 Din
iščem proti primernim obrestim na posest blizu Ljubljane, event. vzamem tudi starejšo osebo v dosmrtno oskrbo. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Posojilo takoj«. 52486-16

Trg. sotrudnik (ca)
živilske stroke, v starosti 25—35 let, ki vloži 8000 Din proti zasiguranju, dobi stalno službo. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Pridna moč«. 52575-16

Knjigovodji
s kapitalom 100.000 Din nudimo mesečno plačo 3000 Din. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Hranilna industrija« 52560-16

V najem

Gostilno
na prometni točki v Ljubljani oddam takoj v najem. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Kavcije zmožni«. 52389-17

Gostilno ali vinotoč
vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dam kavcijo«. 52481-17

Trgovino
z meš. blagom v Ljubljani oddam v najem. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »35.000.— Din«. 52477-14

Pekarno
v trgu, dobro idočo, z vsem potrebnim inventarjem oddam v najem s 1. decembrom. Ponudbe in ogled: Drušković, Kozje. 52482-17

Vinsko klet v Šiški
z zalogo in posodo oddam v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vinska klet« 52341-17

Mizarsko delavnico
novo in lokal oddam v najem, ali pa pristopim tudi kot tihi družabnik. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 52496-17

Pekarno
v trgu oddam v najem proti odkupu inventarja — 15.000 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 52551-17

Kavcije zmožen
vzamem v najem takoj prometno restavracijo, kavarno ali boljšo gostilno. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Strokovno izučen« 25636-17

Trgovino
z mešanim blagom na prometni točki, v bližini Celja, z vsem inventarjem in nekaj blaga, takoj oddam v najem. Natančneje se izve pri Franju Ločnikar, trgovec v Arclinu št. 13 pri Celju. 52647-17

Lokal

Gostilna
dobro vpeljana, z lepimi prostori in stanovanjem, v centru Ljubljane naprodaj. Potreben kapital 50.000 Din. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dober dobiček«. 52083-19

Lep vogalni lokal
oddam. Kirbisch, Kongresni trg 8. 53159-19

Moderna opekarna
novo urejena, z prvovrstnim materijalom za zidno in strešno opeko, ležišče gline za keramike z vso zalogo v brezkonkurenčnem okraju z velikim zaledjem ugodno na prodaj. Eventualno se sprejme družabnik kot solastnik. — Ponudbe pod »Keramična industrija« na podružnico »Jutra« Maribor. 52425-19

Kolodvorska restavracija
v glavnem mestu Savske banovine s kompletnim inventarjem, z dolgoletno najemninsko pogodbo, z velikim stanovanjem za restavraterja z vsemi pritiklinami, z umerjeno najemnino, naprodaj radi bolezni lastnika. Potoči letno 350 hl. Tozadevne informacije daje A. Misjak, Vinogradska cesta 6, Zagreb. 52441-19

Trgovski lokal
s skladiščem oddam v Škofjiloki, ob glavni cesti tik cerkve. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Škofjaloka«. 52472-19

Gostilno in delikateso
dobro idočo, oddam na račun radi bolezni, najraje mlademu zakonskemu paru. Staničeva ul. 2, Ljubljana. 52485-19

Trgovski lokal
na prometni točki, za nov predmet iščem s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Centrum«. 52573-19

Lokal ali sobo
primerno za krojaško obrt iščem v mestu. — Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52596-19

Natakarica
z osebno pravico, snažna, kavcije zmožna, išče gostilno v najem ali na račun, gre tudi kot natakarica v dobroidočo gostilno. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52618-19

Veliki suhi prostori
elektrika, v centru, uporabni za obrt, skladišča in drugo. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52617-19

Točilnico v Celju
z delikateso oddam na račun proti kaveciji. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Točilnica«. 52649-19

Gostilno
dobroidočo, dam na račun ali tudi prodam zaradi družinskih razmer. Ako je potrebno se pusti tudi osebna pravica. Naslov se izve v podružnici »Jutra« v Celju. 52641-19

Posest

Stavbno parcelo
v Rožni dolini prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52344-20

Enodružinsko hišo
takoj proste, kupim v okolici Ljubljane. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Opis in cena«. 52123-20

Hišo ali vilo
z 2 stanovanji, kopalnico in vrtom, v lepi legi v Ljubljani kupim proti takojšnjemu plačilu. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »A. B.« 52135-20

Hišico ali vilo
kupim v centru ali blizu Ljubljane. — Ponudb na oglas. oddelek »Jutra« pod »Solidna«. 52350-20

Parcela
lepa, štirioglata, na krasnem prostoru, 550 m² velika, ob glavni cesti v Koleziji po nizki ceni naprodaj. Poizve se v Ljubljani, Opekarska cesta štev. 31. 52530-6

ORIGINAL OPALOGRAPH

RAZMNOŽEVALEC — PRESERVAT — FIKSAT — DOBITE PRI TVRDKI

LUDV. BARAGA
Ljubljana
ŠELENBURGOVA UL. 6
TELEFON 29—80

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

Prva jugoslovenska tovarna gume „REKORD“
Josifa G. Čuljkovića, Leskovac

izdeluje v najboljši in zajamčeni kakovosti:

platno iz gume in lepilo za krpanje galoš in snežnih čevljev.

Konkurenca v ceni in kakovosti izključena.

Lepa vila
elegantna, v solnčni legi, vsi odpotovanja poceni naprodaj. Radvanjska cesta 42, Studenci pri Mariboru. 53416-20

Načrte za stavbe
izvršujem pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod »Inženjer« na oglasni oddelek »Jutra«. 316-20

Stavbne parcele
ob drž. ceste in tramvaja na Viču prodaja Gospodarska pisarna Tribuč na Glincah, telefon št. 2605. 44733-20

Lepe stavb. parcele
pod Rožnikom ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 47656-20

Hišo
v Ljubljani, enonadstropno, v dobrem stanju, ne predaleč od centra. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Cena in pogoji«. 52375-20

Krasno posestvo
obstoječe iz 4 oralov vinograda, zasajenega s plemenito trto, 3 oralov zasajenega sadonosnika, 5 oralov goste in njiv, kompletna preša ter lepe vinske posode za 100 hl, gosposka hiša, kleti, gospodarsko poslopje, vinicarije, na prodaj iz proste roke radi drugega nakupa. Celo posestvo v enem kosu leži na idealnem kraju Pohorja blizu Maribora na krasni razgledni točki ½ ure od kolodvora ter je zelo primerno tudi za letovišče ali sanatorij. Ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Letovišče«. 52246-20

Posestvo z gostilno
ob glavni prometni cesti, ali večjem obljudenem kraju kupim. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 52429-20

Vila
nova stavba, z vsem komfortom, davka prosta, letni donos 62.000 Din, štiri krasna stanovanja, ugodno naprodaj v Mariboru. Potreben kapital 500.000 Din. Ostanek hipoteka. — Ponudbe pod »Solnčno in zdravo« na podružnico »Jutra« Maribor. 52426-20

Stavbeno parcelo
v Tacnu pod Šmarno gorco prodam. Tacen 79. 52471-20

Smrekov gozd in travnik
¼ ure od Celja takoj zelo ugodno prodam. — Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 52274-20

Stavbne parcele
v Stožicah, blizu mestne meje, ob Dunajski cesti naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Bodoča Ljubljana«. 52026-20

2 odnosno 3 parcele
na Mirju prodam. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Mirje«. 52541-20

Hišo v Mariboru
enonadstropno, s 6 stanovanji, lepim vrtom, trgovino z mešanim blagom in moslico prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52418-20

Hišo z vrtom
in 2 mirnika posetve prodam poceni. Pripravno tudi za obrtnika. Vodovod v hiši. Šenčur 190 pri Kranju. 52241-20

Gospodar. poslopje
veliko, v dobrem stanju, na prometnem kraju — za prezidati, pripravno za kako obrt, poleg poslopja velik sadni vrt, poceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52588-20

Hišo
z velikim vrtom, naraje v bližini Ljubljane vzamem takoj v najem. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju 52643-20

Gozdne parcele
na Rožniku ugodno naprodaj. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52627-20

Gostilne
več trgovskih in stanovanjskih hiš ter vile v mestu in na perferiji naprodaj. Pojasnila daje Jančar, Sv. Petra cesta štev. 27. 52654-20

Vinograd. posestvo
lepo, na Bizeljskem, obsegajoče 15 oralov, travniki in njive, zasajene s sadnim drevjem, hiša in hlev zidana, vinčarija posebej, prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Bogate pritikline«. 52648-20

Restavracijo
pri postaji z 10 oralov posestva se zaradi preselitve takoj proda ali se odda tudi v najem. Potrebna kavcija. Naslov se izve v podružnici »Jutra« v Celju. 52644-20

„POSEST“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

proda:

HIŠO, novozidano, dvostanovanjsko, vsako stanovanje po 3 sobe s kuhinjo in pritiklinami, 550 m² vrta, blizu Tabora, 265.000 Din.
HIŠO, novozidano, vsega 4 sobe, kuhinja, pritikline, 800 m² vrta, Kolezija — 150.000 Din;
HIŠO, novozidano, 3 dvosobna stanovanja, veranda, 800 m² vrta, Zgornja Šiška, 160.000 Din;
HIŠO, novozidano, 2 dvosobni stanovanji, 700 m² vrta, Zg. Šiška, 145.000 Din;
KMEČKO POSESTVO, 22 oralov pri Medvodah, velika stanovanjska hiša in gospodarska poslopja — Din 200.000;
Poleg tega več trgovskih, stanovanjskih hiš, vil, v Ljubljani, kmečka posestva, parcele v mestu in vseh predmestjih, po najugodnejših cenah, v največji izberi. 52529-6

Stanovanja
oddajo

Trisob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami, zdravo, suho, ugodno oddam s 1. decembrom v Ljubljani, Mariborska ul. št. 21/I — ob Dunajski c. zraven vile Stadion. 52322-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in vseh pritiklin oddam s 1. decembrom mirnima strankama. Cena zmerna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52445-21

Podpritl. stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin oddam mirni stranki. Istotam oddam

sobo in kabinet
Ciglarjeva 39, Moste. 52474-21

Stanovanje
dveh velikih zračnih sob, pritiklin, vrt, solnčna lega, na Dolenjski cesti št. 18/I, tramvajska postaja, oddam za februar. Več se poizve ravno tam I. nadstropje levo. 52456-21

2 parket. sobi
in kuhinja z vsemi pritiklinami oddam takoj. Tovarniška ul. 27. 52480-21

Sobo, kuhinjo
in shrambo oddam boljši stranki za 440 Din mesečno. Podjunska ulica 11, visokopritličje, s 1. decembrom. 52478-21

3 stanovanja
lepa, dve dvosobni z parketom in eno enosobno kletno oddam na Dunajski cesti pred »Urbančkom« desno, Stožice 141. 52490-21

Sobo in kuhinjo
oddam v Mali vasi št. 49 pri Ježici. 52320-21

Stanovanje
sobe, kuhinje, 3 postranskih prostorov in pritiklin vse pod enim ključem, za 250 Din oddam Jože Kršmanc, Brdo št. 23. 52376-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in vseh pritiklin oddam na Mirju, Langusova ulica štev. 5/I. 52511-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje, kopalnice, predsobe in drugih pritiklin oddam s 1. februarjem. Na razpolago tudi vrt Bežigrad, Trstenjakova 7. 52342-21

Trisob. stanovanje
takoj ali z decembrom poceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52166-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam s 1. dec. majhni družini pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52350-21

Stanovanje
sobe in kuhinje oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52393-21

Stanovanje
2 sob, kuhinjo in pritiklin suho in solnčno takoj oddam v Zg. Šiški, Kosovo polje 193. 52408-21

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kopalnice, kuhinje, predsobe, sobe za služkinjo in ostalih pritiklin, se takoj odda v palači Vzajemne posojilnice na Miklošičevi cesti. — Istotam bosta na razpolago z mesecem februarjem 1932

dve stanovanji
v II. nadstropju. Več se poizve pri ravnateljstvu posojilnice med uradnimi urami od 8. do 13. 51970-21

Stanovanj. prostor
poraben kot soba in kuhinja v izmeri 40 kv. metrov oddam takoj ali s 1. decembrom na Šmartinski cesti št. 21. Poizve se Dvorakova ul. št. 3, dvorišče — pisarna. 52634-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in predsobe oddam mirni stranki. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 51973-21

Stanovanje
dvosobno, veliko, s kopalnico, sobo za služkinjo in pralnico oddam s 1. februarjem. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod značko »Ves komfort«. 51986-21

Stanovanje
2 parket. sob in predsobe takoj oddam v novi hiši Prešernova ul. 2, Zelena jama. 52336-21

2 novi stanovanji
z dvema parketiranima sobama, kuhinjo in pritiklinami oddam s 1. decembrom mirnima strankama. Cena zmerna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52445-21

Podpritl. stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin oddam mirni stranki. Istotam oddam

sobo in kabinet
Ciglarjeva 39, Moste. 52474-21

Stanovanje
dveh velikih zračnih sob, pritiklin, vrt, solnčna lega, na Dolenjski cesti št. 18/I, tramvajska postaja, oddam za februar. Več se poizve ravno tam I. nadstropje levo. 52456-21

2 parket. sobi
in kuhinja z vsemi pritiklinami oddam takoj. Tovarniška ul. 27. 52480-21

Sobo, kuhinjo
in shrambo oddam boljši stranki za 440 Din mesečno. Podjunska ulica 11, visokopritličje, s 1. decembrom. 52478-21

3 stanovanja
lepa, dve dvosobni z parketom in eno enosobno kletno oddam na Dunajski cesti pred »Urbančkom« desno, Stožice 141. 52490-21

Sobo in kuhinjo
oddam v Mali vasi št. 49 pri Ježici. 52320-21

Stanovanje
sobe, kuhinje, 3 postranskih prostorov in pritiklin vse pod enim ključem, za 250 Din oddam Jože Kršmanc, Brdo št. 23. 52376-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje in vseh pritiklin oddam na Mirju, Langusova ulica štev. 5/I. 52511-21

Stanovanje
s prostorno kuhinjo, veliko sobo in pritiklinami takoj oddam v najem v Savljah 50. 52527-21

Dvosob. stanovanje
v pritličju oddam z decembrom v Rožni dolini, cesta II št. 27. 52304-21

Lepo stanovanje
sobe in kuhinje oddam mirni stranki s 15. novembrom ali 1. decembrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52515-21

Stanovanje
štirisobno s 1. februarjem odda Tribuč, Glince, Tržaška cesta 6. 52505-21

Stanovanje
trisobno takoj odda Tribuč Glince, Tržaška cesta 6. 52506-21

Enosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami takoj oddam na Viču štev. 134 (Brdo). 52521-21

2 stanovanji
enosobno in dvosobno z vsemi pritiklinami takoj oddam v Sp Šiški. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 52519-21

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom takoj oddam na Starem trgu štev. 11a. 52536-23

Stanovanje
parketirane sobe in kuhinje takoj oddam v Mostah, Prešernova ulica štev. 30. 52656-21

Enosob. stanovanje
oddam družini brez otrok. Glince-Vič, cesta IX/14a. 52542-21

Stanovanje
s kuhinjo in sobo oddam mirni stranki na Javorniku. Naslov pri podružnici »Jutra« na Jesenicah. 52295-21

Stanovanje
obstoječe iz 4 sob in pritiklin, v sredini mesta takoj oddam pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje hišnik v Frančiškanski ulici št. 10. 52329-21

„POSEST“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

odda v najem
sledeča stanovanja:

PETSOBNO, Glinška ul. 5, 1100 Din;
TRISOBNA: tik tramvaja, Din 750, center Din 1400, 1300, Tržaška cesta Din 1200, Sp. Šiška Din 1100, Dunajska cesta 1200 Din;
STIRISOBNO, komfortno — pod Rožnikom, Din 1000, celo vilo za Bežigradom 1400 Din;
DVOSOBNA: center 1200 Din, pri »Stadionu« 900 Din, Trnovo 800 Din, Tržaška cesta 800 Din;
ENOSOBNA: Moste 300 D, Trnovo 250 Din, Bežigrad 420 Din, Dolenjska cesta 300 Din.
Poleg tega več drugih stanovanj, praznih sob štedilnikom po 140 do 200 Din v največji izberi 52528-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico, v novi hiši oddam za 1050 Din mesečno v Herbersteinovi ulici štev. 24 — za Stadionom. 52553-21

Stanovanje
2 parketiranih sob in pritiklin, s 1. decembrom oddam v Zeleni jami, Koroščeva ulica 2. 52567-21

Stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam. Istotam oddam tudi kuhinjsko sobo. — Moste, Val. Vodnikova ulica 32. 52594-21

Stanovanje
2 parketiranih sob, kuhinje in vseh pritiklin oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52590-21

Stanovanje
1 sobe, kuhinje in pritiklin oddam nasproti kolodvora v Domžalah. Poizve se v Tavčarjevi ulici štev. 12, pritličje, levo. 52596-21

Stanovanje
v suterenu, 2 lepih sob, kuhinje in vseh pritiklin oddam takoj ali pozneje za 500 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52587-21

Podstrešno stanovanje
oddam takoj sobo, kuhinjo in pritikline. — Ljubljana VII., Janševa ul. 12. 52565-21

Stanovanje
2 parketirani sobici, mala kuhinja s pritiklinami oddam z decembrom 2 ali 3 osebam. Podlimbarska 23, Ljubljana VII. 52571-21

2 stanovanji
oddam v Lepodvorski ulici št. 3, Ljubljana VII 52614-21

Stanovanje
2 sob in kuhinje oddam takoj ali s 15. novembrom mirni in snažni stranki brez otrok. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 52629-21

Stanovanje
z 1 ali 2 parketiranima sobama, kuhinjo in pritiklinami, elektr. razsvetljavo, vodovodom in zaprto predsobo oddam s 1. decembrom v Sp. Šiški — Kamniška 22. 52633-21

Dvosob. stanovanje
z majhno kuhinjo in kletjo v centru za 500 Din oddam s 15. v Florijanski ul. 22. 52661-21

Dvosob. stanovanje
z vsemi pritiklinami odda Dobnikar Ivan, Ježica 91, pri Ljubljani. 52660-21

Stanovanja
iščejo

Stanovanje
2 sob, kuhinje in kopalnice, v centru mesta iščem s 1. decembrom 1931. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčno in čisto št. 4234« 52158-21/a

Stanovanje
2 sobno iščem za 1. februar. Ponudbe pod »Sredina« na oglasni oddelek »Jutra«. 52455-21a

Dvosob. stanovanje
solnčno, s kopalnico, iščem v centru mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »512«. 52513-21/a

Stanovanje
4—5 sob, v pritličju, v strogem centru mesta iščem s 1. februarjem 1932. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dober plačnik«. 52503-21/a

Stanovanje iščem
20—25.000 Din posodi državni upokojenec s štiričlansko družino tistemu, ki mu namesto obresti da dvosobno stanovanje s kuhinjo in pritiklinami — kjerkoli v Ljubljani, s 1. decembrom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52387-21/a

Vdova
univerzitetnega profesorja z dvema odraslima sinoma išče stanovanje z dve sobi in kuhinjo v centru. Naslov v ogl. odd. »Jutra«. 52580-2/a

Komfort. stanovanje
petsobno, iščem za februar. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »5-52580-21a

Dijaška stanovanja

Dijaka
srednješolca iz dobre hiše vzamem s 1. decembrom na hrano in stanovanje. Hrana prvovrstna. — Nadzorstvo strogo! Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 46687-22

Za dijakinjo
petošolko iščem zračno in solnčno stanovanje v bližini »Mladike« s hrano in vso oskrbo, uporabo klavirja, rodbinski priključek in nemška konverzacija. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra vzgoja«. 52432-22

Dijaka
enega ali dva sprejmem na stanovanje in na dobro domačo hrano. Soba zakurjena. Pomoč pri učenju brezplačno od sina akademika. Ponudbe pod »550 d. mes.« na oglasni oddelek »Jutra«. 52484-22

Dijaka
četrto- ali petošolca real. gimnazije sprejmem na stanovanje in dobro hrano k svojemu sinu za 400 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52492-22

Dijakinjo
sprejmem v vso oskrbo. — Klavir in nemška konverzacija na razpolago. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52198-22

Sobe
oddajo

Prazno sobo
čisto, solnčno, s parketom in elektriko ter posebnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52323-23

Opremljeno sobico
z električno razsvetljavo oddam takoj ali s 1. decembrom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52347-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom takoj oddam v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52348-23

Solnčno sobo
oddam po zmerni ceni solidni gospodični dijakinji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52113-23

Pozor, odvetniki!
Elegantno — popolnoma opremljeno pisarno s telefonom in pisalnim strojem (2 sobi s centralno kurjavo) v novi hiši blizu sodišča oddam takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Elegantno«. 52162-23

Sostanovalca
z vso oskrbo sprejmem za 550 Din. Poizve se v trafiki, Gregorčičeva 12. 52362-23

Sostanovalko
sprejmem v čedno opremljeno sobo s posebnim vhodom in elektr. razsvetljavo, v centru mesta. Več po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52386-23

Sostanovalca
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52300-23

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu blizu glavnega kolodvora — Livarska ulica štev. 6. 52400-23

Sostanovalko
sprejmem takoj ali pozneje v lepo sobo z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52401-23

Opremljeno sobo
oddam. Rožna ulica 3/I. 51998-23

Pisarno
1 sobo s posebnim vhodom in uporabo telefona, na Miklošičevi cesti v pritličju po nizki ceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52323-23

Elegantno sobo
z elektr. razsvetljavo, centralno kurjavo in strogo separiranim vhodom — na Aleksandrovi cesti oddam za 700 Din solidni osebi — ali prazno za pisarno. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 52225-23

Prazno sobo
snažno, zračno, s parketom in elektriko oddam takoj po zmerni ceni v novi vili za Bežigradom. — Naslov: Vila Zvonka, Podmiščakova št. 7/I. 52237-23

Lepo sobo
oddam na Mirju št. 25/II. 52285-23

Na Taboru
oddam opremljeno mesečno sobo. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 52307-23

Opremljeno sobo
z elektriko in posebnim vhodom oddam v Zeleni jami. Poizve se v trafiki križišče sv. Petra in Resljeva c. 52498-23

Lepo sobo
z uporabo kuhinje oddam takoj ali pozneje. Tržaška 28/II. Ogleda se od 8. do 10. 52372-23

Prazno sobico
lepo, solnčno, takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52448-23

Lepo sobo
v bližini kolodvora oddam s 15. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52449-23

Sobo
z vso oskrbo oddam. Sv. Petra nasip 43, Kopalnica, klavir. 52458-23

Prazno sobo
z elektriko oddam. Štepanjavas 112/I. Kodeljevo 52462-23

Opremljeno sobo
solnčno, oddam mirnemu gospodu ali gdčni takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52464-23

Sobo
z dvema posteljama oddam gospodičnama ali; zakoncema event. hrana ali souporaba kuhinje. Bleiweisova c. 5./III. desno. 52466-23

Lepo sobo
oddam ves dan odsotni osebi na Mestnem trgu št. 13/II. 52314-23

Opremljeno sobo
blizu glavnega kolodvora oddam. Pražakova ul. 10, pritličje, levo. 52467-23

Svetlo sobo
elektrika, kopalnica, oddam takoj ali pozneje. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52468-23

Opremljeno sobico
čisto, v sredini mesta oddam gospodični; ali dijakinji s hrano ali brez. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52470-23

2 opremljeni sobi
vsaka zase, blizu Tabora in bolnice, oddam finejšemu, solidnemu gospodu gospodični — z ali brez hrane. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52473-23

2 prazni sobi
s štedilnikom oddam s 1. dec. Opekarska cesta 26. 52468-23

Sobico
s posebnim vhodom, elektriko, parketom takoj oddam na Friškovcu 4. 52479-23

2 prazni sobi
pripravni za pisarne ali kako obrt oddam v bližini sodišča. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52489-23

Mesečno sobo
oddam enemu gospodu v Krakovski ulici štev. 11. 52318-23

Prazno sobo
mesečno, za 150 Din oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 52312-23

Lepo sobo
s centralno kurjavo in posebnim vhodom oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 52081-23

Več opremljenih sob
s posebnim vhodom oddam v Florijanski ulici štev. 24 52197-23

Gospodično
sprejmem v lepo in snažno sobico v Jernejevi c. št. 8, pritličje, levo — Ljubljana VII. 51962-23

Lepo prazno sobo
oddam takoj v bližini tehnične srednje šole. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 52512-23

Sobo
s posebnim vhodom, v bližini Tabora iščem s 15. novembrom. Ponudbe pod »15. november« na oglasni oddelek »Jutra«. 52526-23

Dve sostanovalki
po 150 Din sprejmem takoj ali pozneje na Poljanski c. št. 17. 52524-23

Opremljeno sobo
lepo in veliko, z vhodom iz stopnišča in tekočo vodo oddam 2 osebama s 1. decembrom. Sprejmem tudi

abonente
na dobro hrano. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52518-23

Sostanovalca
sprejmem v Zg. Šiški — pod hribom 82. 52388-23

Čisto sobo
z 2 posteljama in kabinet oddam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52507-23

Sobo
v pritličju, ali manjši lokal iščemo. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Priprosto«. 52556-23/a

Lepo sobico
s prostim vhodom, v sredini mesta poceni oddam s 15. novembrom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52547-23

Prazne sobe
primerne za pisarno ali slično, na najlepšem prostoru tik pošte oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52548-23

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52566-23

2 solidna gospoda
sprejmem v novoopremljeno sobo z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, z okusno domačo hrano. Florijanska ulica 40, pritličje. 52568-23

Prazno sobo
oddam v Stožicah št. 108. 52570-23

Balkonsko sobo
lepo, z 1 ali 2 posteljama in souporabo kopalnice oddam na Vodnikovi cesti 14 (poleg stare šiškenske cerkve). 52572-23

Stalno sostanovalko
s 15. novembrom sprejmem v Ilirski ulici 27 — desno. 52581-23

Sobo z 2 posteljama
oddam 2 gospodoma na Sv. Petra cesti 81. 52563-23

Prostorno sobo
prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom, v Sp. Šiški, Medvedova c. 24, takoj oddam šivilji ali komu drugemu. — Ozira se le na solidnost. 52579-23

Sobo za pisarno
V najožjem centru mesta iščemo strogo separirano, večjo, zračno in event. še eno manjšo sobo za pisarno. — Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Klub«. 52615-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom, elektriko in parketom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52593-23

Dva gospoda
sprejmem na hrano in stanovanje v suho, zračno sobo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52595-23

Mesečno sobo
v sredini mesta oddam takoj ali pozneje gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52655-23

Opremljen kabinet
svetel, oddam takoj za mesečno 130 Din. Naslov v ogl. odd. »Jutra« 52613-23

Kot sostanovalca
sprejmem boljšega gospoda v strogo separirano sobo v Einsplelerjevi ulici 23/I. 52658-23

Sobe
iščejo

Prazno sobo
v Rožni dolini ali kje v bližini iščem za takoj ali s 1. decembrom. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Rožna dolina«. 52304-23/a

Opremljeno sobo
s souporabo kuhinje iščem s 1. decembrom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Čisto in redno«. 52589-23/a

HORNYPHON ELECTRIC III
NAJMODERNEJŠI APARAT NA TOK! SPREJEMA MED ODDAJO DOMŽAL NAD 30 POSTAJ V ZVOČNIK!
NE POTREBUJE ANTENE! ELEGANTNA VNANJOST!

REKLAMNA PRODAJA LE DO BOŽIČA
S PRVOVRSTNIM ZVOČNIKOM LE
2450 Din

BLAGO za moške in ženske obleke za jesen in MANUFAKTURO vseh vrst nabavite najugodneje pri tvrdki
Novak, Ljubljana
Kongresni trg št. 15
(nasproti Nunske cerkve)
Velika izbira! — Solidna postrežba!
285

Gospodična
išče neopremljeno sobo v Ljubljani ali okolici, event. posebni vhod, s štedilnikom za 100 Din mesečno. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Gospodična«. 52630-23a

Sobico
s posteljo in postrežbo išče uradnik v Trnovem ali še bližje v mestu. Ponudbe takoj na ogl. odd. »Jutra« pod »250« 52632-23a

Sobo
s separiranim vhodom v centru ali v okolici išče gospod s 15. novembrom za 300—400 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uradnik«. 52488-23a

Dopisi

Ženitve in poroke
posreduje najbolj vestno in diskretno koncesionirani Zavod za sklepanje zakonov »Rezor« Zagreb, pošta 3. — Informacije in prospekte pošilja proti vposlani poštni znamki za 10 Din. 313-24

Gospod
čedne zunanjosti, mirnega značaja, v dobri poziciji, želi prijateljstva z gospodično ali vdovo 25—35 let v Mariboru ali okolici v svrho tajnega prijateljstva. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Vztrajnost 38«. 52300-24

Katera (lahko tajno)
se čuti osamelo, žalostno, in zna malo klavir in je manjša, drobna, stara od 18 do 27 let, želja sladke ljubezni in ženitve z inteligentnim drž. podnadnikom, naj pošlje naslov oglasnemu oddelku »Jutra« pod »Našla sem pravega«. 52368-24

Dedek
želim govoriti z Vami. — Prosim takoj — nujno! 52440-24

Kdo opozori
43-letnega samca, mladostnega, šolanega, inteligentnega in baje zelo simpatičnega, na primerno damo? Ima dušo, srce, zdravje in dobro voljo. — Razmere urejene, pokojnina sigurna, dohodki 60.000 Din. Ozira se na posestvo, trgovino, industrijo ali gotovino kjerkoli. Odzivi pod »Simpatija - pogoje« na oglasni oddelek »Jutra«. 52442-24

Posojilo
Prosim inteligentnega gospoda, da bi mi posodil do 1. januarja 1932 vsoto d500 Din proti visoki provizijl. »Tajnost zajamčena«. Ponudbe pod »Posojilo« na oglasni oddelek »Jutra«. 52450-24

Dama
ne imajoča prilike zahajati v družbo, želi dopisovanja in poznejšega osebnega poznanja z višjim oficirjem ali boljšim uradnikom. Dopise pod »Sama 29« na oglasni oddelek »Jutra«. 52439-24

22 letna uradnica
inteligentna, želi vsled pomanjkanja znanstva resnega znanja z inteligentnim drž. uradnikom. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vesela jesen«. 52487-24

Trgov. pomočnik
soliden, išče sebi primerno družico z nekoliko premoženja v svrho ustanovitve lastnega doma. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sreča«. 52495-24

Gospod
srednjih let, inteligenten, želi spoznati do 35 let staro gospodično ali vdovo, radi krajšanja jesenskih popoldanskih ur. — Prednost z lastnim domom. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Iskren prijatelj«. 52303-24

Trije
veseli ptički želijo spoznati čez zimo brhe ptičice, radi zgodnjega gnezdenja spomladi. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Jastreb«, »Čuk«, »Srakoper«. 52226-24

Mlada uradnica
želi znanja z mladim inteligentnim gospodom, prikupljive zunanjosti in obnašanja, v svrho depisovanja in po možnosti skupnih izletov. Resne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Plemenito srce«. 52509-24

Mlada deklica
temperamentna, se želi spoznati z gospodom, ki bi je spremljal na izletih z avto, pozneje na smučkah. Gospodje z akademsko izobrazbo imajo prednost. Le veseli dečki naj se javijo pod šifro »Preljubo veselje« na oglasni oddelek »Jutra« 52510-24

Dva mladeniča
želita znanja z dvema gospodičnama v starosti od 16—19 let, v svrho nedeljskih izprehodov in zabave. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Energija«. 52507-24

Gospod Tomo!
Prisrčna hvala. V redu. — Skorajšnje svidenje? Pozdrav — Vekoslava. 52209-24

Gospodična
srednjih let, želi resnega znanja s simpatičnim gospodom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Resnost življenja«. 52555-24

Krasna oprema
Dvignite takoj pismo. 52622-24

1901
Dvignite takoj pismo. 52623-24

Trajno ondulacijo
po 80 Din izvršuje salon Hešik, Šiška. 52612-24

Ženitve

Železniški uradnik
29 let star, želi znanja s simpatično gospodično z nekaj premoženjem v svrho ženitve. Dopise s sliko je poslati na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Miklavž 1931«. Diskrecija zajamčena. 52422-25

Dekle
stara 21 let, simpatična, neomadeževane preteklosti, fina šivilja, z 20.000 Din gotovine, se želi radi pomanjkanja znanja poročiti z državnim uslužbencem. Ponudbe, ako mogoče s sliko, pod »Pomlad« na oglasni oddelek »Jutra«. 52433-25

Gospodična
prikupljive zunanjosti, dobro idoče obrtje, 28 let stara, želi poročiti drž. uradnika do 40 let starega. Ponudbe pod »mirne urice« na oglasni oddelek »Jutra«. 52434-25

Akademik
starejši, zadnjega letnika, išče premožno, simpatično in plemenito damo, v svrho podpore — za takojšnjo ali poznejšo ženitev. Ponudbe prosi na oglasni oddelek »Jutra« pod »Resnost«. 52513-25

V NAŠI DELAVNICI IZVRŠIMO VSAKO POPRAVILO, MODERNIZACIJO STROKOVNO IN PO SOLIDNI CENI.
POLNITEV AKUMULATORJEV **Din 8**

Najvišjo ceno nudimo za vašo zastarelo radio postajo v zamenjavi za:

LJUBLJANA, MESTNI TRG 5/I **Franc BAR sinova** DRUŽBA Z O. Z. — TEL. 24—07.

NAJMODERNEJŠE APARATE NA TOK
HORNY — TUNGSRAM — ORION
IZBIRA NAD 16 VRST

Hočemo! SANA čokolado Hočemo!

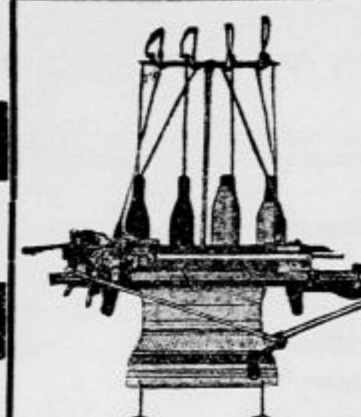

Pletilne stroje ročne in motorne
Navijalne stroje (Spulmaschinen) 13856
izdeluje v prvovrstni kakovosti
G. F. Grosser, tovarna pletilnih strojev
Markersdorf (Chemnitztal) Zahtevajte ponudbe!

THERMOGÈNE
rozvaja toploto in je obrambno sredstvo proti
KAŠLJU, REUMATIZMU, ZBADANJU V KOLKIH IN UFOR HEXENSCHUSS)
Thermogène se polaga na kožo kot kos navadne vate. Je izborno nadomestilo za obkladke. Gorčične-, diahilol- in druge obliže ter druga sredstva za masažo in revulzijo, in vsebuje vsa njihova dobra svojstva.
Zavojček: Din 16·50
Dobiva se v vsaki lekarni

VELOUR, MODNI ŠEV., JOT, RIPS in PLIŠ za damske plašče
Velika izbira, nizke cene
R. MIKLAUC
»Pri Škofu« — Ljubljana
Lingarjeva ul. — Medarska ul. — Pred škofijo.

Gospodična
solidna, stara 26 let, vešča vsega gospodinjstva, z nekaj prihranki, se želi poročiti z gospodom srednjega sloja. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Več pismeno«. 52657-25

Glasbila

Nov pianino
»Förster« — kakor tudi
vinske sode
50—150 l proda Dobrajc v Mariboru, Tattenbachova ul. št. 21. 52174-26

Klavirji!
pianini
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate Bösendorfer, Steinway, Förster Petrof, Hölzl, Stingl orig., ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj »Glasbene Matice«
ALFONZ BREZNIK
Aleksandrova c. 7
(vogal Beethovnove ulice)
Najcenejša izposojevalnica! 293-26

Kratek klavir
priznane firme, dobro ohranjen, črno poliran, kupim. Cenj. ponudbe s točnimi podatki pod »Klavir« na Reklam Rozman, reklamno podjetje Ljubljana, Komenskega 10 52335-26

Hromat. harmoniko
in kovčeg gramofon proda Jane, Bohoričeva ulica 9. 52554-26

Pianini Pianini
tvrdke Hanschulz — Berlin, so prispeli. Na ogled pri R. Warbinek, tovarna klavirjev, Ljubljana, Gregorčičeva 5. 52616-26

Krasen klavir
(Stutzflügel) in pianino — oba skoraj nova, ugodno prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 52651-26

Klavirje in pianine
svetovnih znamk kupite po globoko znižanih cenah pri »Muzika«, Sv. Petra c. 40. Najceneje izposojuje, popravlja in uglašuje. 52631-26

Živali

Kanarčke
poceni prodam. Stari trg 21, I. nad. 47863-27

Zajce
srebrnodlake (Silberhasen), čiste pasme, plemenske — prodam. Šiška, Aleševčeva ulica 29/I. 51961-27

Lovsko psico
5 let staro, istrijanko, izvrstno jamerko, in psa od iste psice 1½ leta starega, že dobro izurjenega za lov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52430-27

Nemška doga
psica, 4 letna, z prvovrstnim rodovnikom, naprodaj eventuelno se zamenja za budega čuvaja na verigi boljše pasme. Čamernik, Dunajska c. 36. 52447/27

Psico
čistokrvne volčje pasme z rodovnikom, 3 leta staro, krasno, izborno čuvajko in plemenjačo proda Drvenik, Ljutomer. 52452-27

Jazbečarja in terijerja
(rodovnik), 3 in 7 mesecev stara, samca, proda Lambert, Ljubljana, Gradišče 17. 52652-27

Izgubljeno

Ročno torbico
s srebrno tobačnico (tabatiero), na pokrovu vrezan grb, in z robcem sem izgubila po cesti Trzin—Domžale—Dob dne 27. X. zvečer. Najditelj naj to odda proti dobri nagradi v gradu Črnelo pri Dobu, na žandarmerijsko stanico Domžale ali policijsko direkcijo Ljubljana. 52330-28

Diamanten uhan
sem izgubila dne 4. t. m. Ker je drag spomin, prosim poštenega najditelja, da proti visoki nagradi odda v oglasnem oddelku Jutra. 52544-28

Stroji

Stroji!
Radi preureditve obrata prodam stroje, popolnoma uporabne, brezhibne, po najnižji ceni, in sicer 8-40 po Din 650.—, 8-50 po Din 1300.—, 8-60 po Din 1500.—. Izvolite si osebno ogledati, gotovo boste našli stroj, ki bo za vašo porabo tako za izdelovanje nogavic, kakor vseh drugih pletenih predmetov. Pišite na naslov: Kati Vajt, Celje. 305-29

Pletilne stroje
poceni proda »Tehna« v Ljubljani, Mestni trg 25/I. 45682-29

Motor
za žaganje drv, z vozom, prodam kompletno. Fran Kristan, mehanična delavnica, Dunajska c. 54. 52607-29

Čevljarski stroj
nov cilinder ugodno proda Franjo Sitar, Tržič, Pilarna 18. 52294-29

Pletilni stroj
Poppov 10/80, prav dober za 7000 Din naprodaj. Takoj je plačati 4000, ostanek se odsluži z delom na mojem domu, ali vsaj v Ljubljani, oziroma najbližji okolici. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna prilika«. 52552-29

Šivalni stroj
po nizki ceni prodam. Zelena jama, Tovarniška 20. 52591-29

Obrt

Damskih klobukov
krasna izbira od 50 Din. vedno zadnje novosti. Preoblikovanje 28 Din. Salon »La femme Chic« — Anica Puhek, Šelenburgova 6/I. 347-30

Čevlje
vseh vrst, kakor tudi gojzarice in čevlje za smučke priporoča po nizki ceni I. Dolenc, Kongresni trg 3 in Barvarska steza 6. 47496-30

Pozor, zima se bliža!
peči na žaganje vseh velikosti po najnižjih cenah izdeluje tvrdka Ivan Zorko, Glince II št. 6 pri Ljubljani. 52476-30

Otvoritev mesnice
Podpisani naznanjam, da sem prevzel od Andreja Primca mesnico v Vodmatu Zaloška cesta št. 3, kjer bom prodajal prvovrstno goveje, telečje in prešičje meso po zmernih cenah — kakor tudi prekajeno svinjino. Lipah Ivan, mesar. 52520-30

Informacije

Izjava
Ker si tuji ljudje lastę pravico nad mojim imetjem in mojo osebo, javno izjavljam, da si pridržujem vse pravice do svojih prejemkov itd. — Marija Deržaj, učiteljica, Rakek. 52232-31

Vprašanja posestev
radi težkoč prodaje, razdolžitve, se priporoča zamenjava in brezdenarna samopomoč. Nasvete (tudi sicer) daje: Posvetovalnica »Marstan« Maribor, Koroška 19. (Priložiti 2 znamki.) 52423-31

Izjava
Izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih napravil moj mož kjerkoli na moje ime. Uršula Strgar, vas Rudnik 19. 52662-31

Pridelki

Namizna jabolka
prvovrstna po najnižji ceni razpošilja — kupuje pa
lepe suhe gobe
po najvišji ceni Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 231-33

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano, in cele glavice za sarmo, v sodčkih v vsaki množini po najnižji ceni, po naročilu dobavlja Gustav Erklavec, Kodeljevo št. 10, Ljubljana. Telefon št. 25-91 294-33

Sadje

Hruške in jabolka
najokusnejša, kisla, štajerska, amerikanski zaboji 25 kg, primisima 5.—, prima 4.—, sekunda 2.75 Din brutto za netto franko vsaka postaja povzetje razpošilja: Postržin, Krško. 47616-34

Vrednote

10 % letne odškodnine
se nudi za izposojenje vrednostnih papirjev proti prvovrstnemu kritju. — V ofertih je navesti vrsto vrednostnih papirjev, količino (vrednost ne sme biti nižja od 50.000 Din) in ev. druge pogoje. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Kavcija 365«. 52065-35

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste pri gostilni Možina. 70

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3 77

Filatelija

Znamke
jugoslovenske frankovne, portovne in poplavne na poštnih spremnicah (brez praznih) prodajam po Din 30 za kilo. Pri večjem odvzemu popust. Naročbe je poslati na podružnico »Jutra« Jesenice pod šifro »Znamke«. 52421-39

Radio-aparat
4 elektronski, na električni priključek, boljše znamke, prodam ali zamenjam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 52494-39

Razno

Žirija za ime
novemu bifeju na Aleksandrovi cesti v palači Viktorija, je prisodila nagrade naslednim gospodom, in sicer prva nagrada g. P. G., Mišičeva c. 21, levo, pritl., drugo nagrado g. Vinko Kragelj, Ljubljana, tretja nagrada g. Vinko V Gaberc, Celje, ki se naj dvignejo ob priliki otvoritve v pisarni bifeja. 52577-37

Elektro inštalacije naprave in aparate izvršuje in popravlja dipl. tehn. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova 5

Pozor, ženini in neveste!
MODROCE
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.
Žima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 328

Ženske ne togujte
ako vam izostane perioda! Ne imejte strahu! Pišite nam samo in mi vam pošljemo od tisoč dam stalno z veseljem in sigurnostjo uporabljani 178
Periodolin
in tekom ene ure bo ste rešeni vseh skrbi in strahu! Nikako razočaranje — kot mnogi tisoči drugih dam, bo ste tudi vi zadovoljni! Overovljeno in zajamčeno neškodljivo nikdar odpovedujoče sredstvo za 90 Din, za močne nature in v zastarelih slučajih močnejši periodolin za 150 in 180 Din. Izključna razpošiljatev po laboratoriju
W. H. OLXVIDT,
Praga-Vršovice XIII.
Ruska 12. V.
Pošt. pred. 12.

VSI GLASBENI INSTRUMENTI — GRAMOFONI — HARMONIKE

DIREKTNO IZ TVORNICE:
izredno poceni n. pr.
Violine od Din. 68
Mandoline » 129
Gitare » » 169
Ročne harmonike 69
KROMATIČNE HARMONIKE, HAVAJSKE GITARE I.T.D.
Zahtevajte brezplačni tvorniški
CENIK:
MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 101

Hotele, gostilne
kavarne, restavracije in vinotoče prodaja in daje v najem poslovinca za gostilničarstvo M. S. Pavleković Zagreb, Ilica 146/I. Informacije proti poslant 5 Din znamk, pošljemo franko. 213-19

Fr. Ševčik 11803
ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 8
LJUBLJANA. — Telefon 33—78.

Orožje, municija za lov, šport in obrambo. Smodnik in vse lovske potrebščine.
Največja izbira. Najnižje cene.
Automatske pištole kal. 6.35 od Din 250.— naprej
Lovske puške dvocevke od Din 950.— naprej
Lovske stročnice 100 kom od Din 50.— naprej
Strašilne pištole vseh vrst, najceneje.
Novost: Browning puška kal. 20.

Samostojne krojaške mojstre
za damsko in moško konfekcijo sprejme magazin konfekcija Trgovski dom v Mariboru. Ponudbe s sliko. 13839

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe za letos

ISČEM za prodajo masti in slanine zanesljivega in agilnega
ZASTOPNIKA.
Kupujem po najvišjih tržnih cenah vse vrste krompirja, vagonske partije.
Ponudbe nasloviti na Šimo S. Weiss, Osijek. 13837

TVORNICA ZRCAL, BRUSILNICA STEKLA
A. VRHOVEC, Ljubljana
Za Gradom št. 9 (na koncu Streliške ulice)
Izdeluje vsakovrstna brušena in nebrušena zrcala in stekla, kakor tudi stekla za avtomobile. — Graviranje in matiranje stekla. Popravlja stara, pokvarjena zrcala.
Delo solidno! 12558 Cene konkurenčne!
Poceni in vendar najboljša je

OBLAČILNICA
Martin je pred durmi

in do Miklavža ni več daleč. V teh težkih časih, ko velja na vseh koncih in krajih varčevati, Vam pomaga oblačilnica „Ilirija“ izpolniti Vaše želje. 13850

„ILIRIJA“
NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Rajonske zastopnike iščem!

Doseženo je
Največja izraba kuriva s popolno izrabo celotne kurilne ploskve.
Peč za velike in največje prostore
RAPID
je patentirana
DO **50%** prihranka na kateremkoli kurivu
TEHNIČNI BIRO LJUBLJANA, GRADIŠČE 13
Telef. 2796

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prerane smrti našega nad vse ljubljenega sina, soproga in brata, gospoda

PAVLA BARKOVA
geodeta

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom in osobju splošne bolnice za požrtvovalno skrb in nego. Komandi mesta Ljubljane in gg. oficirjem za izkazano zadnjo čast, tovarišem rajnega iz hidro-tehničnega oddelka ter vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. 13846

Ljubljana, dne 7. novembra 1931.

Žalujoči ostali

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom nenadomestljive izgube naše nad vse ljubljene, nepozabne mame, stare mame, tete, tašče, svakinje in sestrične, gospe

MARIJE WAGNER roj. Toman
vdove žel. poduradnika in hišne posestnice

za tolažilne obiske za časa dolgotrajne bolezni, za poklonjene prelepe
za tolažilne obiske za časa dolgotrajne bolezni, za poklonjene prelepe vence in cvetje ter za častno spremstvo na njeni zadnji poti se vsem tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu zdravniku asistentu drž. bolnice dr. Ludoviku Merčunu za veliko skrb in lajšanje trpljenja v bolezni, čast. gosp. profesorju dr. Josipu Demšarju za večkratno duhovno tolažbo, č. sestri Angeli iz Vincentinuma za požrtvovalno nego v času bolezni ter pevcem Glasbene Matice in glasbenega društva »Ljubljana« za ganljive žalostinke.

V naši neizmerni boli nam je v veliko tolažbo zavest, da je naša nepozabna pokojnica uživala toliko splošnih simpatij in ljubavi.

Sv. maša zadušnica bo v torek, dne 10. t. m. ob sedmih v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 7. novembra 1931.

13864 **ŽALUJOČI OSTALI.**

Brez posebnega obvestila

✝

Gospa **dr. med. Zdenka pl. Fišer** naznanja, da je danes ob 4. uri zjutraj preminul njen soprog, gospod

Maksimiljan pl. Fišer

ruski tajni svetnik v pokoju

in bo položen k večnemu počitku dne 9. t. m., t. j. ponedeljek ob 3. uri popoldne na blejsko pokopališče.

Bled, dne 7. novembra 1931. 13861

Damskih klobukov
krasna izbira od 50 Din. Vedno zadnje novosti. Preoblikovanje 28 Din. Salon »La Femme Chic« Anica Puhek, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I. 347

ŠOLA ZA JEZIKE
Gosposka ul. 4/I
Vsi moderni jeziki
Tečaji za odrastle in otroke.
Pouk posameznikov.
Zelo zmerne cene.
13847

Snežne čevlje in galoše
sprejema v popravilo **M. Trebar,** Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.
12992

Iznenadenje!

Gumasti podpetniki znamke »REKORD« v novi dovršeni izdelavi in kakovosti
n o s i j o z m a g o
Prvi poskus bo iznenadil vsakogar glede trpežnosti in trajnosti novega »REKORDA«.
Cena je reklamna zaradi vpeljave zaščitne znamke »REKORD«. 12951

Objava.

Dne 17. novembra 1931 ob 14. uri se bo vršila v prostorih tt. Javna skladišta v Ljubljani na Dunajski cesti sodna dražba stelaž, prodajne mize ter 25.000 različnih razglednic, šolskih zvezkov in več tisoč zavojev po 10 map najrazličnejšega pisemskega papirja.

Natančen seznam in podatke cenitve se lahko ogleda pred dražbo v pisarni **dr. Kandare Frana,** odvetnika v Ljubljani, Kralja Petra trg 2, vsak dan med uradnimi urami.

Dr. Fran Kandare,
konkurzni upravitelj tv. A. Škedelj. 13862

C. Schmidl: 6

Mesto mrtvih v Jukatanu

Roman.

»Podnebje je pa tukaj zelo ‚vlažno', kaj ne da?«

Vprašujoče me je pogledal. Nato je uganil, kaj mislim reči, in vzdihnil:

»Na žalost! Nikjer v vseh Združenih državah ne plavajo tako v alkoholu kakor tu. A mi ne najdemo niti sledu o tem, odkod prihaja. Vlada bo kmalu mislila, da nisem človek na svojem mestu. Prekleto, prekleto!«

Tem nejevoljnim besedam je skoraj jezno dodal:

»Trdna mreža prohibicije ima luknjo. Tej luknji je ime South-Atlanta. Zakrpaj jo, Smith! To je lahko reči.«

Žal mi ga je bilo in sklenil sem se nekoliko pozanimati za stvar, češ, morda se mi ponudi prilika, da storim commanderju Smithu uslugo.

»Vrli dečko je vreden, da mu pomorete,« je rekel Dick, ko sem mu na povratku omenil svoj načrt. »V vražjo zagato se je usedel.«

»Kaj, Štefan, mar ste bili že z doma?« je vprašala Viola, ko sva spet dospela v grad.

Povedal sem ji, odkod prihajava. Med zajtrkom in tudi potlej se mi je zdela čudno malobesedna. Toliko da je časih kaj pripomnila k mojim odredbam za bližnje potovanje. Ko sem jo vprašal, ali se ni morda premislila, je odgovorila tako odločno kakor le kdaj kdo:

»Z vami pojdem.«

Brezmejna zmedenost me je obhajala. Imeni Viola in Iris sta se mi neprestano vrtinčili po možganih.

»In kaj pravi vaša mati?«

»Moja mati ve, da pojdem,« je bil odgovor.

V nočeh in sanjah človek bolj živi, nego v hrupu belega dne, in prisluškujoča tihota noči nas pogosto pripravi do najbolj usodnih sklepov. Tisto noč se je bila Viola izpremenila, tega sem bil gotov. Prečuta je bila videti in bledota njenih lic je pričala, da ni spala.

Danes vem, da je bila Viola tisto noč strašni boj omahovanja med Kamilom Osseesom in Štefanom Stornishom. Tisto noč si je morala priznati, da ni ravnodušna nasproti meni.

Takrat sem to samo slutil.

»Ali ljubite Irido, Štefan?«

Koliko premagovanja jo je stalo, da je spravila to vprašanje iz sebe!

Nasmehnila se je. A ta smehljaj je bil ponarejen in je utonil v trpkobi. Zakaj sem se takrat zlagal?

Z globoko, prepričevalno resnobo sem ji odgovoril:

»Menda vam nisem dal povoda, Viola, da domnevate take reči. Moji opravki v tem kraju so važnejši od lahkomiselnega enodnevnega flirta.«

Videl sem, da mi Viola verjame; videl sem, da je vendarle v skrbeh, da hoče govoriti, pa ne more.

Katero vprašanje je takrat dolbilo po tvoji duši, lepa, mlada, sladka Viola? Ali si me hotela posvariti pred plavolaso čarovnico Irido, ki je mešala ljudem srca in se smejala njihovemu globokemu hrepenenju? Mislim, da je bilo tako.

Preslab sem bil, da bi bil mogel izreči odločno »ne«. Narobe, moje sanje so me potegnile za seboj.

»In če Kamil ne bi več živel, Viola? Ali bi bili dovolj močni, da bi to prenesli?«

Bog mi je odpustil. Izpokoril sem se za veliki greh, ki se je takrat porodil v zmedenem srcu in na nezvestih ustnicah.

Viola se je vsa prestrašila in zardela do las. Tiho je vzdihnila: »Bog nebeški, daj mi moči!«

Moči! Čemu si takrat potrebovala moči, Viola? — —

Sredi dopoldneva je prišel kapitan »Palome«. V Violini prisotnosti sem mu dal potrebna navodila.

Nato se je moral Dick peljati z njim v mesto in spraviti na jahto vse, česar je potreba za potovanje v vročih deželah.

Popoldne — Viola se je ravno ukvarjala s svojimi osebnimi pripravami — je prišla Iris. Povabila me je, naj se peljem z njo v Miami. Moral sem odkloniti, zakaj moja navzočnost v South-Atlanti je bila nujno potrebna.

»Oh, ta pusti Kamil nam kvari vso zabavo,« je potožila. »Če bi počakali le še nekaj dni, gospod Stornish, bi sam prišel. Nespametno je, da prirejate zaradi tega ekspedicijo.«

»Morda sem tudi jaz vaših misli, miss,« sem odvrnil. »a ne pozabite, da mi je kot detektivu samo rešiti nalogo, ki mi jo je poverila naročiteljica.«

»Moj Bog, mislila sem, da boste smatrali za svojo prvo nalogo to, da izpametujete Violo. Ali,« je posmehljivo dodala, »ljubezen je neozdravljiva bolezen. V Osseesa, tega knjižnega krta, se ne bi mogla nikoli zaljubiti.«

»Kamil je eden naših prvih učenjakov in izvrsten človek. Vreden je, da smo zanj v skrbeh.«

Nelep nasmeh je spačil njene črte.

»To je stvar okusa! Saj ne rečem, da ne bi bil zmožen v svoji stroki.«

»Razen tega moram pripomniti, da se mi vidi njegova dolga zamuda vendarle nekoliko sumljiva. Drugače je zelo točen.«

S čudnim, dvomljivim pogledom se je ozrla name. Nato se je vidno nejevoljna obrnila k svojemu vozu.

»Tedaj ga v božjem imenu kmalu pripeljite, da bo že mir. Jaz za svojo osebo ne morem trpeti ljudi, ki se plazijo v najlepšem vozu samo s petdesetimi kilometri na uro po deželi, edino zato, ker se jim zdi vse, kar presega to hitrost, neumno. Kamil je neznosen sitnež in dlakocepec. Zdravi ostanite, gospod Tristan.«

Motor je zabrnel in Iris je odbrzela po drevoredu.

Kako tenkočutne so ljubosumne ženske in kako brezobzirno poštene so mlade Američanke!

Jaz... da sem bil Tristan... in Viola... Izolda?... In Kamil?...

Nisem si odgovoril. Na vrat na nos sem se odpeljal v pristanišče. Dick je stal golorok na »Palomi« in komandiral. Zlezel sem na palubo.

»Kdaj bo vse v redu, Dick?« sem vprašal.

»Drevi bo vse na ladji. Jutri zjutraj lahko odrinemo.«

Zakaj priporočajo zdravniki Trilysin:

Po celem nizu eksperimentov je uspelo dr. Jaffeé-u, profesorju biologije in ravnatelju patološkega zavoda moabitske bolnice v Berlinu ugotoviti, **kakšen vpliv ima kolesterin na rast las.** Kolesterin je za rast las jako važna biološka tvarina, ki je je gotovo dosti po vsem organizmu. Zlasti zanimivo vlogo vrši kolesterin pri prehrani lasnih korenin. Pomanjkanje kolesterina je najbolj pogosti povod luskinam in izpadanju las. Profesor Jaffé je delal poizkuse tako-le: Psem in kuncem je odstranil dlako s hrbta za dlan veliko po obeh straneh. Po eni strani je zdravil ta gola mesta z onimi sredstvi, katerih delovanje je hotel dognati, druga stran je pa zaradi kontrole ostala nedotaknjena. Res je, da se na ta način najbolje dožene delovanje kakega leka. V vrsti svojih poizkusov je uporabljal tudi kolesterin in sicer v točno odrejeni koncentraciji, pri čemer je opazil, da je tam, kjer je porabil kolesterin, jako pojačil rast dlake, dočim je dlaka na drugi ne zdravljeni strani precej kasneje dosegla normalno dolžino. Te poizkuse so nato ponovili na ljudeh, na moških in ženskih osebah. Uspeh je bil presenetljiv. Že po kratki dobi so lasje postali zdravejši in močnejši. Prhljaj je izginil, kmalu je pa prenehalo tudi izpadanje las. Pozneje so na dermatološki kliniki v Frankfurtu bili ti poizkusi nanovo narejeni in docela potrjeni. Ta nova, zakonito zaščitena raztopina kolesterina je dobila ime »Trilysin«. Od takrat je »Trilysin« pomogel neštevilnim ljudem, odstranil obolenje las, v mnogih primerih pa tudi poživil rast las. Mnogi zdravniki tudi sami vsak dan porabljajo »Trilysin«, nenavadna množina pismenih priznanj, ki dohajajo vsak dan, pa potrjuje odlično delovanje tega pripomočka.

Zahtevajte, da se Vam brezplačno pošlje znanstvena brošura o vplivu »Trilysina« na lase.

Trilysin

BIOLOŠKI TONIKUM ZA KOSU

Gosp. Mr. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskoga ul. 5

Prosim, da mi brezplačno pošljete znanstveno brošuro o negovanju las

Ime .....

Naslov .....

Prosim, izpolnite čitljivo!

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in boljših brivskih salonih. Cena: velika steklenica Din 75·—, mala steklenica Din 42·—. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: **Mr. Josip Hoffmann, farmaceutsko-kemijski laboratorij, Zagreb, Mošinskoga ul.**

Blesteči zobje — povečana dražest

Smehljajte se — in že Vam dajo blesteči beli zobje nov čar. — Erasmic Savon Dentifrice povzroči in ohrani bisernobele zobe, je prijetno parfumiran in napravi usta sveža in zdrava.

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

TESD 181-075 THE ERASMIC COMPANY LIMITED. LONDON. ENGLAND

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4.

MODNI SALON ZA GOSPODE

se priporoča za izdelavo oblek, sukenj za jesen in zimo po najnovejši modi.

Izdelujejo se tudi železničarske uniforme.

CENE NIZKE! POSTREŽBA SOLIDNA!

OROSLAV SLAPAR

modni salon 12991

Šmartinska cesta 8 LJUBLJANA Šmartinska cesta 8

TVRDKA

JAKOB FLIGL dediči

KLEPARSTVO IN VODOVODNA INŠTALACIJA

LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica štev. 5

Telefon 33—53 — Rimska cesta 2

se priporoča cenjenemu občinstvu

za popravila kopalnih peči, izdelavo kopalnih banj, bakrenih kotličev za štedilnike itd.

Dalje izvršujemo vsa v stroko spadajoča popravila solidno in ceno. Najkulantnejša postrežba. Odgovarjajoči materijal.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1932,

ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratiki« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 dinarjev.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni I. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani 317

Mladostna lepota!

231

NOVA KOŽA OBRAZA. Z uporabo spočalnega medicin biološkega preparata dr. Dorraine & Cie., Paris, »Astrigent Special Venus« postane obraz v 10—14 dneh p o m l a j e n. Izgubijo se za vedno vse gube, madeži, pege, boboljice, mašćoba in groba koža. — Obraz postane nežen, svež in mehek, kakor pri najhnem otroku. — G a r n i t u r a stane 92 dinarjev.

LEPA OKROGLA IN POLNA PRSA so okras vsake dame. Če prav so prsa še tako jako zakrljana in viseča, dobila bodo z uporabo »Lait de Junon« zavidno bujnost, okrogost in trdnost v najkrajšem času. — Stane 85 Din.

RAVNO DRŽANJE TELESA se doseže z nositvijo »Saša Geradehalterja«. Pospešuje normalno dihanje in pravilno delovanje pljuč. V 14 dneh se pripognjen in grbast hrbet popolnoma poravna. Stane 52 Din.

CENTIFOLIA, kozmetiški zavod, Zagreb, Jurišićeva 8.

Zahtevajte brezplačne ilustrirane cenike! IV

Telefon 2059

Premog suha drva

Logatčnik, Bohoričeva ul. 5

Čudo današnjega dneva

„HOBBY"

amer. univerz. preparat za pranje, čiščenje, za higijeno in čistočo v hiši in povsod. Tisoče zahvalnih priznanj in odlikovanj. Vsaka škatljica ima obširno navodilo za uporabo. Zahtevajte povsod!

Glavno zastopstvo Beograd **»HOBBY« A. R.** Cara Uroša 19, telefon 23-0-13. 310

Cenjeno občinstvo

se vljudno opozarja na **delikateso in vinotoč,** Cankarjevo nabrežje 5. Postreženi bodete z izdelki **Prve ljubljanske izdelovalnice konzerviranega sočivja in rib** ter vse druge vrste delikatese. Toči se prvovrstno **dalmatinsko** in **štajersko** vino.

Postrežba točna! 13750 Cene solidne!

Elegantne

modne tkanine vseh vrst si lahko nabavite po zelo nizki ceni v

TRGOVSKEM DOMU STERMECKI

Celje št. 20

Zahtevajte vzorce velurja in pliša za damske plašče, svile, baržuna, popelina, flanele in barhenta za obleke ter drugega manufakturnega blaga! Cene globoko znižane!

★

Cenik in vzorci zastonj!

Dobro premislite!

Na podlagi **prejšnjega** načrta žrebanja je bila vsaka druga srečka izvlečena najmanj z vložkom, a na **vsako 37-o srečko** je odpadel dobitek, **večji** od vložka.

Na podlagi **sedanjega** načrta žrebanja bo izvlečena vsaka druga srečka najmanj z vložkom, med tem, ko že na **vsako 12-o srečko** odpade dobitek, **večji od vložka.**

Možnost dobitka je torej sedaj **trikrat večja** kakor je bila!

Žrebanje I. razreda 19. in 20. novembra 1931

Poslednji rok vplačila: 18. november 1931

Bankovno komanditno društvo A. Rein i drug, Zagreb

13840

Elegantne
damske plašče
dobite samo v Trgovskem domu v Mariboru.
Največja konfekcijska trgovina v Sloveniji.

DOUBLE, MODNI KAMGARN, ŠPORTNI ŠEVJOT za fine obleke in suknje. Velika izbira — ugodne cene
R. MIKLAUC
»Pri Škofu« — Ljubljana
Lingarjeva ul. — Medarska ul. — Pred Škofijo.

Glasoviti grafolog in astrolog v Celju
KARMAH
sprejema obiske vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. v hotelu »Zvezda« (Šumer), soba št. 3/I. Ostane samo par dni; nato potuje v Šoštanj in Slovenjgradec
13842

LUTZ-ove PEČI
po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi samo

Ing. Guzelj
Ljubljana-Šiška
Beljaška ulica št. 4.
LASTNA LIVARNA IN TOVARNA ZA »EMAJL« LUTZOVE PEČI
za galvanično poniklanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: hišne številke, občinske in uradne napise itd.
Sprejmejo se zastopniki!
Tel. 3252 Lutzove peči
243

VATA
275
za odeje in v tablah najboljša in najcenejša. Zahtevajte vzorce in cenik.
TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

R M L
Sukneni ostanki
za površne suknje in obleke
pod ceno
R. Miklauc,
„Pri Škofu", Ljubljana
R M L

PRODAM
skupno ali posamezno:
2 stanovanjski hiši, 1 gospodarsko poslopje s skladišči, delavnicami in stanovanji. 1 velik industrijski objekt, žaga (z ali brez strojev), zemljišče, ležališča in stavbne parcele. — Objekti so pripravni tudi za vsako drugo industrijo. — Cena nizka, plačilni pogoji zelo ugodni.
J. POGAČNIK, Škofja Loka — ob kolodvoru. 13762

MODERNI PLIŠI
in fini moderni štofi za damske plašče in obleke po najnižjih cenah. Izgotovljeni plašči od 220 Din. V veliki izbiri fini težki plašči velur in iz pliša v trgovini
MARIJA ROGELJ, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA 26 13836

ZAKAJ je **AMERICAN-**

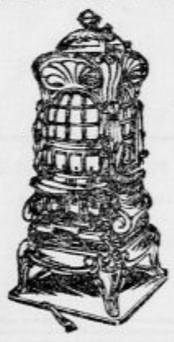

štedljiva in trajno goreča peč najboljša?
Ker ogreje z minimalno količino kuriva zelo prijetno celo stanovanje. Boljša od centralne kurjave, ker s svojo zelo praktično regulacijo povzroča enakomerno toploto. Postrežba je zelo enostavna, komodna in čista. Ne dajte se premotiti od drugih ponudb. Zahtevajte ponudbe od
Vojvodjanske livnice d. d.,
Novi Sad, Suvoborska 11.
Zastopstvo v Ljubljani: **Franc Golob.**
11793

Prodaja hotela
V Zagrebu je naprodaj velik hotel v centru mesta z lokali, dvoriščem in stavbiščem zaradi rodbinskih razmer.
Prvovrsten objekt za rentabilno investicijo kapitala. Ugodna hipoteka z 8%, a potrebna gotovina po dogovoru cca. 5 milijonov Din.
Pobližje informacije daje g. **Dragan Novak, Zagreb,** Vlaška ulica 53. 13707

Čist obraz

v 10—14 dneh
dosežete z preparatom Schröder-Schenke za pomlajenje kože po Dru. med. Lahmann-u.
Že prvi dan po uporabi vidno olepšava obraz. S trajnim, toda **neopaženim** obnavljanjem kože — česar pa Vaša okolica niti ne opazi — odstranjuje to sredstvo temeljito za vselej vse nečistote, kot bulje, sojedce, mozolje, luknjičavost, raskavost, razpokano, hrapavo, mastno svetlo, ovenelo kožo, znake starosti itd., kar dokazuje nebroj spričeval, kakor tudi zdravniki. Koža postane sijajno čista, rožnata in nežna, obraz mladeniško svež, izgled pa pomlajen za mnogo let. Uspeh in neškodljivost zajamčena. Cena 120 Din. Izvirne preparate **Schröder-Schenke** razpošilja po povzetju ali proti predplačilu **samo** depo za Jugoslavijo **»Omnia« oddelek I/13 Zagreb, Draškovićeva ul. 27.** Zahtevajte brezplačno ilustrovan cenik.

CEVI iz GUME
v vseh vrstah in dimenzijah izdeluje na najpopolnejši tehnični način ter jamči za kakovost, izdelavo in trpežnost. — Konkurenca v ceni in kakovosti je izključena.
Prva jugoslovenska tovarna gume „REKORD" 12951
Josifa G. Čuljkovića, Leskovac

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

PERJE

kokoši, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini
E. VAJDA, ČAKOVEC
Telefon številka 59, 4, 3, 60

Mošančki
znana izborna in trajna
JABOLKA
v zalogi pri
Gospodarski zvezi v Ljubljani
13813

Najnovejša služinska patetna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hižu, hotele, za putujuće osobe in nočne službe. Stane Din 390.—. Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom. — Stane Din 280.—.

spaljni. patent fotelj **stane Din 1300**

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—.

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—.
L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. III.

Pozor! Pozor!
RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelani in prvovrstna kvaliteta.

2cevni aparat kompl.	Din 1.380.—
3cevni aparat kompl.	Din 1.980.—
4cevni aparat kompl.	Din 3.300.—

Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER
LJUBLJANA 5
Dunajska cesta 1 b/II.

Kameninaste CEVI
v vseh dimenzijah in oblikah ima stalno v zalogi
„MATERIAL"
trg. dr. z o. z.
LJUBLJANA, Dunajska c. 36/2
TELEFON 27—16. — BRZOJAV: MATERIJAL

Simmeringer
tovarniška d. d. za gradnjo strojev in vagonov
Wien XI.
Avstrija

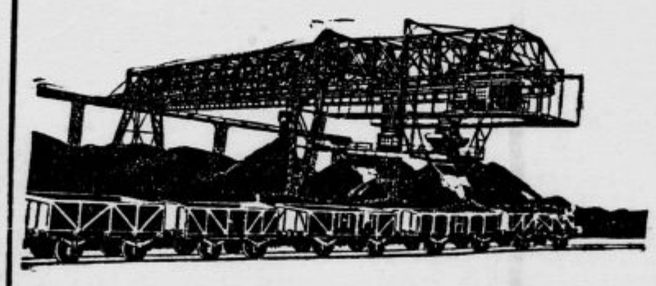

Žerjavi in transportne naprave
Zastopstvo:
Inženjerska pisarna Julius Breitwieser
Zagreb,
Frankopanska 8

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.